

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

**«Διερεύνηση της διεύρυνσης του επαγγέλματος του Μηχανικού για την
προώθηση της επιχειρηματικότητας και της απασχολησιμότητας των
Μηχανικών μέσω της αξιοποίησης των πόρων της προγραμματικής περιόδου
2014-2020»**

**(Ανάθεση με την υπ' αριθμ. 14-10-2014 Απόφαση της ΔΕ ΤΕΕ/ΤΚΜ
Δημοσίευση ΑΔΑ: ΩΒΜΠ46Ψ842-05Σ)**

Ομάδα Εργασίας

**Νικόλαος Ζαχαρής, Χημικός Μηχανικός
Ιωάννης Τσιτσόπουλος, Αγρονόμος-Τοπογράφος Μηχανικός**

Θεσσαλονίκη, Δεκέμβριος 2014

Εισαγωγή

Έχοντας συμπληρωθεί τεσσεράμισι χρόνια από την ημερομηνία υπογραφής της δανειακής σύμβασης της χώρας με το ΔΝΤ και την ΕΕ και έξι από το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης, ο κλάδος των μηχανικών συνεχίζει να υφίσταται τις συνέπειες, οι κυριότερες εκ των οποίων αφορούν στην κατάργηση θέσεων εργασίας, στη δραματική μείωση των ιδιωτικών επενδύσεων, στον περιορισμό της κατασκευαστικής και μελετητικής δραστηριότητας, στην δυσκαμψία του χρηματοπιστωτικού συστήματος να στηρίξει ουσιαστικά τις τεχνικές εταιρείες, και στην κατακόρυφη αύξηση της ανεργίας, ιδιαίτερα στους νέους μηχανικούς με αποτέλεσμα τη φυγή τους στο εξωτερικό.

Τα όποια θετικά στοιχεία στο μέτωπο της δημοσιονομικής προσαρμογής της Ελλάδας δεν αρκούν και κυρίως δεν ταυτίζονται με την ύπαρξη σαφούς και ορατής ανάκαμψης της πραγματικής οικονομίας στην οποία οι Μηχανικοί κατέχουν εξέχουσα θέση, καθώς για πολλά χρόνια οι υποδομές/κατασκευές μαζί με τον τουρισμό αποτελούσαν τη ραχοκοκαλιά ανάπτυξης του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) της χώρας.

Μέσα σε αυτό το δυσμενές οικονομικό και συνάμα ανταγωνιστικό περιβάλλον οι μηχανικοί με τη συμβολή του ΤΕΕ και της Πολιτείας θα πρέπει να αξιοποιήσουν τα ανταγωνιστικά τους πλεονεκτήματα και τις δεξιότητές τους και κυρίως να διευρύνουν τις επαγγελματικές τους δραστηριότητες προκειμένου να σταθούν με αξιώσεις σε αυτό, καθώς η ανταγωνιστικότητα των Μηχανικών τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο έχει υποστεί σημαντικό πλήγμα τα τελευταία έξι χρόνια.

Στην κατεύθυνση αυτή η ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας από τους μηχανικούς και γενικότερα η προοπτική του επιχειρείν με διεύρυνση της δραστηριότητάς τους σε νέες κατευθύνσεις όπως η πράσινη επιχειρηματικότητα, η καινοτομία, η ενέργεια και οι νέες τεχνολογίες στην παραγωγή υλικών και στην ανάπτυξη υπηρεσιών στον τομέα των κατασκευών, του περιβάλλοντος και της ενέργειας με παράλληλη κατάρτιση και συνεχή επιμόρφωση αποτελούν σημαντικά πεδία για την ανάπτυξη και ανάκαμψη του επαγγέλματος τους τόσο σε επαγγελματικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο προκειμένου να είναι συνυφασμένο με το νέο μοντέλο της βιώσιμης ανάπτυξης.

Η στήριξη της παραπάνω προσπάθειας βασίζεται στην αξιοποίηση των χρηματοδοτικών ενισχύσεων και εργαλείων της Ε.Ε. μέσω του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020 με παράλληλη υιοθέτηση από το ΤΕΕ και συγκεκριμένα το ΤΕΕ/ΤΚΜ θεσμικών, οργανωτικών και επιχειρησιακών δράσεων και παρεμβάσεων. Άλλωστε τα εκάστοτε ΚΠΣ, καθώς και το νυν ΕΣΠΑ 2007-2013 όπως και το νέο ΕΣΠΑ 2014-2020 αποτελούν το βασικό χρηματοδότηση της ανάπτυξης στη χώρας μας και τον κύριο οικονομικό τροφοδότη για την απασχόληση του κλάδου των μηχανικών.

Πάνω σε αυτό το πλαίσιο, η ΔΕ του ΤΕΕ/ΤΚΜ στο πλαίσιο της πράξης «Νέοι Επιστήμονες: Απασχόληση και Τοπική Ανάπτυξη», της Δράσης 7 της Κατηγορίας Παρέμβασης 1 του θεματικού Άξονα Προτεραιότητας 3 του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» 2007 - 2013», που υλοποιείται από την Αναπτυξιακή Σύμπραξη με την επωνυμία «ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» στην οποία συμμετέχει το ΤΕΕ/ΤΚΜ και συγκεκριμένα στο πλαίσιο της Δράσης 2 της πράξης ««Εξειδικευμένες μελέτες για τα προβλήματα απασχόλησης» της Πράξης Νέοι Επιστήμονες: Απασχόληση και Τοπική Ανάπτυξη» μας ανάθεσε την εκπόνηση εργασίας που αποσκοπεί :

- Στη διερεύνηση διαδικασιών διεύρυνσης του επαγγελματικού αντικειμένου, προώθησης της επιχειρησιακής πρωτοβουλίας και αύξησης της απασχολησιμότητας των Μηχανικών.
- Στη διερεύνηση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων του ΣΕΣ και της ΕΕ στην προγραμματική περίοδο 2014 – 2020, καθώς και άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων για την υποστήριξη της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας των Μηχανικών.
- Στη διερεύνηση εργαλείων υποστήριξης επιχειρησιακών κλάδων και δραστηριοτήτων που απασχολούν Μηχανικούς.
- Στη σύνταξη προτάσεων για ενεργοποίηση και ανάληψη πρωτοβουλιών εκ μέρους του ΤΕΕ/ΤΚΜ για την προσέγγιση των παραπάνω στόχων.

Η εργασία αποτελείται από πέντε (5) κεφάλαια τα οποία παρατίθενται αναλυτικά στον πίνακα περιεχομένων αυτής με τη χρήση διαγραμμάτων και πινάκων για την καλύτερη κατανόηση της ενώ στο τέλος αυτής υπάρχει συνοδευτικό παράρτημα Επιπρόσθετα για τις πηγές και τη βιβλιογραφία που αναφέρονται εν συντομία στα επιμέρους κεφάλαια της εργασίας υπάρχει αναλυτική αναφορά τους στο σχετικό κεφάλαιο της βιβλιογραφίας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η εργασία στάθηκε ιδιαίτερα στην καταγραφή και υποβολή προτάσεων που αφορούν στον τομέα της ενδυνάμωσης της σχέσης «Μηχανικός-Επιχειρηματική Δραστηριότητα» ως απαραίτητο συστατικό για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και διεύρυνση της επαγγελματικής δραστηριότητας. Επίσης οι προτάσεις που καταγράφονται αποτελούν ένα καλό υπόβαθρο για περαιτέρω εξειδίκευση, επίβλεψη και επικαιροποίηση σε συνεργασία με την Πολιτεία αλλά και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές προκειμένου να μετεξελιχθούν σε απτές επιχειρησιακές δράσεις προσαρμοσμένες στα εκάστοτε δεδομένα που θα επικρατούν.

Για την εκπόνηση της εργασίας η Ομάδα μας χρησιμοποίησε δευτερογενείς πηγές κυρίως από το διαδίκτυο, καθώς και συναντήσεις με στελέχη της ΕΥΔ/ΕΠΑΕ, ΓΓΒ, ΕΥΔ/ΠΚΜ, ΕΥΣ-ΕΚΤ, κ.λ.π. υπηρεσιών που εμπλέκονται στη διαχείριση των πόρων του ΕΣΠΑ 2014-2020 τα οποία ευχαριστούμε για το χρόνο που μας διέθεσαν. Επίσης αξιοποιήθηκαν στοιχεία από κατά καιρούς προτάσεις του ΤΕΕ/ΤΚΜ προς το ΥΠΑΑΝ σχετικά με την αξιοποίηση του ανθρώπινου-επιστημονικού δυναμικού των Μηχανικών.

Επίσης ευχαριστούμε τον Πρόεδρο του ΤΕΕ/ΤΚΜ κ. Πάρη Μπίλλια, την Αν. Προϊσταμένη της Διεύθυνσης του ΤΕΕ/ΤΚΜ κα Χρύσα Λασκαρίδου και τον Προϊστάμενο του τμήματος Επαγγελματικών Θεμάτων του ΤΕΕ/ΤΚΜ κ. Βασίλειο Εβρένογλου για την αगाστή μας συνεργασία καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησης της εργασίας.

Ευελπιστούμε ότι το περιεχόμενο και οι προτάσεις μας θα αποτελέσουν ισχυρό κίνητρο προκειμένου το ΤΕΕ/ΤΚΜ να διαδραματίσει καίριο ρόλο στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 επ' ωφελεία των Μηχανικών της Κεντρικής Μακεδονίας σε συνεργασία με τους αναπτυξιακούς και επιχειρηματικούς φορείς της περιοχής.

Θεσσαλονίκη Δεκέμβριος 2014

***Νικόλαος Ζαχαρίας, Χημικός Μηχανικός
Ιωάννης Τσιτσόπουλος, Αγρονόμος-Τοπογράφος Μηχανικός***

ΒΑΣΙΚΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΤΕΕ/ΤΚΜ : Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος/Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας
ΕΕ : Ευρωπαϊκή Ένωση
ΔΝΤ : Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
ΑΕΠ : Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΕΣΠΑ : Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΥΠΑΑΝ : Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας
ΕΤΠΑ : Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΚΤ : Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΤΣ: Ταμείο Συνοχής
ΕΤΘΑ : Ευρωπαϊκό Ταμείο Θαλάσσιας Ανάπτυξης
ΠΚΜ : Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
ΕΠ : Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΘΣ : Θεματικοί Στόχοι
ΠΕΠ ΚΜ : Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας
ΜμΕ/ΜΜΕ : Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
ΟΚΕ : Οικονομική Κοινωνική Επιτροπή
ΕΠΑνΕΚ : Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα-Επιχειρηματικότητα-Καινοτομία
ΕΠΑΝΑΔΕΔΜ : Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευσης και Δια βίου Μάθησης
ΜΟΔ Α.Ε. : Μονάδα Οργάνωσης Διαχείρισης, Ανώνυμη Εταιρεία
ΕΦΕΠΑΕ : Ενδιάμεσης Φορέας Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα 2007-2013 (ΕΠΑΝ II)

ΣΒΒΕ : Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος
ΣΕΒΕ : Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος
ΕΥΔ/ΕΠΑΕ : Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα 2007-2013

ΤΟΠΣΑ : Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης
ΓΓΒ : Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας
ΕΤΕΑΝ : Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης
ΤΠΕ : Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
ΠΣΚΕ : Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων
ΑΖΚ : Αλεξάνδρεια Ζώνη Καινοτομίας
ΣΕΒ : Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Κεφάλαιο 1	
Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στον κλάδο των Μηχανικών.	9
Κεφάλαιο 2	
Στοιχεία Απασχόλησης Μηχανικών. Ο νέος διευρυμένος ρόλος και οι ευκαιρίες για την ανταγωνιστικότητα του επαγγέλματος του Μηχανικού	14
2.1	14
Γενικά στοιχεία απασχόλησης	
2.2	27
Τομείς Απασχόλησης Μηχανικών –Χρηματοδότηση της απασχόλησης μέσω του ΕΣΠΑ 2007-2013.	
2.3	37
Ο νέος διευρυμένος ρόλος και οι ευκαιρίες για την ανταγωνιστικότητα του επαγγέλματος του Μηχανικού στην κατεύθυνση της ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.	
Κεφάλαιο 3	
Παρουσίαση Νέου ΕΣΠΑ 2014-2020	45
3.1	45
Στρατηγικός Στόχος ΕΣΠΑ 2014-2020	
3.2	45
Αρχιτεκτονική του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020	
3.3	50
Οικονομικά στοιχεία διαχείρισης ΕΣΠΑ 2014-2020-Κανόνες χρηματοδότησης	
3.4	57
Εμπροσθοβαρείς Δράσεις	
3.5	59
Νομοθετικό Πλαίσιο Διαχείρισης ΕΣΠΑ 2014-2020	
3.6	61
Παρουσίαση κυριοτέρων Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2014-2020- Ευκαιρίες χρηματοδότησης των μηχανικών	
3.6.1	61
ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ)	
3.6.1.1	61
Ταυτότητα του προγράμματος-Στρατηγικός Στόχος	
3.6.1.2	62
Προτεραιότητες –Άξονες Προτεραιότητας	
3.6.1.3	66
Βασικές Κατηγορίες Δράσεων που θα υλοποιηθούν στην περίοδο 2014-2020	
3.6.1.4	66
Σημασία του προγράμματος για τους μηχανικούς	

3.6.2	Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ)	68
3.6.2.1	Θεματικοί Στόχοι	68
3.6.2.2	Χρηματοδοτικές προτεραιότητες	69
3.6.3	ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»	69
3.6.3.1	Γενικά	69
3.6.3.2	Αναπτυξιακές Προτεραιότητες-Θεματικές ενότητες	69
3.6.3.3	Σημασία του προγράμματος για τους μηχανικούς	71
3.6.3.4	Εμπροσθοβαρείς Δράσεις	79
3.6.4	ΕΠ Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα	79
3.6.5	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΕΠ ΚΜ).	80
3.6.5.1	Ταυτότητα του προγράμματος- Στόχος	80
3.6.5.2	Χρηματοδοτικές προτεραιότητες	80
3.6.5.3	Αναμενόμενα Οφέλη	81
3.6.5.4	Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης	82
3.6.5.5	Σημασία του προγράμματος για τους μηχανικούς	91
3.7	Πληροφορίες για προγράμματα ΕΣΠΑ 2014-2013	92
3.8	Ο ρόλος του ΤΕΕ/ΤΚΜ στην αξιοποίηση των πόρων του ΕΣΠΑ 2014-2020	92
Κεφάλαιο 4	Αναλυτική παρουσίαση των προγραμμάτων χρηματοδότησης απευθείας από την ΕΕ ενδιαφέροντος ΤΕΕ/ΤΚΜ	97
4.1	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ HORIZON 2020 (H2020)	97
4.2	COSME	101
4.3	ERASMUS+	102
4.4	LIFE	103
4.5	Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας	104
4.5.1	Adriatic - Ionian	105

4.5.2.	Balkan – Mediterranean	105
4.5.3	Black Sea	106
4.5.4	INTERREG EUROPE	106
4.5.5	Προγράμματα Διασυνοριακής συνεργασίας	107
4.6	Συμπεράσματα για τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται απ' ευθείας από την ΕΕ. Ο ρόλος του ΤΕΕ/ΤΚΜ	108
Κεφάλαιο 5	Ο Ρόλος του ΤΕΕ/ΤΚΜ στην προγραμματική περίοδο 2014-2020/Προτάσεις προς υλοποίηση	111
5.1	Προτάσεις σε επίπεδο νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου διαχείρισης προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2014-2020	111
5.2	Προτάσεις πολιτικής επί του σχεδιασμού προγραμμάτων ίδρυσης/ανάπτυξης/εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων	117
5.3	Προτάσεις Διοικητικής και Επιχειρησιακής Οργάνωσης του ΤΕΕ/ΤΚΜ και παροχής υπηρεσιών στους μηχανικούς	120
5.4	Ενδεικτικά Προτεινόμενα έργα (projects) προς χρηματοδότηση	124
	Πηγές-Βιβλιογραφία	134
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	136

Κεφάλαιο 1. Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στον κλάδο των Μηχανικών.

Αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι, ο κλάδος των μηχανικών διαχρονικά και ιδιαίτερα την τελευταία εικοσαετία, αποτέλεσε το βασικό πυλώνα στήριξης της ανάπτυξης της χώρας, προκειμένου η Ελλάδα να αξιοποιεί τους εκάστοτε φυσικούς και οικονομικούς της πόρους για να σταθεί με αξιώσεις στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον(ευρωπαϊκό και μη) που χαρακτηριζόταν από ισχυρό ανταγωνισμό αλλά και μία ταχέως αναπτυσσόμενη παγκόσμια αγορά.

Η παραγωγή δημοσίων και ιδιωτικών έργων , καθώς και η ραγδαία αύξηση της αγοράς ακινήτων είχαν θετικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα και στο προφίλ του Έλληνα Μηχανικού σε σχέση με τα υπόλοιπα επαγγέλματα.

Ωστόσο το μεταπολιτευτικό οικονομικό μοντέλο ανάπτυξης της χώρας σε συνδυασμό με τις διαδικασίες και τις μεθόδους χρηματοδότησης του (υψηλός εξωτερικός δανεισμός) βασίστηκε αποκλειστικά ως προς την εφαρμογή του, στον τομέα των υποδομών και στην κατανάλωση και λιγότερο στην παραγωγή αγαθών προστιθέμενης αξίας μέσω της δημιουργίας ισχυρού παραγωγικού ιστού. Αποτέλεσμα αυτού ήταν με το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης να υπάρξει ραγδαία επιδείνωση των οικονομικών μεγεθών της χώρας με αρνητικές επιπτώσεις στη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για την κατασκευή δημοσίων και ιδιωτικών έργων και κατ' επέκταση στην απασχόληση των Ελλήνων Μηχανικών οι οποίοι αναγκάστηκαν να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους σε ένα συνεχώς οξυμένο υφεσιακό περιβάλλον.

Η σύναψη της δανειακής σύμβασης της χώρας με το ΔΝΤ και την ΕΕ ως προς τη χρηματοδότηση της χώρας (μνημόνιο) σε συνδυασμό με τις πολιτικές που υιοθετήθηκαν και συνεχίζουν να υιοθετούνται μέχρι σήμερα, για την τήρηση των δεσμεύσεων και υποχρεώσεων της χώρας είχαν ως αποτέλεσμα την περαιτέρω επιδείνωση της θέσης, της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης του Έλληνα Μηχανικού σε σχέση με το παρελθόν.

Αν σε αυτά προστεθούν οι πολιτικές που αφορούν :

- Στη συνεχή μείωση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. (Μείωση του ΠΔΕ κατά 40% στο διάστημα 2009-2014 ενώ περαιτέρω μείωση προβλέπεται στο 2015

σύμφωνα με το μεσοπρόθεσμα πρόγραμμα 2015-2018) προκειμένου το έλλειμμα να διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα.

- Στη φορολογική πολιτική στα ακίνητα συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής του ΦΠΑ στα ακίνητα
- Στην αύξη του ΦΠΑ.
- Στις δημογραφικές εξελίξεις.
- Στην εισοδηματική πολιτική.
- Στις διαδικασίες πληρωμής των μελετών και κατασκευών.
- Στην μη ορθολογική αξιοποίηση των πόρων του ΕΣΠΑ

σε συνδυασμό με τη πολυνομία και τον αναιμικό αναπτυξιακό σχεδιασμό καταλαβαίνει κανείς τη δυσμενή και χωρίς υπερβολή οριακή θέση στην οποία έχει περιέλθει ο κλάδος των Μηχανικών.

Στην παραπάνω διαπίστωση συνηγορούν τα παρακάτω στοιχεία από πρόσφατες δηλώσεις στελεχών του ΤΕΕ, τον προγραμματισμό της Δ.Ε του ΤΕΕ/ΤΚΜ 2014-2016 αλλά και συμπεράσματα από έρευνες που έχουν δημοσιοποιηθεί :

- Η συνεχής και αυξανόμενη ανεργία των νέων μηχανικών σε συνδυασμό με την αδυναμία καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών. Σύμφωνα με μελέτη της ΙΝΕ ΓΣΣΕ (Ελληνική Οικονομία και Απασχόληση, Ετήσια Έκθεση 2014) υπάρχει οριακή ισορροπία εισροών- εκροών για τα ασφαλιστικά ταμεία κατά το 2014-2015, ενώ από το τέλος του 2015 η εν λόγω ισορροπία ανατρέπεται (μελέτη ΙΝΕ ΓΣΣΕ). Παρά τις περικοπές των συντάξεων και την αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, η παρατεταμένη και βαθιά ύφεση, καθώς και η ανεργία, μετατόπισε το οριακό έτος εξάντλησης των αποθεματικών κατά δέκα χρόνια νωρίτερα. Είναι αξιοσημείωτο γεγονός ότι στον κλάδο των μηχανικών, 37.000 μέλη δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις υπέρογκες εισφορές του ΕΤΑΑ, δεν έχουν υγειονομική κάλυψη ενώ απειλούνται και με κατασχέσεις περιουσιακών στοιχείων!
- Ο εξαναγκασμός μηχανικών να κλείσουν τα φορολογικά τους βιβλία προκειμένου να εγγραφούν στον ΟΑΕΔ, καθώς με την πρόσφατη ρύθμιση του Ν. 4144/18.04.2013 (ΦΕΚ 88) άρθρο 30, παρ.1. τους παρέχεται πλέον αυτή η δυνατότητα.

- Η τάση των αποφοίτων των Πολυτεχνικών Σχολών να μην προσέρχονται για την απόκτηση της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος, καθώς με την εγγραφή του ΤΕΕ θα πρέπει να ξεκινήσουν να καταβάλλουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές. Η συνεχής αυξητική τάση μείωσης των εγγραφών στο ΤΕΕ/ΤΚΜ αποτυπώνεται στα κάτωθι στοιχεία εγγραφών :
 - ✓ 2010: 4.293 εγγραφές
 - ✓ 2011: 3.478 εγγραφές (μείωση 18,98% σε σχέση το 2010)
 - ✓ 2012: 2.113 εγγραφές (μείωση 39% σε σχέση με το 2011)
 - ✓ 2013: 2031 εγγραφές (μείωση 3,88% σε σχέση με το 2012)

Παράλληλα αυξάνονται οι παύσεις για συνταξιοδότηση (2010: 2246 , 2011: 2048, 2012 2689) αλλά και για διακοπή, λόγω μετάβασης στο εξωτερικό ή λόγω παύσης από το ΤΕΕ (2013: 1241).

- Η συνεχής πτώση της οικοδομικής δραστηριότητας από το 2010 μέχρι σήμερα που σύμφωνα με εκτιμήσεις έχει περιοριστεί στο 10% από 15-20%. Η οικοδομή και γενικά ο κλάδος των κατασκευών είναι ο κινητήριος μοχλός της Ελληνικής οικονομίας. Επισημαίνεται ότι η κατασκευαστική δραστηριότητα διαχειρίζεται από 12-16% της απασχόλησης (άρα και της στήριξης των Ασφαλιστικών Ταμείων), το 15-20% του Α.Ε.Π. και με την πτώση της οικοδομής και με τα φορολογικά μέτρα που πάρθηκαν πλήττονται περισσότερα από 100 επαγγέλματα και περισσότεροι από 400.000 εργαζόμενοι. *(Γνώμη ΟΚΕ για την πορεία του κατασκευαστικού κλάδου).*

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ 2014 ο αριθμός των οικοδομικών αδειών πανελλαδικά στα τέλη του 2013 μειώθηκε σε 16.384 από 22.627 στα τέλη το 2012. Ειδικά για την Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας ο αντίστοιχο αριθμός μειώθηκε από 3.215 σε 2.185.

Επίσης σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ ([www.tovima .gr/Οικονομία/12-11-2014](http://www.tovima.gr/Οικονομία/12-11-2014)) μείωση 18,6% εμφάνισε η συνολική οικοδομική δραστηριότητα στο σύνολο της χώρας στο 8μηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2014 όσον αφορά τον αριθμό των οικοδομικών αδειών, σε σχέση με το αντίστοιχο 8μηνο του 2013, όπως ανακοίνωσε η Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία. Η μείωση είναι 15,5% στην επιφάνεια και 8% στον όγκο, σε σχέση με το αντίστοιχο 8μηνο του έτους 2013.

Αντίστοιχα, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα, εμφανίζει στο σύνολο της χώρας, μείωση κατά 18,5% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 12,5%

στην επιφάνεια και αύξηση κατά 4,4% στον όγκο, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2013.

Επιπλέον σύμφωνα με έκθεση της ΟΚΕ για την πορεία του κατασκευαστικού κλάδου:

- ✓ ο δείκτης παραγωγής στις κατασκευές (σύνολο κλάδου) συνεχίζει να συρρικνώνεται με αποτέλεσμα να εμφανίζεται μειωμένος κατά 9,4% το Γ' τρίμηνο του 2011 έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του 2010
 - ✓ οι συνολικές ακαθάριστες επενδύσεις σε κατασκευές παρουσίασαν μείωση κατά 19,7% το Γ' τρίμηνο του 2011 έναντι του αντίστοιχου διαστήματος του 2010.
- Η συρρίκνωση των επιχειρήσεων του κατασκευαστικού κλάδου όπως αποτυπώνεται στην έκθεση της Task Force «Ανάπτυξη για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στην Ελλάδα» που δημοσιεύτηκε το Σεπτέμβριο του 2014 «Στον **κατασκευαστικό κλάδο**, τόσο οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜμΕ) όσο και οι μεγάλες επιχειρήσεις υπέστησαν σημαντική κάμψη την περίοδο 2008-2012. Αυτή η αρνητική ανάπτυξη επιβεβαιώνεται από τη σταθερή πτώση του αριθμού των αδειών οικοδόμησης που χορηγούνται: -11,1% (2010), -28,5% (2011) και -36,7% (2012). Επιπλέον, ο δείκτης κατασκευών (που καλύπτει τα κτήρια και τα δημόσια έργα) μειώθηκε κατά -29,2% (2010), -28,1% (2011), -26,1% (2012) και -19,0% (2013). Σε σύγκριση με τις μεγάλες επιχειρήσεις του κλάδου, οι ΜμΕ υπέστησαν τη μεγαλύτερη μείωση του αριθμού των εργαζομένων (Μεγάλες επιχειρήσεις: -19%, ΜμΕ -35%) και προστιθέμενης αξίας (Μεγάλες επιχειρήσεις: -20%, ΜμΕ -33%). Αυτό μπορεί να αποδοθεί στο γεγονός ότι η εξαφάνιση μεγάλων δημόσιων συμβάσεων οδήγησε τις μεγάλες επιχειρήσεις στο να στραφούν σε μικρότερα κατασκευαστικά έργα, εκτοπίζοντας τις ΜμΕ. Επιπλέον, ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις έχουν μετακινηθεί προς περιβαλλοντικά/ενεργειακά έργα (π.χ. αιολικά πάρκα, ενεργειακή υποδομή, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) ή έργα διαχείρισης/ανακύκλωσης αποβλήτων».
 - Η καθυστέρηση στην έναρξη των μεγάλων οδικών έργων λόγω προβλημάτων με την ΕΕ αλλά και τη χρηματοδότησή τους από το Τραπεζικό Σύστημα.
 - Η αδυναμία χρηματοδότησης των μηχανικών τόσο από το τραπεζικό σύστημα (ακόμη και από την Τράπεζα Αττικής) με ορθή αξιοποίηση των χρηματοδοτικών

εργαλείων του ΕΣΠΑ 2007-2013, όσο και από προγράμματα ενίσχυσης επιχειρηματικότητας του ΕΣΠΑ, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων (π.χ. Εξωστρέφεια, Ενίσχυση μέσω ΠΕΠ/ΕΣΠΑ 2007-2013).

- Η κρίση στην αγορά ακινήτων όπου την περίοδο 2008-2012 υπήρξε αισθητή καθίζηση της αγοράς. Σύμφωνα με σχετική μελέτη της ALPHA BANK Α.Ε.: *«...μετά από πρωτοφανή πτώση την περίοδο 2008 – 2012, η δραστηριότητα στην αγορά ακινήτων σήμερα έχει καθηλωθεί σε υπέρμετρα χαμηλά επίπεδα και συνεχίζει να μειώνεται, συμπαρασύροντας πολλούς σημαντικούς κλάδους της οικονομίας. Επίσης, παρά τη σημαντική πτώση των τιμών των ακινήτων εμποδίζεται από το κομφούζιο που επικρατεί στη φορολογία της ακίνητης περιουσίας, με τα διάφορα νέα φορολογικά μέτρα να αποφασίζονται χωρίς εξασφάλιση της δυνατότητας επιβολής τους και χωρίς να εξετάζεται η σχέση τους με προϋπάρχοντα μέτρα που ήδη επιβαρύνουν τα ακίνητα για τον ίδιο σκοπό οδηγώντας έτσι σε υπερφορολόγηση, ιδιαίτερα των συνεπών φορολογούμενων».*

Στην ίδια μελέτη τονίζεται ότι :

- Οι επενδύσεις σε κατοικίες από 26.1 δις ευρώ που ήταν το 2007 μειώθηκαν στα 6.14 δις ευρώ το 2012 και αναμένεται να μειωθούν περαιτέρω στα 5 δις ευρώ το 2013.
- Η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία στον κλάδο των κατασκευών μειώθηκε κατά 74.2% το 2012 έναντι του 2006 και κατά 60.5% έναντι του 2000. Το 2012 διαμορφώθηκε στα 3.62 δις ευρώ (1.9% του ΑΕΠ) από 16.3 δις ευρώ (7.8% του ΑΕΠ) το 2006.
- Ο αριθμός των νέων κατοικιών που προσφέρονται στην αγορά από τις κατασκευαστικές εταιρίες ήταν μόλις 18.571 το 2012 έναντι 29.964 το 2011, 53.325 το 2010 και 103.865 το 2007.
- Τα συμβόλαια αγοραπωλησίας ακινήτων μειώθηκαν κατά 48% σε αριθμό και κατά 45.5% σε αξία το 2012 έναντι πτώσης 34.1% και 43% αντίστοιχα το 2011.

Κεφάλαιο 2 Στοιχεία Απασχόλησης Μηχανικών. Ο νέος διευρυμένος ρόλος και οι ευκαιρίες για την ανταγωνιστικότητα του επαγγέλματος του Μηχανικού

2.1 Γενικά στοιχεία απασχόλησης

Οι επιπτώσεις της κρίσης στον κλάδο των Μηχανικών που αναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο, είχαν ως επακόλουθο αντίκτυπο την απώλεια πολλών και σημαντικών θέσεων εργασίας με σοβαρές επιπτώσεις στην εθνική οικονομία και στην κοινωνική συνοχή αν λάβουμε υπόψη την τεράστια σημασία των κατασκευών και γενικά των δραστηριοτήτων των Μηχανικών στη διαμόρφωση του ΑΕΠ της χώρας αλλά και την άμεση σύνδεση της δραστηριότητάς τους με την ανάπτυξη άλλων κλάδων (π.χ τουρισμός, επενδύσεις βιομηχανίας).

Δυστυχώς υπάρχει σοβαρό πρόβλημα διάθεσης αλλά και εύρεσης ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων απασχόλησης για τους μηχανικούς. Τούτο οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στην απουσία οργανωμένου πληροφοριακού συστήματος καταγραφής και απογραφής μηχανικών σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο που να παρακολουθεί τη μεταβολή της εργασιακής σχέσης και δραστηριότητας του μηχανικού ανά τομέα δραστηριότητας (π.χ ελεύθερος επαγγελματίας, επιχειρηματίας, μισθωτός στο Δημόσιο, μισθωτός σε βιομηχανία, κ.λ.π) και το οποίο μπορεί να είναι διαθέσιμο προς αξιοποίηση *(η ομάδα εργασίας αδυνατούσε να έχει στη διάθεσή της αντίστοιχα στοιχεία λόγω χρόνου αλλά και αδυναμίας υπηρεσιών να παρέχουν σχετικά στοιχεία σε συνδυασμό με τις γραφειοκρατικές διαδικασίες λήψης των εν λόγω στοιχείων)* λαμβάνοντας βέβαια υπ' όψιν τόσο τον πολυάριθμο αριθμό ειδικοτήτων των Μηχανικών, όσο και τον πολυμορφία των τομέων απασχόλησης τους.

Ωστόσο από τους απολογισμούς δράσης της ΔΕ/TKM στις περιόδους 2007-2009 και 2010-2013 εξάγονται χρήσιμα στατιστικά στοιχεία που αφορούν στα μέλη του ΤΕΕ/TKM ανά ειδικότητα και νομό καθώς και στο αριθμό των τεχνικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας.

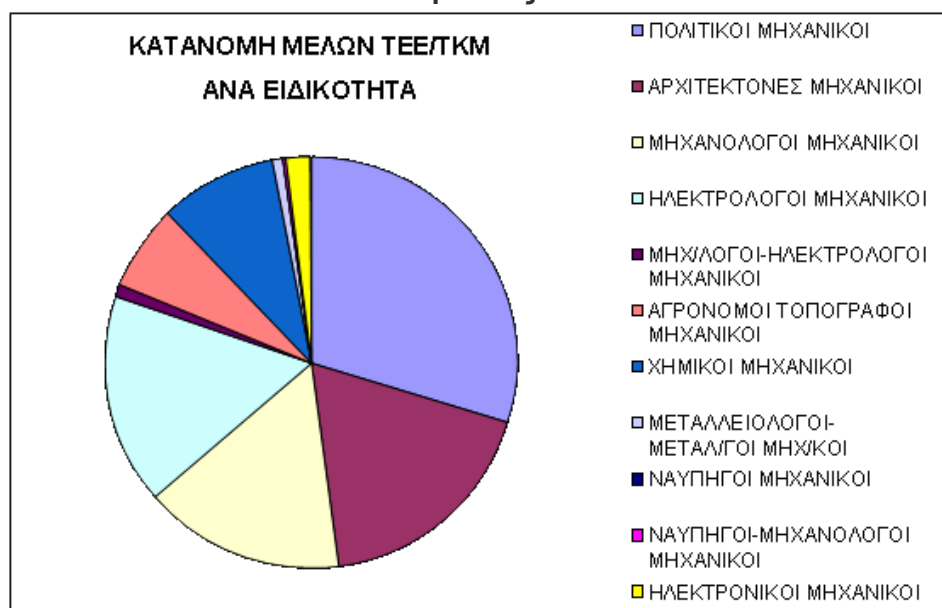
Τα στοιχεία αυτά παρουσιάζονται ευθύς παρακάτω :

α) Αριθμών μελών ΤΕΕ και ΤΕΕ/ΤΚΜ ανά ειδικότητα

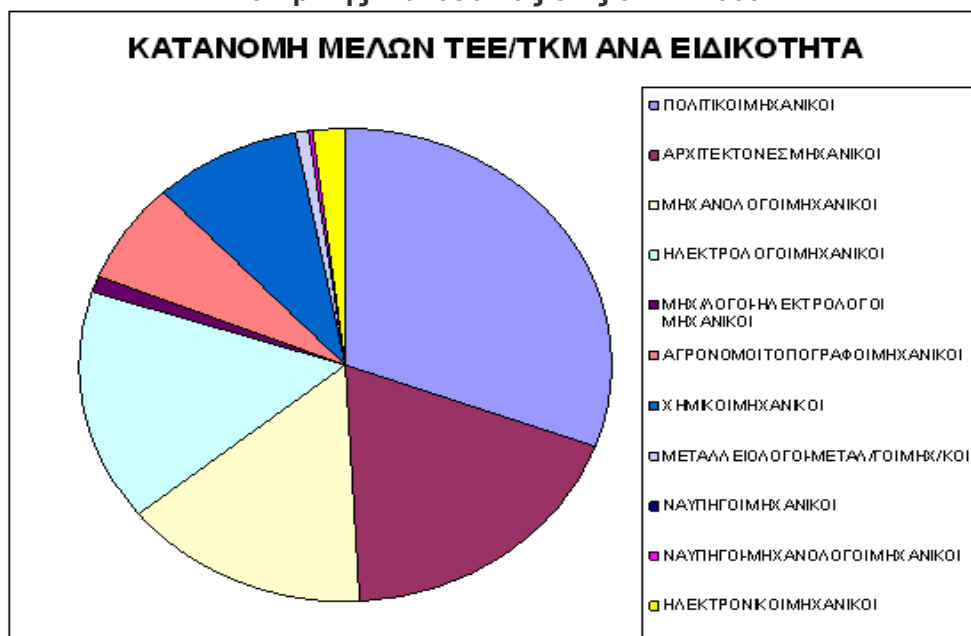
Πίνακας 2.1 Αριθμός Μελών ΤΕΕ και ΤΕΕ/ΤΚΜ ανά ειδικότητα

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΑ 31/12/2013	ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΑ 31/12/2009	ΤΕΕ/ΤΚΜ 31/12/2013	ΤΕΕ/ΤΚΜ 31/12/2009
ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	29.116	32.957	5.382	5.361
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	18.459	21.075	3.249	3.245
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	16.693	16.278	2.848	2.624
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	18.009	17.623	3.003	2.759
ΜΗΧ/ΛΟΓΟΙ- ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	1.233	3.586	150	191
ΑΓΡ. ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΙ. ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	6.088	6.991	1.209	1.223
ΧΗΜΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	9.836	10.324	1.635	1.564
ΜΕΤΑΛΛΕΙΟΛΟΓΟΙ- ΜΕΤΑΛΛΟΙ ΜΗΧ/ΚΟΙ	2.459	2.742	161	158
ΝΑΥΠΗΓΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	59	133	1	2
ΝΑΥΠΗΓΟΙ- ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	1774	1701	45	52
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	4.242	3.804	354	328
ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΛΩΝ	106.766	116.051	17.883	17.375

**Διάγραμμα 2.1 Κατανομή Μηχανικών στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
ανά ειδικότητα στις 31/12/2013**

**Διάγραμμα 2.2 Κατανομή Μηχανικών ανά ειδικότητα στην Περιφέρεια
Κεντρικής Μακεδονίας στις 31/12/2009**

β) Κατανομή των Μηχανικών στις επτά (7) Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Πίνακας 2.2 Κατανομή των Μηχανικών στις επτά (7) Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά ειδικότητα στις 31/12/2013

ΠΕΡ.ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	Π	Α	Μ	Η	Μ-Η	Αγρ-Τα	Χ	ΜΛ	Ν	Ν-Μ	ΗΛ	Σύνολο ειδικοτήτων	Σύνολο μελών
ΗΜΑΘΙΑΣ	222	139	122	142	4	45	58	21	-	3	33	789	783
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	4.160	2.668	2.345	2.417	127	992	1.350	106	1	35	250	14.451	14.344
ΚΙΛΚΙΣ	93	32	56	48	2	22	37	6	-	2	8	306	304
ΠΕΛΛΑΣ	187	90	81	88	2	24	45	5	-	1	15	538	527
ΠΙΕΡΙΑΣ	247	140	70	109	4	50	33	5	-	1	15	674	663
ΣΕΡΡΩΝ	343	113	114	161	11	52	80	9	-	2	26	911	897
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	130	67	60	38	-	24	32	9	-	1	6	368	365
ΣΥΝΟΛΟ	5.382	3.249	2.848	3.003	150	1.209	1.635	161	1	45	354	18.037	17.883

Πίνακας 2.3 Κατανομή των Μηχανικών στις επτά (7) Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά ειδικότητα στις 31/12/2009

ΠΕΡ. ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	Π	Α	Μ	Η	Μ-Η	Αγρ- Τα	Χ	ΜΛ	Ν	Ν-Μ	ΗΛ	Σύνολο ειδικοτήτων	Σύνολο μελών
ΗΜΑΘΙΑΣ	220	141	104	131	4	46	54	16	0	3	27	746	739
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	4.206	2.691	2.171	2240	162	1.011	1.294	110	1	41	240	14.168	14.067
ΚΙΛΚΙΣ	88	27	48	46	1	20	37	6	1	2	9	284	282
ΠΕΛΛΑΣ	165	79	76	82	4	25	43	5	0	1	13	493	487
ΠΙΕΡΙΑΣ	231	143	64	88	7	52	33	5	0	2	14	639	633
ΣΕΡΡΩΝ	333	114	112	139	12	46	79	7	0	2	21	865	856
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	118	50	49	33	1	23	24	9	0	1	4	312	311
ΣΥΝΟΛΟ	5.361	3.245	2.624	2759	191	1.223	1.564	158	2	52	328	17.507	17.375

γ) Τεχνικές Εταιρείες

Την τριετία 2010-2013 στην Κεντρική Μακεδονία υφίστανται (δεν υπάρχουν στοιχεία σχετικά με την οικονομική τους βιωσιμότητα ή την πλήρη λειτουργία τους) (**1.201** τεχνικές εταιρίες έναντι **7.167** πανελλαδικά, ενώ στην τριετία 2007-2009 υφίστανται **1.040** τεχνικές εταιρίες έναντι **5.382** πανελλαδικά.

Πίνακας 2.4 Συγκριτικός Πίνακας Δραστηριοποίησης Τεχνικών Εταιρειών 2009-2013

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΣΤΙΣ 31/12/2013	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΣΤΙΣ 31/12/2009
ΗΜΑΘΙΑΣ	52	45
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	1017	902
ΚΙΛΚΙΣ	11	6
ΠΕΛΛΑΣ	31	23
ΠΙΕΡΙΑΣ	31	21
ΣΕΡΡΩΝ	28	22
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	31	21
ΣΥΝΟΛΟ	1.201	1.040

Από τα παραπάνω στοιχεία διαπιστώνεται ότι ο ρυθμός αύξησης και εγγραφών λόγω της οικονομικής κρίσης είναι σαφώς μειωμένος ενώ επίσης αυξάνεται ο αριθμός των αιτήσεων διαγραφής όπως αναφέρθηκε στο Κεφάλαιο 1. Σε συνδυασμό με τα υψηλά ποσοστά ανεργίας και τη στασιμότητα στον τομέα των κατασκευών (βλ. Κεφ. 1) διαπιστώνει κανείς τη δυσκολία, είτε εύρεσης εργασίας είτε και επιβίωσης των μηχανικών και ειδικά των νέων μηχανικών.

Επιπρόσθετα δεν υφίστανται έρευνες σχετικά με τον επαγγελματικό προσανατολισμό αλλά και την απασχόληση των Ελλήνων Μηχανικών από το 2009 και μετά που αποτελεί το κρίσιμο διάστημα της οικονομικής κρίσης της Ελλάδος.

Η πιο πρόσφατη έρευνα που έχει δημοσιευτεί (www.tkm.tee.gr) διενεργήθηκε το Σεπτέμβριο του 2009 από την εταιρεία Public Issue για λογαριασμό του ΤΕΕ σε δείγμα 2.400 Διπλωματούχων Μηχανικών εκ των οποίων το 9%, ήτοι 216 άτομα είχαν τον τόπο κατοικίας και επαγγελματικής δραστηριότητας στη Θεσσαλονίκη.

Τα κύρια συμπεράσματα της έρευνας για το σύνολο του δείγματος παρουσιάζονται παρακάτω (πρέπει να σημειωθεί ότι καθώς η έρευνα έλαβε χώρα ουσιαστικά πριν την έναρξη της οικονομικής κρίσης, όλοι οι δείκτες που παρουσιάζονται π.χ. ανεργία, έχουμε πλέον σήμερα μεταβληθεί σημαντικά επί το χείρον):

1) Ανεργία

- ✓ Στο **7%** καταγράφεται η ανεργία μεταξύ των διπλωματούχων μηχανικών, ενώ ένα 6% δηλώνει ότι δεν απασχολείται προσωρινά. Αθροιστικά, οι μη απασχολούμενοι μηχανικοί ανέρχονται σε **13%**, το μεγαλύτερο ερευνητικό ποσοστό που έχει καταγραφεί από το 1997.
- ✓ Το ποσοστό ανεργίας εμφανίζει σημαντικές διακυμάνσεις, με το εντονότερο πρόβλημα να καταγράφεται μεταξύ των Χημικών Μηχανικών (15%), των Μεταλλειολόγων (14%) και των Ηλεκτρολόγων (9%), στις γυναίκες (9%), καθώς και στους μηχανικούς σε Αθήνα (8%) και Θεσσαλονίκη (9%).
- ✓ Το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας (**23%**) καταγράφεται μεταξύ των νέων μηχανικών που απέκτησαν άδεια άσκησης επαγγέλματος μετά το 2006.
- ✓ Στο σύνολο όσων δεν απασχολούνται, ένας στους τρεις (31%) βρίσκεται εκτός αγοράς για διάστημα μεγαλύτερο από 12 μήνες.
- ✓ Το **43%** των μη απασχολούμενων (κυρίως γυναίκες, νέες ηλικίες και κάτοικοι επαρχίας) αντιμετωπίζει την κατάσταση με την οικονομική στήριξη της οικογένειας, ενώ το **28%** κυρίως άνδρες και μεγαλύτερες ηλικίες- βασίζεται σε αποταμιεύσεις.

2) Ένταξη στην αγορά εργασίας

- ✓ Για το 65% των μηχανικών, από την απόκτηση της άδειας μέχρι και την εύρεση της πρώτης δουλειάς μεσολάβησε διάστημα έως 6 μήνες, ενώ οι μισοί (**50%**) βρήκαν την πρώτη τους δουλειά άμεσα (έως 2 μήνες).

- ✓ Ταχύτερη είναι η ενσωμάτωση στην αγορά εργασίας των Ηλεκτρονικών (69% σε διάστημα έως 2 μήνες), των Αρχιτεκτόνων (60%), των Πολιτικών Μηχανικών (55%) και των Αγρονόμων-Τοπογράφων (55%). Τις μεγαλύτερες δυσκολίες αντιμετωπίζουν οι Μεταλλειολόγοι, καθώς ένας στους πέντε (20%) χρειάστηκε περισσότερα από δύο χρόνια για να βρει την πρώτη του απασχόληση. Δυσκολίες αντιμετωπίζουν και οι Χημικοί Μηχανικοί (το 31% χρειάστηκε περισσότερο από ένα χρόνο).

3) Τύπος απασχόλησης

- ✓ Περισσότεροι από τους μισούς μηχανικούς **(55%)** ασκούν ελεύθερο επάγγελμα, περίπου ένας στους τέσσερις **(23%)** απασχολείται στο δημόσιο τομέα και οι υπόλοιποι **(22%)** έχουν εξαρτημένη σχέση εργασίας στον ιδιωτικό τομέα. Μεταξύ των απασχολούμενων στον ιδιωτικό τομέα καταγράφεται και ένα **7%** απασχολούμενων οι οποίοι εμπίπτουν στην κατηγορία των οιονεί μισθωτών, έχουν δηλαδή εξαρτημένη σχέση εργασίας και αμείβονται με Δελτίο Παροχής Υπηρεσιών.
- ✓ Το ποσοστό των ελεύθερων επαγγελματιών εμφανίζεται συστηματικά αυξανόμενο τα τελευταία χρόνια, καθώς από 42% το 2003, ανέβηκε σε **47%** το 2006 και 55% στην παρούσα έρευνα. Η αύξηση αυτή προκύπτει από συστηματική αύξηση της αυτοαπασχόλησης (ελεύθερος επαγγελματίας χωρίς προσωπικό) από 25% το 2003 σε 32% το 2006 και 41% στην παρούσα έρευνα.
- ✓ Συστηματικά μειούμενο εμφανίζεται αντίθετα το ποσοστό των απασχολούμενων στον δημόσιο τομέα (από 33% το 2003, σε 28% το 2006 και 23% στην παρούσα έρευνα).

4) Αντικείμενο εργασίας

- ✓ Οι μισοί εργαζόμενοι μηχανικοί **(52%)** απασχολούνται στον κατασκευαστικό τομέα (οικοδομήσεις και δημόσια έργα), και ένας στους τρεις στον τομέα των υπηρεσιών **(32,9%)**. Η κατανομή της απασχόλησης ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας παραμένει σχετικά σταθερή.
- ✓ Επτά στους δέκα απασχολούμενους μηχανικούς **(70%)** εργάζονται στο αντικείμενο της ειδικότητας των σπουδών τους, ποσοστό σημαντικά αυξημένο στους Ηλεκτρονικούς (83%), τους Αρχιτέκτονες (82%), τους Αγρονόμους-Τοπογράφους (78%) και τους Πολιτικούς Μηχανικούς (76%). Αντίθετα, τα χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης στο αντικείμενο των σπουδών καταγράφονται σε Μεταλλειολόγους (42%) και Χημικούς Μηχανικούς (50%).

- ✓ Ένα ποσοστό **20%** των απασχολούμενων μηχανικών συνδυάζει περισσότερες από μία ειδικότητες, ένα **2%** εργάζεται σε αντικείμενο άλλης ειδικότητας, ενώ η καθαρή ετεροαπασχόληση βρίσκεται στο **7%** (4% Διοίκηση και Οικονομία και 3% Άλλο). Το ποσοστό ετεροαπασχόλησης φτάνει το **21%** στους Χημικούς Μηχανικούς και το **25%** στους Μεταλλειολόγους.
- ✓ Μεταξύ αυτών που απασχολούνται σε αντικείμενο άλλο από των σπουδών, για το **33%** πρόκειται για επαγγελματική εξέλιξη από θέσεις μηχανικού σε διοικητικές ή άλλες θέσεις, το **22%** προβάλλει σαν λόγο τις δυσκολίες που αντιμετώπισε στην εύρεση εργασίας σαν μηχανικός, και το **19%** την αναζήτηση υψηλότερων αποδοχών ή καλύτερων συνθηκών εργασίας.
- ✓ Το **90%** των απασχολούμενων μηχανικών δηλώνει ότι για το βασικό αντικείμενο εργασίας του απαιτείται επίπεδο σπουδών διπλωματούχου μηχανικού (52%) ή άλλου ΑΕΙ (38%), και μόνο το **8%** δηλώνει ότι απαιτείται χαμηλότερο επίπεδο σπουδών.
- ✓ Όσον αφορά τον τομέα αρμοδιοτήτων των μηχανικών που απασχολούνται σε επιχειρήσεις (του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα), το **61%** καλύπτει ανάγκες σε μελέτες, το **44%** απασχολείται στο εργοτάξιο (επίβλεψη κατασκευής), ενώ το **15%** έχει αρμοδιότητες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και τεχνικής υποστήριξης. Όπως είναι αναμενόμενο εμφανίζονται σημαντικές διαφοροποιήσεις στον τομέα αρμοδιοτήτων αναλόγως της ειδικότητας.

5) Για όσους δεν έχουν δική τους επιχείρηση

- ✓ Το **32%** των μηχανικών που δεν δραστηριοποιούνται ήδη επιχειρηματικά δηλώνουν ότι θα τους ενδιέφερε να δημιουργήσουν μία δική τους επιχείρηση μέσα στην ερχόμενη πενταετία. Η πρόθεση δημιουργίας επιχείρησης καταγράφεται συστηματικά αυξανόμενη (27% το 2006 και 21% το 2003), εύρημα που θα πρέπει ενδεχομένως να συνδυαστεί με την καταγραφόμενη αύξηση του ποσοστού των ελεύθερων επαγγελματιών/ αυτοαπασχολούμενων.
- ✓ Υψηλότερη καταγράφεται η πρόθεση για επιχειρηματικότητα στους Αρχιτέκτονες (42% από 34% το 2006) και τους Πολιτικούς Μηχανικούς (43% από 31% το 2006).

6) Για όσους έχουν δική τους επιχείρηση

- ✓ Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων (**82%**) ο μηχανικός δημιούργησε ή ανέλαβε την επιχείρηση σε ηλικία έως **34** ετών, ενώ ως κύριο κίνητρο αναφέρεται η

επαγγελματική ανεξαρτησία (67%), με δευτερεύοντα κίνητρα το οικονομικό όφελος (19%) ή τις δυσκολίες εύρεσης εργασίας (8%).

- ✓ Στην διαδικασία δημιουργίας της επιχείρησης περισσότεροι από τους μισούς (55%) αναφέρουν ότι δεν είχαν καμία υποστήριξη, ενώ μεταξύ των υπολοίπων κυρίαρχο στήριγμα (με οικονομική ή ηθική ενίσχυση) υπήρξε η οικογένεια. Αξίζει να σημειωθεί μία μικρή αύξηση του ποσοστού όσων έλαβαν κάποια κρατική ή κοινοτική επιχορήγηση από 1% που ήταν στις μετρήσεις του 2006 και 2003 σε 4% στην παρούσα έρευνα.
- ✓ Τα σημαντικότερα εμπόδια που συνάντησαν στην επιχειρηματική τους δραστηριοποίηση είναι κυρίως θέματα γραφειοκρατίας (47%) και η αβεβαιότητα για την οικονομική εξέλιξη (32%).

7) Επαγγελματικός Προσανατολισμός

- ✓ Περίπου τέσσερις στους δέκα μηχανικούς (38%) θεωρούν ότι υφίσταται πρόβλημα επαγγελματικού ανταγωνισμού με τεχνολόγους των ΤΕΙ, ποσοστό που παραμένει σχετικά αμετάβλητο τα τελευταία χρόνια. Πρόκειται κυρίως για Πολιτικούς Μηχανικούς (45%) και Αγρονόμους Τοπογράφους (46%).
- ✓ Ένα 30% των μηχανικών θεωρεί ότι υφίσταται πρόβλημα ανταγωνισμού με μηχανικούς άλλης ειδικότητας, ποσοστό που καταγράφεται αυξημένο σε σχέση με την μέτρηση του 2006 (25%).
- ✓ Οξύτερο εμφανίζεται το πρόβλημα στους Μεταλλειολόγους (50%), τους Χημικούς Μηχανικούς (48%), τους Αρχιτέκτονες (44%) και τους Αγρονόμους Τοπογράφους (41%). Ως κύρια ανταγωνιστική ειδικότητα αναφέρεται των Πολιτικών Μηχανικών.
- ✓ Σε επαγγελματικό ανταγωνισμό με ξένους μηχανικούς αναφέρεται το 11% (κυρίως Ναυπηγοί), σε πτυχιούχους πανεπιστημίων θετικής κατεύθυνσης το 10% (κυρίως Ηλεκτρονικοί) και σε αποφοίτους πολυτεχνικών σχολών με μεταπτυχιακό στην Διοίκηση Επιχειρήσεων το 9%.
- ✓ Το ποσοστό των μηχανικών που θεωρεί ότι δεν υφίσταται πρόβλημα ανταγωνισμού με καμία επαγγελματική ομάδα καταγράφεται σημαντικά μειωμένο (16% από 25% στις μετρήσεις του 2006 και του 2003). Το πρόβλημα του επαγγελματικού ανταγωνισμού εμφανίζεται εντονότερο όσο μικρότερη είναι η ηλικία, καθώς μόνον το 10% των νέων μηχανικών έως 30 ετών θεωρεί ότι δεν υπάρχει πρόβλημα, έναντι 22% στους μηχανικούς άνω των 50 ετών).
- ✓ Μόνο τέσσερις στους δέκα μηχανικούς (40%) θεωρούν ότι ήταν προετοιμασμένοι από το πρόγραμμα σπουδών τους για να αντιμετωπίσουν τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

- ✓ Το **56%** των ερωτώμενων θεωρούν την επαγγελματική κατάρτιση «απολύτως απαραίτητη» για την εύρεση εργασίας σαν μηχανικός, ποσοστό που καταγράφει συστηματική μείωση τα τελευταία χρόνια (69% το 2006 και 72% το 2003). Η πλειοψηφία (75%) θεωρεί ότι η επαγγελματική κατάρτιση είναι μία συνεχής διαδικασία, η οποία πρέπει να επαναλαμβάνεται κάθε τρία ή κάθε πέντε χρόνια, ενώ ένα 17% (από 23% το 2006) πιστεύει ότι ο καταλληλότερος χρόνος είναι πριν την ένταξη στην αγορά εργασίας.
- ✓ Οι τομείς όπου εμφανίζονται οι περισσότερες ανάγκες για επαγγελματική κατάρτιση είναι οι **Η/Υ νέες τεχνολογίες (58%)**. Υψηλή είναι η συχνότητα αναφοράς σε θέματα όπως οι **Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (39%)**, η **Προστασία και Διαχείριση του Περιβάλλοντος (36%)** και η **Εξοικονόμηση Ενέργειας (27%)**. Η **διοίκηση επιχειρήσεων – marketing (37%)** παραμένει ψηλά παρότι αναφέρεται με μειωμένη συχνότητα σε σχέση με την μέτρηση του 2006.
- ✓ Ένας στους δύο μηχανικούς (**50%**) έχει παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης.

Λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω επισημάνσεις για την απουσία επικαιροποιημένων στοιχείων απασχόλησης, η όποια ανάλυση θα γίνει προσεγγιστικά σε σχέση με την παράθεση γενικότερων στοιχείων για την απασχόληση και την ανεργία σε επίπεδο χώρας και Κεντρικής Μακεδονίας αλλά και της γνώσης της ομάδας εργασίας σχετικά με πεδία απασχόλησης των μηχανικών.

Σε κάθε περίπτωση η αποτύπωση της κατάστασης της απασχόλησης θα πρέπει να περιγραφεί λαμβάνοντας υπόψη και τις συνθήκες του γενικότερου οικονομικού περιβάλλοντος σε εγχώριο και διεθνές περιβάλλον. Σύμφωνα με τη με μελέτη της INE ΓΣΣΕ (Ελληνική Οικονομία και Απασχόληση, Ετήσια Έκθεση 2014) :

- ✓ Η **παγκόσμια οικονομία** δεν έχει κατορθώσει να ξεπεράσει οριστικά τα διαρθρωτικά προβλήματα που οδήγησαν στην οικονομική κρίση το χρηματοπιστωτικό σύστημα, το οποίο παραμένει ασταθές.
- ✓ Η **ευρωπαϊκή οικονομία** δεν έχει κατορθώσει να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για διατηρήσιμη και ισχυρή ανάκαμψη.
- ✓ Το **περιβάλλον** της ελληνικής οικονομίας παραμένει ασταθές και αβέβαιο παρά τα σημάδια ανάκαμψης που παρουσιάζονται

- ✓ **Η οικονομική πολιτική στην Ελλάδα** κατά το 2013-2016 και το 2015-2018 παραμένει στοχευμένη με προσήλωση στην **μείωση των δημοσίων δαπανών** προκειμένου να εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση του δημοσιονομικού ελλείμματος.
- ✓ **Ενισχύονται** οι πολιτικές της ευελιξίας της εργασίας, **απορρύθμισης** των εργασιακών σχέσεων και **μετασχηματισμού** του κοινωνικού κράτους σε κράτος φιλανθρωπίας.
- ✓ Η ανασφάλιστη και αδήλωτη εργασία **υπερβαίνει** (2013) το 31% από 25% το 2010. Οι ευέλικτες μορφές απασχόλησης αντιστοιχούν στο 46% των νέων συμβάσεων εργασίας (2009-2013) και η ανεργία των ηλικιωμένων (45-64 ετών) προσέγγισε το 2013 το 20,3% (359.000 άτομα).

Οι επιπτώσεις της ύφεσης στην αγορά εργασίας αποτυπώθηκαν emphaticά στη συνεχή συρρίκνωση της απασχόλησης, την εκρηκτική άνοδο της ανεργίας, ιδίως της ανεργίας των νέων και της μακροχρόνιας ανεργίας και την αύξηση του αριθμού των ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού σημαντικά, ιδίως στον ιδιωτικό τομέα.

Ως προς τη διάθρωση της απασχόλησης και της ανεργίας σύμφωνα με τα στοιχεία που αποτυπώνονται στο Ε.Π. «Ανθρώπινο Δυναμικό και Εκπαίδευση» 2014-2020 και των δεικτών της ΕΛ.ΣΤΑΤ :

- ✓ Η ελληνική οικονομία, η οποία μέχρι το 2007 εμφάνιζε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης (ενδεικτικά 5,9% το 2003 και 3,5% το 2007), άρχισε να συρρικνώνεται με επιταχυνόμενο ρυθμό, με αποτέλεσμα σωρευτικά το διάστημα 2008-13 η χώρα να έχει απολέσει περίπου το ένα τέταρτο (1/4) του ΑΕΠ (αθροιστική μείωση 24,8%).
- ✓ Το ποσοστό ανεργίας στα τέλη του 2013 ανήλθε σε 27,3% από 24,3% στα τέλη του 2012 και 17,7% στα τέλη του 2011, και στο 25,7% το Σεπτέμβρη του 2014, σύμφωνα με τα **στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ).** Το ποσοστό αυτό εμφανίζεται ελαφρά μειωμένο σε σχέση με τον Αύγουστο 2014 (26%) και χαμηλότερο σε σύγκριση με το Σεπτέμβρη του 2013 (28%).

Οι άνεργοι υπολογίζονται σε 1.241.114 άτομα, οι απασχολούμενοι υπολογίζονται σε 3.589.280 (αύξηση 1,6%), ενώ ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός σε 3.293.357 άτομα (μείωση 1,7%) σε σχέση με τον Ιούνιο του 2014. Το ποσοστό ανεργίας στους άντρες φτάνει το 22,8% και στις γυναίκες το 29,5%. Στους νέους

15-24 ετών το ποσοστό ανεργίας ανέρχεται σε 49,8%, ενώ στην ηλικιακή ομάδα 25-34 σε 36%. Ανεργία που ξεπερνά το γενικό ποσοστό καταγράφεται σε Μακεδονία - Θράκη (27,4%), Ηπειρο - Δυτική Μακεδονία (26,1%), Αττική (26,5%), Θεσσαλία - Στερεά Ελλάδα (25,8%).

✓ Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι σύμφωνα με στοιχεία του ΕΛΜΙΑΕΠ (Παρατηρητήριο για την κρίση) το Σεπτέμβριο του 2014:

- Το σύνολο των ανέργων με κριτήριο την αναζήτηση εργασίας για τον μήνα Σεπτέμβριο 2014 ανήλθε σε 832.618 άτομα. Από αυτά 448.941 (ποσοστό 53,92%) είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο του ΟΑΕΔ για χρονικό διάστημα ίσο ή και περισσότερο των 12 μηνών, και 383.677 (ποσοστό 46,08%) είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ για χρονικό διάστημα μικρότερο των 12 μηνών.
- Το σύνολο των λοιπών (μη αναζητούντων εργασία) για τον μήνα Σεπτέμβριο 2014 ανήλθε σε 135.482 άτομα όπου 66.983 (ποσοστό 49,44%) είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο του ΟΑΕΔ για χρονικό διάστημα ίσο ή και περισσότερο των 12 μηνών, και 68.499 (ποσοστό 50,56%) εγγεγραμμένα για χρονικό διάστημα μικρότερο των 12 μηνών.
- Το σύνολο των επιδοτούμενων ανέργων (αφορά τον αριθμό των δικαιούχων που πληρώθηκαν εντός του αντίστοιχου μήνα) ανέρχεται σε 111.072 άτομα από τα οποία οι 108.891 (ποσοστό 98,04%) είναι κοινοί και λοιπές κατηγορίες επιδοτουμένων και οι 2.181 (ποσοστό 1,96%) είναι εποχικοί τουριστικών επαγγελματιών.
- Το σύνολο των νέων αιτήσεων ανέργων για επιδότηση (σύμφωνα με την ισχύουσα διοικητική διαδικασία, η πρώτη πληρωμή γίνεται 37 ημέρες μετά την εγγραφή του δικαιούχου επιδόματος ανεργίας) ανέρχεται σε 20.071 άτομα.

✓ Αναφορικά με την **περιφερειακή κατανομή της ανεργίας** και τα χαρακτηριστικά της ανά Περιφέρεια σημειώνεται ότι περιφέρειες με πολύ υψηλά ποσοστά ανεργίας υπάρχουν και στις τρεις κατηγορίες περιφερειών. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι Δυτική Μακεδονία, Κεντρική Μακεδονία, Αττική και Δυτική Ελλάδα έχουν ποσοστά ανεργίας πάνω από το μέσο όρο της χώρας ενώ σε απόλυτους αριθμούς, οι περισσότεροι άνεργοι εντοπίζονται στην Αττική και στην Κεντρική Μακεδονία. Με βάση τα στοιχεία του Παρατηρητηρίου της κρίσης του ΕΛΜΙΑΕΠ το ποσοστό των ανέργων που αναζητούν εργασία στην Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας ανέρχεται σε 152.437 άτομα (ποσοστό 18,1% επί του συνόλου)

- ✓ Το ποσοστό απασχόλησης μειώθηκε σε ποσοστό 3,7% το 2013 έναντι μείωσης 2,8% το 2012. Ειδικότερα το ποσοστό απασχόλησης του πληθυσμού ηλικίας 20-64 ετών μειώθηκε σε 53,2% το 2013 από 66,5% το 2008 και 64% το 2010, αυξάνοντας το χάσμα με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο σε περίπου 15 ποσοστιαίες μονάδες (ποσοστό απασχόλησης ΕΕ 28:68,3% για το 2013) και καθιστώντας πολύ δύσκολη την επίτευξη του εθνικού στόχου 70% για το 2020. Είναι ενδεικτικό ότι μεταξύ του β' τριμήνου του 2007 και του β' τριμήνου του 2013 χάθηκαν 1.037,4 χιλιάδες θέσεις εργασίας (22,69%), γεγονός που πρακτικά σημαίνει ότι σχεδόν το σύνολο της προόδου που είχε επιτευχθεί μέσα σε 17 παραμονή της ελληνικής οικονομίας σε ύφεση την τελευταία επταετία είχε σημαντικό αντίκτυπο στην αγορά εργασίας.
- ✓ Η αναλογία των συμβάσεων μερικής απασχόλησης στο σύνολο των νέων συμβάσεων αυξήθηκε από 26,5% το 2010 σε 35,4 % το 2012. Συνολικά, το ποσοστό των συμβάσεων μερικής και εκ περιτροπής απασχόλησης στις νέες προσλήψεις αντιστοιχεί στο 45% του συνόλου των συμβάσεων.

Ειδικότερα για την Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας το ποσοστό ανεργίας στο Α' τρίμηνο του 2014 ανήλθε σε 29,9%. Σύμφωνα με το κείμενο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020 *«Η πρόσβαση στην απασχόληση συνιστά ένα από τα κρισιμότερα κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα της ΠΚΜ. Ο παραδοσιακά χαμηλός βαθμός απασχόλησης του ενεργού εργατικού δυναμικού της μειώθηκε δραστικά, λόγω της παρατεταμένης ύφεσης της χώρας. Η ΠΚΜ εμφανίζει δείκτη απασχόλησης γύρω στο 50% (2013), ενώ ο αντίστοιχος δείκτης της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» ανέρχεται στο 75%. Παράλληλα, αυξήθηκε το ποσοστό της μερικής απασχόλησης και της άτυπης εργασίας. Εντονότερα αποκλεισμένοι από τον κόσμο της εργασίας είναι οι μακροχρόνια άνεργοι, το ποσοστό των οποίων στη συνολική ανεργία (πάνω από το 30% το 2013) ανέρχεται περίπου στο 70%».*

2.2) Τομείς Απασχόλησης Μηχανικών –Χρηματοδότηση της απασχόλησης μέσω του ΕΣΠΑ 2007-2013.

Λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω διαπιστώσεις γίνεται φανερό το ιδιαίτερα προβληματικό οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον στο οποίο καλούνται να δραστηριοποιηθούν οι Μηχανικοί.

Παρά τα οξυμένα προβλήματα του κλάδου και τα αξιοσημείωτα ποσοστά ανεργίας που ποικίλουν ανά ειδικότητα, οι μηχανικοί στην περίοδο της κρίσης δραστηριοποιούνται σε σημαντικό αριθμό τομέων άσκησης του επαγγέλματος. Ενδεικτικά αναφέρονται :

- 1) Άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος είτε μέσω συμμετοχής σε τεχνικές εταιρείες και επιχειρήσεις είτε μέσω δικού τους τεχνικού γραφείου/εταιρείας ασχολούμενοι με μελέτες, κατασκευές, πραγματογνωμοσύνες, κ.λ.π.
- 2) Μισθωτοί στο Δημόσιο Τομέα (π.χ. δημόσιοι υπάλληλοι, καθηγητές) αλλά και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα (π.χ ΔΕΚΟ). Αξίζει μνείας το γεγονός ότι σημαντικός αριθμός μηχανικών από το 2001 και μετά απασχολείται σε φορείς του Δημοσίου ΝΠΔΔ είτε σε ΝΠΙΔ οι οποίοι εμπλέκονται στις διαδικασίες σχεδιασμού και διαχείρισης των ΚΠΣ και του νυν ΕΣΠΑ 2007-2013 (ΜΟΔ Α.Ε., Διαχειριστικές Αρχές, κ.λ.π.). Στην κατηγορία αυτή υπάγονται και οι Μηχανικοί που απασχολούνται σε ερευνητικά κέντρα και υποδομές έρευνας και καινοτομίας (π.χ. ΕΚΕΤΑ, Θερμοκοιτίδες, κ.λ.π.) αλλά και οι μηχανικοί που απασχολούνται σε εταιρείες συμβούλων που προσφέρουν υπηρεσίες τεχνικής βοήθειας στις διάφορες φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των ΕΣΠΑ.
- 3) Μισθωτοί/Ελεύθεροι επαγγελματίες (χρήση ΑΠΥ) στον Ιδιωτικό τομέα είτε σε τεχνικές εταιρείες, είτε σε επιχειρήσεις όλων των κλάδων (εμπόριο, υπηρεσίες, μεταποίηση, κατασκευές, μεταφορές, κ.λ.π.), είτε και σε φορείς διαχείρισης πόρων του ΕΣΠΑ όπως οι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης (π.χ. ΕΦΕΠΑΕ).
- 4) Άσκηση αμιγώς επιχειρηματικής δραστηριότητας που δεν συνδέεται άμεσα, είτε συνδέεται έμμεσα με την ειδικότητα του Μηχανικού.

Η εν λόγω δραστηριότητα αφορά σχετικά μικρό αριθμό μηχανικών οι οποίοι έχουν στραφεί στην άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας με αντικείμενο είτε υποστηρικτικό προς την ειδικότητα που έχουν αποκτήσει (π.χ. επιχείρηση κατασκευής δομικών υλικών από Πολιτικό Μηχανικό) είτε αμιγώς επιχειρηματικό ανεξάρτητο από το επάγγελμα του μηχανικού. Στην εν λόγω κατηγορία ανήκουν

και εταιρείες συμβούλων επιχειρήσεων από Μηχανικούς οι οποίοι χρησιμοποιούν τις γνώσεις της ειδικότητάς τους για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε επιχειρήσεις για την υλοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων και γενικότερα επενδύσεων.

Ως προς τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων των Μηχανικών πέρα από τα δημόσια & ιδιωτικά έργα στο χώρο των κατασκευών και μελετών στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 υπήρξαν προγράμματα, λίγα στον αριθμό, τα οποία χρηματοδοτούσαν είτε την έναρξη της επαγγελματικής δραστηριότητας, είτε την ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό της δραστηριότητάς τους, είτε την κατάρτιση και τη δημιουργία των απαραίτητων εφοδίων για την είσοδο στην αγορά εργασίας.

Ως ενδεικτικά παραδείγματα τέτοιων προγραμμάτων αναφέρονται:

✓ **Πρόγραμμα «Εθνικό Αποθεματικό Απροβλέπτων»**

Στο πλαίσιο του προγράμματος αφορούσε ηλικίες από 18 έως 64 ετών που είχαν κάνει έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας μετά την 1/1/2011, είτε διέθεταν την ιδιότητα του ανέργου (διαθέτοντας δελτίο ανεργίας σε ισχύ την ημερομηνία έναρξης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας) έχοντας τη δυνατότητα χρηματοδότησης έως και 100% μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) στο πλαίσιο του Ε.Π. «Εθνικό Αποθεματικό Απροβλέπτων» να συστήσουν τη δική τους επιχείρηση μέσω της υποβολής επιχειρηματικού σχεδίου με κατώτατο επιλέξιμο προϋπολογισμό 10.000 € και ανώτατο 20.000 €.

Οι Επιλέξιμες Δαπάνες που επιχορηγούνται αφορούν σε : Ενοίκια/Λογαριασμοί ΔΕΚΟ/ Δαπάνες ίδρυσης επιχείρησης/Δαπάνες παροχής υπηρεσιών (νομική & λογιστική υποστήριξη)/ σύνταξη επιχειρηματικού σχεδίου/υποχρέωση δημιουργίας/πρόσληψης νέα θέση εργασίας/ κατάρτιση/ αποσβέσεις παγίων/ αγοράς α' υλών.

Το πρόγραμμα βρίσκεται σε φάση ολοκλήρωσης ενώ η συμμετοχή των μηχανικών σε αυτό είναι ελάχιστη.

✓ **Πρόγραμμα «Ενίσχυσης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς της Μεταποίησης, Τουρισμού, Εμπορίου, Υπηρεσιών»**

Το πρόγραμμα αφορά στην ίδρυση επιχειρήσεων και στον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων στους τομείς μεταποίησης, παροχής υπηρεσιών, εμπορίου, τουρισμού με ποσοστό χρηματοδότησης από 30% έως και 65% ανάλογα με τον τόπο

υλοποίησης , το μέγεθος της επιχείρησης (πολύ μικρή, μικρή, μεσαία) και τον είδος της επιχείρησης (υπό σύσταση/νεοσύστατες, υφιστάμενες επιχειρήσεις).

Ο προϋπολογισμός των επενδυτικών σχεδίων ανάλογα με τον τομέα δραστηριότητας (υπηρεσίες, εμπόριο, μεταποίηση, τουρισμός) κυμαίνονται από 20.000€-200.000€ για εμπόριο και παροχή υπηρεσιών από 50.000€-300.000€ για μεταποίηση και από 30.000€-250.000€ για τον τομέα του τουρισμού.

Οι επιλέξιμες δαπάνες του προγράμματος αφορούσαν : Προμήθεια εξοπλισμού/λογισμικού, διαμόρφωση κτηριακών δαπανών, συμμετοχή σε εκθέσεις, media plan, μελέτη ISO, αμοιβές συμβούλων, πιστοποίηση ISO, λειτουργικές δαπάνες (για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις).

Στους χρηματοδοτούμενους κλάδους δραστηριότητας υπήρχε η δυνατότητα χρηματοδότησης μηχανικών που δραστηριοποιούνται /θέλουν να δραστηριοποιηθούν στους κλάδους έργων πολιτικού μηχανικού και αρχιτεκτονικών δραστηριοτήτων, πληροφορικής. Συνολικά στην Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας υποβλήθηκαν 300 προτάσεις κλάδου άμιγους δραστηριότητας μηχανικών.

Το πρόγραμμα βρίσκεται σε φάση υλοποίησης.

✓ Προγράμματα ΤΟΠΣΑ

Πρόκειται για προγράμματα που αφορούν στην υποβολή σχεδίων από τοπικούς φορείς μέσω δημιουργίας αναπτυξιακών συμπράξεων με στόχο την υλοποίηση δράσεων για την εξασφάλιση της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης **για ανέργους**, ως αποτέλεσμα διάγνωσης εξειδικευμένων τοπικών αναγκών και ανάδειξης των αναπτυξιακών δυνατοτήτων στις περιοχές παρέμβασης μέσω υποβολής Τοπικών Σχεδίων Δράσης. Τα Τοπικά σχέδια δράσης έχοντας ως πεδίο αναφοράς την τοπική αγορά εργασίας επικεντρώνονται στην υποστήριξη των ωφελουμένων αλλά και των επιχειρήσεων της περιοχής παρέμβασης για τη σύζευξη της προσφοράς και της ζήτησης εργασίας. Οι βασικές ενέργειες αφορούν στην προετοιμασία των ανέργων ωφελουμένων για την είσοδο τους στην αγορά εργασίας μέσω της συμβουλευτικής και της κατάρτισης με απώτερο σκοπό είτε τη δημιουργία δικής τους επιχείρησης, είτε πρόσληψης σε επιχειρήσεις με βάση τα προσόντα τους και την εξειδίκευσή τους. Βασικό χαρακτηριστικό των ΤοπΣΑ είναι ότι η χρηματοδότηση των Τοπικών Σχεδίων Δράσης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον αριθμό των ωφελουμένων που τελικά θα εξασφαλίσουν απασχόληση. Το ΤΕΕ/ΤΚΜ στο πλαίσιο του ΤοπΣΑ είναι εταίρος της αναπτυξιακής σύμπραξης “Πρωτοβουλία Απασχόλησης Ανατολικής

Θεσσαλονίκης” (ΠΡΩΤ.Α), που έχει ως στόχο την υλοποίηση του Σχεδίου δράσης με τίτλο «Σύμφωνο Απασχόλησης Ανατολικής Θεσσαλονίκης” (ΤΟΠΣΑ), Το πρόγραμμα βρίσκεται σε φάση υλοποίησης.

✓ **Προγράμματα πρόσληψης προσωπικού**

Μέσω του ΟΑΕΔ κατά τη διάρκεια του ΕΣΠΑ προκηρύχθηκε σημαντικός αριθμός προγραμμάτων που αφορούσε στην πρόσληψη ανέργων για την απασχόλησή τους σε επιχειρήσεις. Για τους μηχανικούς το πρόβλημα που υπήρχε σε σχέση με την εγγραφή τους στον ΟΑΕΔ επιλύθηκε μέσω νομοθετικής ρύθμισης.

✓ **Πρόγραμμα υποστήριξης επιχειρήσεων για την πρόσληψη προσωπικού υψηλής επιστημονικής κατάρτισης**

Πρόγραμμα της ΓΓΕΤ για την πρόσληψη ερευνητών, κατόχων διδακτορικού τίτλου από τις επιχειρήσεις. Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε σε 2 γύρους (2011 και 2012) με αρκετά υψηλά ποσοστά δημόσιας δαπάνης (70-80%). Αν και δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τις ειδικότητες των προσληφθέντων, είναι ασφαλές να υποθέσουμε ότι ένα μεγάλο ποσοστό αυτών είναι μηχανικοί,

✓ **Προγράμματα κατάρτισης**

Παράλληλα με τα προγράμματα επιχορήγησης στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 προκηρύχθηκαν προγράμματα κατάρτισης που αφορούν στην απόκτηση δεξιοτήτων και στην πρακτική άσκηση των ωφελουμένων ανέργων μηχανικών.

- ❖ Κατάρτιση με επιχορήγηση ανέργων στον παραγωγικό τομέα Β΄ της οικονομίας με υποχρεωτική απασχόληση»
- ❖ Πρόγραμμα «Επιταγή Εισόδου στην αγορά εργασίας για άνεργους νέους έως 29 ετών».
- ❖ «Κατάρτιση ανέργων σε Πιστοποιημένα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) με υποχρεωτική απασχόληση σε θέσεις συναφείς με θέματα κατασκευαστικών/τεχνικών έργων στις 3 περιφέρειες σταδιακής εξόδου».
- ❖ Κατάρτιση ανέργων σε βασικές δεξιότητες χρήσης Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Επιπλέον των ανωτέρω, σε προγράμματα όπως π.χ. Πρόγραμμα «Νέα Καινοτομική Επιχειρηματικότητα» στο πλαίσιο του ΕΠΑΝ II αλλά και προγράμματα της ΓΓΕΤ υπήρχε η δυνατότητα πρόσληψης ανθρώπινου δυναμικού π.χ. μηχανικών σε επιχειρήσεις και ερευνητικά ιδρύματα για την υλοποίηση επιχειρηματικών και

ερευνητικών δραστηριοτήτων για 18 τουλάχιστον μήνες με κάλυψη των ασφαλιστικών τους εισφορών.

Τέλος θα πρέπει να αναφερθούν προγράμματα στα οποία εμπλέκονται μηχανικοί στη διαδικασία υλοποίησης του προγράμματος όπως το «Εξοικόμηση κατ' οίκον» το οποίο αποτέλεσε σημαντικό όχημα για την απασχόληση των μηχανικών στον τομέα της ενεργειακής αναβάθμισης των κατοικιών.

Παράλληλα με τα ανωτέρω προγράμματα στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 δημιουργήθηκε μία σειρά χρηματοδοτικών εργαλείων μέσω των οποίων επιχειρήσεις θα μπορούσαν να λάβουν :

- Μικροδάνεια
- Δάνεια επιμερισμού ρίσκου
- Κεφάλαια συνεπένδυσης
- Εγγυήσεις

Αναλυτικά τα χρηματοδοτικά εργαλεία παρουσιάζονται στους πίνακες 1 &2 που ακολουθούν στο τέλος της ενότητας. Ωστόσο για τα εν λόγω χρηματοδοτικά εργαλεία θα πρέπει να επισημανθούν :

- 1) Η απουσία της Τράπεζας Αττικής στην αξιοποίηση των εν λόγω εργαλείων προς όφελος των μηχανικών
- 2) Η δυσκολία χρήσης λόγω των προϋποθέσεων που θέτουν οι τράπεζες για τη χορήγηση των σχετικών δανείων αλλά και σε πολλές περιπτώσεις η μη επιλεξιμότητα κλάδων δραστηριότητας των μηχανικών από τη χρήση των συγκεκριμένων εργαλείων από τους Μηχανικούς
- 3) Η ύπαρξη σημαντικών προβλημάτων στην εφαρμογή τους με αποτέλεσμα σημαντικό ποσό που φθάνει μέχρι και το 1,5-2 δις ευρώ να μένει αναξιοποίητο. Συγκεκριμένα σύμφωνα με μελέτη του ΣΕΣΜΑ τον Οκτώβριο του 2014 τα εν λόγω προβλήματα αφορούν στα εξής :

- **Μικροδάνεια** : Απουσία μη τραπεζικών δομών/υψηλές εξασφαλίσεις από εμπορικές τράπεζες (πρωτοβουλία Progress)
- **Δάνεια επιμερισμού ρίσκου** : έλλειψη ρευστότητας εμπορικών τραπεζών σε συνδυασμό με πτώση αγοράς ακινήτου, πάγωμα πλησθειριασμών και υψηλή γραφειοκρατία αξιολόγησης και έγκρισης δανείου.

- **Κεφάλαια συνεπένδυσης** : Έλλειψη σύγχρονου θεσμικού πλαισίου που να παρέχει ασφάλεια και κίνητρα (π.χ. φορολογικά) για τους επενδυτές
- **Εγγυήσεις** : Απαρχαιωμένο θεσμικό πλαίσιο, γραφειοκρατία, έλλειψη τραπεζικής βούλησης για ρίσκο.

Πίνακας 2.5 Χρηματοδοτικά Εργαλεία Περιόδου 2007-2013

Τύπος Χρηματοοικονομικού εργαλείου	Περιγραφή εργαλείου	Φορέας υλοποίησης	Τράπεζα μέσω της οποίας παρέχεται	Πληροφορίες
Α) Παροχή ευνοϊκών δανείων χαμηλού επιτοκίου	A.1 Ταμείο Δανείων ΤΕΠΙΧ Δράση Εξωστρέφειας	ΕΤΕΑΝ Α.Ε / ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (ΤΕΠΙΧ).	EUROBANK	Στα σχετικά υποκαταστήματα και τους ιστότοπους των Τραπεζών, στον ιστότοπο της ΕΤΕΑΝ ΑΕ http://etean.com.gr και του ΕΠΑΝ ΙΙ http://www.antagonistikotita.gr , και στο www.espa.gr
	A.2 Ταμείο Δανείων ΤΕΠΙΧ Δράση Τουριστικού Τομέα θεματικού (εναλλακτικού) τουρισμού	ΕΤΕΑΝ Α.Ε / ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (ΤΕΠΙΧ).	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	
	A.3 Ταμείο Δανείων ΤΕΠΙΧ ΑΠΕ, Διαχείριση απορριμμάτων - αποβλήτων, εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πόρων	ΕΤΕΑΝ Α.Ε / ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (ΤΕΠΙΧ).	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	
	A.4 Ταμείο Δανείων ΤΕΠΙΧ Εφοδιαστική, Τρόφιμα, Καινοτομία	ΕΤΕΑΝ Α.Ε / ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (ΤΕΠΙΧ).	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	
	A.5 Ταμείο Δανείων ΤΕΠΙΧ Ανοικτό πρόγραμμα δανείων επιχειρηματικής κίνησης	ΕΤΕΑΝ Α.Ε / ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (ΤΕΠΙΧ).	Εντός του α' εξαμήνου του 2013 θα ανακοινωθούν οι τράπεζες που θα συνεργαστούν με την ΕΤΕΑΝ ΑΕ	

Τύπος Χρηματοοικονομικού εργαλείου	Περιγραφή εργαλείου	Φορέας υλοποίησης	Τράπεζα μέσω της οποίας παρέχεται	Πληροφορίες
Α) Παροχή ευνοϊκών δανείων χαμηλού επιτοκίου	A.6 και A.7 Ευνοϊκά δάνεια επιμερισμού κινδύνου προγράμματος JEREMIE	ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (EIF)	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ALPHABANK,	
	A.8 Ταμείο Δανείων JEREMIE Πρόγραμμα δανείων του κλάδου Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ICT)	ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (EIF)	ALPHABANK, ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	
	A.9 ΕΛΤΕπ ΜΜΕ Ευνοϊκά δάνεια με πόρους ΕΤΕπ υπό την εγγύηση του ΕΣΠΑ	ΤΡΑΠΕΖΕΣ Με πόρους της ΕΤεΠ	EUROBANK, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ,	
	A.10 Ευνοϊκά δάνεια με πόρους ΕΤΕπ υπό εθνική εγγύηση	ΤΡΑΠΕΖΕΣ Με πόρους της ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΕΤΕπ) υπό την εγγύηση του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ALPHABANK, άλλες τράπεζες που θα ακολουθήσουν εντός του 2013.	

Τύπος Χρηματοοικονομικού εργαλείου	Περιγραφή εργαλείου	Φορέας υλοποίησης	Τράπεζα μέσω της οποίας παρέχεται	Πληροφορίες
Β) Παροχή Εγγυήσεων για έκδοση εγγυητικών προκαταβολής	B.1 Πρόγραμμα εγγύησης εγγυητικών επιστολών ΕΤΕΑΝ	ΕΤΕΑΝ Α.Ε.	Εurobank Εμπορική Τράπεζα Ελληνική Τράπεζα Εθνική Τράπεζα Τράπεζα Αττικής Παγκρήτια Τράπεζα Συνεταιριστική Τράπεζα Δυτικής Μακεδονίας Συνεταιριστική Τράπεζα Θεσσαλίας Συνεταιριστική Τράπεζα Πελοποννήσου Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων	
Γ) Παροχή Εγγυημένων Δανείων μειωμένης προμήθειας εγγυοδοσίας	Γ.1 Ταμείο Εγγυήσεων ΤΕΠΙΧ	ΕΤΕΑΝ Α.Ε / ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (ΤΕΠΙΧ).	Υπό οριστικοποίηση οι 14 τράπεζες	

Πίνακα 2.6 Πίνακας χορήγησης δανείων με εγγύηση ΕΤΕΑΝ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013

ΔΡΑΣΕΙΣ	ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	ΠΟΣΟ ΔΑΝΕΙΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΣΗΣ ΕΤΕΑΝ	ΤΕΛΙΚΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ
Γενική Επιχειρηματικότητα	ALPHA BANK	€30.000- €800.000	50%	3,30%
Νεανική Επιχειρηματικότητα	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	€30.000- €300.000	50%	3,25%
Εξωστρέφεια**	EUROBANK	€30.000- €300.000	50%	3,175%
Τουρισμός- Εξοικονόμηση ενέργειας	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	€50.000- €500.000	33%	3,67%
Καινοτομία- Τρόφιμα- Εφοδιαστική Αλυσίδα	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	€50.000- €500.000	50%	3,40%

Πληροφορίες για προγράμματα ΕΣΠΑ 2007-2013

- www.espa.gr (γενική ιστοσελίδα ΕΣΠΑ)
- www.antagonistikotita.gr (για προγράμματα του ΕΠΑΝ II)
- www.oaed.gr (προγράμματα για ανέργους και απασχόληση)
- www.minagric.gr (για αγροτικές επιδοτήσεις)
- www.ypeka.gr (περιβάλλον-εξοικονόμηση κατ' οίκον).
- www.grst.gr (για έρευνα –τεχνολογία)
- www.interreg.gr (Διασυνοριακά Προγράμματα)
- www.ependyseis.gr (Αναπτυξιακός Νόμος)
- www.digitalaid.gr (για κατάρτιση)
- www.e-kepa.gr (ΚΕΠΑ φορέας διαχείρισης προγραμμάτων επιχειρηματικότητας στις Περιφέρειες της Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας).
- www.aneth.gr (ΑΝΕΘ, Αναπτυξιακή Εταιρεία διαχείρισης προγραμμάτων LEADER Νομού Θεσσαλονίκης-Αντίστοιχες υπάρχουν και σε κάθε Νομό της Κεντρικής Μακεδονίας)
- www.digitalplan (για προγράμματα ψηφιακής σύγκλισης)
- www.pepkm.gr (Περιφερειακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας)
- www.etean.gr (εγγυήσεις-δάνεια)
- www.taneo.gr (δάνεια μέσω VP)

2.3) Ο νέος διευρυμένος ρόλος και οι ευκαιρίες για την ανταγωνιστικότητα του επαγγέλματος του Μηχανικού στην κατεύθυνση της ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

Η βαθιά ύφεση στην οποία εισήλθε για έξι συνεχή χρόνια η Ελληνική Οικονομία με δυσμενείς οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις στο βιοτικό επίπεδο των Ελλήνων πολιτών επέβαλλε από την πρώτη στιγμή την υιοθέτηση ενός νέου παραγωγικού μοντέλου το οποίο θα βασίζεται στην υλοποίηση μεταρρυθμιστικών διαρθρωτικών αλλαγών στην οικονομία, στην προσέλκυση επενδύσεων και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της χώρας και των Περιφερειών της. Βασικός πυλώνας του νέου παραγωγικού μοντέλου αποτελεί η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας με αιχμή την καινοτομία, την εξωστρέφεια και την αύξηση της απασχόλησης σε συνδυασμό με τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης.

Βασική πηγή χρηματοδότησης του νέου αναπτυξιακού μοντέλου της χώρας αποτελούν οι κοινοτικοί πόροι της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020 ύψους 20, 9 δις. ευρώ.

Για το λόγο αυτό και το νέο αναπτυξιακό όραμα της περιόδου 2014-2020 όπως αποτυπώνεται στο Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης 2014-2020 (νέο/ ΕΣΠΑ 2014-2020) συνίσταται **«στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρέφει, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της αρχές της αειφόρου ανάπτυξης»**. Όπως μάλιστα εξειδικεύεται στην παρουσίαση του νέου αναπτυξιακού οράματος **«Βασική επιδίωξη αποτελεί το να εξασφαλιστούν οι προϋποθέσεις για μια ευημερία που θα στηρίζεται στην ανταγωνιστικότητα, την καινοτομία και την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων της χώρας, συμπεριλαμβανομένων αυτών του πρωτογενή τομέα. Και η πρώτη επιδίωξη γι' αυτό είναι να υπάρξει συμφιλίωση με την ιδέα του επιχειρηματικού κέρδους ως κινήτρου για την επενδυτική πρωτοβουλία, εξοστρακίζοντας από τις επιλογές μας την κρατικοδίαιτη επιχειρηματικότητα και τη λογική του εύκολου και βραχυπρόθεσμου οφέλους. Χρειάζεται μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας»**

Μέσα λοιπόν στο νέο αναπτυξιακό πρότυπο καλείται ο Έλληνας Μηχανικός να επαναπροσδιορίσει τη θέση και το ρόλο του ως βασικού θεμέλιου λίθου της ανάπτυξης της χώρας.

Κυρίως καλείται να υιοθετήσει μία νέα αντίληψη σχετικά με τις απαιτούμενες δεξιότητές του και την αξιοποίηση της γνώσης του. Πρωτίστως όμως να αντιληφθεί ότι αποτελεί μέρος του επιχειρηματικού γίνεσθαι της χώρας και ότι η ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας προσφέρει μία σημαντική διέξοδο στην αντιμετώπιση των προκλήσεων του μέλλοντος.

Παράλληλα δε ο Έλληνας Μηχανικός θα πρέπει να δώσει έμφαση στα κοινωνικό ρόλο της βιώσιμης ανάπτυξης και στα χαρακτηριστικά που πρέπει να διαθέτει προκειμένου η εργασία του να έχει αντίκτυπο όχι μόνο για τη χώρα αλλά και τον κλάδο του.

Στην κατεύθυνση αυτή η πρόσφατη θέσπιση νομοθετικού πλαισίου για τη δημιουργία των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (ΚοινΣΕπ) συμβάλλει στην ανάδειξη του κοινωνικού ρόλου των Μηχανικών για την στην επίτευξη βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης προσφέροντας υπηρεσίες σε νέα πεδία δραστηριοτήτων.

Ειδικά στον τομέα της επιχειρηματικότητας θα πρέπει συνολικά το ΤΕΕ να θεωρεί τους μηχανικούς ως εν δυνάμει επιχειρηματίες και όχι ως μεμονωμένους επαγγελματίες δίνοντας έμφαση στην άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας και όχι στο τεχνικό αντικείμενο της δραστηριότητας.

Είναι γεγονός ότι αντικείμενα δραστηριότητας των μηχανικών βρίσκονται σήμερα σε ραγδαία πτώση ενώ επίσης το “νεφελώδες” τοπίο των επαγγελματικών δικαιωμάτων δημιουργεί σοβαρά ζητήματα απασχόλησης τόσο μεταξύ των μηχανικών όσο και ανταγωνιστικότητας μεταξύ των Διπλωματούχων Μηχανικών των ΑΕΙ και των αποφοίτων ΤΕΙ.

Από την άλλη η ανάπτυξη της νεανικής επιχειρηματικότητας αλλά και η σύγχρονη τάση δημιουργίας νεοφυών επιχειρήσεων (start up) με έμφαση στην καινοτομία, στην εξωστρέφεια και στην αξιοποίηση της τεχνολογίας, παρά τα εγχώρια προβλήματα της επιχειρηματικού περιβάλλοντος με κυριότερο την απουσία ολοκληρωμένης στρατηγικής παροχής κινήτρων (φορολογικά, θεσμικά, οικονομικά,...) στην ανάπτυξη επιχειρηματικής δράσης (παρά τις κατά καιρούς εξαγγελίες), ανοίγουν μία νέα διέξοδο για την απασχόληση των Μηχανικών.

Από την ετήσια μελέτη του IOBE για την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα 2012-2013 (IOBE, 2014) πέρα των όποιων αρνητικών επισημάνσεων προέκυψαν σημαντικά θετικά συμπεράσματα όπως :

- Στην επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων (εκκίνηση επιχειρηματικής πρωτοβουλίας) ενώ το 2011 η Ελλάδα κατέλαβε την 4^η θέση σε επίπεδο ΕΕ το 2012 βρίσκεται στη 12^η θέση. Η εν λόγω πτώση δεν είναι άσχετη με την οικονομική κρίση που βιώνει η Ελλάδα καθώς η ύφεση του 2012 αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα ανάληψης επιχειρηματικής πρωτοβουλίας, κάτι το οποίο με βάση τα μέχρι σήμερα στοιχεία τείνει να μειωθεί.
- Η Ελλάδα με ποσοστό 12,3% κατέγραψε την υψηλότερη επίδοση ανάμεσα σε χώρες καινοτομίας της ΕΕ-27.

- Ανάμεσα στην επιχειρηματικότητα ευκαιρίας, που αναφέρεται στο κίνητρο της αξιοποίησης μιας πραγματικής επιχειρηματικής ευκαιρίας και στην επιχειρηματικότητα ανάγκης, όπου το άτομο ωθείται στην ανάληψη επιχειρηματικής δραστηριότητας λόγω έλλειψης άλλων επιλογών εργασίας, είναι σαφής η διαφορά της τάσης στα χρόνια πριν και μετά την κρίση. Στην πρώτη περίοδο, το ποσοστό των επιχειρηματιών που δήλωναν ως βασικό κίνητρο την ανάγκη μειωνόταν σταθερά με τον πάροδο των ετών. Αντίθετα, από το 2008 η τάση αυτή διακόπτεται απότομα, καθώς σχεδόν τρεις στους δέκα επιχειρηματίες ομολογούν ότι στράφηκαν στον επιχειρηματικό στίβο για λόγους ανάγκης. Έχει ενδιαφέρον ότι το ποσοστό αυτό παραμένει σχετικά σταθερό καθ' όλη την τελευταία πενταετία. Αυτό σημαίνει ότι, όσο και αν βαθαίνει η ύφεση, το ποσοστό εκείνων που δραστηριοποιούνται επιχειρηματικά κινητοποιούμενοι από την ύπαρξη πραγματικών επιχειρηματικών ευκαιριών παραμένει σαφώς υψηλότερο.
- Πάνω από το 50% των νέων εγχειρημάτων κατευθύνονταν στην διάθεση προϊόντων και υπηρεσιών στον τελικό καταναλωτή.
- Η διαχρονική εξέλιξη της κλαδικής κατανομής των νέων εγχειρημάτων στην Ελλάδα αναδεικνύει τη σοβαρή αναδιάρθρωση που εξελίσσεται τα τελευταία χρόνια. Από τη μία πλευρά, φαίνεται καθαρά η μείωση του ποσοστού των νέων εγχειρημάτων που απευθύνονται στον τελικό καταναλωτή τα χρόνια της κρίσης. Από την άλλη πλευρά, την ίδια περίοδο παρατηρείται άνοδος του ποσοστού των νέων εγχειρημάτων που προσφέρουν υπηρεσίες προς επιχειρήσεις, κάτι που ωθεί το σχετικό δείκτη κοντύτερα στο μέσο όρο των χωρών καινοτομίας. Η κρίση φαίνεται λοιπόν ότι έχει θέσει σε κίνηση διαδικασίες αναδιάρθρωσης, ακόμα και σε αυτό το επίπεδο της μικρής επιχειρηματικότητας.
- Η νέα επιχειρηματικότητα στη χώρα μας εξακολουθεί να αναπαράγει τη βασική δομή της ελληνικής οικονομίας: μια οικονομία που βασίζεται στην ύπαρξη και λειτουργία πολύ μικρών επιχειρήσεων οι περισσότερες εκ των οποίων δεν αναπτύσσονται και ως εκ τούτου δεν δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας
- Οι Έλληνες εξακολουθούν να καταγράφουν –όπως και όλα τα προηγούμενα έτη– υψηλή επίδοση στον δείκτη που αφορά τις ικανότητες, τις γνώσεις και την εμπειρία για την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας. Μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ο άλλος προσωπικός παράγοντας που αφορά τον φόβο της αποτυχίας καθώς το 2012, περισσότεροι από επτά στους δέκα Έλληνες δήλωναν ότι ο φόβος της αποτυχίας θα τους απέτρεπε να ξεκινήσουν μια επιχειρηματική δραστηριότητα.

Παράλληλα τα τελευταία χρόνια υπάρχει μία άνθιση δημιουργίας νεοφυών επιχειρήσεων (startups). Συγκεκριμένα (www.kathimerini.gr) το 2010 ιδρύθηκαν 16 startups και ο αριθμός αυτός σχεδόν δεκαπλασιάστηκε το 2013 κυρίως σε θέματα αξιοποίησης της νέας τεχνολογίας.

Στα παραπάνω θα πρέπει να προστεθούν οι πρόσφατες επισημάνσεις της McKinsey για την δημιουργία 100.000 επιχειρήσεων στα επόμενα πέντε χρόνια για τη δημιουργία αναπτυξιακού πλεονάσματος στη χώρας, καθώς και η μελέτη του Ισραηλινού Οργανισμού YOZMA σύμφωνα με την οποία η ενίσχυση των κονδυλίων για έρευνα και τεχνολογία για την δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών μπορεί να επιφέρει σημαντική αύξηση των θέσεων απασχόλησης για νέους επιστήμονες και συγκεκριμένα αύξηση του ΑΕΠ κατά 4 δις. ευρώ και 32.000 άμεσες και έμμεσες νέες θέσεις εργασίας.

Επίσης η μελέτη του IOBE (IOBE 2014) για το νέο Αναπτυξιακό Πρότυπο της χώρας αναφέρει ως τομείς με ισχυρές αναπτυξιακές προοπτικές :

- *Περιβαλλοντική βιομηχανία*
- *Ενέργεια*
- *Τηλεπικοινωνίες-Πληροφορική*
- *Χωροταξία*
- *Εφοδιαστική Αλυσίδα (Logistics).*

Κατά συνέπεια η υστέρηση στην τεχνολογική καινοτομία και την οργανωσιακή ετοιμότητα των επιχειρήσεων δημιουργεί ανάγκη για ανταποδοτικές υπηρεσίες μηχανικών που δεν καλύπτει σήμερα η οικονομία και κυρίως δημιουργείται η ανάγκη για τη διεύρυνση των πεδίων γνώσης των μηχανικών αλλά και τη δραστηριοποίησή τους σε πεδία που δεν αποτελούν αμιγώς πεδία σπουδών τους αλλά αποτελούν τομείς παραγωγής/παροχής υπηρεσιών που οι γνώσεις του Μηχανικού αποτελούν ισχυρό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, το εχέγγυο για την δημιουργία κερδοφόρας απασχόλησης. Π.χ. η δημιουργία εταιρείας πληροφορικής για την ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων μέτρησης και απόδοσης της παραγωγής από έναν Πολιτικό Μηχανικό αντί της άσκησης ελεύθερου επαγγέλματος κατασκευής οικοδομικών έργων.

Η τάση αυτή αναπτύσσεται τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότερο, καθώς έκαναν την εμφάνισή τους νέα επαγγέλματα αλλά και νέοι τομείς παραγωγικής δραστηριότητας στις οποίες ήδη αναπτύσσουν και μπορούν να αναπτύξουν καινοτομική δραστηριότητα οι Μηχανικοί όπως :

- Η παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ
- Η εξοικονόμηση ενέργειας στα κτήρια
- Η σύγχρονη αγροτική παραγωγή
- Η πράσινη επιχειρηματική βιομηχανική παραγωγή
- Η περιβαλλοντική διαχείριση των αποβλήτων
- Η πράσινη τουριστική δραστηριότητα
- Νέες μέθοδοι παραγωγής και κατασκευής κτηρίων προσαρμοσμένα στην επίτευξη υψηλού ενεργειακού αποθέματος και περιβαλλοντικού αποτυπώματος (π.χ. βιοκλιματικά κτήρια, κατασκευή έξυπνων ενεργειακών σπιτιών).
- Δημιουργία υποδομών και παροχή υπηρεσιών εφοδιαστικής αλυσίδας
- Νέες τεχνολογίες διαχείρισης και χρήσης του νερού.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα το πρόγραμμα της Νέας Καινοτομικής Επιχειρηματικότητας όπου ποσοστό 20% των επιχειρήσεων είναι ιδιοκτησίας μηχανικών που δραστηριοποιούνται σε ζητήματα τεχνολογίας/πληροφορικής, έρευνας ανάπτυξης και εφαρμογών στους τομείς υγείας, μεταφορών και υλικών (ΚΕΠΑ-ANEM, επεξεργασμένα στατιστικά στοιχεία).

Επίσης σύμφωνα με έρευνα (www.iekemtee.gr) του TEE (TEE, 2012) η εξοικονόμηση ενέργειας στα κτήρια/βιομηχανία μπορεί να δημιουργήσει μέχρι το 2020 έως και 33.000 θέσεις εργασίας ενώ σύμφωνα με τη διπλωματική εργασία των κ.κ. Θεοφίλης Αποστόλα και Ειρήνης Κεμεντσετσίδου το *«το 3% της ανεργίας απορροφάται ήδη σε "πράσινα" επαγγέλματα»*.

Ωστόσο η μετεξέλιξη στο μηχανικό της νέας γνώσης και της επιχειρηματικής κουλτούρας απαιτεί την ανάπτυξη δεξιοτήτων σε τεχνολογίες αιχμής, στην εξοικείωση και αφομοίωση της καινοτομίας και της εξωστρέφειας, καθώς και την εκπαίδευση και κατάρτιση σε θέματα διοίκησης και marketing και γενικότερα του επιχειρείν.

Η ίδρυση και λειτουργία των Μονάδων Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας τα τελευταία χρόνια στα Πολυτεχνεία της χώρας αποτελεί σημαντικό βήμα για την

επίτευξη του παραπάνω στόχου η οποία πρέπει να συνεχισθεί με βελτιώσεις ως προς την οργάνωσή τους αλλά και τις δράσεις διασύνδεσης των φοιτητών με την αγορά.

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την επίτευξη του νέου ρόλου του μηχανικού αποτελούν :

- Η εξασφάλιση από την Πολιτεία των αναγκαίων συνθηκών και του κατάλληλου θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου, καθώς και υποδομών για την ανάπτυξη της επαγγελματικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας του Μηχανικού και την αξιοπρεπή διαβίωσή του.
- Η προσαρμογή του ρόλου του ΤΕΕ σε οργανωτικό και επιχειρησιακό επίπεδο στην διασφάλιση της γνώσης και της ανάδειξης της ανταγωνιστικής θέσης του μηχανικού και στην ουσιαστικού του ρόλου στο σχεδιασμό, αξιολόγηση και διαχείριση των πόρων της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020.
- Η ανάπτυξη του μοντέλου του τριπλού έλικα (Πολιτεία-Πανεπιστήμια-Αγορά) το οποίο ήδη εφαρμόζεται με επιτυχία σε άλλες χώρες του εξωτερικού π.χ. Αμερική, Καναδάς, Ολλανδία, Φιλανδία, Ισραήλ μέσω υλοποίησης συγκεκριμένου επιχειρησιακού σχεδίου.
- Η ενσωμάτωση της διάστασης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομικότητας στα προγράμματα σπουδών των Πολυτεχνικών Σχολών και την σύνδεσή της με την αγορά εργασίας. Όπως εύστοχα επισήμανε ο καθηγητής Ν. Μουσιόπουλος (εκδήλωση ΤΕΕ/ΤΚΜ "Επιχειρηματικότητα και Απασχόληση" στις 3/12/2014) « Ο νέος Μηχανικός απαιτείται να κατευθύνει το βλέμμα του στην αναζήτηση εξειδικευμένης γνώσης με επαγγελματική και επιστημονική εμβάθυνση π.χ. μέσω προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών άριστου ακαδημαϊκού επιπέδου με υψηλή και πολυδιάστατη παρεχόμενη γνώση εστιασμένη πρώτιστα στη Βιομηχανία, στο Περιβάλλον και στην Ενέργεια».

Η νέα προγραμματική περίοδος 2014-2020 μέσω του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020 αλλά και των κονδυλίων που χρηματοδοτούνται απευθείας από την ΕΕ και παρουσιάζονται στο επόμενο κεφάλαιο της παρούσης εργασίας, προσφέρει τις ευκαιρίες για τη χρηματοδότηση και υλοποίηση των παραπάνω προϋποθέσεων αλλά και της επιχειρηματικής δραστηριότητας των Μηχανικών έμμεσα και άμεσα αρκεί να υπάρξουν μεταξύ των άλλων:

- Στοχευμένος και απόλυτα συνυφασμένος με το στρατηγικό στόχο και όραμα του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020 σχεδιασμός

- Το κατάλληλο νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο διαχείρισης των πόρων με έμφαση στην διαφάνεια, την ευελιξία, την ποιότητα , την αποφυγή άσκοπης γραφειοκρατίας και την αποτελεσματικότητα.
- Οι απαραίτητες και ικανές δομές διαχείρισης των πόρων συμπεριλαμβανόμενης και της δημόσιας διοίκησης.

Επιπρόσθετα στο πλαίσιο του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020 οι μηχανικοί μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό υπόβαθρο στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση της πολιτικής διαχείρισης των πόρων και προγραμμάτων συμμετέχοντας ενεργά :

- Στις διαδικασίες πρόσληψης για τη στελέχωση των νέων Διαχειριστικών Αρχών, της ΜΟΔ Α.Ε., ΕΦΕΠΑΕ, κ.λ.π. φορέων σχεδιασμού, υλοποίησης/διαχείρισης των αναπτυξιακών προγραμμάτων 2014-2020 σε όλους τους τομείς δραστηριότητας
- Στις διαδικασίες αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων που υποβάλλονται στο πλαίσιο προγραμμάτων ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας εντασσόμενοι στα αντίστοιχα μητρώα αξιολογητών.

Κεφάλαιο 3 Παρουσίαση Νέου ΕΣΠΑ 2014-2020

3.1 Στρατηγικός Στόχος ΕΣΠΑ 2014-2020

Το Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (εφεξής Νέο/ ΕΣΠΑ 2014-2020) αποτελεί το διοικητικό έγγραφο της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελλάδος για την παροχή κοινοτικής βοήθειας στην προγραμματική περίοδο 2014-2020 με σκοπό την αξιοποίηση των κονδυλίων για την ανάπτυξη της χώρας σύμφωνα με τις ανάγκες της αλλά και τους βασικούς άξονες προτεραιότητας-στόχους της πολιτικής της ΕΕ.

Η έγκριση του στρατηγικού σχεδίου του ΕΣΠΑ 2014-2020 συνολικού ύψους 20,9 δις. ευρώ, έλαβε χώρα στις 23/5/2014, ενώ τα αντίστοιχα τέσσερα από τα έξι συνολικά Τομεακά Προγράμματα, καθώς και τα δεκατρία (13) Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα εγκρίθηκαν στις 16/12/2014 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Όπως αναφέρθηκε και στο Κεφάλαιο 2.3 το νέο αναπτυξιακό όραμα της περιόδου 2014-2020 συνίσταται **«..στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρεφή, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της αρχές της αειφόρου ανάπτυξης».**

3.2 Αρχιτεκτονική του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020

Σε σύγκριση με τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους ο σχεδιασμός της αρχιτεκτονικής του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020 έλαβε υπόψη τους τις κάτωθι σημαντικές διαφοροποιήσεις :

- Το νέο ΕΣΠΑ αποτελεί πλέον μια Συμβατική σχέση μεταξύ της ΕΕ και Ελλάδας (Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης)
- Κάθε εθνικό ή τομεακό πρόγραμμα έχει τη δυνατότητα να διαρθρώνεται σε 11 θεματικούς στόχους, καθορισμένους εξ αρχής με βάση τη Στρατηγική της Ευρώπης 2020. Κάθε Πρόγραμμα καλείται να επιλέξει και να ιεραρχήσει μεταξύ των 11 αυτών θεματικών στόχων.
- Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα πρέπει να βασίζονται στην στρατηγική της Έξυπνης εξειδίκευσης, η εκπόνηση και υιοθέτηση των οποίων απαιτεί προϋπόθεση για την έγκρισή τους.

- Όλα τα προγράμματα υπόκεινται σε μια σειρά εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων (ex-ante conditionalities). Η ικανοποίηση των αιρεσιμοτήτων αποτελεί προϋπόθεση για την υλοποίηση των προγραμμάτων. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αιρεσιμοτήτων αποτελούν:
 - ✓ Η ύπαρξη Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης
 - ✓ Η ύπαρξη Στρατηγικής Ψηφιακής Ανάπτυξης (Digital Growth)
 - ✓ Η ύπαρξη πολιτικής τιμολόγησης του νερού που ενθαρρύνει τους χρήστες ώστε να χρησιμοποιούν το νερό με αποτελεσματικά
 - ✓ Η θέσπιση εθνικής στρατηγικής για την καινοτομία, την έρευνα και την ανάπτυξη.
 - ✓ Η ύπαρξη σχεδίων διαχείρισης απορριμμάτων σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/EC
- Αύξηση της συμμετοχής των ΠΕΠ από 22% σε περίπου 35% του συνόλου του ΕΣΠΑ. Ουσιαστικά ένα σημαντικό μέρος του ΕΣΠΑ υλοποιείται πλέον σε περιφερειακό επίπεδο, με ότι αυτό συνεπάγεται σε αύξηση των απαιτήσεων διοίκησης/ διαχείρισης αλλά και των απαιτήσεων/δυνατοτήτων παρέμβασης των τοπικών θεσμικών κοινωνικών εταίρων.

Λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω επισημάνσεις το στρατηγικό σχέδιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ενημερωτικό σημείωμα ΥΠΑΑΝ 12/5/2014) το νέο ΕΣΠΑ ενσωματώνει τις εθνικές προτεραιότητες σ' ένα ολοκληρωμένο στρατηγικό αναπτυξιακό πλαίσιο το οποίο λαμβάνει υπ' όψιν του:

- 1) Την **ενίσχυση της επιχειρηματικότητας** μέσω της δημιουργίας βιώσιμων θέσεων εργασίας σε κλάδους που παρουσιάζουν συγκριτικά πλεονεκτήματα
- 2) Την **αντιμετώπιση της κρίσης**, την καταπολέμηση της φτώχειας και τη **δημιουργία νέων θέσεων εργασίας**.
- 3) Τη **βελτίωση της αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης** η οποία από την πλευρά της μπορεί να συνεισφέρει στην επίτευξη των άλλων δύο στόχων.
- 4) Την ολοκλήρωση **βασικών υποδομών** αλλά και μέτρα για την **προστασία του περιβάλλοντος**, διότι τα μέτρα αυτά είναι συνδεδεμένα τόσο με την αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας όσο φυσικά και με την ποιότητα της ζωής μας.

Για την επίτευξη των παραπάνω στρατηγικών στόχων η Ελλάδα θα πρέπει να ακολουθήσει τους περιορισμούς που τίθεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τους **11 θεματικούς στόχους** προκειμένου να ανταποκρίνεται ο αναπτυξιακός

σχεδιασμός της χώρας στον ευρύτερο σχεδιασμό που γίνεται από τις Βρυξέλλες στο πλαίσιο υλοποίησης της πολιτικής «Ευρώπη 2020».

Πίνακας 3.1 Στόχοι της Ελλάδας σε σχέση με τη Στρατηγική E2020

Στρατηγική «Ευρώπη 2020»	Στόχοι «Ευρώπη 2020»	Υφιστάμενη κατάσταση στην Ελλάδα		Στόχοι της χώρας για το 2020
Επενδύσεις σε Ε&Α (% του ΑΕΠ)	3%	0,57% (2007) 0,67% (2011)		0,67% *
Ποσοστό απασχόλησης (ηλικίες 20-64)	75%	64% (2010) 59,9% (2011) 55,3% (2012)		70%
Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου (%)	κάτω από 10%	13,7% (2010) 13,1% (2011) 11,4% (2012)		9,7%
Ολοκλήρωση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (%)	Τουλάχιστον 40% των νέων ηλικίας 30-34 ετών	28,4% (2010) 28,9% (2011) 30,9% (2012)		32%
Μείωση αριθμού ατόμων σε κατάσταση ή σε κίνδυνο φτώχειας ή αποκλεισμού	20 εκατομμύρια	3.046.000 (2008) 3.031.000 (2010) 3.403.000 (2011) 3.795.100 (2012) (Στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ 29.11.2013)		Μείωση κατά 450.000
Ενεργειακή απόδοση – μείωση κατανάλωσης ενέργειας σε Mtoe	Αύξηση ενεργειακής απόδοσης κατά 20%, που αντιστοιχεί στη μείωση της πρωτογενούς ενεργειακής κατανάλωσης κατά 368 Mtoe	29,79 Mtoe (2009) 27,61 Mtoe (2010) 27,03 Mtoe (2011)		Μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας κατά 2,85 Mtoe το 2020
Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ποσοστιαία ως προς το 1990	-20%, (ή -30% εάν οι συνθήκες το επιτρέψουν)	Σύνολο Εκπομπών (MtCO ₂ - eq): 104,67 (1990) 135,11(2005) 117,57 (2010) 114,42 (2011) 110,67 (2012)	Εκπομπές εκτός ΣΕΔΕ (MtCO ₂ - eq): 63,84 (2005) 57,64 (2010) 59,96 (2011) 44,83 (2012)	Εκπομπές για τομείς εκτός ΣΕΔΕ -4% (σε σχέση με τις τιμές του 2005, Απόφαση 406/2009/ΕΚ)
Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ως % επί της μικτής τελικής κατανάλωσης ενέργειας)	20%	8,43% (2009) 9,73% (2010) 11,03% (2011) 13,83% (2012)		20% με βάση το N. 3851/2010

** Ο στόχος αυτός πρόκειται ύστερα από πρόταση της ελληνικής πλευράς να ανέλθει στο 1,2% στο πλαίσιο του αναθεωρημένου ΕΠΜ. Η επίτευξη του στόχου στηρίζεται σε συγκεκριμένες βασικές παραδοχές και υποθέσεις που αφορούν στους πόρους του ΕΣΠΑ 2014-20, που θα δαπανηθούν κατά το 2020 σε σχέση με αυτούς που δαπανήθηκαν το έτος βάσης, καθώς και σημαντική αύξηση τόσο των ιδιωτικών δαπανών Ε&Τ όσο και των δημοσίων το 2020. Σημειώνεται ότι ο στόχος αφορά στη συνολική εθνική προσπάθεια και δεν αποτελεί στόχο του ΕΣΠΑ 2014-2020, καθώς οι σχετικές δαπάνες των ΕΔΕΤ στις συνολικές αποτελούν λιγότερο από το 15% των συνολικών.*

*** Πηγή : Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Εθνικό Εταιρικό Σύμφωνο για το πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020*

Οι 11 θεματικοί στόχοι είναι :

1. Ενίσχυση της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας
2. Βελτίωση της πρόσβασης σε ΤΠΕ, της χρήσης και της ποιότητάς τους.
3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων συμπεριλαμβανομένων και αυτών του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ).
4. Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς .
5. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης των κινδύνων.
6. Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων.
7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων.
8. Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων.
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης.
10. Επένδυση στην εκπαίδευση και κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και στη δια βίου μάθηση.
11. Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων υπηρεσιών και των φορέων, καθώς και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης.

Στο πλαίσιο των παραπάνω θεματικών στόχων τομείς προτεραιότητας είναι όλες οι μορφές τουρισμού, η ενίσχυση των καινοτόμων και εξωστρεφών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων τα logistics, η περιβαλλοντική βιομηχανία, ο τομέας της υγείας, η παραγωγή και εξοικονόμηση ενέργειας, τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών

και δημιουργικές βιομηχανίες, η ολοκλήρωση διευρωπαϊκού οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου, το μετρό της Αθήνας και Θεσσαλονίκης, δράσεις για τη βιοποικιλότητα και τη φύση, έργα αεροδρομίων, διαχείριση αποβλήτων, δράσεις για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, την απασχόληση. Ιδιαίτερα για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής στόχος είναι οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης για νέους, γυναίκες, μακροχρόνια άνεργους, η μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, η τριτοβάθμια εκπαίδευση, σύστημα εγγυήσεων για τη νεολαία κλπ..

Ως προς την **επιχειρησιακή του διάρθρωση** το ΕΣΠΑ 2014-2020 αποτελείται από :

α) 7 (4+2(Αγροτική Ανάπτυξη + Αλιεία)+Τεχνική Βοήθεια) Τομεακά-Εθνικά Επιχειρησιακά Προγράμματα :

1. «Επιχειρηματικότητα-Ανταγωνιστικότητα-Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ)
2. «Μεταρρύθμιση του Δημοσίου»
3. «Περιβάλλον-Μεταφορές»
4. «Εκπαίδευση –Κατάρτιση-Απασχόληση»
5. «Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης»
6. «Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας»
7. «Τεχνική Βοήθεια».

β) 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), :

1. ΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης
2. ΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας
3. ΕΠ Δυτικής Μακεδονίας
4. ΕΠ Ηπείρου
5. ΕΠ Θεσσαλίας
6. ΕΠ Στερεάς Ελλάδας
7. ΕΠ Δυτικής Ελλάδας
8. ΕΠ Πελοποννήσου
9. ΕΠ Ιονίων Νήσων
10. ΕΠ Αττικής
11. ΕΠ Βορείου Αιγαίου
12. ΕΠ Κρήτης
13. ΕΠ Νοτίου Αιγαίου.

Στην ενότητα 3.6 παρουσιάζονται το βασικό περιεχόμενο και η στόχευση των κυριότερων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων τα οποία μπορούν να αξιοποιήσουν οι Μηχανικοί ενώ παρατίθεται ειδικό κεφάλαιο με προτάσεις και έργα καθώς και το ρόλο του ΤΕΕ στη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020 προς όφελος των Μηχανικών.

3.3 Οικονομικά στοιχεία διαχείρισης ΕΣΠΑ 2014-2020-Κανόνες χρηματοδότησης

Ο συνολικός προϋπολογισμός του ΕΣΠΑ ως προς την κοινοτική συμμετοχή ανέρχεται σε περίπου 20 δις. ευρώ (19,95 δις. ευρώ) ενώ εκτιμάται ότι μαζί με τη δημόσια δαπάνη θα ανέλθει περίπου σε 26 δις. ευρώ με δυνατότητα επαύξησης κατά 2 δις. με την εφαρμογή της ρήτρας αναθεώρησης το 2016. Σε αυτόν τον προϋπολογισμό προστίθενται περίπου 1,3 δις ευρώ :

- ✓ οι πόροι του CEF (Συνδέοντας την Ευρώπη) από Ταμείο Συνοχής που διαχειρίζονται κεντρικά από ΕΕ αλλά αποκλειστικά για έργα που θα προτείνει η χώρα
- ✓ οι πόροι για τα Προγράμματα Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας
- ✓ οι πόροι του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τους απόρους (FEAD).

Μέχρι σήμερα έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα 4 τομεακά και 13 Περιφερειακά Προγράμματα που συνολικού προϋπολογισμό 15,3 δις. € σε όρους κοινοτικής συνδρομής και εκτιμώμενης δημόσιας δαπάνης (Δ.Δ) (συμπεριλαμβανομένης δηλ. της Εθνικής Συμμετοχής) 19 δις. € (έπεται η έγκριση 4,6 δις. € του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και του Προγράμματος Αλιείας και Θάλασσας, καθώς επίσης και 1,3 δις. € από άλλα Προγράμματα ("Συνδέοντας την Ευρώπη" (CEF), Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία, Ευρωπαϊκό Ταμείο για τους Απόρους).

Οι πόροι του ΕΣΠΑ προέρχονται από τα Διαθρωτικά Ταμεία της ΕΕ που διέπονται από συγκεκριμένους κανονισμούς όπως :

- Γενικός Κανονισμός (ΕΕ) 1303/2013 όλων των Ταμείων.
- Κανονισμός (ΕΕ) 1301/2013 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).
- Κανονισμός (ΕΕ) 1304/2013 για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).
- Κανονισμός (ΕΕ) 1300/2013 για το Ταμείο Συνοχής.
- Κανονισμός (ΕΕ) 1299/2013 για την Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία.

- Κανονισμός (ΕΕ) 1305/2013 για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.
 - Κανονισμός για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας.
- καθώς και από ειδικά ταμεία όπως το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τους Απόρους και το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παράλληλα για την υλοποίηση και χρηματοδότηση του ΕΣΠΑ θα αντληθούν πόροι από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων. Σε σχέση με την κατανομή της κοινοτικής συνδρομής ανά Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αλλά και θεματικό στόχο (Πίνακες 3.2 και 3) το πρόγραμμα που θα απορροφήσει τους περισσότερους πόρους είναι το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Επιχειρηματικότητα-Ανταγωνιστικότητα-Καινοτομία» που απορροφήσει το 25% των διαθέσιμων κοινοτικών πόρων.

Σχετικά με τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 :

- ✓ Όλες οι Περιφέρειες θα διαχειριστούν περισσότερους πόρους σε σχέση με το σημερινό πρόγραμμα 2007-2013 κυρίως από ΕΤΠΑΚ και ΕΚΤ και εκχώρηση πόρων του Ταμείου Συνοχής και του προγράμματος για την Αγροτική Ανάπτυξη.
- ✓ Θα δοθεί έμφαση σε αναπτυξιακά έργα αλλά και επιχειρηματικότητα, κοινωνικές δράσεις.

Πίνακας 3.2 Κατανομή Κοινοτικής Συνδρομής ΕΣΠΑ 2014-2020 ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Σύνολο Κοινοτικής Συνδρομής (€)
Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία	3.646.378.290,48
Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη	3.550.487.733,04
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση	2.104.926.537,56
Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα	377.228.417,18
Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης	466.01713,25

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Σύνολο Κοινοτικής Συνδρομής (€)
Κεντρικής Μακεδονίας	958.799.290,74
Θεσσαλίας	395.292.285,02
Ηπείρου	285.453.337,32
Δυτικής Ελλάδας	431.045.501,67
Δυτικής Μακεδονίας	283.270.050,53
Στερεάς Ελλάδας	164.372.994,15
Πελοποννήσου	280.068.110,12
Ιονίων Νήσων	196.541.640,36
Βορείου Αιγαίου	252.751.145,55
Κρήτης	353.150.139,23
Αττικής	1.104.251.868,11
Νοτίου Αιγαίου	107.605.046,33
Αγροτική Ανάπτυξη	4.223.960.793,00
Αλιεία & Θάλασσα	388.777.914,00
Τεχνική Βοήθεια	332.612.062,97
CEF - μεταφορά από ΤΣ	580.038.571,00
Προγράμματα Ευρ. Εδαφικής Συνεργασίας	231.634.557,00
Ταμείο Απόρων (ΕΤΠΑ + ΕΚΤ)	280.972.531,00
Γενικό Σύνολο	20,995 δις. ευρώ

Πηγή : Υπουργείο Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας

Πίνακας 3.3 Ενδεικτική κατανομή της Ενωσιακής (Κοινοτικής) Ενίσχυσης ανά Θεματικό Στόχο σε εθνικό επίπεδο για κάθε Ταμείο (€)

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	Τ.Σ.	ΕΓΤΑΑ	ΕΤΘΑ	ΣΥΝΟΛΟ
1. Ενίσχυση της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας	935.875.471,68	0,00	0,00	350.818.236,00		1.286.693.707,68
2. Βελτίωση της πρόσβασης σε ΤΠΕ, της χρήσης και της ποιότητάς τους	785.171.770,56	0,00	0,00	33.567.686,00		818.739.456,56
3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων συμπεριλαμβανομένων και αυτών του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)	1.328.415.918,72	0,00	0,00	1.072.551.884,00		2.400.967.802,72
4. Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	1.305.048.318,72	0,00	0,00	309.798.040,00		1.614.846.358,72
5. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης των κινδύνων	326.277.564,48	0,00	0,00	450.325.334,00		776.602.898,48

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	Τ.Σ.	ΕΓΤΑΑ	ΕΤΘΑ	ΣΥΝΟΛΟ
6. Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων	818.607.026,88	0,00	1.838.108.636,16	1.058.079.179,00		3.714.794.842,04
7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων	1.920.609.631,68	0,00	1.282.125.816,00	0,00		3.202.735.447,68
8. Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων	0,00	1.525.759.069,44	0,00	400.440.511,00		1.926.199.580,44
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης	213.433.748,16	789.185.725,44	0,00	300.717.256,00		1.303.336.729,60
10. Επένδυση στην εκπαίδευση και κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και στη δια βίου μάθηση	213.433.748,16	950.802.413,76	0,00	139.939.412,00		1.304.175.573,92
11. Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων υπηρεσιών και των φορέων, καθώς και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης	0,00	281.126.069,76	0,00	0,00		281.126.069,76

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	Τ.Σ.	ΕΓΤΑΑ	ΕΤΘΑ	ΣΥΝΟΛΟ
Τεχνική Βοήθεια	318.843.414,25	144.120.741,77	126.785.049,38	79.723.255,00		669.472.460,40
ΣΥΝΟΛΟ	8.165.716.613,29	3.690.994.020,17	3.247.019.501,54	4.195.960.793,00	0,00	19.299.690.928,00

- Η κατανομή δεν έχει οριστικοποιηθεί καθώς δεν συμπεριλαμβάνονται τα ποσά από το ΕΤΘΑ.

Πηγή : Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Εθνικό Εταιρικό Σύμφωνο για το πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020.

Όσον αφορά στους πόρους που θα διατεθούν στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 χρήζουν ιδιαίτερης επισήμανσης (ΥΠΑΑΝ, 3^η εγκύκλιος για την κατάρτισης των Ε.Π. 2014-2020, Ιανουάριος 2014) τα παρακάτω ζητήματα :

1. Η κατανομή του ποσοστού συγχρηματοδότησης σε επίπεδο άξονα προτεραιότητας του ΕΣΠΑ 2014-2020 καθορίζεται από το επίπεδο ανάπτυξης της κάθε Περιφέρειας (ΑΕΠ 2007-2009) σε σύγκριση με το μ.ο. του ΑΕΠ των Κρατών Μελών της ΕΕ-27. Για την Ελλάδα το ποσοστό συγχρηματοδότησης διαμορφώνεται ως εξής :

Πίνακας 3.4 Μέγιστα ποσοστά συγχρηματοδότησης σε επίπεδα άξονα προτεραιότητας για τις 13 ελληνικές περιφέρειες στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020

Κατηγορία Περιφέρειας	Περιφέρεια	Ποσοστό συγχρηματοδότησης (%)
Περισσότερο αναπτυγμένες	Αττική	80%
	Νότιο Αιγαίο	50%
Περιφέρειες σε μετάβαση	Στερεά Ελλάδα	50%
	Ιόνια Νησιά	80%
	Πελοπόννησος	80%
	Βόρειο Αιγαίο	80%
	Κρήτη	80%
Λιγότερο Αναπτυγμένες	Ανατολική Μακεδονία-Θράκη	90%
	Κεντρική Μακεδονία	90%
	Ήπειρος	90%
	Θεσσαλία	90%
	Δυτική Ελλάδα	90%

2. Το νέο δημοσιονομικό πλαίσιο των κανονισμών των Διαρθρωτικών Ταμείων επιτάσσει ένα αυστηρό πλαίσιο επιδόσεων καθώς : α) το 6% του προϋπολογισμού των σχετικών κονδυλίων θα κρατηθεί ως αποθεματικό επίδοσης, για να κατανεμηθεί, κατά την ενδιάμεση εξέταση των επιδόσεων, στα κράτη –μέλη της ΕΕ των οποίων τα Προγράμματα και οι Άξονες προτεραιότητας θα έχουν επιτύχει τους ενδιάμεσους στόχους τους (ορόσημα). β) Τυχόν αποτυχία στην επίτευξη των οροσέμων μπορεί να οδηγήσει σε αναστολή πληρωμών.

3. Για την έγκριση του ΕΣΠΑ 2014-2020 η Ελλάδα θα πρέπει να ικανοποιήσει προκειμένου να μην υπάρξουν προβλήματα ένταξης και χρηματοδότησης των προγραμμάτων συγκεκριμένες προϋποθέσεις οι οποίες στο έγγραφο έγκρισης αναφέρονται ως αιρεσιμότητες και αφορούν συγκεκριμένους τομείς πολιτικής για τους οποίους η χώρα καλείται να έχει ολοκληρωμένο θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο.
4. Όσον αφορά στο **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερικής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)**, καθορίζεται σε εθνικό επίπεδο, ανάλογα με την κατηγορία περιφερειών, συγκέντρωση πόρων στην έρευνα και καινοτομία (θεματικός στόχος 1), τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (θεματικός στόχος 2), τη στήριξη των ΜΜΕ (θεματικός στόχος 3) και την οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (θεματικός στόχος 4). Ειδικά για το θεματικό στόχο 4, υπάρχουν διακριτές υποχρεώσεις σε εθνικό επίπεδο ανά κατηγορία περιφέρειας. Πιο συγκεκριμένα:
- ✓ Για τις περισσότερες ανεπτυγμένες περιφέρειες: Διάθεση min 80% των πόρων του ΕΤΠΑ σε εθνικό επίπεδο, στους θεματικούς στόχους 1, 2, 3 και 4 – Min 20% των πόρων σε εθνικό επίπεδο στο στόχο 4.
 - ✓ Για τις Περιφέρειες σε μετάβαση: Διάθεση min 60% των πόρων του ΕΤΠΑ σε εθνικό επίπεδο, στους θεματικούς στόχους 1, 2, 3 και 4 - Min 15% των πόρων σε εθνικό επίπεδο στο στόχο 4
 - ✓ Για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες: Διάθεση min 50% των πόρων του ΕΤΠΑ σε εθνικό επίπεδο, στους θεματικούς στόχους 1, 2, 3 και 4 – Min 6% των πόρων σε εθνικό επίπεδο στο στόχο 4

3.4. Εμπροσθοβαρείς Δράσεις

Στην προσπάθεια της χώρας να μην υπάρξει χρηματοδοτικό κενό μεταξύ το 2015 που αποτελεί έτος ολοκλήρωσης του ΕΣΠΑ 2007-2013 και ενεργοποίησης του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020 ειδικά για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και τους ανέργους οι υπηρεσίες του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας προεξάρχοντος της ΓΓ Δημοσίων Επενδύσεων –ΕΣΠΑ μετά από επίπονη και δύσκολη διαπραγμάτευση με τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξασφάλισαν την εμπροσθοβαρή έναρξη του ΕΣΠΑ 2014-2020 που αφορά στην έναρξη και ένταξη 700 περίπου έργων συνολικού προϋπολογισμού πάνω από 4 δις ευρώ καθώς και την έναρξη προγραμμάτων απασχόλησης ύψους 700 εκ. ευρώ.

Τα εν λόγω έργα σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση του ΥΠΑΑΝ είναι :

1. Έργα που εντάχθηκαν στα Ε.Π. του ΕΣΠΑ 2007-2013, αλλά εξαιτίας έλλειψης χρόνου ή/και διαθέσιμων πόρων δεν μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν από τα Ε.Π. του ΕΣΠΑ 2007-2013 και είναι επιλέξιμα στην περίοδο 2014-2020.
2. Έργα που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο δημοσίευσης προσκλήσεων των Ε.Π. του ΕΣΠΑ 2007-2013, οι οποίες εξαιτίας έλλειψης διαθέσιμων πόρων, ή/και μη επάρκειας του εναπομείναντος χρόνου δεν εντάχθηκαν στα Ε.Π. του ΕΣΠΑ 2007-2013 και είναι επιλέξιμα στην περίοδο 2014-2020
3. Νέα έργα επιλέξιμα στην περίοδο 2014-2020 υλοποίηση των έργων αποσυνδέεται από διαδικαστικούς περιορισμούς της Ε.Ε.
 - Οριστική έγκριση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων(ΕΠ).
 - Έγκριση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου
 - Σύσταση και στελέχωση των Φορέων Διαχείρισης
 - Δημοσίευση προσκλήσεων στο πλαίσιο των νέων Ε.Π.
 - Υποβολή, αξιολόγηση, έγκριση και ένταξη των έργων στο πλαίσιο των νέων Ε.Π..
 - Διασφαλίζεται η διαρκής, ομαλή και απρόσκοπτη χρηματοδότηση των έργων στη μεταβατική περίοδο από την τρέχουσα στη νέα Προγραμματική Περίοδο.

Οι κατηγορίες των εμπροσθοβαρών δράσεων κατανέμονται ως εξής :

- ✓ **21** δράσεις για την ενίσχυση Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης & Καινοτομίας Π/Υ **127,5** εκατ. €.
- ✓ **49** δράσεις στον τομέα **Τεχν. Πληρ. & Επικοινων.** Π/Υ **42** εκατ. €.
- ✓ **18** δράσεις για τη **Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας των ΜμΕ ΜΜΕ** Π/Υ **283** εκ. €.
- ✓ **127** δράσεις για την **Υποστήριξη της μετάβασης σε μία οικονομία χαμηλών εκπομπών CO2** Π/Υ **594** εκατ. €.
- ✓ **23** δράσεις για την **Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή** Π/Υ **51,5** εκατ. €.
- ✓ **280** δράσεις για τη **Προστασία του Περιβάλλοντος** Π/Υ **1,710** δις €
- ✓ **33** δράσεις στον τομέα των **Μεταφορών** Π/Υ **996** εκατ. €.
- ✓ **4** δράσεις για την **Προώθηση της Απασχόλησης** Π/Υ **50** εκατ. € (πέραν των δράσεων που ήδη έχουν ανακοινωθεί από το Υπουργείο Εργασίας Π/Υ **600** εκ €).
- ✓ **42** δράσεις για την **Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και της Καταπολέμησης της Φτώχειας** Π/Υ **68,6** εκατ. €
- ✓ **43** δράσεις για την **Επένδυση στην εκπαίδευση & Κατάρτιση** Π/Υ **112,1** εκατ. €

- ✓ 85 δράσεις για την **Ενίσχυση της Ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης** Π/Υ **192,6 εκατ. €**
- ✓ 10 δράσεις **Τεχνικής Βοήθειας** Π/Υ **9 εκατ. €.**

3.5 Νομοθετικό Πλαίσιο Διαχείρισης ΕΣΠΑ 2014-2020

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη διαχείριση και τον έλεγχο των πόρων του ΕΣΠΑ 2014-2020 αποτελεί η ύπαρξη του σχετικού νομοθετικού πλαισίου το οποίο θα θεσπίζει τις βασικές αρχές της χρηστής και διαφανούς διαχείρισης που θα λειτουργεί στο πλαίσιο των κανονισμών της Ε.Ε. και έμφαση στην καταπολέμηση της απάτης.

Πράγματι, στις 23/12/2014 ψηφίσθηκε από τη Βουλή των Ελλήνων ο νόμος **«Διαχείριση, Έλεγχος και Εφαρμογή Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020».**

Σύμφωνα με από 28/11/2014 σχετικό ενημερωτικό σημείωμα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας με το νέο νόμο:

- Θεσπίζεται το σύστημα διαχείρισης των πόρων της νέας προγραμματικής περιόδου με γνώμονα την απλούστευση των διαδικασιών ή / και την κατάργηση βημάτων όπου αυτό ήταν εφικτό, προκειμένου να επιταχυνθεί η υλοποίηση του προγράμματος. Εισάγεται ο θεσμός των Επιτελικών Δομών ΕΣΠΑ σε κάθε Υπουργείο, ορίζονται οι αρμοδιότητες των Διαχειριστικών Αρχών των Τομεακών και Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, των Αρχών Ελέγχου, των Επιτροπών Παρακολούθησης και αναβαθμίζεται ο ρόλος της Εθνικής Αρχής Συντονισμού.
- Επιταχύνεται η εγγραφή πράξεων του ΕΣΠΑ στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και η έναρξη χρηματοδότησής τους από αυτό. Τίθενται, παράλληλα, αυστηρά χρονοδιαγράμματα ολοκλήρωσης των προπαρασκευαστικών ενεργειών (όπως μελέτες, έρευνες, απαλλοτριώσεις) η μη τήρηση των οποίων συνεπάγεται αυτόματη απένταξη του έργου από το ΕΣΠΑ.
- Ορίζονται διαδικασίες επιτήρησης και επιβολής διορθωτικών μέτρων για περιπτώσεις καθυστέρησης υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων έργων. Προβλέπεται ρητά ότι σε διάστημα το πολύ δύο ετών από την απόφαση ένταξης, αν δεν έχει αναληφθεί νομική δέσμευση το έργο θα απεντάσσεται.

- Τίθεται όριο στον προϋπολογισμό των πράξεων που μπορεί να εντάξει κάθε Διαχειριστική Αρχή στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα που διαχειρίζεται, προκειμένου να αποφεύγεται η επιβάρυνση του ΠΔΕ (max 110%).
- Θεσπίζονται μέτρα πρόληψης και καταπολέμησης της απάτης με τη διαμόρφωση της Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης κατά της Απάτης στις Διαρθρωτικές Δράσεις. Περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που διασφαλίζουν περισσότερη διαφάνεια και προστασία από περιπτώσεις απάτης.
- Καθορίζονται διαδικασίες ανάθεσης και ορισμού Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης προγραμμάτων Κρατικών Ενισχύσεων από ΝΠΙΔ καθώς και από ΝΠΔΔ.
- Πράξεις που καθυστερούν στην υλοποίηση τίθενται σε καθεστώς «προειδοποιητικής απένταξης» για τη λήψη ενεργειών επιτάχυνσης, καθώς σε διαφορετική περίπτωση το έργο απεντάσσεται.
- Προβλέπονται ταχύτερες διαδικασίες πληρωμής συγχρηματοδοτούμενων έργων.
- Προβλέπεται αποκλειστική χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας για τη διεκπεραίωση της αλληλογραφίας μεταξύ των Δομών/Υπηρεσιών Διαχείρισης και των Φορέων Διαχείρισης για την πληροφόρησή τους σε θέματα ελέγχου, αξιολόγησης και παρακολούθησης των συγχρηματοδοτούμενων έργων.

Ωστόσο παρά τις όποια θετικά στοιχεία του νέου νόμου προκαλούν προβληματισμό ορισμένα ζητήματα όπως χαρακτηριστικά :

- Η απόλυτη κυριαρχία του Υπουργού Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας και γενικότερα της πολιτικής ηγεσία ο οποίος αναδεικνύεται σε «αυτοκράτορα» της διαχείρισης του ΕΣΠΑ 2014-2020 με αποτέλεσμα σε ορισμένες περιπτώσεις η ευελιξία των Περιφερειών στην αξιοποίηση κονδυλίων να είναι δυσχερής.
- Οι δεκάδες αποφάσεις που πρέπει να υπογραφούν εντός τριών μηνών και για τις οποίες απαιτείται διάλογος προκειμένου να υπάρξει μείωση της γραφειοκρατίας αλλά και επιτάχυνση των διαδικασιών απορρόφησης κυρίως για τα προγράμματα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων που αποτελούν προγράμματα άμεσης επιχορήγησης.
- Ο έγκαιρος καθορισμός των Φορέων Διαχείρισης και υλοποίησης αλλά και της εξειδίκευσης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.
- Η ικανότητα της Δημόσιας Διοίκησης να σχεδιάσει αποτελεσματικά και να διαχειρισθεί θεσμικά το νέο πλαίσιο διαχείρισης όταν θέματα δημοσιότητας-πληροφόρησης, ανταπόκρισης των προγραμμάτων στις πραγματικές ανάγκες της αγοράς, δημιουργίας δομών υποστήριξης και επίλυσης γραφειοκρατικών

διαδικασιών και οικονομικών εκκρεμοτήτων ειδικά σε θέματα διαγωνισμών δημοσίων έργων αποτελούν διαχρονικά εμπόδια στην ομαλή και έγκαιρη υλοποίηση των εκάστοτε προγραμμάτων και έργων.

3.6. Παρουσίαση κυριοτέρων Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2014-2020- Ευκαιρίες χρηματοδότησης των μηχανικών- Ο ρόλος του ΤΕΕ/ΤΚΜ

3.6.1 «ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα και καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ)

3.6.1.1. Ταυτότητα του προγράμματος-Στρατηγικός Στόχος

Το ΕΠΑνΕΚ είναι το μεγαλύτερο επιχειρησιακό πρόγραμμα του ΕΣΠΑ 2014-2020 συνολικού προϋπολογισμού 4,66 δις. ευρώ με συνεισφορά ύψους 3,64 δις ευρώ από την ΕΕ.

Το πρόγραμμα επιδιώκει να συμβάλει στη στροφή του αναπτυξιακού προτύπου της ελληνικής οικονομίας από τους τομείς μη εμπορεύσιμων αγαθών προς τους τομείς εμπορεύσιμων αγαθών, δίνοντας ώθηση στην καινοτομία και την επιχειρηματικότητα που βασίζονται στην γνώση αλλά και στην επίτευξη βιώσιμων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων. Η στήριξη που παρέχει το πρόγραμμα στην έρευνα και την ανάπτυξη συμπληρώνει αυτή που παρέχεται από τα περιφερειακά προγράμματα.

Κεντρικός στρατηγικός στόχος του ΕΠΑνΕΚ είναι η **ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας** των επιχειρήσεων, η μετάβαση στην **ποιοτική επιχειρηματικότητα**, με αιχμή την **καινοτομία** και την **αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας**. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Ανταγωνιστικότητα, την Επιχειρηματικότητα, και την Καινοτομία κατέχει κεντρική θέση στην προσπάθεια της χώρας για τη δημιουργία και στήριξη ενός νέου παραγωγικού μοντέλου που θα οδηγήσει στην ανάπτυξη και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, με τη μόχλευση ιδιωτικών πόρων. Το νέο παραγωγικό μοντέλο αναδεικνύει σε κεντρικό ρόλο παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας, όπως **ο τουρισμός, η ενέργεια, η αγροδιατροφή/βιομηχανία τροφίμων, το περιβάλλον, η εφοδιαστική αλυσίδα, οι τεχνολογίες πληροφορικής & επικοινωνιών, η υγεία και η φαρμακευτική βιομηχανία, οι δημιουργικές και πολιτιστικές βιομηχανίες και τα υλικά – κατασκευές**.

Μέσω του ΕΠΑνΕΚ και σε συνέργεια με τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα υλοποιείται η στρατηγική της **Έξυπνης Εξειδίκευσης** με στόχο τη σύνδεση της **έρευνας και της καινοτομίας** με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση/ανάπτυξη των υφιστάμενων ή/και νέων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της χώρας και των περιφερειών της.

3.6.1.2 Προτεραιότητες –Άξονες Προτεραιότητας

Το ΕΠΑνΕΚ θα συμβάλει στην προώθηση των εξής βασικών προτεραιοτήτων:

- **«Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες»** (ΕΤΠΑ – 50,79 % της χρηματοδότησης της ΕΕ): αύξηση του δυναμικού έρευνας και των ιδιωτικών επενδύσεων σε έρευνα και ανάπτυξη, προώθηση της καινοτομίας και του αποτελέσματος των ΜΜΕ, ιδιαίτερα σε τομείς με ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (αγροδιατροφικός, ενέργεια, εφοδιαστική αλυσίδα, πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες, περιβάλλον, τουρισμός/πολιτισμός, ΤΠΕ, υγεία, Υλικά/Κατασκευές).
- **«Προσαρμοστικότητα των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος προς τις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις»** (ΕΚΤ – 18,18 % της χρηματοδότησης της ΕΕ): στοχεύοντας την αντιστοίχιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων και των επιχειρήσεων με τις αναπτυξιακές ανάγκες. παράλληλα, η προσπάθεια θα επικεντρωθεί στην επάρκεια της δημόσιας διοίκησης να διευκολύνει τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.
- **«Ανάπτυξη μηχανισμών για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας»** (ΕΤΠΑ – 29,19 % της χρηματοδότησης της ΕΕ): επένδυση στην αναβάθμιση των υποδομών της χώρας στους τομείς που ενισχύουν την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του αποτελέσματος των επιχειρήσεων (κυρίως των υποδομών των ερευνητικών κέντρων, της ευρυζωνικότητας και των ευρυζωνικών υποδομών νέας γενιάς (NGA) καθώς και των παρεμβάσεων ενεργειακής απόδοσης).
- **«Προώθηση της χρήσης των ΤΠΕ»** (ΕΤΠΑ – 1,50 % και ΕΚΤ 0,34 % της χρηματοδότησης της ΕΕ αντίστοιχα): παροχή τεχνικής βοήθειας.

Με βάση τις ανωτέρω προτεραιότητες το ΕΠΑνΕΚ 2014-2020 δομείται στους παρακάτω Άξονες Προτεραιότητας:

- **Άξονας 1: «Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες» (προϋπολογισμού 2.243,8 εκ. ευρώ)**

Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας επικεντρώνεται σε εννέα (9) τομείς παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και δυνάμει εξωστρεφείς και καινοτόμους:

- ✓ Αγροδιατροφή/ Βιομηχανία τροφίμων
- ✓ **Ενέργεια**
- ✓ **Εφοδιαστική Αλυσίδα**
- ✓ Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες
- ✓ Περιβάλλον
- ✓ Τουρισμός
- ✓ **Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ)**
- ✓ Υγεία
- ✓ **Υλικά – Κατασκευές**

μέσω δράσεων που έχουν ως στόχο:

- ✓ την ανάπτυξη της καινοτομίας
- ✓ την προώθηση της επιχειρηματικότητας
- ✓ την αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών
- ✓ την ενίσχυση της «πράσινης» επιχειρηματικότητας και
- ✓ την υποστήριξη της ενεργειακής εξοικονόμησης και ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στον τομέα των ΑΠΕ.

- **Άξονας 2: «Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις» (προϋπολογισμού 828,8 εκ. ευρώ)**

Το μείζον πρόβλημα της υψηλής ανεργίας στην Ελλάδα, της αδυναμίας των επιχειρήσεων και των εργαζομένων να ανταποκριθούν στις μεταβαλλόμενες συνθήκες του παγκόσμιου επιχειρηματικού περιβάλλοντος, είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά μέσα από τη συνδυαστική πραγματοποίηση δράσεων στο πλαίσιο του Άξονα 2, με κύριους στόχους:

- ✓ την ενίσχυση της ανάπτυξης νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, για την δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης
- ✓ την στήριξη των επιχειρήσεων και των εργαζομένων, ώστε να προσαρμοστούν στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις της χώρας

- ✓ την αποτελεσματική σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας
- ✓ την ενίσχυση της ικανότητας της δημόσιας διοίκησης και των μηχανισμών της για την εξασφάλιση ενός φιλικότερου περιβάλλοντος προς την επιχειρηματική δραστηριότητα.

• **Άξονας 3: «Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας» (προϋπολογισμού 1.401,4 εκ. ευρώ)**

Η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος που θα στηρίξει το νέο καινοτόμο, εξωστρεφές και βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης, προϋποθέτει μια σειρά δράσεων που προβλέπονται στο πλαίσιο του Άξονα 3, με στόχο:

- ✓ Την ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας, των ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας και την προαγωγή κέντρων ικανότητας που θα υποστηρίξουν την καινοτομική ικανότητα της χώρας
- ✓ Την επέκταση των υποδομών ευρυζωνικών υπηρεσιών και δικτύων υψηλών ταχυτήτων
- ✓ Την ενίσχυση των υποδομών για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, την εξοικονόμηση ενέργειας και την περιβαλλοντική διαχείριση.
- ✓ Την ανάπτυξη υποδομών για την προστασία και αξιοποίηση του φυσικού κεφαλαίου και της πολιτιστικής κληρονομιάς, ιδίως για την αύξηση της συμβολής τους στην ανάπτυξη του τουρισμού
- ✓ Την ανάπτυξη υποδομών δικτύων για την αποτελεσματικότερη διαχείριση της διανομής ενέργειας
- **Άξονες 4 - 5: «Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ και ΕΚΤ» (προϋπολογισμού 83,9 εκ. ευρώ)**

Πίνακας 3.5 Κατανομή Κοινοτικής Συνδρομής ΕΠΑνΕΚ ανά άξονα θεματικό στόχο

Θεματικός Στόχος	Περιγραφή	Προϋπολογισμός Κοινοτικής Συνδρομής (σε εκ. €)
ΘΣ1	Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	823,2
ΘΣ2	Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών	520,5
ΘΣ3	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων	883,9
ΘΣ4	Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	294,4

Θεματικός Στόχος	Περιγραφή	Προϋπολογισμός Κοινοτικής Συνδρομής (σε εκ. €)
ΘΣ6	Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων	102,3
ΘΣ7	Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύω	291,8
ΘΣ8	Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας της εργασίας	526,1
ΘΣ10	Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση	52,6
ΘΣ11	Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων αρχών και των ενδιαφερόμενων φορέων και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης	84,3

Πηγή : ΕΥΔ/ΕΠΑΕ

3.6.1.3 Βασικές Κατηγορίες Δράσεων που θα υλοποιηθούν στην περίοδο 2014-2020

- **Στοχευμένες ενισχύσεις επιχειρήσεων** στους εννέα στρατηγικούς τομείς της οικονομίας και με **αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων** με βασικές κατευθύνσεις την ανάπτυξη της εξωστρέφειας, της καινοτομίας και της εγχώριας προστιθέμενης αξίας
- **Συνεργατικές δράσεις** δημόσιου και ιδιωτικού τομέα έρευνας και καινοτομίας κατά προτεραιότητα στους τομείς που ανιχνεύεται δυναμικό επιχειρηματικότητας και ερευνητικής αριστείας σύμφωνα με την εθνική στρατηγική έρευνας & καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση
- **Σχέδια αναδιάρθρωσης** των επιχειρήσεων για την προσαρμογή τους, καθώς και του ανθρώπινου δυναμικού τους στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις
- **Δράσεις προώθησης** εξοικονόμησης ενέργειας & ανακύκλωσης – επαναχρησιμοποίησης απορριμμάτων, αποβλήτων και προϊόντων προς απόρριψη
- Δράσεις ενίσχυσης της ικανότητας της δημόσιας διοίκησης να υποστηρίζει την επιχειρηματικότητα (έλεγχος αγοράς, προώθηση εξωστρέφειας κλπ).
- Ανάπτυξη υποδομών που βελτιώνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον και υποστηρίζουν το νέο αναπτυξιακό μοντέλο και αφορούν σε έρευνα και καινοτομία, τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, ενεργειακά δίκτυα,

προστασία του περιβάλλοντος και αποδοτική χρήση των πόρων, αξιοποίηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς με επίκεντρο τον τομέα του τουρισμού.

- Όσον αφορά στα **Χρηματοδοτικά Εργαλεία**

- ❖ **Δάνεια με χαμηλές εξασφαλίσεις για επενδύσεις & κεφάλαιο κίνησης**

Τα δάνεια επιμερισμού ρίσκου αποτελούν ΧΕ που επιτρέπουν σε τελικούς δικαιούχους να αποκτήσουν πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό με καλύτερους όρους σε ό,τι αφορά στο κόστος (χαμηλά επιτόκια).

- ❖ **Εγγυήσεις :**

Οι Εγγυήσεις αποτελούν επίσης εργαλεία που επιτρέπουν την πρόσβαση δικαιούχων σε τραπεζικά προϊόντα με καλύτερους όρους, κυρίως σε ό,τι αφορά στις απαιτούμενες εξασφαλίσεις.

- ❖ **Επιχειρηματικά Κεφάλαια:**

Παροχή κεφαλαίων και επιχειρηματικής υποστήριξης σε νεοσύστατες, νέες, αναπτυσσόμενες, δυναμικές, καινοτόμες επιχειρήσεις για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, της καινοτομίας και της δημιουργίας θέσεων εργασίας.

- ❖ **Μικροπίστωση :**

Μικροδάνεια για ειδικές κατηγορίες νέων επιχειρήσεων.

3.6.1.4. Σημασία του προγράμματος για τους μηχανικούς

Το ΕΠΑνΕΚ αναμένεται να είναι η «ναυαρχίδα» στήριξης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας στη χώρα μέχρι και το 2020. Ιδιαίτερη σημασία για τους μηχανικούς είναι η έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας γνώσης και η στόχευση στην παραγωγή «διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών». Ειδικά για τους νέους μηχανικούς σημαντική είναι η έμφαση που αναμένεται να δοθεί σε νεοφυείς επιχειρήσεις (start-ups) καθώς και η μεγαλύτερη της προηγούμενης χρηματοδοτικής περιόδου χρήση των νέων χρηματοδοτικών εργαλείων (ανακυκλούμενα κεφάλαια). Η ενίσχυση υποδομών ερευνητικών κέντρων και ευρυζωνικότητας αναμένεται να δημιουργήσει σημαντικές ευκαιρίες απασχόλησης στον κλάδο. Από τους μετρήσιμους στόχους του προγράμματος ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους μηχανικούς έχουν οι παρακάτω:

- Συμβολή για την αύξηση της **χρήσης των ΤΠΕ** από τις ΜΜΕ, έως 20 % στις περιφέρειες μετάβασης και τις περισσότερες ανεπτυγμένες, από το πολύ χαμηλό επίπεδο του 8 % που είναι σήμερα.

- Συμβολή για την αύξηση, μέχρι το 2020, της **ευρυζωνικής κάλυψης** σε 100 % και των ευρυζωνικών συνδέσεων NGA από το ζωνικό εύρος των 100 Mbps κατά 50%.
- Αύξηση της διείσδυσης **των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας έως 20 % μέχρι το 2020.
- Διπλασιασμός της επένδυσης των επιχειρήσεων για την υιοθέτηση περισσότερο **φιλικών προς το περιβάλλον διαδικασιών**, ώστε να μειωθεί το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα (από 38 σε 76 εκατομμύρια EUR).
- Συμβολή για την αύξηση του όγκου των **ανακυκλωμένων αποβλήτων** από 765.000 σε 970.000 τόνους/έτος.
- Συμβολή για τη βελτίωση της **ενεργειακής απόδοσης του κτιριακού αποθέματος** της χώρας από 70 ktoe/ έτος σε 900 ktoe/έτος.
- Συμβολή για την αύξηση της **εναλλακτικής χρήσης φυσικού αερίου** από 4.225 σε 6.600 εκατομμύρια m³/έτος.
- Συμβολή για την αύξηση του ποσοστού των τελικών καταναλωτών με τη χρήση **έξυπνων μετρητών** από 0 σε 80 % μέχρι το 2020.

Συνοπτικά μπορούμε να αναμένουμε:

- Ο μηχανικός μελετητής – κατασκευαστής – εργολήπτης να έχει νέες ευκαιρίες δραστηριοποίησης στους τομείς ΤΠΕ, Ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και εξοικονόμησης ενέργειας, Ευρυζωνικών δικτύων και Ανακύκλωσης , πράσινης επιχειρηματικότητας
- Ο μηχανικός απασχολούμενος σε ΜμΕ και μεγάλες επιχειρήσεις να έχει την ευκαιρία για την αξιοποίηση της γνώσης του σε θέσεις εργασίας έρευνας και παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών εντάσεως γνώσης καθώς επίσης να εκσυγχρονίσει την επιχείρησή του με την προμήθεια παγίων και την υλοποίηση άυλων υποστηρικτικών και λειτουργικών ενεργειών για την ανάδειξη και προώθηση της καινοτομικής εξωστρεφούς δραστηριότητάς τους με έμφαση στην περιβαλλοντική προστασία και τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης. Επίσης ο μηχανικός νέος επιστήμονας να απασχοληθεί σε επιχειρήσεις και ερευνητικά ιδρύματα
- Ο μηχανικός νέος επιχειρηματίας, να έχει την ευκαιρία πιο ευέλικτης πρόσβασης σε χρηματοδότηση υψηλού ρίσκου αλλά και να αξιοποιήσει τις γνώσεις του είτε υποστηρικτικά, είτε άμεσα σε πεδία δραστηριότητας της επιστημονικής του κατάρτισης για την υλοποίηση της δικής τους επιχειρηματικής καινοτομίας ιδέας με τη δημιουργία της δικής του επιχείρησης.

3.6.2 Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ)

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Επιχειρησιακού Προγράμματος ανέρχεται σε 5,15 δισ. ευρώ, με συνεισφορά ύψους 4,33 δισ. ευρώ από την ΕΕ.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) περιλαμβάνει συνολικά 16 άξονες προτεραιότητας, μοιρασμένους μεταξύ των μεταφορών και του περιβάλλοντος.

3.6.2.1 Θεματικοί Στόχοι:

- στήριξη της στροφής προς μια οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα σε όλους τους τομείς,
- προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων,
- διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος, και προώθηση της αποδοτικής χρήσης πόρων,
- προώθηση βιώσιμων μεταφορών και άρση προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων.

3.6.2.2. Χρηματοδοτικές προτεραιότητες

α) Σχετικά με τις μεταφορές, το ΕΠ:

- Προωθεί την ολοκλήρωση μέρους των υποδομών του κεντρικού ΔΕΔ-Μ (οδικών και σιδηροδρομικών) και αναπτύσσει/βελτιώνει το αποπερατωμένο ΔΕΔ-Μ (με έμφαση στον οδικό και σιδηροδρομικό τομέα, αλλά επίσης με στοχευμένες παρεμβάσεις σε λιμένες και αερολιμένες).
- Προωθεί τη συνδυασμένη μεταφορά και τον εκσυγχρονισμό του συστήματος μεταφορών.
- Βελτιώνει την ασφάλεια στις μεταφορές.
- Αναπτύσσει και επεκτείνει βιώσιμες και οικολογικές αστικές μεταφορές (αστικές μεταφορές σταθερής τροχιάς και άλλα πράσινα μέσα επίγειων μεταφορών).

β) Σχετικά με το περιβάλλον, το ΕΠ:

- Στοχεύει να υλοποιήσει σημαντικά περιβαλλοντικά προγράμματα και συμμορφώνεται με το Ευρωπαϊκό Περιβαλλοντικό κεκτημένο κυρίως στους τομείς στερεών αποβλήτων, υδάτων και λυμάτων και βιοποικιλότητας.

- Εστιάζει στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων από πλημμύρες.
- Αναλαμβάνει στοχευμένες δράσεις για τη μείωση της περιβαλλοντικής μόλυνσης και ιδιαίτερα της μόλυνσης της ατμόσφαιρας και της ηχορρύπανσης.
- Προάγει τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη και προωθεί τα προγράμματα έξυπνης ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια κτίρια και την ευρύτερη χρήση της τηλεθέρμανσης.

Σημασία του προγράμματος για τους μηχανικούς

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα βρίσκεται σε άμεση συσχέτιση με τον κλάδο των μηχανικών καθώς μέσω αυτού θα χρηματοδοτηθούν όλες τα κατασκευές & μελέτες στους τομείς των υποδομών, μεταφορών και περιβάλλοντος με άμεσες θετικές επιπτώσεις στην απασχόληση των μηχανικών.

3.6.3 ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

3.6.3.1 Γενικά

Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος ανέρχεται σε 2,104 δισ. ευρώ, με συνεισφορά ύψους 1,933 δισ. ευρώ από την ΕΕ. Επιπλέον το Ε.Π περιλαμβάνει το ειδικό κονδύλι για την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ), το οποίο ανέρχεται σε 171.517.029 ευρώ. Κατά συνέπεια η συνολική υποστήριξη της Ένωσης διαμορφώνεται σε 2.104.926.538 ευρώ.

Το πρόγραμμα έχει ως στόχο την αντιμετώπιση της ανεργίας, με έμφαση στη δημιουργία ευκαιριών ποιοτικής εκπαίδευσης, την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και της βιώσιμης απασχόλησης για όλους και με σκοπό να ενισχυθεί η κοινωνική συνοχή. Το πρόγραμμα θα συμβάλει άμεσα ή έμμεσα στους εθνικούς στόχους για την απασχόληση, την εκπαίδευση και την καταπολέμηση της φτώχειας στο πλαίσιο της αναπτυξιακής στρατηγικής [«Ευρώπη 2020»](#).

3.6.3.2 Αναπτυξιακές Προτεραιότητες-Θεματικές ενότητες

Οι κύριες αναπτυξιακές ανάγκες που θα αντιμετωπισθούν από το Ε.Π. είναι :

- Ενίσχυση της απασχόλησης, ιδίως για τα άτομα που πλήττονται περισσότερο από τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης και βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού
- Λήψη άμεσων, βραχυπρόθεσμων μέτρων καταπολέμησης της ανεργίας και ενίσχυση της απασχόλησης για το σύνολο του εργατικού δυναμικού σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας, με ιδιαίτερη έμφαση σε ειδικές ομάδες με μεγάλα ποσοστά ανεργίας (μακροχρόνια άνεργοι, γυναίκες, άνεργοι 30-44 ετών)
- Συμφιλίωση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής.
- Εκσυγχρονισμός και περαιτέρω ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας.
- Ένταξη ή/και επανένταξη στην αγορά εργασίας ωφελούμενων στο πλαίσιο της πιλοτικής εφαρμογής του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος
- Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής ένταξης ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, μέσω και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας

Οι παραπάνω αναπτυξιακές προτεραιότητες είναι άμεσα συνδεδεμένες με τους θεματικούς στόχους (ΘΣ) του ΕΣΠΑ 2014-2020.

- ✓ 08 - Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού.
- ✓ 09 Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης.
- ✓ 010 Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση.

Συνολικά το Ε.Π. ταξινομείται σε 12 άξονες προτεραιότητας (βλέπε πίνακα 3.7).

Σύμφωνα με τις παραπάνω αναπτυξιακές ανάγκες και θεματικούς στόχους και σε εφαρμογή του καν. 1304/2013 η κατανομή των πόρων του Ε.Π. θα πρέπει να κατευθυνθεί σε έως πέντε επενδυτικές προτεραιότητες:

- α) τουλάχιστον το 80% του κονδυλίου ΕΚΤ κάθε Ε.Π. για τις περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες.
- β) τουλάχιστον το 70% του κονδυλίου ΕΚΤ κάθε Ε.Π. για τις περιφέρειες μετάβασης.
- γ) τουλάχιστον το 60% του κονδυλίου ΕΚΤ κάθε Ε.Π. για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες στις οποίες ανήκει και η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Ως προς τις επενδυτικές προτεραιότητες το μεγαλύτερο μερίδιο της συνολικής κοινοτικής χρηματοδότησης του Ε.Π., ήτοι ποσοστό 26,21% και 497 εκ. Ευρώ περίπου, κατανέμεται στη χρηματοδότηση των παρεμβάσεων της Επενδυτικής Προτεραιότητας 8.1 «Πρόσβαση στην Απασχόληση για αναζητούντες θέση εργασίας

και οικονομικά μη ενεργά άτομα, συμπεριλαμβανομένων και των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που έχουν αποκοπεί επί μακρόν από την αγορά εργασίας, μέσω επίσης τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων».

Επίσης στην επενδυτική προτεραιότητα 8.2. « «Βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων, ειδικότερα για αυτούς που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης» με ποσοστό **11,67% και 221 εκ. Ευρώ περίπου** της συνολικής κοινοτικής συνδρομής του Ε.Π., συμπεριλαμβανομένης της ισόποσης κατανομής ΕΚΤ που προορίζεται για το ΥΕΙ(Youth Employment Initiative) /ΠΑΝ.

Τέλος οι παρεμβάσεις της Επενδυτικής Προτεραιότητας 8.2 στοχεύουν στην αντιμετώπιση της διαρκώς αυξανόμενης ανεργίας των νέων και ειδικότερα αυτών που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, και στη βιώσιμη ένταξή τους στην αγορά εργασίας, αξιοποιώντας την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (Youth Employment Initiative) και λαμβάνοντας υπόψη το Ελληνικό Σχέδιο Δράσης για το Σύστημα α Εγγυήσεων για τη Νεολαία (Youth Guarantee) το οποίο υποβλήθηκε στην Ε.Ε στα τέλη του 2013.

3.6.3.3 Σημασία του προγράμματος για τους μηχανικούς

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα βρίσκεται σε άμεση συσχέτιση με τον κλάδο των μηχανικών καθώς μέσω αυτού μπορούν να ωφεληθούν , τόσο το ΤΕΕ/ΤΚΜ ως φορέας υλοποίησης προγραμμάτων όσο και οι μηχανικοί για την περαιτέρω ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους αλλά και την εκκίνηση επιχειρηματικής δραστηριότητας σε νέους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας με άξονες την εξωστρέφεια, την καινοτομία και τις νέες τεχνολογίες.

Στον πίνακα 3.7 που ακολουθεί αναφέρονται οι πιο σημαντικές επενδυτικές προτεραιότητες/ειδικοί στόχοι που αφορούν και στον κλάδο των Μηχανικών.

Πίνακας 3.7 Κατανομή κοινοτικής συνδρομής ανά θεματικό στόχο του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση»

Άξονας Προτεραιότητας	Κοινοτική Συνδρομή (€)	Θεματικός Στόχος/Επενδυτική Προτεραιότητα/Ειδικός Στόχος
2	711.265.487,00	08 - Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού -Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού. -Πρόσβαση των ανέργων στην απασχόληση, με έμφαση σε μακροχρόνια ανέργους, γυναίκες και ανέργους 30 έως 44 ετών. -Αύξηση του ποσοστού των καταρτισθέντων ανέργων που λαμβάνουν πιστοποίηση, με έμφαση σε μακροχρόνια ανέργους, γυναίκες και ανέργους που δεν έχουν ενταχθεί στην τριτοβάθμια εκπαίδευση - Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην απασχόληση, της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, του συνδυασμού επαγγελματικού και οικογενειακού βίου και της προώθησης της ίσης αμοιβής για όμοια εργασία. -Βελτίωση της εργασιακής κατάστασης των γυναικών, με έμφαση στις εργαζόμενες γυναίκες με επισφαλή θέση εργασίας 09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης -Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης -Βελτίωση ευκαιριών ένταξης ή επανένταξης στην αγορά εργασίας ωφελούμενων της πιλοτικής εφαρμογής του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος

		-Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση -Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας μέσω της ενίσχυσης της σύστασης και λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων
3	47.262.520,00	08 - Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού Δυναμικού -Βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων (ΕΚΤ), ιδιαίτερα εκείνων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων των νέων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού και των νέων από περιθωριοποιημένες κοινότητες, μεταξύ άλλων μέσω της υλοποίησης της «Εγγύησης για τη νεολαία» -Αύξηση της απασχόλησης συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης & βελτίωση των δεξιοτήτων των νέων έως 29 ετών (ΕΚΤ)
3	343.034.058,00	08 - Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού Δυναμικού -Βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων (ΠΑΝ), ιδιαίτερα εκείνων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων των νέων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού και των νέων από περιθωριοποιημένες κοινότητες, μεταξύ άλλων μέσω της υλοποίησης της «Εγγύησης για τη νεολαία» -Αύξηση της απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης και βελτίωση των δεξιοτήτων των νέων εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης ηλικίας 15 έως 24 ετών -Αύξηση της απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης και βελτίωση των δεξιοτήτων των νέων εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης ηλικίας 25 έως 29 ετών

4	34.324.135,00	08 - Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού Δυναμικού -Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού -Πρόσβαση των ανέργων στην απασχόληση, με έμφαση σε μακροχρόνια ανέργους, γυναίκες και ανέργους 30 έως 44 ετών - Αύξηση του ποσοστού των καταρτισθέντων ανέργων που λαμβάνουν πιστοποίηση, με έμφαση σε μακροχρόνια ανέργους, γυναίκες και ανέργους που δεν έχουν ενταχθεί στην τριτοβάθμια εκπαίδευση - Βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων (ΕΚΤ), ιδιαίτερα εκείνων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων των νέων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού και των νέων από περιθωριοποιημένες κοινότητες, μεταξύ άλλων μέσω της υλοποίησης της «Εγγύησης για τη νεολαία» - Αύξηση της απασχόλησης συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης & βελτίωση των δεξιοτήτων των νέων έως 29 ετών (ΕΚΤ) - Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην απασχόληση, της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, του συνδυασμού επαγγελματικού και οικογενειακού βίου και της προώθησης της ίσης αμοιβής για όμοια εργασία - Βελτίωση της εργασιακής κατάστασης των γυναικών, με έμφαση στις εργαζόμενες γυναίκες με επισφαλή θέση εργασίας - Εκσυγχρονισμός των θεσμικών φορέων της αγοράς εργασίας, όπως είναι οι δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες απασχόλησης, και εξισορρόπηση μεταξύ των δεξιοτήτων των εργαζομένων και των αναγκών της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω δράσεων που βελτιώνουν τη διακρατική κινητικότητα των εργαζομένων με προγράμματα κινητικότητας και μέσω της βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ των θεσμικών φορέων και των άμεσα ενδιαφερομένων
---	---------------	--

		- Ανάπτυξη ή/και αναβάθμιση συστημάτων της δημόσιας διοίκησης για την ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας και της πρόνοιας - Αύξηση της ικανότητας συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων καθώς και των τριτοβάθμιων συλλογικών οργάνων που εκπροσωπούν ομάδες που βιώνουν διακρίσεις, ή/και φορέων της κοινωνίας των πολιτών στις παρεμβάσεις της αγοράς εργασίας 09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης - Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης - Βελτίωση ευκαιριών ένταξης ή επανένταξης στην αγορά εργασίας ωφελούμενων της πιλοτικής εφαρμογής του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος - Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση - Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας μέσω της ενίσχυσης της σύστασης και λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων
5	11.024.402,00	08 - Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού - Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού - Πρόσβαση των ανέργων στην απασχόληση, με έμφαση σε μακροχρόνια ανέργους, γυναίκες και ανέργους 30 έως 44 ετών - Αύξηση του ποσοστού των καταρτισθέντων ανέργων που λαμβάνουν πιστοποίηση, με έμφαση σε μακροχρόνια ανέργους, γυναίκες και ανέργους που δεν έχουν ενταχθεί στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

		- Βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων (ΕΚΤ), ιδιαίτερα εκείνων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων των νέων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού και των νέων από περιθωριοποιημένες κοινότητες, μεταξύ άλλων μέσω της υλοποίησης της «Εγγύησης για τη νεολαία» - Αύξηση της απασχόλησης συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης & βελτίωση των δεξιοτήτων των νέων έως 29 ετών (ΕΚΤ) - Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην απασχόληση, της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, του συνδυασμού επαγγελματικού και οικογενειακού βίου και της προώθησης της ίσης αμοιβής για όμοια εργασία. - Βελτίωση της εργασιακής κατάστασης των γυναικών, με έμφαση στις εργαζόμενες γυναίκες με επισφαλή θέση εργασίας - Εκσυγχρονισμός των θεσμικών φορέων της αγοράς εργασίας, όπως είναι οι δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες απασχόλησης, και εξισορρόπηση μεταξύ των δεξιοτήτων των εργαζομένων και των αναγκών της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω δράσεων που βελτιώνουν τη διακρατική κινητικότητα των εργαζομένων με προγράμματα κινητικότητας και μέσω της βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ των θεσμικών φορέων και των άμεσα ενδιαφερομένων. - Ανάπτυξη ή/και αναβάθμιση συστημάτων της δημόσιας διοίκησης για την ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας και της πρόνοιας - Αύξηση της ικανότητας συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων καθώς και των τριτοβάθμιων συλλογικών οργάνων που εκπροσωπούν ομάδες που βιώνουν διακρίσεις, u942 ./και φορέων της κοινωνίας των πολιτών στις παρεμβάσεις της αγοράς εργασίας 09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης - Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης - Βελτίωση ευκαιριών ένταξης ή επανένταξης στην αγορά εργασίας ωφελούμενων της πιλοτικής εφαρμογής του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος
--	--	--

		- Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση - Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας μέσω της ενίσχυσης της σύστασης και λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων
7	486.064.634,00	10 Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση - Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης στη διά βίου μάθηση για όλες τις ηλικιακές ομάδες στο πλαίσιο τυπικών, άτυπων και μη τυπικών δομών, αναβάθμιση των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων του εργατικού δυναμικού και προώθηση ευέλικτων δυνατοτήτων μάθησης, μεταξύ άλλων μέσω του επαγγελματικού προσανατολισμού και της πιστοποίησης των αποκτώμενων προσόντων - Αύξηση της ποιότητας και της ελκυστικότητας της διά βίου μάθησης και της συμμετοχής σε αυτήν του πληθυσμού (16-66+ ετών), με πιστοποίηση προσόντων και διασύνδεση τυπικής, μη τυπικής και άτυπης μάθησης - Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία, και ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και συστημάτων κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της καθιέρωσης και ανάπτυξης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των διπλών συστημάτων μάθησης και μαθητείας - Αύξηση των μαθητών / σπουδαστών / αποφοίτων που συμμετέχουν σε προγράμματα μαθητείας - Αύξηση των συνεργασιών των Ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τον επιχειρηματικό κόσμο
8	362.876.582,00	10 Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση - Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης στη διά βίου μάθηση για όλες τις ηλικιακές ομάδες στο πλαίσιο

		τυπικών, άτυπων και μη τυπικών δομών, αναβάθμιση των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων του εργατικού δυναμικού και προώθηση ευέλικτων δυνατοτήτων μάθησης, μεταξύ άλλων μέσω του επαγγελματικού προσανατολισμού και της πιστοποίησης των αποκτώμενων προσόντων - Αύξηση της ποιότητας και της ελκυστικότητας της διά βίου μάθησης και της συμμετοχής σε αυτήν του πληθυσμού (16-66+ ετών), με πιστοποίηση προσόντων και διασύνδεση τυπικής, μη τυπικής και άτυπης μάθησης - Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία, και ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και συστημάτων κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της καθιέρωσης και ανάπτυξης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των διπλών συστημάτων μάθησης και μαθητείας - Αύξηση των μαθητών / σπουδαστών / αποφοίτων που συμμετέχουν σε προγράμματα μαθητείας - Αύξηση των συνεργασιών των Ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τον επιχειρηματικό κόσμο
--	--	--

3.6.3.4. Εμπροσθοβαρείς Δράσεις

Το Υπουργείο Εργασίας στο πλαίσιο αντιμετώπισης της ανεργίας κατόπιν διαπραγμάτευσης με την Ε.Ε. (βλ. Κεφ. 3.4) το Υπουργείο ανέλαβε την υλοποίηση σημαντικών δράσεων, αξιοποιώντας εμπροσθοβαρώς πόρους προϋπολογισμού 700 εκ. ευρώ της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020, πριν την οριστική έγκριση των νέων επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Χαρακτηριστικά αναφέρονται προγράμματα που έχουν ξεκινήσει να προκηρύσσονται από τον Αύγουστο του 2014.

1. Επιπληθ. Εισόδοιο για νέους ηλικίας 25 έως 29 ετών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, για παύση εργοστασίου επιχειρήσεις	Υποστήριξη σε θέσεις πρακτικής άσκησης που προσφέρουν επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα όλων των κλάδων της οικονομίας	Λιγότεροι από 25 έως 29 ετών	38.000 άτομα 25 έως 29 ετών στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για τους Νέους (ΥΕΙ). (30.000 σε θέσεις των τομέων της οικονομίας) 8.000 στον Τομέα	136.800.000 (108.000.000 + 28.800.000 Τομέας)
2. Επιπληθ. Εισόδοιο για νέους ηλικίας 18 έως 24 ετών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, για παύση εργοστασίου επιχειρήσεις	Υποστήριξη σε θέσεις πρακτικής άσκησης που προσφέρουν επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα όλων των κλάδων της οικονομίας	Λιγότεροι από 18 έως 24 ετών	12.000 άτομα	43.200.000
3. Προώθηση της απασχόλησης μέσω προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης	Επαγγελματική κατάρτιση ανέργων ηλικίας άνω των 29 ετών, κυρίως κατάρτιση τυπικών προϊόντων σε δεξιότητες κλάδων αιχμής της ελλογικής οικονομίας, θεωρητική κατάρτιση πρακτική άσκηση σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και υποχρεωτική γηγενή απασχόληση ποσοστό τουλάχιστον 25% των συμμετεχόντων για τουλάχιστον 2 μήνες μετά το τέλος του προγράμματος	Λιγότεροι άνω των 29 ετών κατά προτεραιότητα άνεργοι με κατάρτιση τυπικά προϊόντα	16.000	112.000.000
4. Απελευθέρωση Πινακίδων Κοινωνικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ.)	Συμβουλευτική, επιμόρφωση υπηρεσιών επιχειρηματικής ανάπτυξης, έκδοση Κοινωνικών Επιχειρήσεων, δημιουργία και διατήρηση της ιδέας της Κοινωνικής Οικονομίας με την αγωγή των ιδρυτικών επιχειρήσεων	Λιγότεροι άνω των ηλικιών και άνω των 29 ετών και τυπικών και τυπικών οφείδων πληθυσμού	Ελάχιστος αριθμός υφιστάμενων 6.500 άτομα	19.500.000
5. Προγράμματα Κοινωνικής Εργασίας	Απασχόληση για 5 μήνες ανέργων σε διάφορες Περιφέρειες ή άλλες δημόσιες υπηρεσίες για την κάλυψη αναγκών κοινωνικής κατάρτισης	Μικρομεσαίοι άνεργοι ή άνεργοι που ζουν σε κοινωνικά χαμηλά κέντρα εργαζόμενο	50.000	200.000.000
6. Προγράμματα Ολοκληρωμένης Παρέμβασης	Δίπλα ενεργείες με παρόν συμβουλευτικές υπηρεσίες και στη συνέχεια προώθηση του ανέργου, είτε σε προγράμματα κατάρτισης, είτε σε προγράμματα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας	Νέοι 18 έως 24 ετών και τυπικών οφείδων αντίστοιχης ηλικίας	8.000	45.000.000

Πηγή : www.imerisia.gr/ 7-8-2014, Ρεπορτάζ Γιώργος Γάτος

Στο παράρτημα της εργασίας αναφέρονται προκηρύξεις προγραμμάτων που ενδιαφέρουν το ΤΕΕ/ΤΚΜ και τους μηχανικούς.

3.6.4 ΕΠ Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Επιχειρησιακού Προγράμματος ανέρχεται σε 0,377 δισ. ευρώ, με συνεισφορά ύψους 0,200 δισ. ευρώ από την ΕΕ

Το πρόγραμμα αναμένεται να στηρίξει την ελληνική διοίκηση στην βελτίωση της συνοχής, του συντονισμού, της ευελιξίας, της εξωστρέφειας και της αποτελεσματικότητάς της, στην αποκατάσταση της σχέσης εμπιστοσύνης με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις και στην παροχή συνεχώς αναβαθμιζόμενων υπηρεσιών

με επίκεντρο τον πολίτη, ώστε να αποτελέσει έναν από τους κύριους άξονες για την ανάκαμψη της χώρας.

Υπάρχουν τρεις προτεραιότητες χρηματοδότησης:

- Ενίσχυση της οργανωτικής, θεσμικής και επιχειρησιακής ικανότητας της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων.
- Προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο δημόσιο τομέα.
- Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στο δημόσιο τομέα, μέσω της ορθολογικής κατανομής του ανθρώπινου δυναμικού, της παροχής αναβαθμισμένων υπηρεσιών και της κατάρτισης.

3.6.5 Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΕΠ ΚΜ).

3.6.5.1 Ταυτότητα του προγράμματος- Στόχος

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΕΠ ΚΜ) αποτελεί ένα από τα δεκατρία (13) Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος ανέρχεται σε 965 εκ. ευρώ με τη συνεισφορά της ΕΕ να ανέρχεται σε 712 εκ. ευρώ.

Το Πρόγραμμα έχει στόχο να δώσει ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης στην Κεντρική Μακεδονία. Συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς περιορισμούς ανάπτυξη, σε ευθυγράμμιση και με τη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης. Εκτιμάται ότι θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας και θα βοηθήσει τις ΜΜΕ να γίνουν ανταγωνιστικότερες και να άγονται από την καινοτομία. Η χρηματοδότηση της ΕΕ θα συμβάλει επίσης στην ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης, ιδιαίτερα όσον αφορά τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου και την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης.

3.6.5.2 Χρηματοδοτικές προτεραιότητες

Η στήριξη του ΕΠ ΚΜ θα συμβάλει σημαντικά στην προώθηση των ακόλουθων βασικών ευρωπαϊκών και εθνικών Αναπτυξιακών Προτεραιοτήτων μέσω των παρακάτω θεματικών αξόνων του προγράμματος:

1. «Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας» (2,38 % της χρηματοδότησης της ΕΕ).
2. «Ενίσχυση της πρόσβασης της χρήσης και της ποιότητας των ΤΠΕ» (1,16 % της χρηματοδότησης της ΕΕ).
3. «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ» (10,79 % της χρηματοδότησης της ΕΕ)
4. «Στήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία με μειωμένη χρήση άνθρακα σε όλους τους τομείς» (3,4 % της χρηματοδότησης της ΕΕ)
5. «Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνου» (7,66 % της χρηματοδότησης της ΕΕ).
6. «Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος, και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων» (12,51 % της χρηματοδότησης της ΕΕ)
7. «Προώθηση βιώσιμων μεταφορών και άρση προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων» (37,19 % της χρηματοδότησης της ΕΕ).
8. «Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης, και στήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων» (1,26 % της χρηματοδότησης της ΕΕ).
9. «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμηση της φτώχειας και οποιωνδήποτε διακρίσεων - ΕΤΠΑ» (3,16 % της χρηματοδότησης της ΕΕ).
10. «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμηση της φτώχειας και οποιωνδήποτε διακρίσεων - ΕΚΤ» (15,42 % της χρηματοδότησης της ΕΕ).
11. «Επενδύσεις σε εκπαίδευση, κατάρτιση και επαγγελματική κατάρτιση για δεξιότητες και δια βίου μάθηση» (3,16 % της χρηματοδότησης της ΕΕ)
Το πρόγραμμα συμπληρώνεται με τον «Άξονα τεχνικής βοήθειας» (1,52 % της χρηματοδότησης της ΕΕ).

Επισημαίνεται ότι οι χρηματοδοτικές κατανομές ανά Θεματικό Στόχο που περιλαμβάνονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα σε σχέση με τις υλοποιούμενες παρεμβάσεις των λοιπών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και εξυπηρετούν στοχευμένες παρεμβάσεις σε περιφερειακό επίπεδο, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τους Θεματικούς Στόχους 1, 2, 3, 6 και 8 (βλέπε πίνακα 3.8)

3.6.5.3 Αναμενόμενα Οφέλη

- Στήριξη περισσότερων από 900 ΜΜΕ και συνεργασία περισσότερων από 400 επιχειρήσεις με ερευνητικά ιδρύματα

- Δημιουργία 1300 νέων θέσεων απασχόλησης
- Βελτίωση των αντιπλημμυρικών μέτρων για 300.000 επιπλέον κατοίκους και αναβαθμισμένα δίκτυα μεταφοράς για 445.000 επιπλέον άτομα
- Προστασία 530.000 επιπλέον εκταρίων τοποθεσιών Natura
- Υποστήριξη 35 επενδυτικών σχεδίων για κοινωνικές επιχειρήσεις που θα δημιουργήσουν 175 θέσεις απασχόλησης και μέτρα κοινωνικής ενσωμάτωσης που θα καλύψουν 1000 άτομα με αναπηρία και 6500 μετανάστες.

3.6.5.4 Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης

Σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση του ΠΕΠ ΚΜ παίζει η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας, η οποία αποτέλεσε και προαπαιτούμενο για την εκπόνηση και έγκριση του Προγράμματος. Η στρατηγική αυτή εντοπίζει 4 κλάδους/τομείς «πρωταθλητές» και 4 τομείς «οριζόντιας υποστήριξης» για την Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Αυτοί είναι:

Τομείς Πρωταθλητές:

- α) Αγροδιατροφικός Τομέας
- β) Τομέας Υλικών
- γ) Τομέας Κλωστοϋφαντουργίας-ένδυσης
- δ) Τομέας Τουρισμού

Τομείς «οριζόντιας υποστήριξης»

- α) Τεχνολογίες Πληροφορικών και Επικοινωνιών
- β) Τεχνολογίες Ενέργειας
- γ) Τεχνολογίες Περιβάλλοντος
- δ) Τεχνολογίες Μεταφορών και Εφοδιαστικής Αλυσίδας.

Πίνακας 3.8. Κατανομή κοινοτικής συνδρομής ανά θεματικό στόχο του Ε.Π. Κεντρικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΕΣ ΕΠ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΕ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ (€)	Θεματικός στόχος / Επενδυτική προτεραιότητα / Ειδικός στόχος
1	ΕΤΠΑ	18.396.536,00	01 - Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας - Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προώθηση κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος. - Προώθηση εφαρμοσμένης έρευνας σε τομείς περιφερειακού ενδιαφέροντος (RIS3). - Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής - Προαγωγή επενδύσεων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών στους τομείς προτεραιότητας της Στρατηγικής έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) - Δημιουργία μόνιμων συνεργατικών μηχανισμών μεταξύ ερευνητικών μονάδων και επιχειρήσεων, αλλά και μεταξύ επιχειρήσεων για την προώθηση της εφαρμοσμένης έρευνας (τομείς RIS3) και για μεταφορά γνώσης και τεχνολογίας.
2	ΕΤΠΑ	9.024.275,00	02 - Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών

ΑΞΟΝΕΣ ΕΠ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΕ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ (€)	Θεματικός στόχος / Επενδυτική προτεραιότητα / Ειδικός στόχος
			- Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ Αύξηση της προσφοράς προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ. - Ενδυνάμωση της χρήσης ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις της ΠΚΜ - Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας - Διεύρυνση της προσφοράς υπηρεσιών ΤΠΕ από Δημόσιους Φορείς Περιφερειακής κλίμακας
3	ΕΤΠΑ	83.306.389,00	03 - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ) - Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων - Αύξηση των νέων εταιρειών έντασης τεχνολογίας και καινοτομίας σε κλάδους διεθνώς εμπορευσίμων προϊόντων και υπηρεσιών - Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και Υπηρεσιών - Αύξηση του ρυθμού εισαγωγής νέων / βελτιωμένων προϊόντων και υπηρεσιών των ΜΜΕ - Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας - Αύξηση της παραγωγικότητας και του εξωστρεφούς προσανατολισμού των ΜΜΕ

ΑΞΙΟΝΕΣ ΕΠ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΕ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ (€)	Θεματικός στόχος / Επενδυτική προτεραιότητα / Ειδικός στόχος
			-
4	ΕΤΠΑ	26.303.003,00	04 Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς - Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης - Αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και αξιοποίηση ανανεώσιμων μορφών ενέργειας σε δημόσια κτίρια και δημόσιες υποδομές - Προώθηση στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για όλα τα είδη περιοχών, ιδιαίτερα για τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των μέτρων προσαρμογής σχετικά με τον περιορισμό των επιπτώσεων - Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
5	ΕΤΠΑ	59.151.204,00	05 Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων - Στήριξη των επενδύσεων για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή καθώς και των τεχνικών που βασίζονται στο οικοσύστημα - Ενίσχυση της πρόληψης και των δυνατοτήτων αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών σε ζώνες υψηλού κινδύνου
6	ΕΤΠΑ	96.640.247,00	06 Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων - Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις - Βελτίωση της διαχείρισης των υδάτινων πόρων και ανάπτυξη των σχετικών υποδομών

ΑΞΙΟΝΕΣ ΕΠ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΕ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ (€)	Θεματικός στόχος / Επενδυτική προτεραιότητα / Ειδικός στόχος
			- Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς - Προστασία και ανάδειξη του οικοπολιτιστικού αποθέματος - Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Natura 2000, και των πράσινων υποδομών - Βελτίωση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος με έμφαση στην προστασία της βιοποικιλότητας - Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπλαση των πόλεων, την αναζωογόνηση και την απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου - Ανάπλαση και αναζωογόνηση υποβαθμισμένων αστικών περιοχών και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος - Προώθηση καινοτόμων τεχνολογιών για τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος και την αποδοτικότερη χρήση των πόρων στον τομέα των αποβλήτων, των υδάτων, και αναφορικά με το έδαφος, ή για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης - Εξελιγμένες μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στην διαχείριση αποβλήτων
7	ΕΤΠΑ	287.131.217,00	07 - Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων - Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔΜ

ΑΞΟΝΕΣ ΕΠ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΕ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ (€)	Θεματικός στόχος / Επενδυτική προτεραιότητα / Ειδικός στόχος
			- Ολοκλήρωση έργων μεταφορικών υποδομών σχετικών με το ΔΕΔ-Μ - Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων - Ολοκλήρωση ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου και σύνδεση αυτού με ΔΕΔ-Μ - Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας και μέσω της ενσωμάτωσης σε αυτά της διανεμόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές - Διείσδυση του φυσικού αερίου σε αστικές και βιομηχανικές περιοχές
8	ΕΤΠΑ	9.794.540,00	08 - Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού -Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων -Αύξηση αριθμού νέων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων καινοτόμων επιχειρήσεων - Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές - Ανάπτυξη νέων γνώσεων εξειδίκευσης και δεξιοτήτων σε τομείς υψηλού περιφερειακού ενδιαφέροντος

ΑΞΟΝΕΣ ΕΠ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΕ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ (€)	Θεματικός στόχος / Επενδυτική προτεραιότητα / Ειδικός στόχος
9Α	ΕΚΤ	24.451.683,00	09 Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης -Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας -Βελτίωση υποδομών και υπηρεσιών υγείας και κοινωνικών υποδομών σε αστικές και μειονεκτικές περιοχές και διευκόλυνση της πρόσβασης σ' αυτές ευπαθών κοινωνικών ομάδων -Παροχή στήριξης για κοινωνικές επιχειρήσεις - Προώθηση επενδύσεων επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας
9Β	ΕΚΤ	119.033.980,00	09 Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης - Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης - Ενίσχυση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας για ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες πληθυσμού που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά - Βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων στην εκπαίδευση,

ΑΞΙΟΝΕΣ ΕΠ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΕ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ (€)	Θεματικός στόχος / Επενδυτική προτεραιότητα / Ειδικός στόχος
			στην απασχόληση και στην τοπική κοινωνική ζωή - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών - Περιορισμός των διακρίσεων που υφίστανται οι ευάλωτες ομάδες πληθυσμού στην εκπαιδευτική διαδικασία και στην καθημερινή τους διαβίωση - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας - Προαγωγή της πρόσβασης μειονεκτούντων ατόμων σε υπηρεσίες υγείας / πρόνοιας / κοινωνικής φροντίδας - Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την καλλιτέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση - Αξιοποίηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την ένταξη στην αγορά εργασίας ευαίσθητων ομάδων του πληθυσμού - Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων - Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις τοπικού ή περιφερειακού χαρακτήρα για ενδογενή τοπική ανάπτυξη και άρση των τοπικών ανισοτήτων και αδυναμιών
10	ΕΤΠΑ	24.451.683,00	10 - Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση - Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης

ΑΞΟΝΕΣ ΕΠ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΕ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ (€)	Θεματικός στόχος / Επενδυτική προτεραιότητα / Ειδικός στόχος
			- Ανάπτυξη σύγχρονων υποδομών εκπαίδευσης
11	ΕΤΠΑ	11.791.054,00	- Ενίσχυση των συστημάτων και των διαδικασιών διοίκησης και εφαρμογής του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020 για το ΕΤΠΑ - Ενίσχυση της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2030
12	ΕΚΤ	2.415.534,00	- Ενίσχυση των συστημάτων και των διαδικασιών διοίκησης και εφαρμογής του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020 για το ΕΚΤ - Ενίσχυση της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων δράσεων ΕΚΤ του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020

Πηγή : www.espa.gr Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας

3.6.5.5. Σημασία του προγράμματος για τους μηχανικούς

Πέρα από την Αναπτυξιακή Προτεραιότητα 7 (μεταφορές, με πόρους περίπου 360 εκατ. €) και τις Αναπτυξιακές Προτεραιότητες 4-6 (Περιβάλλον, κλιματική αλλαγή) περίπου 228 εκατ €), οι οποίες αναμένεται να συμβάλλουν σημαντικά στην αύξηση της απασχόλησης των μηχανικών σε παραδοσιακούς κλάδους, ιδιαίτερη σημασία έχουν οι Αναπτυξιακές Προτεραιότητες 1-3 (έρευνα, καινοτομία, ΤΠΕ και επιχειρηματικότητα) για τις οποίες συνολικά θα διατεθούν περίπου 135 εκατ. € και οι οποίες συνδέονται με τις προτεραιότητες της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Πρέπει να σημειωθεί ότι τα ποσά αυτά είναι συμπληρωματικά των αντίστοιχων πόρων του ΕΠΑΝΕΚ που θα κατευθυνθούν στην Κεντρική Μακεδονία. Το σύνολο των πόρων (ΠΕΠ ΚΜ και ΕΠΑΝΕΚ) θα συμβάλλουν στην υλοποίηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας και αναμένεται να συμβάλλουν σημαντικά στην αύξηση της απασχόλησης υψηλής γνώσης και εξειδίκευσης, την σύνδεση έρευνας καινοτομίας και επιχειρήσεων και την δημιουργία εξωστρέφειας και υψηλής προστιθέμενης αξίας στους τομείς προτεραιότητας. Είναι σημαντικό οι πόροι αυτοί να αξιοποιηθούν σωστά με έμφαση σε τομείς και στοχευμένες παρεμβάσεις υψηλής προστιθέμενης αξίας και με υψηλό πολλαπλασιαστή.

3.7 Πληροφορίες για προγράμματα ΕΣΠΑ 2014-2013

- www.espa.gr (γενική ιστοσελίδα ΕΣΠΑ)
- www.antagonistikotita.gr (για προγράμματα του ΕΠΑΝ II)
- www.oaed.gr (προγράμματα για ανέργους και απασχόληση)
- www.minagric.gr (για αγροτικές επιδοτήσεις)
- www.epanad.gr (κατάρτιση)
- www.voucher.gov.gr (προγράμματα κατάρτισης μέσω voucher εργασίας)
- www.ypeka.gr (περιβάλλον-εξοικονόμηση κατ' οίκον).
- www.grst.gr (για έρευνα –τεχνολογία)
- www.interreg.gr (Διασυνοριακά Προγράμματα)
- www.e-kepa.gr (ΚΕΠΑ φορέας διαχείρισης προγραμμάτων επιχειρηματικότητας στις Περιφέρειες της Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας).
- www.aneth.gr (ΑΝΕΘ, Αναπτυξιακή Εταιρεία διαχείρισης προγραμμάτων LEADER Νομού Θεσσαλονίκης-Αντίστοιχες υπάρχουν και σε κάθε Νομό της Κεντρικής Μακεδονίας)
- www.pepkm.gr (Περιφερειακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας)
- www.etean.gr (εγγυήσεις-δάνεια)
- www.taneo.gr (δάνεια μέσω VP)

3.8. Ο ρόλος του ΤΕΕ/ΤΚΜ στην αξιοποίηση των πόρων του ΕΣΠΑ 2014-2020

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ μπορεί να συμβάλλει δημιουργικά στην αξιοποίηση των κονδυλίων του ΕΣΠΑ 2014-2020 προς όφελος τόσο του ιδίου ως Φορέας ΝΠΔΔ όσο και των Μηχανικών μελών του μέσα σε ένα πλαίσιο παρεμβάσεων όπως :

- Διαχείριση προγραμμάτων ως Φορέας Διαχείρισης και Υλοποίησης.
- Ενημέρωση και κατάρτισης μηχανικών.
- Θεσμικές παρεμβάσεις
- Προετοιμασία και στήριξη υλοποίησης προγραμμάτων

Ειδικότερα :

α) Φορέας Διαχείρισης και Υλοποίησης Προγραμμάτων

Ο νέος Νόμος Διαχείρισης του ΕΣΠΑ 2014-2020 και οι κοινοτικοί κανονισμοί επιτρέπουν τη δυνατότητα ΝΠΔΔ να ορίζονται Ενδιάμεσοι Φορείς ή και Φορείς Υλοποίησης ιδιαίτερα στις περιπτώσεις προγραμμάτων που θεωρούνται ως κρατικές

ενισχύσεις. Είναι επίσης σημαντικό το ΤΕΕ/ΤΚΜ όπως και το ΤΕΕ γενικότερα να εξετάσει τη δυνατότητα συμμετοχής του σε εταιρικά σχήματα-κοινοπραξίες διαχείρισης των πόρων ως μέτοχος με την ευθύνη σημείου υποδοχής προτάσεων ή επίσης και σύμβασης συνεργασίας ως προς την παροχή μηχανικών για την αξιολόγηση, παρακολούθηση επενδυτικών έργων.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ είτε αυτόνομα, είτε ως περιφερειακός εταίρος του Κεντρικού ΤΕΕ θα μπορούσε να διαδραματίσει τον εν λόγω ρόλο σε θέματα ενέργειας και κατάρτισης.

Σημαντικός είναι ο ρόλος του ΤΕΕ ως βασικός εταίρος στην υλοποίηση προγραμμάτων διεθνούς συνεργασίας στο πλαίσιο των προγραμμάτων Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας αλλά και των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται απευθείας από την ΕΕ (βλέπε κεφ. 4.5).

β) Ενημέρωση και κατάρτιση μηχανικών.

Οι κατευθύνσεις του ΕΣΠΑ 2014-2020 και κυρίως των Προγραμμάτων ΕΠΑνΕΚ και ΕΠΑΝΑΔ απαιτούν συνεχή ανανέωση της γνώσης και σύνδεση των γνώσεων των Πανεπιστημίων και Πολυτεχνείων με την παραγωγή και τις νέες τάσεις. Το ΤΕΕ/ΤΚΜ μπορεί να συμβάλλει στην ενημέρωση και συνεχιζόμενη κατάρτιση των μηχανικών πάνω σε θέματα – προτεραιότητες του ΕΠΑνΕΚ στα οποία αναμένεται να γίνουν σημαντικές επενδύσεις (ΤΠΕ, Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, εξοικονόμηση ενέργειας, Ευρυζωνικά δίκτυα και Ανακύκλωση). Απαραίτητη σε αυτό είναι η συνεργασία με τα Ακαδημαϊκά ιδρύματα. Το ΤΕΕ/ΤΚΜ μπορεί επίσης να παίξει ρόλο καταλύτη στη συνεργασία Ακαδημαϊκής και επιχειρηματικής κοινότητας, παρεμβαίνοντας στη διαμόρφωση σύγχρονων προγραμμάτων σπουδών και ερευνητικής ατζέντας πιο κοντά στις ανάγκες της παραγωγής. Ένας άλλος τομέας ενημέρωσης και κατάρτισης στον οποίο το ΤΕΕ/ΤΚΜ μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο είναι η ανάπτυξη ικανοτήτων σχετιζόμενων με την επιχειρηματικότητα και η σχετική ενημέρωση των νέων μηχανικών για τις απαιτήσεις χρηματοδοτικών εργαλείων, τις προοπτικές και τις δυνατότητες που τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία παρέχουν.

γ) Θεσμικές παρεμβάσεις.

Στις παρεμβάσεις αυτές συμπεριλαμβάνονται εκτός από συγκεκριμένα ζητήματα συμμετοχής του ΤΕΕ και των Μηχανικών στις υπηρεσίες διαχείρισης, στις Επιτροπές παρακολούθησης προγραμμάτων, στις αξιολογήσεις επενδύσεων, κ.λ.π., καθώς και

της άμεσης εμπλοκής του σε θέματα ποιότητας μελετών και κατασκευών και οι παρεμβάσεις για την υλοποίηση των εκ των προτέρων αιρεσιμότητων (ex-ante conditionalities) του προγράμματος. Οι αιρεσιμότητες είναι κρίσιμες για την υλοποίηση των προγραμμάτων, έχουν όμως σημαντική σημασία και ως μέρος της θεσμικής υποδομής της χώρας και μπορούν να έχουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα αν υλοποιηθούν σωστά, με βάση τις αρχές της επιστήμης και την ευρωπαϊκή και διεθνή εμπειρία. Μερικά παραδείγματα αιρεσιμότητων, οι οποίες ενδιαφέρουν άμεσα τους μηχανικούς είναι:

- ✓ Εθνική Στρατηγική Έξυπνης εξειδίκευσης
- ✓ Εθνική Στρατηγική Ψηφιακής Ανάπτυξης
- ✓ Στρατηγικός Σχεδιασμός Ενεργειακής Αποδοτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 3 της Οδηγίας 2012/27/EU
- ✓ Σχέδιο Υποδομών Τηλεπικοινωνιών Νέας Γενιάς (New Generation Network Infrastructure) .

δ) Δράσεις προετοιμασίας και στήριξης υλοποίησης.

Τέτοιες δράσεις θα μπορούσαν να είναι η έκδοση τεχνικών οδηγιών, η τυποποίηση παρεμβάσεων με στόχο την ποιότητα, τη δια-λειτουργικότητα και τη μείωση του κόστους και η στελέχωση επιτροπών αξιολόγησης και ελέγχου επενδύσεων. Σημαντική επίσης είναι η μεταφορά τεχνογνωσίας και βέλτιστων πρακτικών από άλλες Ευρωπαϊκές χώρες καθώς και η ανάληψη μελετών σκοπιμότητας και αποτίμησης προκειμένου εν συνεχεία να προκηρυχθούν σχετικές δράσεις ενδιαφέροντος Μηχανικών.

Ειδικότερα για το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας το ΤΕΕ/ΤΚΜ με το θεσμικό ρόλο του συμβούλου της πολιτείας (και κατ' επέκταση της ΠΚΜ) μπορεί να συμβάλλει στην παρακολούθηση υλοποίησης των σχετικών δράσεων του ΠΕΠ ΚΜ, θέτοντας τις παρακάτω αρχές – πλαίσιο στις οποίες πρέπει όλα τα έργα να βασίζονται:

- **Μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων:** Κάθε πρωτοβουλία η οποία διαθέτει δημόσιο χρήμα θα πρέπει απαραίτητα να στοχεύει στη μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων και στην παραγωγή πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων. Εισηγήσεις για δημόσιες επενδύσεις θα πρέπει να συνοδεύονται από αναλυτικές εκθέσεις που θα ποσοτικοποιούν τη στόχευση μόχλευσης ιδιωτικών κεφαλαίων.

- **Εκτίμηση και συνεχή μέτρηση των επιπτώσεων:** Οι επιπτώσεις από θεσμικές πρωτοβουλίες και δημόσιες επενδύσεις θα πρέπει να είναι σαφείς και να μετριοούνται ως συμβολή στους δείκτες ανάπτυξης καινοτομίας αλλά και ως προς τις επιπτώσεις τους στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Κάθε πρόταση/πρωτοβουλία θα πρέπει να προβλέπει τον τρόπο με τον οποίο αποτιμούνται οι άμεσες και οι έμμεσες επιπτώσεις.
- **Αειφορεία (sustainability) των αποτελεσμάτων:** Η βιωσιμότητα ενός έργου μετά το τέλος της δημόσιας χρηματοδότησης είναι το κεντρικό κριτήριο επιτυχίας του έργου. Προτεραιότητα πρέπει να δοθεί σε πρωτοβουλίες και έργα τα οποία εξασφαλίζουν τη συνέχεια τους. Ένα κατάλληλο σύστημα κίνητρων και συστήματος παρακολούθησης είναι ανάγκη να αναπτυχθεί για να εξασφαλίζει την προτεραιοποίηση αυτή.
- **Απλούστευση των διαδικασιών:** Κάθε διαδικασία η οποία δεν συμβάλει στην επίτευξη των στόχων είναι ανάγκη να επανεξεταστεί και να καταργηθεί. Η δημόσια διοίκηση οφείλει να ενθαρρύνει την «καλή γραφειοκρατία» (η οποία φροντίζει για την επίτευξη αναπτυξιακών στόχων) και να καταπολεμήσει την «κακή γραφειοκρατία» (η οποία δεν εξυπηρετεί κάποιο συγκεκριμένο σκοπό. Παραδείγματα υπάρχουν δεκάδες από τον τρόπο με τον οποίο εγκρίνεται ένα έργο και τις αδειοδοτήσεις, μέχρι τις διαδικασίες δημόσιων διαγωνισμών).

Παράλληλα το ΤΕΕ/ΤΚΜ έχει τη δυνατότητα να επιδιώξει τη συμμετοχή του ως τελικός δικαιούχος σε δράσεις του ΠΕΠ στις οποίες μπορεί να έχει δυνατότητα παροχής προστιθέμενης αξίας στην κατεύθυνση καλύτερης αξιοποίησης των πόρων. Τέτοιες δράσεις για παράδειγμα μπορούν να είναι:

- ✓ Μελέτες και εμπειρογνωμοσύνες που εξειδικεύουν άξονες προτεραιότητας του προγράμματος π.χ. σε σχέση με θέματα που αφορούν την ενεργειακή εξοικονόμηση, τη διασύνδεση έρευνας και παραγωγής, την αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης ή φυσικών καταστροφών, την ανάπτυξη δεξιοτήτων των τεχνικών που συμβαδίζουν με τις απαιτήσεις της τεχνολογίας και των νέων τάσεων κλπ.
- ✓ Δράσεις υποστήριξης των μηχανικών για την δημιουργία νέων επιχειρήσεων και την εξωστρέφεια των υπαρχόντων.
- ✓ Δράσεις κατάρτισης μηχανικών πρακτικές και δεξιότητες.
- ✓ Δράσεις υποστήριξης της υλοποίησης προγραμμάτων π.χ. με την παροχή τεχνικής βοήθειας για την εκτίμηση των επιπτώσεων συγκεκριμένων δράσεων

που χρηματοδοτεί το ΠΕΠ (π.χ. επίπτωση στη μείωση ρύπων, επιπτώσεις εξοικονόμησης ενέργειας κ.λ.π.)

Κεφάλαιο 4 Αναλυτική παρουσίαση των προγραμμάτων χρηματοδότησης απευθείας από την ΕΕ ενδιαφέροντος ΤΕΕ/ΤΚΜ

Εκτός από τους πόρους του ΈΣΠΑ 2014-2020 το ΤΕΕ και ειδικότερα το ΤΕΕ/ΤΚΜ μπορεί να αντλήσει πόρους από προγράμματα που χρηματοδοτούνται απευθείας από την Ε.Ε. συμμετέχοντας σε κατάλληλα κοινοπρακτικά σχήματα είτε ως συντονιστής είτε ως εταίρος.

Τα κυριότερα εξ' αυτών παρουσιάζονται παρακάτω :

4.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ HORIZON 2020 (H2020)

Το H2020 είναι το βασικό πρόγραμμα Έρευνας και Καινοτομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης που καλύπτει τα έτη 2014 -2020 και στηρίζει ουσιαστικά την πολιτική «Ένωση Καινοτομίας 2020» (Innovation Union 2020). Αποτελεί ουσιαστικά συνέχεια και διεύρυνση των προγραμμάτων –πλαίσιο για την Έρευνα (Framework Programs) και συναθροίζει το σύνολο της υφιστάμενης χρηματοδότησης της Ένωσης για έρευνα και καινοτομία, που περιλαμβάνει το Πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας, τις σχετικές με την καινοτομία δραστηριότητες του Προγράμματος-πλαισίου ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας, και το Ευρωπαϊκό ινστιτούτο καινοτομίας και τεχνολογίας (EIT). Ο προϋπολογισμός του ανέρχεται περίπου στα 70 δις € και είναι σημαντικά αυξημένος σε σχέση με τα αντίστοιχα προγράμματα της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου (FP7 και CIP), παρόλο που ο συνολικός προϋπολογισμός της Ένωσης είναι (ως γνωστόν) μειωμένος. Οι καινοτομίες και τα νέα στοιχεία του H2020 σε σχέση με τα παλαιότερα προγράμματα περιλαμβάνουν:

- Σημαντικές απλουστεύσεις στους κανόνες συμμετοχής και υλοποίησης, καθώς και σχεδόν καθολική εξάλειψη των εγγράφων σε χαρτί και σημαντική μείωση του χρόνου που απαιτείται για την έγκριση ενός έργου.
- Την ολοκλήρωση έρευνας και καινοτομίας με την πρόβλεψη απρόσκοπτης και συνεκτικής χρηματοδότησης από την ιδέα έως την αγορά.
- Μεγαλύτερη στήριξη στην καινοτομία και σε δραστηριότητες που προσεγγίζουν την αγορά.
- Έντονη εστίαση στη δημιουργία επιχειρηματικών ευκαιριών με αφετηρία την απόκρισή σε σημαντικές «κοινωνικές προκλήσεις».

- Περισσότερες δυνατότητες προώθησης των ιδεών τους και χρηματοδότησης για νεοεισερχόμενους και νέους, φερέλπιδες επιστήμονες.
- Έμφαση στη χρηματοδότηση καινοτόμων ΜΜΕ, με την υιοθέτηση ενός νέου χρηματοδοτικού εργαλείου.

Το Η2020 εστιάζει πόρους σε τρεις διακριτές, αλληλο-ενισχυόμενες προτεραιότητες, στις οποίες υπάρχει σαφής προστιθέμενη αξία της Ένωσης. Αυτές οι προτεραιότητες αντιστοιχούν σε εκείνες της «Ευρώπη 2020» και της «Ένωσης Καινοτομίας».

1. Επιστήμη αριστείας. Με αυτήν επιδιώκεται να ανέλθει το επίπεδο αριστείας στην επιστημονική βάση της Ευρώπης και θα διασφαλιστεί σταθερή ροή έρευνας παγκοσμίου επιπέδου ώστε να διασφαλιστεί μακροπρόθεσμα η ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης. Θα στηριχθούν οι καλύτερες ιδέες, θα αναπτυχθούν ταλέντα στην Ευρώπη, θα δοθεί στους ερευνητές πρόσβαση σε υποδομή για έρευνα με προτεραιότητα και θα καταστεί η Ευρώπη ελκυστικός τόπος για τους καλύτερους ερευνητές του κόσμου.

Στο πλαίσιο αυτό αναμένεται να:

- στηριχθούν τα πλέον προικισμένα και δημιουργικά άτομα και οι ομάδες τους, ώστε να εκτελέσουν έρευνα αιχμής της υψηλότερης δυνατής ποιότητας, με βάση το επιτυχημένο από το FP7 πρόγραμμα του *Ευρωπαϊκού Συμβουλίου έρευνας*,
- χρηματοδοτηθεί συνεργατική έρευνα ώστε να ανοιχθούν νέοι και υποσχόμενοι τομείς έρευνας και καινοτομίας μέσω στήριξης *Τεχνολογιών του Μέλλοντος και Αναδυόμενων Τεχνολογιών (Future Emerging Technologies)*
- δοθούν στους ερευνητές με εξαιρετική κατάρτιση και σταδιοδρομία αναπτυξιακές ευκαιρίες μέσω των *δράσεων Marie Curie*,
- διασφαλιστεί η διαθεσιμότητα στην Ευρώπη παγκόσμιας κλάσης *ερευνητικών υποδομών* (περιλαμβανόμενων των ηλεκτρονικών υποδομών), όπου θα έχουν πρόσβαση όλοι οι ερευνητές της Ευρώπης και εκτός Ευρώπης.

2. Βιομηχανική υπεροχή. Με αυτήν επιδιώκεται να καταστεί η Ευρώπη ελκυστικότερος τόπος επένδυσης σε έρευνα και καινοτομία, με προώθηση δραστηριοτήτων στις οποίες τις προτεραιότητες ορίζουν οι επιχειρήσεις. Θα προκύψουν μεγάλες επενδύσεις σε νευραλγικής σημασίας βιομηχανικές τεχνολογίες, θα μεγιστοποιηθεί το αναπτυξιακό δυναμικό των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων με την παροχή σε αυτές επαρκούς χρηματοδότησης και θα βοηθηθούν καινοτόμες ΜΜΕ να

αναπτυχθούν σε εταιρίες με παγκόσμια πρωτοπορία. Στο πλαίσιο αυτό αναμένεται να:

- οικοδομηθεί η *υπεροχή σε βιομηχανικές τεχνολογίες και οριζόντιες τεχνολογίες (enabling technologies)*, με αποκλειστική στήριξη για ΤΠΕ, νανοτεχνολογίες, προηγμένα υλικά, βιοτεχνολογία, προηγμένη παραγωγή και διεργασίες, και διαστημική.
- διευκολυνθεί η *πρόσβαση στη χρηματοδότηση υψηλού ρίσκο*,
- δοθεί ευρεία στήριξη για *καινοτομία σε ΜΜΕ*.

3. Κοινωνικές προκλήσεις. Αυτή η προτεραιότητα αντικατοπτρίζει τις πολιτικές προτεραιότητες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και αντιμετωπίζει σημαντικά θέματα που απασχολούν τους πολίτες στην Ευρώπη και αλλού. Με προσέγγιση βασιζόμενη στις προκλήσεις θα συναθροιστούν πόροι και γνώσεις σε διάφορους τομείς, τεχνολογίες και επιστήμες, περιλαμβανόμενων των κοινωνικών επιστημών και των επιστημών του ανθρώπου. Έτσι θα καλύπτονται δραστηριότητες από την έρευνα μέχρι την αγορά, με νέα εστίαση σε δραστηριότητες σχετιζόμενες με την τεχνολογία, όπως πιλοτικές εφαρμογές, έργα επίδειξης και στήριξη σε δημόσιες προμήθειες και αφομοίωση από την αγορά. Θα περιλαμβάνει τη σύναψη δεσμών με τις δραστηριότητες των Ευρωπαϊκών Συμπράξεων Καινοτομίας (European Innovation Partnerships). Η χρηματοδότηση εστιάζεται στις ακόλουθες κοινωνικές προκλήσεις:

- *Υγεία, δημογραφική μεταβολή και ευημερία*.
- *Επισιτιστική ασφάλεια, βιώσιμη γεωργία, έρευνα για τη θάλασσα και τη ναυτιλία, και βιοοικονομία*.
- *Ασφαλής, καθαρή και αποδοτική ενέργεια*.
- *Έξυπνες, περιβαλλοντικά φιλικές και ολοκληρωμένες μεταφορές*.
- *Δράση για το κλίμα, απόδοση πόρων και πρώτες ύλες*.
- *Κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς, καινοτόμες και ασφαλείς*.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το Η2020 όπως και όλα τα προγράμματα – πλαίσιο πριν αυτό είναι προγράμματα που βασίζονται στην αρχή της Αριστείας (Excellence) και είναι εξόχως ανταγωνιστικά. Αυτό σημαίνει ότι οι προτάσεις αξιολογούνται και τα έργα εγκρίνονται με βάση και μόνο την ποιότητα τους, χωρίς η χώρα προέλευσης να παίζει κάποιο ρόλο και χωρίς να υπάρχει εκ των προτέρων κατανομή ανά χώρα. Είναι στον αντίποδα των Διαθρωπικών Ταμείων τα οποία βασίζονται στην αρχή της Συνοχής (Cohesion) και τα οποία προβλέπουν συγκριμένη κατανομή ανά χώρα, με τις

λιγότερο αναπτυγμένες χώρες (τις λεγόμενες χώρες συνοχής) να παίρνουν αναλογικά πολύ μεγαλύτερο μερίδιο. Παρόλα αυτά ειδικά για το Η2020 υπάρχει σαφής κατεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς τις Περιφέρειες και τις Χώρες – μέλη για τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ Η2020 και Διαρθρωτικών Ταμείων. Οι Περιφέρειες και οι Χώρες- μέλη καλούνται να χρησιμοποιήσουν τη Στρατηγική Έξυπνης εξειδίκευσης έτσι ώστε:

- Να ενισχύσουν τα τοπικά οικοσυστήματα καινοτομίας έτσι ώστε να μπορούν να αξιοποιήσουν καλύτερα τις επενδύσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων και να μετέχουν από καλύτερη θέση στον ανταγωνισμό για έργα από το Η2020.
- Να χρησιμοποιούν τα διαθέσιμα κονδύλια των Διαρθρωτικών Ταμείων με τρόπο συμπληρωματικό προς το Η2020, συνδυάζοντας έργα του Η2020 με επενδύσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων με τρόπο που να προκύπτει πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα.

Τα παραπάνω έχουν ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα και την Κεντρική Μακεδονία καθώς η χώρα μας και στην παρούσα προγραμματική περίοδο πρόκειται να λάβει μεγάλα ποσά από τα Διαρθρωτικά Ταμεία. Η αξιοποίηση τους στην ενίσχυση του οικοσυστήματος καινοτομίας αποτελεί σημαντική επένδυση που μπορεί να αποφέρει πολλαπλάσια οφέλη στο μέλλον.

Σημασία του προγράμματος για τους μηχανικούς

Τα προγράμματα – πλαίσιο για την έρευνα είναι εδώ και πολλά χρόνια οι βασικοί χρηματοδότες της έρευνας στα ελληνικά πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, ενώ και η συμμετοχή των ελληνικών επιχειρήσεων δεν είναι αμελητέα. Η συμμετοχή της Ελλάδας μέχρι σήμερα στα Προγράμματα Πλαίσιο είναι σημαντικότερα μεγαλύτερη του ποσοστού που θα της αναλογούσε είτε με πληθυσμιακά κριτήρια είτε με βάση το ΑΕΠ. Για παράδειγμα υπολογίζεται ότι στο Πρόγραμμα ICT του FP7 οι ελληνικοί φορείς (πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και επιχειρήσεις) απορρόφησαν περίπου 330 εκατ. € από το σύνολο των 7,7 δις€ που διατέθηκαν¹, το οποίο αποτελεί περίπου το 3,9% (σε σύγκριση, ο πληθυσμός της Ελλάδας αποτελεί περίπου το 2,2% του πληθυσμού της ΕΕ το δε ΑΕΠ της Ελλάδας αποτελεί περίπου το 1,6%

¹ Μαζιώτη Γ., Αγιοβλασίτης Η., Μάλλιου Ν., Σαχίνη Ε., (2014), «Η συμμετοχή της Ελλάδας στο Πρόγραμμα Information and Communication Technologies, 7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο 2007-2013», Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

του ΑΕΠ της ΕΕ). Μέχρι σήμερα εκατοντάδες και ίσως και χιλιάδες μηχανικοί απασχολούνται σε πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα αλλά και επιχειρήσεις αξιοποιώντας τα κονδύλια των Προγραμμάτων - πλαίσιο. Η επιτυχία των ελληνικών ερευνητικών ομάδων και των αντίστοιχων προτάσεων υποδεικνύει το δυναμικό και την ποιότητα των ελλήνων ερευνητών οι οποίοι παρά τις αντίξοες συνθήκες (π.χ. γραφειοκρατία στα δημόσια ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα, ασφυκτικό πλαίσιο λειτουργίας) καταφέρουν να είναι ανταγωνιστικοί σε πολύ υψηλό επιστημονικό επίπεδο. Η περαιτέρω αξιοποίηση του Η2020 είναι σημαντική για την απασχόληση των μηχανικών και τη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για την ανάπτυξη οικονομίας που βασίζεται στη γνώση. Εκτός της συνέχισης των ερευνητικών προγραμμάτων, το Η2020 έχει κάποια καινούργια στοιχεία τα οποία έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους μηχανικούς:

- Η μεγάλη έμφαση στη συμμετοχή της βιομηχανίας και ειδικά των ΜΜΕ μπορεί να προσφέρει τη δυνατότητα μιας στροφής ελληνικών επιχειρήσεων προς την καινοτομία με τις αντίστοιχη αναμενόμενη έμφαση στην αξιοποίηση της γνώσης των μηχανικών
- Η χρηματοδότηση καινοτόμων ΜΜΕ με τη χρήση ενός νέου χρηματοδοτικού μέσου και την χρηματοδότηση ρίσκου, ανοίγει νέες δυνατότητες για ΜΜΕ που επενδύουν στην τεχνολογία και τη γνώση. Είναι αλήθεια ότι η Ελληνική συμμετοχή στον πρώτο γύρο προτάσεων για το “dedicated SME instrument” ήταν απογοητευτική και πιθανότητα να οφείλεται στην μη επαρκή κατανόηση των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος, όμως με την κατάλληλη προετοιμασία αυτό μπορεί να αλλάξει σε επόμενες προσκλήσεις. Ο ρόλος καλά καταρτισμένων μηχανικών – ερευνητών στην αντιστροφή αυτών των πρώτων αποτελεσμάτων θα είναι κρίσιμος.

4.2 COSME

Το COSME είναι το πρόγραμμα της ΕΕ για την στήριξη της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και ειδικά των ΜΜΕ, ύψους συνολικά 2,3 δις € για την περίοδο 2014-2020. Το πρόγραμμα υλοποιεί την Πρωτοβουλία “Πράξη για τις Μικρές Επιχειρήσεις» (Small Business Act).

- Πρόσβαση στη χρηματοδότηση. Το πρόγραμμα παρέχει δάνεια και κεφάλαια σε ΜΜΕ:

- ✓ μέσω του μηχανισμού εγγύησης δανείων (εγγυήσεις και αντεγγυήσεις σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα έτσι ώστε να παρέχουν σε ΜΜΕ δάνεια και χρηματοδοτικές μισθώσεις) και
- ✓ μέσω του μηχανισμού κεφαλαιακής συμμετοχής (παροχή κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου σε μετοχικά αμοιβαία κεφάλαια που επενδύουν σε ΜΜΕ κυρίως στις φάσεις της επέκτασης και ανάπτυξης).
- Πρόσβαση στις αγορές. Υποστήριξη σε Ευρωπαϊκής ΜΜΕ για την αξιοποίηση της εσωτερικής αγοράς αλλά και την επέκτασή τους σε αγορές εκτός ΕΕ. Τα μέσα περιλαμβάνουν τις υπηρεσίες του δικτύου Europe Enterprise Network (EEN), τις διαδικτυακές πύλες Your Europe Business Portal και SME Internationalization Portal, γραφεία προστασίας πνευματικής ιδιοκτησίας εκτός ΕΕ και το Κέντρο Βιομηχανικής Συνεργασίας ΕΕ- Ιαπωνίας.
- Υποστήριξη για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Περιλαμβάνουν μέτρα μείωσης του περιττού διοικητικού βάρους για τις ΜΜΕ, ανάπτυξη έξυπνων και ευνοϊκών προς τις επιχειρήσεις ρυθμίσεων, ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών μοντέλων για τη βιομηχανία και ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών παγκόσμιας εμβέλειας.
- Ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας. Περιλαμβάνουν κινητικότητα με ανταλλαγές προσωπικού, έρευνα, διάδοση βέλτιστων πρακτικών και πιλοτικά έργα σε τομείς όπως η εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα, η ανάπτυξη υπηρεσιών καθοδήγησης και υποστήριξης νέων επιχειρηματιών, και η ψηφιακή επιχειρηματικότητα.

4.3 ERASMUS+

Το πρόγραμμα Erasmus+ (2014-2020) προϋπολογισμού 14,7 δις € στοχεύει στη βελτίωση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας, καθώς και στον εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και νεολαίας. Μέσω του Erasmus+ πάνω από 4 εκατομμύρια Ευρωπαίοι θα μπορέσουν να σπουδάσουν, να επιμορφωθούν, να αποκτήσουν επαγγελματική πείρα καθώς και να συμμετάσχουν σε δράσεις εθελοντισμού στο εξωτερικό. Επίσης, το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει διακρατικές συμπράξεις μεταξύ ιδρυμάτων και οργανισμών στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας, ώστε να ενισχυθεί η συνεργασία και να γεφυρωθεί ο κόσμος της εκπαίδευσης με τον κόσμο της εργασίας, με απώτερο στόχο να καλυφθούν οι ελλείψεις δεξιοτήτων που αντιμετωπίζουμε στην Ευρώπη. Το Erasmus+ θα στηρίξει παράλληλα τις εθνικές προσπάθειες για εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και νεολαίας. Στον τομέα του αθλητισμού, θα

χρηματοδοτήσει τοπικές δράσεις καθώς και διασυνοριακά σχέδια αντιμετώπισης προβλημάτων όπως οι στημένοι αγώνες, το ντοπάρισμα, η βία και ο ρατσισμός.

Ιδιαίτερη σημασία για το ΤΕΕ/ΤΚΜ και για τους μηχανικούς έχουν τα προγράμματα της Βασικής Δράσης 2: «Συνεργασία για καινοτομία και ανταλλαγή ορθών πρακτικών». Τα συγκεκριμένα προγράμματα απευθύνονται σε συμπράξεις επιχειρήσεων και ακαδημαϊκού/ ερευνητικού τομέα για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη στήριξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας. Προκηρύσσονται σε ετήσια βάση και περιλαμβάνουν:

- α) Στρατηγικές συμπράξεις στον τομέα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας
- β) Συμμαχίες γνώσης
- γ) Κλαδικές συμπράξεις ανάπτυξης δεξιοτήτων
- δ) Ανάπτυξη δεξιοτήτων στον τομέα της νεολαίας.

Ιδιαίτερα το πρόγραμμα «Στρατηγικές συμπράξεις στον τομέα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας» μπορεί να δώσει στο ΤΕΕ/ΤΚΜ τη δυνατότητα να παίξει καταλυτικό ρόλο στον αναπροσανατολισμό της εκπαίδευσης και της δια βίου κατάρτισης των μηχανικών με άξονες την καλλιέργεια μιας κουλτούρας επιχειρηματικότητας, την προώθηση της καινοτομίας, την δια-τομεακότητα και την καλλιέργεια νέων δεξιοτήτων για την ανταπόκριση στις προκλήσεις της νέας τεχνολογίας και της παγκοσμιοποίησης.

4.4 LIFE

Το πρόγραμμα LIFE 2014 -2020 συνολικής χρηματοδότησης 3,4 δις € έχει τους ακόλουθους γενικούς στόχους:

- α) να συμβάλει στη στροφή προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, με αποδοτικότητα των πόρων και ανθεκτικότητα στην αλλαγή του κλίματος, στην προστασία και στη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, καθώς και στην ανάσχεση και αντιστροφή της απώλειας της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένης της στηρίξεως του δικτύου Natura 2000, και στην αντιμετώπιση της υποβάθμισης των οικοσυστημάτων·
- β) να βελτιώσει την ανάπτυξη, την υλοποίηση και την επιβολή της περιβαλλοντικής και κλιματικής πολιτικής και νομοθεσίας της Ένωσης καθώς και να ευνοήσει και να προαγάγει την ολοκλήρωση και την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κλιματικών

στόχων σε άλλες πολιτικές της Ένωσης και στην πρακτική του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, μεταξύ άλλων και μέσω της αύξησης των δυνατοτήτων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα·

γ) να υποστηρίξει τη βελτίωση της περιβαλλοντικής και κλιματικής διακυβέρνησης σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της βελτιωμένης συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών, των ΜΚΟ και τοπικών παραγόντων·

δ) να υποστηρίξει την υλοποίηση του 7ου Περιβαλλοντικού Προγράμματος Δράσης.

Το πρόγραμμα υλοποιείται μέσω δύο υποπρογραμμάτων:

α) το υποπρόγραμμα «Περιβάλλον» που περιλαμβάνει τρεις τομείς προτεραιότητας:

- Περιβάλλον και αποδοτικότητα των πόρων·
- Φύση και Βιοποικιλότητα·
- Περιβαλλοντική διακυβέρνηση και πληροφόρηση.

β) το υποπρόγραμμα «Δράση για το Κλίμα» περιλαμβάνει τρεις τομείς προτεραιότητας:

- Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής·
- Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή·
- Κλιματική διακυβέρνηση και πληροφόρηση.

Η χρηματοδότηση του LIFE περιλαμβάνει χρηματοδότηση ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στους τομείς του περιβάλλοντος και του κλίματος (Operating grants – επιχορηγήσεις λειτουργίας) και επιχορηγήσεις δραστηριοτήτων/ έργων (Action Grants).

Το πρόγραμμα σε δύο τομείς (περιβάλλον/ κλίμα) με μεγάλο ενδιαφέρον για τους μηχανικούς και μπορεί να αξιοποιηθεί από το ΤΕΕ/ΤΚΜ για την υλοποίηση δράσεων διάχυσης γνώσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων και ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών.

4.5 Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας

Τα προγράμματα εδαφικής συνεργασίας είναι σχεδιασμένα για να προάγουν την εδαφική σύγκλιση μέσα από αυξημένη συνεργασία σε συγκεκριμένους τομείς πολιτικής. Είναι σχετικά μικρά προγράμματα που δεν μπορούν να υποστηρίξουν μεγάλες επενδύσεις υποδομών και είναι πλέον κατάλληλα για τις λεγόμενες “soft” δράσεις, όπως η δικτύωση, η ανταλλαγή εμπειριών, η διαμόρφωση πολιτικών, η ανάπτυξη ικανοτήτων σε φορείς της διοίκησης ή εκπροσώπησης των κοινωνικών

εταίρων και η υλοποίηση μικρών «πιλοτικών» έργων. Τα προγράμματα εδαφικής συνεργασίας δεν χρηματοδοτούνται από επιπρόσθετα κονδύλια. Ο προϋπολογισμός τους προέρχεται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία (για τα κράτη –μέλη) και από τα κονδύλια στήριξης των γειτονικών χωρών (για τις χώρες που δεν είναι μέλη της ΕΕ και συμμετέχουν στα προγράμματα αυτά). Υπάρχουν 3 τύποι εδαφικής συνεργασίας:

- Διασυνοριακή συνεργασία - Cross-border Cooperation (type A) π.χ. Ελλάδα – Βουλγαρία ή Ελλάδα – Αλβανία.
- Διεθνική συνεργασία - Transnational Cooperation (type B) π.χ. Αδριατική – Ιόνιο (όπου μετέχει συγκεκριμένος αριθμός χωρών που βρέχονται ή γειτνιάζουν με τις δύο θάλασσες)
- Διαπεριφερειακή Συνεργασία - Interregional Cooperation (type C) π.χ. INTERREG Europe: στο πρόγραμμα μετέχουν όλες οι χώρες – μέλη της ΕΕ

Παρακάτω παρουσιάζονται οι προτεραιότητες των προγραμμάτων τύπου B Adriatic-Ionian, Balkan – Mediterranean, Black Sea και του INTERREG EUROPE. Οι πρώτες προκηρύξεις αυτών των προγραμμάτων αναμένονται στο δεύτερο εξάμηνο του 2015.

4.5.1 Adriatic - Ionian

Το πρόγραμμα συνολικού ύψους 104 εκ. € περιλαμβάνει την Ελλάδα (τη χώρα στο σύνολο της), περιοχές της Ιταλίας και τις Σλοβενία, Κροατία, Βοσνία – Ερζεγοβίνη, Σερβία, Μαυροβούνιο και Αλβανία. Οι προτεραιότητες του είναι οι ακόλουθες:

- Προώθηση της ικανότητας καινοτομίας της περιοχής για την έξυπνη και βιώσιμη ανάπτυξη
- Προώθηση στρατηγικών χαμηλών εκπομπών άνθρακα και εξοικονόμησης ενέργειας σε συγκεκριμένες περιοχές: πόλεις, νησιά και απομακρυσμένες περιοχές.
- Προστασία και προώθηση φυσικών και πολιτιστικών πόρων
- Συνεργασία στις μεταφορές για καλύτερη πρόσβαση και διασύνδεση της περιοχής της Αδριατικής – Ιονίου
- Διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Αδριατικής – Ιονίου

4.5.2 Balkan – Mediterranean

Το πρόγραμμα ύψους 39,7 εκατ € περιλαμβάνει την Ελλάδα (τη χώρα στο σύνολο της), τη Βουλγαρία, την ΠΓΔΜ, την Αλβανία και την Κύπρο. Αναπτύσσεται σε δύο άξονες:

Άξονας 1: Επιχειρηματικότητα και καινοτομία. Προτεραιότητες επένδυσης:

- Προώθηση επιχειρηματικότητας
- Υποστήριξη της καινοτομίας των ΜΜΕ
- Ανάπτυξη κοινών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης

Άξονας 2: Περιβάλλον. Προτεραιότητες επένδυσης:

- Προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου.
- Προώθηση καινοτομίας για την περιβαλλοντική προστασία και τη διαχείριση αποβλήτων.
- Ενδυνάμωση της δημόσιας διοίκησης και των ικανοτήτων διαχείρισης των δράσεων των διαθρωτικών ταμείων.

4.5.3 Black Sea

Το πρόγραμμα προϋπολογισμού 33,4 εκατ € περιλαμβάνει τις παρακάτω χώρες: Βουλγαρία, Ρουμανία, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Γεωργία, Μολδαβία, Ουκρανία, Τουρκία και Ρωσία. Από την Ελλάδα επιλέξιμες περιοχές είναι η Κεντρική Μακεδονία και η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη. Το πρόγραμμα θα υλοποιηθεί μέσω τεσσάρων προτεραιοτήτων:

- Κοινή προώθηση επιχειρήσεων και επιχειρηματικότητας στον τουρισμό και στον πολιτισμό.
- Ανάπτυξη ευκαιριών διασυνοριακού εμπορίου και εκσυγχρονισμού στη γεωργία και σε σχετιζόμενους κλάδους
- Βελτίωση κοινής περιβαλλοντικής παρακολούθησης
- Προώθηση κοινών δράσεων ευαισθητοποίησης και δράσεων για τη μείωση των ποτάμιων και των θαλάσσιων απορριμμάτων.

4.5.4 INTERREG EUROPE

Το Πρόγραμμα αφορά όλες τις χώρες – μέλη της ΕΕ και έχει συνολικό προϋπολογισμό 426 εκατ €. Θα υλοποιηθεί μέσω τεσσάρων αξόνων προτεραιότητας:

- Priority Axis 1 – Ερευνά, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία
- Priority Axis 2 – Ανταγωνιστικότητα ΜΜΕ
- Priority Axis 3 – Οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα
- Priority Axis 4 – Περιβάλλον και αποδοτικότητα πόρων.

4.5.5 Προγράμματα Διασυνοριακής συνεργασίας.

Τα προγράμματα αυτά δεν έχουν ακόμη οριστικοποιηθεί. Ο σχετικός προγραμματισμός αναμένεται να οριστικοποιηθεί εντός του 2015 και οι πρώτες προκηρύξεις έργων να δημοσιοποιηθούν στο τέλος του 2015 ή στις αρχές του 2016. Από τα Διασυνοριακά προγράμματα στα οποία μετέχει η Ελλάδα αυτά τα οποία μπορούν να έχουν ενδιαφέρον για το ΤΕΕ/ΤΚΜ είναι τα Ελλάδα – ΠΓΔΜ και Ελλάδα – Βουλγαρία.

Με βάση τα αντίστοιχα προγράμματα των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων και τις γενικές κατευθύνσεις της στρατηγικής Ευρώπη 2020, μπορούμε να θεωρήσουμε ότι και τα δύο προγράμματα θα περιέχουν τουλάχιστον ένα άξονα ο οποίος θα εστιάζει στην επιχειρηματικότητα και την καινοτομία και έναν άξονα που θα εστιάζει στο περιβάλλον. Πιθανοί άλλοι άξονες είναι η ποιότητα ζωής και η προσβασιμότητα.

Πίνακας 3.9 Ευρωπαϊκά Προγράμματα και χρηματοδοτικά εργαλεία 2014-2020

ΤΟΜΕΑΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ
Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη, Καινοτομία	HORIZON 2020	Επιχειρηματικά κεφάλαια Κεφάλαια επιχειρηματικού ρίσκου
Ανάπτυξη	Ανταγωνιστικότητα & Μμε (COSME) Δημιουργική Ευρώπη (CREATIVE EUROPE)	Επιχειρηματικά κεφάλαια Κεφάλαια επιχειρηματικού ρίσκου Εγγυήσεις
Εργασία και Κοινωνική Συνοχή	Απασχόληση & Κοινωνική Καινοτομία ERASMUS+	Μικροχρηματοδοτήσεις Εγγυήσεις
Υποδομές	Συνδέοντας την Ευρώπη (Connecting Europe)	Επιχειρηματικά κεφάλαια Κεφάλαια επιχειρηματικού ρίσκου
Περιβάλλον – Κλιματική Αλλαγή	LIFE	Δάνεια, Εγγυήσεις

Πηγή : ΣΕΣΜΑ

4.6 Συμπεράσματα για τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται απ' ευθείας από την ΕΕ. Ο ρόλος του ΤΕΕ/ΤΚΜ

Τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται είτε απ' ευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή είτε από φορείς-αρχές που έχουν συσταθεί για αυτό το σκοπό (π.χ. ΕΑΧΕΑ για το Erasmus+, ΕΑΣΜΕ για το COSME και Κοινές Τεχνικές Γραμματείες για τα διάφορα προγράμματα εδαφικής συνεργασίας) αποτελούν σημαντική ευκαιρία για το ΤΕΕ/ΤΚΜ καθώς μέσω αυτών δίνεται η ευκαιρία δικτύωσής τους και ενδυνάμωσης των συνεργασιών τους με εγχώριους (τοπικό, περιφερειακό, πανελλαδικό επίπεδο) και διεθνείς οργανισμούς.

Μέσω της συστηματικής συμμετοχής το ΤΕΕ/ΤΚΜ μπορεί να αναπτύξει μια υπηρεσία «ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας των μηχανικών» η οποία θα παίζει και το ρόλο «γραφείου μελετών και τεκμηρίωσης» και θα δώσει την ευκαιρία πιο συστηματικής και τεκμηριωμένης παρέμβασης του Επιμελητηρίου προς όφελος των μηχανικών και γενικότερα της βιώσιμης ανάπτυξης της Κεντρικής Μακεδονίας και της χώρας.

Συνοψίζοντας όλα τα παραπάνω προγράμματα που αναφέρθηκαν και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του κάθε ενός εξ' αυτών, τις στοχεύσεις, τους διαθέσιμους προϋπολογισμούς και το ιστορικό υλοποίησης αυτών των προγραμμάτων στο παρελθόν, το ΤΕΕ/ΤΚΜ πρέπει να εστιάσει με σειρά προτεραιότητας στα ακόλουθα:

1. Προγράμματα εδαφικής συνεργασίας και ειδικότερα σε αυτά των οποίων η Κοινή Τεχνική Γραμματεία θα είναι εγκαταστημένη στη Θεσσαλονίκη (Ελλάδα – ΠΓΔΜ, Ελλάδα – Βουλγαρία, Balkan – Mediterranean), καθώς αυτό δίνει τη δυνατότητα καλύτερης πρόσβασης στη πληροφόρηση.
2. Πρόγραμμα ERAMSUS+ και ειδικότερα τις «Στρατηγικές συμπράξεις στον τομέα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης» καθώς τα ποσά που διατίθενται επαρκούν για μεγάλο αριθμό έργων, το πρόγραμμα προκηρύσσεται σε ετήσια βάση και η αξιολόγηση είναι αποκεντρωμένη (έργα με ελληνικό φορέα επικεφαλής αξιολογούνται και στη συνέχεια διαχειρίζονται από το ΙΚΥ στην Αθήνα).
3. Εξειδικευμένα calls του HORIZON 2020 για έργα υποστήριξης στα οποία η τεχνογνωσία του ΤΕΕ/ΤΚΜ και η πρόσβαση που διαθέτει στους μηχανικούς της Βορείου Ελλάδος μπορούν να προσδώσουν προστιθέμενη αξία σε τομείς αιχμής όπως ενέργεια, υλικά, ανακύκλωση, τεχνολογίες πληροφορικής, περιβαλλοντική διαχείριση. Συγκεκριμένα :

- Στήριξη των ΜμΕ για τη δημιουργία προϋποθέσεων συμμετοχής στο H2020 και ειδικά στο “dedicated SME instrument”. Έμφαση πρέπει να δοθεί στην έρευνα και συνεχή επένδυση στην παρακολούθηση των τεχνολογικών και επιστημονικών εξελίξεων και στη συμμετοχή στο διεθνές τεχνολογικό και επιστημονικό γίγνεσθαι.
- Ενημέρωση και κατάρτιση μηχανικών (νέων, ανέργων αλλά και απασχολούμενων) για τις δυνατότητες και τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο H2020.
- Συμμετοχή του ίδιου του ΤΕΕ/ΤΚΜ σε έργα συντονισμού και υποστήριξης (Coordination and Support Actions). Παρόλο που η πλειοψηφία των προκηρύξεων του H2020 αφορά έργα έρευνας και καινοτομίας που δεν αφορούν ένα συλλογικό φορέα, υπάρχουν πολλές προκηρύξεις έργων συντονισμού και υποστήριξης, τα οποία δεν αποτελούν αφ’ εαυτών ερευνητικά έργα αλλά σκοπεύουν στην στήριξη της έρευνας και της καινοτομίας μέσω της διάδοσης βέλτιστων πρακτικών, της ανάδειξης μεθοδολογιών, της δημιουργίας κρίσιμης μάζας μέσω δικτύωσης, της συμφωνίας σε πολιτικές και ερευνητικές ατζέντες κλπ. Η συμμετοχή συλλογικών φορέων σε τέτοιου είδους έργα είναι πολύ συνηθισμένη. Σαν παραδείγματα αναφέρονται οι παρακάτω ανοικτές προκηρύξεις έργων Coordination and Support Actions από διάφορα υποπρογράμματα του H2020:

- ✓ Increasing energy performance of existing buildings through process and organisation innovations and creating a market for deep renovation (προϋπολογισμός 3,45 εκατ €, καταληκτική ημερομηνία υποβολής 4/6/2015).
- ✓ Consumer engagement for sustainable energy (προϋπολογισμός 3,45 εκατ €, καταληκτική ημερομηνία υποβολής 4/6/2015).
- ✓ Organisational innovation to increase energy efficiency in industry (προϋπολογισμός 3,45 εκατ €, καταληκτική ημερομηνία υποβολής 4/6/2015).
- ✓ Safe and connected automation in road transport (προϋπολογισμός 1 εκατ €, καταληκτική ημερομηνία υποβολής 23/4/2015).
- ✓ Demonstrating and testing innovative solutions for cleaner and better urban transport and mobility (προϋπολογισμός 3 εκατ €, καταληκτική ημερομηνία υποβολής 15/10/2015).
- ✓ Water management solutions for agricultural sector, thematic networks (προϋπολογισμός 6 εκατ €, καταληκτική ημερομηνία υποβολής 21/4/2015).

- ✓ Enhancing the capacity of public authorities to plan and implement sustainable energy policies and measures (προϋπολογισμός 3 εκατ €, καταληκτική ημερομηνία υποβολής 5/6/2015).
- ✓ ICT Innovation for Manufacturing SMEs (I4MS): network of Innovation multipliers leveraging investment in research and innovation to advance the European I4MS innovation ecosystem (προϋπολογισμός 1 εκατ €, καταληκτική ημερομηνία υποβολής 4/2/2015).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Προτάσεις

Στην παρούσα ενότητα η ομάδα εργασίας καταγράφει τις προτάσεις της σε θεσμικό, οργανωτικό και διαχειριστικό επίπεδο καθώς και σε επίπεδο σχεδιασμού προγραμμάτων ως συνιστώσες του γενικότερου ρόλου που μπορεί να διαδραματίσει το ΤΕΕ/ΤΚΜ ως περιφερειακό τμήμα του ΤΕΕ στη διαχείριση των πόρων του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Η έμφαση δίνεται στην αξιοποίηση των πόρων στους τομείς της επιχειρηματικότητας και της ανάπτυξης δεξιοτήτων/κατάρτισης ως κύρια συστατικά της νέας στροφής που καλείται να κάνουν οι Μηχανικοί προκειμένου να δημιουργήσουν νέα πεδία απασχόλησης αλλά και θετικό ισοζύγιο στην ανταγωνιστικότητά τους με αιχμή την εκπαίδευσή και την κατάρτιση τους, με έμφαση στην καινοτομία, στις περιβαλλοντικές τεχνολογίες και στην πληροφορική.

Επισημαίνεται ότι οι προτάσεις προτεινόμενων έργων (projects) παρουσιάζονται ως προς τη γενική τους κατεύθυνση. Τυχόν εξειδίκευση τους θα ήταν εφικτή μετά την προέγκριση των αρμοδίων αρχών ή του ΤΕΕ/ΤΚΜ για την πλήρη ανάλυσή τους.

Για την υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων και παρεμβάσεων είναι άμεσης προτεραιότητας η οργάνωση του ΤΕΕ/ΤΚΜ προκειμένου να ανταπεξέλθει επιτυχώς επ' ωφελεία του ιδίου και των μηχανικών στις νέες προοπτικές ανάπτυξης που προδιαγράφονται εν όψει της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

Αξίζει ιδιαίτερης μνείας η επισήμανση ότι, η διάρθρωση και το γενικότερο θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο κατευθύνουν το ρόλο του ΤΕΕ και την «εμπλοκή» του στη διαχείριση του ΕΣΠΑ 2014-2020 πρωτίστως σε κεντρικό επίπεδο (π.χ. κονδύλια για θέματα εκπαίδευσης/κατάρτισης) κάτι που χρήζει διευθέτησης σε σχέση με την άμεση ωφέλεια των περιφερειακών τμημάτων του ΤΕΕ στη διαχείριση αλλά και την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων έργων και προγραμμάτων.

5.1 Προτάσεις παρεμβάσεων σε επίπεδο θεσμικού, νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου διαχείρισης προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2014-2020

- Η **θεσμοθετημένη συμμετοχή** του ΤΕΕ/ΤΚΜ και του ΤΕΕ γενικότερα στο σχεδιασμό δράσεων και προγραμμάτων που αφορούν στους Μηχανικούς και

ιδιαίτερα των προγραμμάτων που θα προκηρυχθούν μέσω του ΕΠΑνΕΚ, του ΕΠΑΝΑΔΕΔΜ και του ΠΕΠ ΚΜ, για θέματα επιχειρηματικότητας, ενέργειας και κατάρτισης.

- Το **δικαίωμα συμμετοχής** των μηχανικών και ιδιαίτερα των νέων μηχανικών σε προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 ως ανέργων κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4144/18.04.2013 (ΦΕΚ 88) άρθρο 30, παρ.1, σύμφωνα με το οποίο *«κάτοχοι άδειας ασκήσεως επαγγέλματος, ασφαλισμένοι ή μη σε οικεία ασφαλιστικά ταμεία, που δεν ασκούν ελευθέρια ή άλλο επάγγελμα, μπορούν να εγγράφονται ως άνεργοι στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ»* θα πρέπει να **εφαρμοστεί οριζόντια** για όλα τα προγράμματα ενίσχυσης επιχειρηματικότητας ανέργων και να αναφέρεται ρητώς στους σχετικούς οδηγούς.
- Το ΤΕΕ μέσω των Περιφερειακών του τμημάτων θα είναι **αποκλειστικά υπεύθυνο** για την κατάρτιση, αξιολόγηση, παρακολούθηση των μητρώων που αφορούν σε θέματα τεχνικής πιστοποίησης (κατασκευές, ενεργειακές επιθεωρήσεις, πιστοποίηση κατασκευαστικών και τεχνικών δαπανών που συνάδουν με το επάγγελμα του μηχανικού). Η εν λόγω παρέμβαση πηγάζει από το γεγονός ότι έχει παρουσιασθεί το φαινόμενο ειδικά στα θέματα επενδύσεων τόσο στην αξιολόγηση όσο και στην παρακολούθηση των έργων δαπάνες επενδύσεων που προϋποθέτουν γνώσεις μηχανικού να πραγματοποιούνται από άλλες ειδικότητες. Στην κατεύθυνση αυτή προτείνονται τα εξής :
 - ✓ Το ΤΕΕ σε συνεργασία με το Υπουργείο Ανάπτυξης να εκπονήσει ένα εγχειρίδιο κόστους δαπανών (όρια εύλογου κόστους) για δαπάνες ειδικότητας μηχανικών (π.χ. κτήρια, μηχανολογικός εξοπλισμός,...) αλλά και ελέγχου αυτών.
 - ✓ Συμμετοχή εκπροσώπου του ΤΕΕ σε όλες τις Επιτροπές Αξιολόγησης και Παρακολούθησης επενδύσεων.
 - ✓ Η συμμετοχή του ΤΕΕ σε σεμινάρια εκπαίδευσης για θέματα αξιολόγησης επενδύσεων ως προς τις δαπάνες εξοπλισμού, κτηριακών κατασκευών, κ.λ.π.
- Η **επιλεξιμότητα** του κλάδου των μηχανικών για τη δυνατότητα αξιοποίησης των χρηματοδοτικών εργαλείων στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.
- Στο **Ε.Π. ΕΠΑνΕΚ** με δεδομένο ότι οι τομείς : Κατασκευές, Ενέργεια, Περιβάλλον, Logistics αποτελούν τομείς προτεραιότητας για επενδύσεις στο πλαίσιο του Ε.Π. θα πρέπει στις επιλέξιμες δραστηριότητες **να ανήκουν και οι κλάδοι που δραστηριοποιούνται υποστηρικτικά στους εν λόγω τομείς** και συγκεκριμένα οι κλάδοι μελετών και κατασκευών για δραστηριότητες μηχανικού όπως στο πρόγραμμα ενίσχυσης των ΜμΕ μέσω των ΠΕΠ/ΕΣΠΑ 2000-2013.

- Στις υπηρεσίες, Διαχειριστικές Αρχές και στους Φορείς Διαχείρισης του ΕΣΠΑ τουλάχιστον το **40%** των θέσεων θα πρέπει να καλύπτεται από **θέσεις μηχανικών**. Παράλληλα σημαντικό ποσοστό των εξωτερικών συνεργατών-εμπειρογνομόνων που θα προσλάβει η ΜΟΔ Α.Ε. για την παρακολούθηση των συγχρηματοδοτούμενων έργων σε πανελλαδικό και περιφερειακό επίπεδο να είναι Διπλωματούχοι Μηχανικοί.
- Σε προγράμματα επιχειρηματικότητας που είναι επιλέξιμη η ενίσχυση λειτουργικών δαπανών να είναι **επιλέξιμες οι δαπάνες ασφαλιστικών εισφορών**, τόκοι δανείων όχι μόνο για τις νέες θέσεις εργασίας αλλά και για τις περιπτώσεις αυτοαπασχολούμενων αλλά και μετόχους των επιχειρήσεων που έχουν άμεση διαχείριση στην επιχείρηση καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου. Η εν λόγω επιλεξιμότητα αποτελεί σημαντικό κίνητρο για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων από μηχανικούς λόγω των υπέρογκων ασφαλιστικών εισφορών αλλά και για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις.
- **Ολοκλήρωση θεσμικού πλαισίου που προβλέπεται από τις αιρεσιμότητες του νέου ΕΣΠΑ.**

Αν εξετάσει κανείς τις αιρεσιμότητες που αυτή τη στιγμή είναι σε εκκρεμότητα στα διάφορα προγράμματα του ΕΣΠΑ (παρόλο την κατά' αρχήν έγκριση τους από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο τέλος του 2014) θα διαπιστώσει ότι πρόκειται για «υποχρεώσεις» της χώρας ή των εκάστοτε περιφερειών οι οποίες εκκρεμούν (πολλές φορές εδώ και αρκετά χρόνια) και οι οποίες, αν υλοποιηθούν μπορούν να έχουν μόνο θετικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Η καθυστέρηση στην υλοποίηση τους δεν ενέχει μόνο τον κίνδυνο μη δυνατότητας προκήρυξης των αντίστοιχων δράσεων, αλλά στερεί και τη χώρα από αναγκαίες θεσμικές παρεμβάσεις και μεταρρυθμίσεις. Μερικά μόνο παραδείγματα από το πρόσφατα εγκριθέν ΕΠΑΝΕΚ αρκούν για να υποστηρίξουμε αυτή τη θέση. Σύμφωνα με το κείμενο του ΕΠΑΝΕΚ, μεταξύ άλλων εκκρεμούν και οι ακόλουθοι εκ των προτέρων όροι (αιρεσιμότητες, βλέπε κείμενο εγκριθέντος ΕΠΑΝΕΚ σελ 556 και εντεύθεν):

- ✓ Ύπαρξη Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.
- ✓ Υποδομές έρευνας και καινοτομίας: Ύπαρξη πολυετούς σχεδίου προγραμματισμού και ιεράρχησης προτεραιοτήτων για τις επενδύσεις.
- ✓ Στρατηγικό Πλαίσιο πολιτικής για την Ψηφιακή Ανάπτυξη.
- ✓ Ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών σχεδίων για δίκτυα νέας γενιάς (NGN).

- ✓ Ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Όλα τα παραπάνω αποτελούν σχέδια, παρεμβάσεις και μεταρρυθμίσεις οι οποίες πρέπει να γίνουν ανεξαρτήτως της ένταξης τους ως αιρεσιμότητες στο ΕΣΠΑ και δίνουν τη δυνατότητα επίλυσης χρονιζόντων προβλημάτων της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας. Το ΤΕΕ/ΤΚΜ πρέπει με τις παρεμβάσεις του να επιμείνει στην υλοποίηση αυτών των εκκρεμοτήτων με βάση καλές πρακτικές άλλων χωρών και λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Για το σκοπό αυτό συνίσταται να συστήσει επιτροπή παρακολούθησης υλοποίησης των αιρεσιμοτήτων στο ΠΕΠ ΚΜ και να προτείνει στο κεντρικό ΤΕΕ την σύσταση ανάλογων επιτροπών για την παρακολούθηση της υλοποίησης των αιρεσιμοτήτων των εθνικών προγραμμάτων.

- **Πρώθηση διαμόρφωσης ολοκληρωμένου θεσμικού πλαισίου για την ανοικτή πρόσβαση στα δημόσια δεδομένα** με σκοπό την διαφάνεια και ενημέρωση του πολίτη αλλά και παράλληλα τη δυνατότητα δημιουργίας εφαρμογών από επιχειρήσεις με βάση τα δεδομένα αυτά. Η πρόσβαση σε ανοικτά δημόσια δεδομένα με σεβασμό στην προστασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων (πχ δημογραφικά δεδομένα, περιβαλλοντικά δεδομένα, δεδομένα από την εκπαίδευση και την υγεία, δεδομένα από την κυκλοφορία στις πόλεις και τις εθνικές οδούς κλπ) μπορούν να δημιουργήσουν μια σειρά από υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας από υπάρχουσες και νέες επιχειρήσεις πληροφορικής ή επιχειρήσεις που συνδυάζουν τις διάφορες ειδικότητες των μηχανικών με την πληροφορική. Το ΤΕΕ/ΤΚΜ να αναλάβει πρωτοβουλία συνεργασίας με Δήμους, την Περιφέρεια και άλλες δημόσιες υπηρεσίες και φορείς και να επιδιώξει συνεργασία με οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στο πεδίο (π.χ. την Open Knowledge Foundation Greece <http://okfn.gr/>).
- **Ανάληψη πρωτοβουλιών στην κατεύθυνση της απλοποίησης του καθεστώτος λειτουργίας των επιχειρήσεων και βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.** Το ΤΕΕ ως θεσμικός σύμβουλος της πολιτείας να αναδείξει το κρίσιμο ζήτημα της διαμόρφωσης ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για τη λειτουργία υπαρχόντων επιχειρήσεων προσέλκυση νέων επενδύσεων και δημιουργία νεοφυών επιχειρήσεων, ως το κατ' εξοχήν κρίσιμο ζήτημα για την ανάπτυξη της οικονομίας.

Οι προτάσεις να περιλαμβάνουν:

- ❖ Μείωση γραφειοκρατικών εμποδίων για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων περιλαμβανόμενου της απαίτησης καταβολής ασφαλιστικών εισφορών πριν από την απόκτηση εισοδήματος
- ❖ Διαμόρφωση ευνοϊκού φορολογικού περιβάλλοντος για νέες high-tech start-ups, π.χ. με μείωση φορολογικών συντελεστών για τα πρώτα έτη, φορολογικές και ασφαλιστικές ελαφρύνσεις για τη δημιουργία θέσεων εργασίας υψηλής εξειδίκευσης, διευκόλυνσης των συναλλαγών εκτός της χώρας κλπ.
- ❖ Έμφαση στην απλοποίηση και στη σταθερότητα του φορολογικού και ασφαλιστικού πλαισίου με παράλληλη ενίσχυση της διαφάνειας
- ❖ Μεταρρυθμιστικές τομές στο δικαστικό σύστημα για πιο γρήγορη απονομή της δικαιοσύνης σε σχέση με την επιχειρηματική δραστηριότητα
- ❖ Καινοτομία στις δημόσιες προμήθειες σε συνδυασμό με ριζική αναμόρφωση και εκσυγχρονισμό του συστήματος δημοσίων προμηθειών (π.χ. εκτεταμένη χρήση ηλεκτρονικών προμηθειών, δημιουργία μητρώων προμηθευτών, χρήση συμφωνιών – πλαίσιο). Σημειώνεται ότι η ενσωμάτωση της καινοτομίας στο ρυθμιστικό πλαίσιο των δημοσίων προμηθειών αποτελεί μια από τις δεσμεύσεις της «Ένωσης Καινοτομίας 2020» (βλέπε δέσμευση αριθμός 17 για «... προ-εμπορικές δημόσιες συμβάσεις και δημόσιες συμβάσεις για καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες...» Innovation Union 2020 (COM(2010)/546).

Στο ίδιο πλαίσιο προτείνεται η ανάληψη πρωτοβουλίας διαλόγου και διαμόρφωσης κοινών θέσεων με τους φορείς της επιχειρηματικότητας στην περιοχή (πχ Επιμελητήριο, ΣΕΒΕ, ΣΒΕΕ) αλλά και με άτυπες ενώσεις που εκπροσωπούν νεοφυείς επιχειρήσεις, έτσι ώστε να διαμορφωθούν κοινές προτάσεις απλοποίησης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

• **Επεξεργασία νέου ριζικά αναμορφωμένου θεσμικού πλαισίου ιδιωτικοποιήσεων στην κατεύθυνση της διευκόλυνσης των επενδύσεων.**

Σήμερα μεγάλες ιδιωτικοποιήσεις και αναπτυξιακά έργα, δημοπρατούνται με την υποχρέωση των ιδιωτών που πλειοδοτούν στους αντίστοιχους διαγωνισμούς να προβούν σε όλες τις ενέργειες για την αδειοδότηση του έργου. Η πρόσκρουση στην πολυδαίδαλη ελληνική γραφειοκρατία και το σύστημα απονομής δικαιοσύνης είναι το επόμενο βήμα. Οι χρονοβόρες και πολύπλοκες διαδικασίες οδηγούν σε απίστευτες καθυστερήσεις, οι οποίες έχουν τριπλό αρνητικό αποτέλεσμα:

- α) τα έργα δεν αποδίδουν τα αναμενόμενα και πάντως ποτέ στο χρονικό πλαίσιο στο οποίο είχαν αρχικά σχεδιαστεί,
- β) το κόστος και ο χρόνος που απαιτείται για την «πάλη» με τα «θηρία» της ελληνικής γραφειοκρατίας ενσωματώνεται στο τίμημα που καταβάλλεται από τους ιδιώτες (ή στην περίπτωση που δεν έχει ενσωματωθεί οδηγεί σε χρεοκοπίες και απώλειες θέσεων εργασίας) και
- γ) δημιουργείται ένα πολύ αρνητικό κλίμα που επηρεάζει όλες τις προσπάθειες ιδιωτικοποιήσεων ή δημιουργία νέων “Greenfield” επενδύσεων στην Ελλάδα.

Οι πασίγνωστες περιπτώσεις της επένδυσης του Costa Navarino (επιτυχημένη επένδυση με περίοδο αδειοδότησης 17 έτη), της επένδυσης του πρώην εργοστασίου Αλλατίνη στη Θεσσαλονίκη (αποτυχημένη επένδυση) και της πρόσφατης ιδιωτικοποίησης του Ελληνικού (όπου σαφώς το αναμενόμενο πολύπλοκο έργο της αδειοδότησης έχει ενσωματωθεί στο τίμημα) είναι χαρακτηριστικά παραδείγματα.

Η πρόταση του ΤΕΕ πρέπει να είναι σαφής: Χρήση της τεχνικής βοήθειας των Διαθρωτικών Ταμείων για την ωρίμανση και αδειοδότηση επιλεγμένων έργων και ιδιωτικοποιήσεων πριν από την προκήρυξη τους. Έτσι θα επιτυγχάνεται επιτάχυνση της υλοποίησης των έργων και παράλληλα μεγαλύτερο τίμημα καθώς ο επενδυτής θα ξέρει ότι έχει να κάνει με μια «καθαρή» επένδυση στην οποία μπορεί να ξεκινήσει εργασίες αμέσως και απρόσκοπτα και από την οποία μπορεί σε σύντομο χρονικό διάστημα να αναμένει απόδοση. Αρκεί να αναλογιστεί κανείς τα κέρδη (σε επίπεδο αρχικού τιμήματος, θέσεων εργασίας, απόδοσης προσόδων, περιβαλλοντικής αναβάθμισης κλπ) που θα μπορούσαν να είχαν προκύψει από το Ελληνικό αν αυτή η διαδικασία είχε υιοθετηθεί πριν από 15 χρόνια ή πόσα νέα Costa Navarino θα γίνουν αν αφεθεί ο επίδοξος επενδυτής στο έλεος της γραφειοκρατίας και απαιτείται για κάθε ένα από αυτά να «επενδύσει» 17 χρόνια μόνο για να πάρει τις απαραίτητες άδειες.

- Στο πλαίσιο του ρόλου του ΤΕΕ κεντρικά και των Περιφερειακών Τμημάτων του ως **Φορείς Διαχείρισης** θα πρέπει να εξετασθεί σοβαρά **η μετατροπή του Προγράμματος «Εξοικονόμηση κατ’ οίκον» από Χρηματοδοτικό Μέσο σε αναπτυξιακό πρόγραμμα** όπου το ΤΕΕ και τα Περιφερειακά του τμήματα θα έχουν την αποκλειστική ευθύνη στην αξιολόγηση, παρακολούθηση, πιστοποίηση και υποβολής τελικής τεχνικής έκθεσης καθώς και στην τήρηση του μητρώου

πιστοποιητών του προγράμματα ενώ το χρηματοπιστωτικό σύστημα και το ΕΤΕΑΝ θα έχουν την ευθύνη εκταμίευσης των σχετικών επιχορηγήσεων και τυχόν δανείων.

5.2 Προτάσεις επί του σχεδιασμού προγραμμάτων ίδρυσης/ανάπτυξης/εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων.

- **Ικανός χρόνος** για την κατάθεση προτάσεων για την οριστικοποίηση του Οδηγού έκαστου προγράμματος.
- **Αποφυγή** συγγραφής οδηγών και κατάρτισης προγραμμάτων με έμφαση στην επικοινωνία και όχι στην επιχειρηματική στόχευση και ουσία.
- Για την κατάρτιση ενός οδηγού προγράμματος θα πρέπει **να λαμβάνονται υπόψη** οι απόψεις θεσμικών φορέων, μελέτες –εκδόσεις-πορίσματα –έρευνες σχετικά με το αντικείμενο και το στόχο του προγράμματος.
- **Αποφυγή** προκήρυξης προγραμμάτων στο διάστημα Ιουνίου-Αυγούστου.
- **Ικανός χρόνος** για την υποβολή προτάσεων στις περιπτώσεις που το πρόγραμμα δεν είναι ανοικτό για συνεχείς ετήσιες υποβολές προτάσεων (π.χ. τουλάχιστον 6 μήνες). Στις περιπτώσεις που έχουμε ανοικτά προγράμματα η κατάθεση των προτάσεων ανά έτος να γίνεται στα τέλη Ιουνίου ή στα τέλη του Σεπτεμβρίου προκειμένου να ολοκληρώνεται η αξιολόγηση υποχρεωτικά εντός του έτους υποβολής της αίτησης.
- Σε κάθε πρόγραμμα να υπάρχει **τουλάχιστον** δίμηνη προδημοσίευση. Υποχρεωτική ηλεκτρονική εφαρμογή υποβολής προτάσεων, όπου θα υπάρχουν υποχρεωτικά απαντήσεις. Καλό είναι προτού την προδημοσίευση να έχει προηγηθεί **ευρεία διαβούλευση** με τους θεσμικούς εταίρους προκειμένου η τελική οριστικοποίηση του Οδηγού να μην έχει μεγάλες αποκλίσεις από το περιεχόμενο της προδημοσίευσης. Παράλληλα θα πρέπει **να αποφεύγονται** οι συχνές τροποποιήσεις Οδηγών με «ανατροπή» προϋποθέσεων και σημείων του Οδηγού τα οποία πέρα των νομικών ζητημάτων επιβαρύνουν την εικόνα του κάθε προγράμματος.
- Με την προκήρυξη ενός προγράμματος θα πρέπει να είναι σε **επιχειρησιακή λειτουργία** και το αντίστοιχο ΠΣΚΕ για την υποβολή των προτάσεων καθώς και της αξιολόγησής τους σε όλα τα στάδια.
- Με την προκήρυξη ενός προγράμματος ενός 15 ημερών θα πρέπει να **δημοσιεύεται** ο κατάλογος των εν δυνάμει αξιολογητών του προγράμματος προκειμένου να υπάρχουν αρκετά σεμινάρια και ικανός χρόνος κατάρτισής τους

μέχρι την τελική τους εξέταση ώστε να αυξηθεί ο βαθμός ποιότητας των αξιολογήσεων τους. Επιπλέον ο αξιολογητής προκειμένου να αξιολογήσει επενδυτικά σχέδια θα πρέπει υποχρεωτικά την τελευταία διετία να έχει επαγγελματική και εργασιακή εμπειρία στο αντικείμενο του προγράμματος.

- Ο κάθε Οδηγός θα πρέπει να έχει ένα **γενικό περιεχόμενο και παραρτήματα**. Επίσης μαζί με τον Οδηγό Εφαρμογής θα πρέπει να υποχρεωτικά να δημοσιεύεται και ο Οδηγός Υλοποίησης του προγράμματος. Παράλληλα στα παραρτήματα θα υπάρχει υποχρεωτικά ένα κεφάλαιο με το βασικό νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο. Με τον τρόπο αυτό κατά την έκδοση αποφάσεων θα γίνεται μνεία στο παράρτημα και όχι σε όλο το θεσμικό και νομοθετικό πλαίσιο δημιουργώντας αποφάσεις όπου τα «έχοντας υπόψη» σε πολλές περιπτώσεις περιέχουν 40-60 αναφορές!!.. Επιπρόσθετα θα υπάρχει υποχρεωτικά παράρτημα με τιμές (διαστήματα τιμών) εύλογου του κόστους τουλάχιστον για κτηριακές δαπάνες, διαφημιστικές δαπάνες και δαπάνες μελετών.
- **Υποχρεωτική ανάρτηση** των αποφάσεων που αφορούν εντάξεις, χρηματοδότηση, τροποποιήσεις, αποφάσεις τροποποιήσεων, κ.λ.π. στα site των εμπλεκόμενων φορέων στη διαχείριση του προγράμματος. Επίσης όλα τα site θα διαθέτουν σύστημα υποβολής προτάσεων και ερωτημάτων με δυνατότητα απαντήσεων.
- Με την έκδοση της απόφασης ένταξης **υποχρεωτικά θα δημοσιεύεται** και η τυχόν Επιτροπή εξέτασης ενστάσεων και η Επιτροπή Παρακολούθησης.
- **Θέσπιση** ποσοστού υλοποίησης του έργου από το Δικαιούχο σε συγκεκριμένη χρονική διάρκεια από την ένταξη του έργου προκειμένου μη ενεργά έργα να δεσμεύουν άσκοπα πόρους του προγράμματος και να απεντάσσονται άμεσα.
- **Εντός 10 ημερών** από την έκδοση της απόφασης ένταξης ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ενημέρωση του Δικαιούχου με αποστολή ενημερωτικής επιστολής. Υποχρεωτικά δυνατότητα πρόσβασης των δικαιούχων στις αξιολογήσεις. Εντός 10-15 ημέρες δυνατότητα υποβολής αιτήματος θεραπείας ή 60 ημερών για την υποβολή διοικητικής-δικαστικής προσφυγής (όπως στα προγράμματα της Κύπρου).
- Τα αιτήματα θεραπείας **υποχρεωτικά** θα αξιολογούνται εντός δύο μηνών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους με **άμεση έκδοση** της σχετικής απόφασης.
- Το **μεγαλύτερο** μέρος των τροποποιήσεων **θα εξετάζεται** από το Φορέα Διαχείρισης βάσει συγκεκριμένων Οδηγιών.
- Στις περιπτώσεις συνεδριάσεων των Επιτροπών Παρακολούθησης **εντός 10 ημερών** τα πρακτικά των Επιτροπών θα πρέπει να υποβάλλονται προς

υπογραφή στον αρμόδιο πολιτική ή μη υπεύθυνο για την αποδοχή τους. Γενικότερα όλες οι αποφάσεις, ιδιαίτερα σε θέματα παρακολούθησης θα πρέπει να υπογράφονται είτε από το ΓΓ είτε από προϊστάμενο Διαχειριστικής Αρχής χωρίς να απαιτούνται χρονοβόρες διαδικασίες υπογραφής τους από την εκάστοτε πολιτική ηγεσία.

- Θέματα με έκδοση οικοδομικών αδειών, αδειών λειτουργίας πρέπει να αντιμετωπίζονται στην κατεύθυνση **διευκόλυνσης της διαδικασίας** χωρίς όμως να αποφεύγεται ο έλεγχος για την απόκτησή τους.
- **Απεμπλοκή της απασχόλησης** σε σχέση με το ποσοστό επιχορήγησης και την ολοκλήρωση μία επένδυσης. Η απασχόληση θα πρέπει να συνδυάζεται με το αναπτυξιακό αποτέλεσμα μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης και όχι να αποτελεί δέσμευση με την ολοκλήρωση του έργου.
- Προκειμένου να αποφεύγεται η γραφειοκρατία και οι εύλογες και συχνές τροποποιήσεις που είναι απολύτως αναγκαίες σε άυλες δαπάνες, θα πρέπει να **μην υπάρχει εξειδίκευση δαπανών** όπως σε εκθέσεις, δημοσιότητα, μελέτες εξ αρχής αλλά να δίνεται ένα ποσό όπου στο τέλος η επιχείρηση θα υποβάλλει αναλυτικά τις δαπάνες που υλοποίησε όπου εκεί θα κρίνεται η επιλεξιμότητά τους και ο ορθός τρόπος υλοποίησής τους σύμφωνα με τον Οδηγό του προγράμματος.
- Στις περιπτώσεις προγραμμάτων για υπό σύσταση επιχειρήσεις **να συνδυαστεί** η υλοποίηση του έργου με υποχρεωτική κατάρτιση του επενδυτή/των επενδυτών.
- **Το ποσοστό** διοικητικών ελέγχων να θεσμοθετηθεί στο σύνολο των προγραμμάτων **στο 80% του έργου** για τη μείωση του χρόνου υποβολής αίτησης –εκταμίευσης επιχορήγησης. Στην κατεύθυνση αυτή στον Οδηγό του προγράμματος θα υπάρχει ρητή αναφορά στα δικαιολογητικά που θα υποβάλλονται για την διοικητική επαλήθευση και για την επιτόπια-τελική επαλήθευση.
- **Θεσμοθέτηση μέτρων** που διευκολύνουν την εξέταση και αξιολόγηση αιτημάτων θεραπείας κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος.
- **Απαγόρευση ένταξης** μίας επιχείρησης σε πρόγραμμα που είναι ανοικτό σε κύκλους σε περισσότερους από έναν κύκλους αν προηγουμένως δεν έχει παραληφθεί το έργο της σε προηγούμενο κύκλο.
- **Να θεσμοθετηθεί** σε ορισμένα προγράμματα, κυρίως σε αυτά που αφορούν σε υπό σύσταση επιχειρήσεις/νέους επιχειρηματίες η δια ζώσης παρουσία/εξέταση (συνέντευξη) τους από την επιτροπή αξιολόγησης προκειμένου να υπάρξει μία εξ' αρχής διαπίστωση της ικανότητας γνώσης και υλοποίησης της επενδυτικής του ιδέας.

- Ως προς την αξιοποίηση των χρηματοδοτικών εργαλείων είναι **ιδιαίτερη σημαντική η συμμετοχή της Τράπεζας Αττικής**. Σε συνεργασία με το ΤΕΕ η Τράπεζα μπορεί να σχεδιάσει ένα πρόγραμμα παροχής μικροχρηματοδοτήσεων στο πλαίσιο αντίστοιχων πρωτοβουλιών της ΕΕ (π.χ. πρωτοβουλία Progress για ανέργου) και καλών πρακτικών στις άλλες χώρες της Ε.Ε (π.χ. Γαλλία, Ρουμανία,...) όπου για την παροχή του μικροδανείου (έως 25.000,00€) θα δίνεται έμφαση στο αναπτυξιακό αποτέλεσμα και στο επιχειρησιακό σχέδιο.
- Με την ένταξη των επιχειρήσεων οι επιχειρήσεις να **μπορούν να λαμβάνουν το ισόποσο της επιχορήγησης (εφόσον το επιθυμούν) με εκχώρηση της απόφασης ένταξης και με εγγύηση το αντίστοιχο ποσό από τα κονδύλια του προγράμματος του νέου ΕΣΠΑ** και υπό την προϋπόθεση ότι εντός 12 μηνών θα έχουν υλοποιήσει ένα ποσοστό έργου π.χ. 30%. Εφόσον δε θα γίνεται το έργο θα απεντάσσεται η επιχείρηση από το πρόγραμμα και θα επιστρέφει εντόκως τα λεφτά που έλαβε. Αν δεν τα επιστρέφει εντός συγκεκριμένης ημερομηνίας τότε αυτόματα δεν θα λαμβάνει φορολογική/ασφαλιστική ενημερότητα για οποιαδήποτε συναλλαγή της ενώ επίσης τα χρέη της θα συμψηφίζονται με τυχόν επιστροφές ΦΠΑ ή άλλες υποχρεώσεις. Το σημαντικό είναι ότι η επιχείρηση θα έχει εύκολη πρόσβαση να λάβει το κεφάλαιο χωρίς καθυστέρηση και εγγυήσεις δικές της. (Η εν λόγω πρόταση μπορεί να υλοποιηθεί σε συνεργασία με την Τράπεζα Αττικής για τους μηχανικούς που εγκρίνονται για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων)
- Η πρόβλεψη στο Ν 4314/2014 (ΦΕΚ Α 265) για την εκταμίευση προκαταβολών χωρίς την υποχρέωση προσκόμισης εγγυητικής επιστολής προκαταβολής μέσω χρήσης Ανοιχτών Καταπιστευτικών Λογαριασμών (Escrow Accounts) έχει μεγάλη σημασία **να εφαρμοστεί στα προγράμματα** ενίσχυσης της νεανικής επιχειρηματικότητας και start up επιχειρήσεων καθώς και προγράμματα καινοτομίας, κατόπιν προσεκτικής μελέτης.

5.3 Προτάσεις Διοικητικής και Επιχειρησιακής Οργάνωσης του ΤΕΕ/ΤΚΜ και παροχής υπηρεσιών στους μηχανικούς

- **Λήψη πιστοποιητικού διαχειριστικής επάρκειας** σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο του Ν Ν 4314/2014 (ΦΕΚ Α 265).
- **Ίδρυση και λειτουργία** γραφείου μελετών –τεκμηρίωσης και αναπτυξιακών παρεμβάσεων το οποίο μεσο-μακροπρόθεσμα μπορεί να χρηματοδοτηθεί μέσω έργων των Διαρθρωτικών Ταμείων και Ευρωπαϊκών προγραμμάτων όπως το Η2020 και τα διασυνοριακά – διακρατικά προγράμματα.

Οι στόχοι του γραφείου θα είναι μεταξύ των άλλων :

- ✓ Να παράγει υλικό τεκμηρίωσης το οποίο θα υποστηρίζει τις παρεμβάσεις του ΤΕΕ/ΤΚΜ. Σε αυτό το υλικό θα μπορούν να περιλαμβάνονται και έρευνες σε μόνιμη βάση (π.χ. ετήσια) που να καταγράφουν και να τεκμηριώνουν την εξέλιξη διαφόρων θεμάτων σχετικών με τους μηχανικούς της Κεντρικής Μακεδονίας (π.χ. θέματα απασχόλησης, θέματα αναγκών κατάρτισης, θέματα εκσυγχρονισμού του επαγγέλματος μέσω της αναμόρφωσης των προγραμμάτων σπουδών κλπ)
 - ✓ Να εκπονεί μελέτες πάνω σε θέματα που αφορούν την απασχόληση των μηχανικών, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μηχανικοί, τα θεσμικά θέματα προς επίλυση υπό το πρίσμα του επιχειρείν.
 - ✓ Να διατυπώνει προτάσεις και να υλοποιεί πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μηχανικών, την προώθηση των επιχειρηματικών τους ιδεών και την επέκταση των δραστηριοτήτων τους
 - ✓ Να συμμετέχει σε δίκτυα εντός και εκτός Ελλάδος με σκοπό την ανταλλαγή καλών πρακτικών και τεχνογνωσίας και την υποστήριξη της δικτύωσης των μηχανικών
 - ✓ Παρακολούθηση –παρεμβάσεις σε θέματα ΕΣΠΑ 2014-2020 και επενδύσεων (π.χ. νομοσχέδια) σε συνεργασία με ομάδες εργασίες και Μόνιμες Επιτροπές ΤΕΕΕ/ΤΚΜ
 - ✓ Παροχή ενημέρωσης Μηχανικών σε θέματα προγραμμάτων-επιχειρηματικότητας-καινοτομίας -συνεργασιών
 - ✓ Ανάδειξη καλών επιχειρηματικών πρακτικών και ιδεών μηχανικών μέσω τη διοργάνωσης ετήσιου διαγωνισμού επιχειρηματικών ιδεών σε συνεργασία με το ΑΠΘ και τους επιχειρηματικούς φορείς της Περιφέρειας.
 - ✓ Να υλοποιεί σεμινάρια μηχανικών σε θέματα επιχειρηματικότητας σε συνεργασία με τις υπηρεσίες και τις ΜΕ του ΤΕΕ/ΤΚΜ
 - ✓ Υλοποίηση εκ μέρους του ΤΕΕ/ΤΚΜ των προγραμμάτων που συμμετέχει το ΤΕΕ/ΤΚΜ
 - ✓ Στήριξη (επιπλέον τυχόν συμβούλων) των Μηχανικών στην υποβολή προτάσεων και στην παρακολούθηση των έργων τους που έχουν ενταχθεί σε προγράμματα
- Το γραφείο δύναται να προχωρήσει στη δημιουργία μητρώου –συμβούλων μηχανικών για θέματα επιχειρηματικότητας κυρίως για τη συγγραφή προτάσεων σε επενδυτικά σχέδια για μηχανικούς.

- ✓ Θα παραλαμβάνει και θα επεξεργάζεται παράπονα και καταγγελίες που αφορούν σε γραφειοκρατικών εμποδία άσκησης του επαγγέλματος και ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας με σκοπό την υποστήριξη από το ΤΕΕ/ΤΚΜ συναδέλφων αλλά και την προώθηση προτάσεων απλοποίησης προς τους αρμόδιους φορείς της τοπικής ή κεντρικής κυβέρνησης. Το γραφείο θα συντάσσει ετήσια έκθεση με σύνοψη των επεξεργασιών του και των προτάσεων. Παράλληλα με τη δημοσιοποίηση της ετήσιας έκθεσης, το ΤΕΕ/ΤΚΜ θα απονέμει και βραβείο καλύτερης δημόσιας υπηρεσίας με βάση την εμπειρία συνεργασίας με τους συναδέλφους μηχανικούς και την υιοθέτηση των προτάσεών τους.

Μέσα από τη συμμετοχή του ΤΕΕ/ΤΚΜ σε προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 καθώς και προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται απευθείας από την ΕΕ, πέρα από την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του γραφείου το ΤΕΕ/ΤΚΜ θα μπορέσει να αναπτύξει τεχνογνωσία, διεθνή δικτύωση και ικανότητες στην υποστήριξη των μηχανικών και προώθησης των συμφερόντων τους.

- **Δημιουργία Παρατηρητηρίου Υλοποίησης Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.** Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της ΠΚΜ που εγκρίθηκε στο τέλος του 2014, δεν αποτελεί ένα στατικό κείμενο αλλά αντίθετα απαιτεί συνεχή εξειδίκευση, προσαρμογή και παρακολούθηση έτσι ώστε να αποδώσει τα αναμενόμενα. Αν και αυτό αποτελεί υποχρέωση της ΠΚΜ, το ΤΕΕ/ΤΚΜ ως κοινωνικός εταίρος που εκπροσωπεί άμεσα ενδιαφερόμενους οφείλει να παρακολουθεί την εφαρμογή της Στρατηγικής και να παρεμβαίνει στην κατεύθυνση της βελτίωσης της υλοποίησης της και της συνεχούς προσαρμογής της στις ανάγκες ανάπτυξης της Περιφέρειας. Σε αυτή την κατεύθυνση προτείνεται το ΤΕΕ/ΤΚΜ να προωθήσει συνεργασίες με φορείς όπως η Αλεξάνδρεια Ζώνη Καινοτομίας και η ΤΕΧΝΟΠΟΛΙΣ Α.Ε. και πρωτοβουλίες όπως η Triple Helix Hellas.

- **Χαρτογράφηση της απασχόλησης των μηχανικών σε έργα έρευνας μέσω συμμετοχής σε προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ (ΓΓΕΤ), FP7, HORIZON 2020 κ.λ.π.** Για την καταγραφή αυτή είναι σημαντική η συνεργασία του ΤΕΕ/ΤΚΜ με τα Πανεπιστήμια, τα Ερευνητικά Κέντρα (δημόσια και ιδιωτικά) και τις επιχειρήσεις της περιοχής (π.χ. μέσω συνεργασίας με το ΣΕΠΒΕ για τις

επιχειρήσεις πληροφορικής). Η σκοπιμότητα αυτής της καταγραφής είναι να αναδείξει το δυναμισμό του ερευνητικού δυναμικού της περιοχής (μεγάλο ποσοστό του οποίου αποτελούν μηχανικοί όλων των κλάδων), να ανιχνεύσει τρόπους επέκτασης και αξιοποίησης της ερευνητικής προσπάθειας και να αντιμετωπίσει τα προβλήματα των μηχανικών - ερευνητών. Η ασχολία του ΤΕΕ/ΤΚΜ με αυτό τον τομέα επαγγελματικής ενασχόλησης των μηχανικών θα δώσει την ευκαιρία ανάδειξης θεμάτων όπως η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας, η προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων, η κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών, η στρατηγική επενδύσεων (δημόσιων και ιδιωτικών) για την έρευνα, η κινητικότητα των ερευνητών κλπ. Παράλληλα αυτή η καταγραφή θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και από άλλους φορείς (για παράδειγμα η Αλεξάνδρεια Ζώνη Καινοτομίας) στην προσπάθεια προσέλκυσης ξένων επενδύσεων στο χώρο της έρευνας και της καινοτομίας.

Στην κατεύθυνση αυτή προτείνεται η ανάληψη σχετικής μελέτης στο πλαίσιο του Τομεακού Προγράμματος της Δημόσιας Διοίκησης ή του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευσης, και Δια Βίου Μάθησης για τον αριθμό των μηχανικών που ασχολούνται στον ιδιωτικό και στο δημόσιο τομέα καθώς και η ανάληψη πρωτοβουλίας για την καταγραφή της εργασιακής εξέλιξης των μηχανικών με την εγκατάσταση σχετικού πληροφοριακού συστήματος (χρηματοδότησης μέσα από έργα πληροφορικής) με παράλληλη θεσμοθέτηση συγκεκριμένων διαδικασιών ενημέρωσης του συστήματος και υποχρέωσης παροχής στοιχείων από τους μηχανικούς.

• **Δημιουργία μιας μόνιμης μικτής επιτροπής ΤΕΕ/ΤΚΜ και Πολυτεχνικής Σχολής ΑΠΘ με σκοπό τη συνεχή εξέταση του μέλλοντος της εκπαίδευσης και κατάρτισης των μηχανικών.**

Η επιτροπή μέσα από ένα δημιουργικό και γόνιμο διάλογο της ακαδημαϊκής κοινότητας και του ΤΕΕ/ΤΚΜ θα επανεξετάσει τα προγράμματα σπουδών με βάση τις απαιτήσεις της βιομηχανίας της αγοράς και της κοινωνίας και

- ✓ θα εισηγείται την ενσωμάτωση απαραίτητων δεξιοτήτων (soft skills) στην εκπαίδευση (πχ ικανότητες που ενθαρρύνουν τη μεταφορά γνώσης, τη διατομεακή κινητικότητα, την κριτική γνώση, την ανεξάρτητη σκέψη, την καινοτομία, την εξωστρέφεια, τη γνώση των απαιτήσεων της αγοράς, προσωπικές ικανότητες, επικοινωνίας, διαπραγμάτευσης κλπ)

- ✓ θα προωθεί την κινητικότητα μεταξύ της ακαδημαϊκής κοινότητας και των επιχειρήσεων (πχ με αμοιβαία ανταλλαγή προσωπικού σε προσωρινή βάση)
- ✓ θα αναλαμβάνει κοινές δράσεις εξωστρέφειας και προώθησης της επιχειρηματικότητας
- ✓ θα προτείνει τρόπους και περιεχόμενο επανακατάρτισης των μηχανικών πάνω στις εξελίξεις του επαγγέλματος τους και της τεχνολογίας
- ✓ θα εμπλουτίζει τις υπηρεσίες που προσφέρει το ΤΕΕ/ΤΚΜ στους νέους μηχανικούς
- ✓ θα αναλαμβάνει δράσεις για την καλύτερη δικτύωση των επιχειρήσεων και της ακαδημαϊκής/ ερευνητικής κοινότητας

Η συγκεκριμένη δράση μπορεί να συνδυαστεί με την άμεση εμπλοκή του ΤΕΕ/ΤΚΜ στην προετοιμασία των υποψήφιων μηχανικών για την ένταξή τους στο επάγγελμα του μηχανικού. Συγκεκριμένα το ΤΕΕ/ΤΚΜ μέσω του ΕΠ Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευσης και Δια βίου Μάθησης είτε του ΠΕΠΚΜ σε συνεργασία με το ΑΠΘ/Πολυτεχνική Σχολή να διαχειριστούν το πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών αλλά και την διοργάνωση σεμιναρίων επαγγελματικού προσανατολισμού με έμφαση στο επιχειρείν σχετικά με το επάγγελμα του Μηχανικού. Το ΤΕΕ/ΤΚΜ θα συμβάλει στη διαδικασία των τεχνικών γραφείων και υπηρεσιών για την πρακτική άσκηση των φοιτητών, ενώ θα παρέχει μέλη του ως εισηγητές σε σχετικά σεμινάρια.

5.4 Ενδεικτικά Προτεινόμενα έργα (projects) προς χρηματοδότηση

1. Πιλοτική εφαρμογή Δράσης «Συνεργασίας Μεταφοράς Γνώσης»² στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Πηγή Χρηματοδότησης : ΠΕΠ ΚΜ ή ΕΠΑΝΕΚ.

Ένα από τα σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η παραγωγή γνώσης και καινοτομίας σήμερα στην Ελλάδα και ειδικότερα στη Κεντρική Μακεδονία είναι η αδυναμία σύνδεσης της γνώσης με την παραγωγή. Η γνώση που παράγεται στα πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα δεν αξιοποιείται παραγωγικά και ταυτόχρονα οι τοπικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα ανάπτυξης νέων

² Το προτεινόμενο πρόγραμμα βασίζεται εν μέρει στο Knowledge Transfer Partnerships – KTPs του Ηνωμένου Βασιλείου (<http://www.ktponline.org.uk/>), το οποίο εφαρμόζεται από το 1974) με σημαντικά αποτελέσματα.

προϊόντων που να ενσωματώνουν γνώση και καινοτομία. Το πρόβλημα είναι γνωστό στον ένα ή άλλο βαθμό και στις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ και έχει τις ρίζες του σε «αναντιστοιχία κινήτρων» μεταξύ των δύο «κοινοτήτων»: της «κοινότητας παραγωγής γνώσης» και της «επιχειρηματικής κοινότητας». Προτείνεται μια νέα προσέγγιση στη «μεταφορά γνώσης» η οποία δίνει έμφαση στις ανάγκες των επιχειρήσεων, επιχειρεί να αξιοποιήσει τη γνώση που παράγεται στα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα με δυναμικό και ευέλικτο τρόπο και βάζει στο κέντρο της προσέγγισης νέους επιστήμονες με δημιουργική διάθεση και γνώσεις.

Συνοπτικά:

- Δημιουργείται μια «Συνεργασία Μεταφοράς Γνώσης» μεταξύ μιας «Επιχείρησης» και ενός «Φορέα Γνώσης» για την επίλυση συγκεκριμένου προβλήματος, τη διερεύνηση νέας γνώσης ή την παραγωγή νέων προϊόντων ή υπηρεσιών.
- Η «Επιχείρηση» προσλαμβάνει επιστήμονα (σε επίπεδο διδακτορικού ή μετα-διδακτορικού), τον «Συνεργάτη Γνώσης» για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (1-3 έτη), ο οποίος θα αναλάβει την διεκπεραίωση του έργου υπό την επιστημονική επίβλεψη (mentoring) ενός Επιστημονικού Υπευθύνου από το «Φορέα Γνώσης»
- Ο «Συνεργάτης Γνώσης» αποτελεί το κεντρικό κόμβο του έργου. Αναλαμβάνει να «επιλύσει» το πρόβλημα της επιχείρησης, να δουλέψει πάνω σε ένα νέο προϊόν κλπ, έχοντας την καθοδήγηση του «φορέα γνώσης» και αποτελώντας το συνδετικό κρίκο μεταξύ «Επιχείρησης» και «Φορέα Γνώσης».
- Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του «Φορέα Γνώσης» αναλαμβάνει να καθοδηγήσει τον «Συνεργάτη Γνώσης» βασιζόμενος στις τελευταίες επιστημονικές εξελίξεις και κατευθύνσεις και παίζει κρίσιμο ρόλο στην διαχείριση της αλλαγής στην επιχείρηση (Change Management).

Τα βασικά πλεονεκτήματα του προτεινόμενου προγράμματος είναι:

- Αίρεται το συνηθισμένο εμπόδιο της ενασχόλησης των ακαδημαϊκών με τις επιχειρήσεις, αυτό του χρόνου που απαιτείται να αφιερώσει ο ακαδημαϊκός μακριά από τα διδακτικά/ ερευνητικά καθήκοντα του, το οποίο συνήθως τον οδηγεί να βάζει σε δεύτερη προτεραιότητα την συνεργασία με τις επιχειρήσεις . Στο συγκριμένο πρόγραμμα ενεργεί ως mentor με απαίτηση ενασχόλησης 0,5 - 1 μέρας την εβδομάδα και με βασικό σκοπό να μεταφέρει γνώση μέσω της καθοδήγησης του “Συνεργάτη”.

- Η ευθύνη υλοποίησης του έργου μεταφέρεται στο νέο «Συνεργάτη», ο οποίος έχει το κίνητρο να «μεταφέρει τη γνώση» από το «φορέα γνώσης» στην επιχείρηση καθώς έχει την ευκαιρία να θέσει τις βάσεις για τη μελλοντική απασχόληση του.
- Οι επιχειρήσεις βλέπουν τα αποτελέσματα άμεσα, στη δική τους δουλειά και όχι σε κάποιο μακρινό «εργαστήριο»

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα είναι :

α) Για τους «Συνεργάτες Μεταφοράς Γνώσης»

- Δυνατότητα να αποκτήσουν εργασιακή εμπειρία δουλεύοντας σε ένα «πραγματικό» επιχειρηματικό περιβάλλον
- Απόκτηση δεξιοτήτων, μέσω real life εκπαίδευσης
- Δυνατότητα να εφαρμόσουν αυτά που έχουν μάθει σε πραγματικά περιβάλλοντα
- Ευκαιρία για μακροχρόνια καριέρα στην «επιχείρηση»³

β) Για τις επιχειρήσεις

- Δυνατότητα να έχουν πρόσβαση στις τελευταίες εξελίξεις της τεχνολογίας μέσω της συνεργασίας με ένα «φορέα γνώσης» .
- Πρόσβαση σε εξειδικευμένο δυναμικό και δυνατότητα «ανάπτυξης» μελλοντικών στελεχών.
- Διεύρυνση των τεχνολογικών/ καινοτομικών χαρακτηριστικών των προϊόντων/ υπηρεσιών.
- Αύξηση πωλήσεων/ εξαγωγών.

γ) Για τους φορείς γνώσης

- Ανάπτυξη διδακτικού υλικού με βάση πραγματικά Case studies επιχειρήσεων
- Προσδιορισμός νέων ερευνητικών θεμάτων για προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα
- Δυνατότητα ερευνητικών δημοσιεύσεων πάνω σε πραγματικά Case studies επιχειρήσεων
- Δοκιμή νέων θεωριών και επιστημονικών προσεγγίσεων

³ Στο Ηνωμένο Βασίλειο πάνω από 70% των Associates των KTPs προσλαμβάνονται από την επιχείρηση στο τέλος του έργου

Φορέας υλοποίησης θα είναι η «Επιχείρηση» η οποία θα προσλαμβάνει τον «Συνεργάτη» ή τους «Συνεργάτες» (για μεγάλης εμβέλειας έργα μπορεί να προβλέπεται ομάδα «Συνεργατών» μέχρι 3 για κάθε έργο).

Θα πρέπει επίσης να προβλεφτεί και η λειτουργία μιας κεντρικής μονάδας διαχείρισης της δράσης (προώθηση, παραλαβή προτάσεων, έγκριση, παρακολούθηση). Προτείνεται αυτή να συγκροτηθεί υπό τη αιγίδα της Αλεξάνδρειας Ζώνης Καινοτομίας σε συνεργασία με το ΤΕΕ/ΤΚΜ τα Πανεπιστήμια και τα Δημόσια και Ιδιωτικά Ερευνητικά Κέντρα της Περιφέρειας.

2. Χρηματοδότηση της κινητικότητας των μηχανικών μεταξύ της ακαδημαϊκής κοινότητας και της βιομηχανίας.

Πηγή χρηματοδότησης: ΕΠΑΝΕΚ, ΠΕΠΚΜ

Η πρόταση αφορά ειδικό πρόγραμμα που θα χρηματοδοτεί την ανταλλαγή επιστημονικού προσωπικού μεταξύ από τη μια μεριά των πανεπιστημίων και των ερευνητικών ιδρυμάτων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και από την άλλη της βιομηχανίας και γενικότερα των επιχειρήσεων με διπλό σκοπό: μεταφορά γνώσης (state of the art εξελίξεις στον επιστημονικό τομέα) και μπόλιασμα των προγραμμάτων σπουδών και των ερευνητικών προγραμμάτων με τις πρακτικές γνώσεις της πραγματικής οικονομίας και της παραγωγής. Μετά από ένα χρονικό διάστημα (6-12 μήνες) οι συμμετέχοντες επιστρέφουν στους φορείς από όπου προέρχονται με σημαντικά αυξημένη εμπειρία και μπορούν να αποτελέσουν καταλύτες αλλαγής και καινοτομίας και από τις δύο πλευρές.

3. Πρόγραμμα Ενίσχυσης Επιχειρήσεων για την βελτίωση του ενεργειακού αποτυπώματος και την υιοθέτηση πράσινων τεχνολογιών για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Πηγή Χρηματοδότησης : ΠΕΠ ΚΜ

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε υφιστάμενες επιχειρήσεις μεταποίησης, τουρισμού και υπηρεσιών και που δρουν υποστηρικτικά στις επιχειρήσεις στους εν λόγω τομείς που έχουν κλείσει μία διαχειριστικής χρήση, με σκοπό την ενεργειακή τους αναβάθμιση σε όλες τις φάσεις της παραγωγικής και και επιχειρησιακής τους λειτουργίας με σκοπό τη μείωση του ενεργειακού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος για τη διάθεση πράσινων προϊόντων, την υιοθέτηση φιλικών προς το περιβάλλον διαδικασιών Marketing, Προβολής-προώθησης, εξυπηρέτησης κοινού,

υποδομών και εφοδιαστικής αλυσίδας με θετικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη κοινωνικής εταιρικής ευθύνης και στ ευρύτερο κοινωνικό σύνολο της περιοχής εγκατάστασής τους.

Οι επιχειρήσεις θα καταθέτουν ολοκληρωμένα «πράσινα» επιχειρηματικά σχέδια έως 300.000,00€.

Οι επιλέξιμες δαπάνες(ενδεικτικά) θα αφορούν :

- ✓ Εκσυγχρονισμό/Διαμόρφωση/Επέκταση/Δημιουργία κτηριακών εγκαταστάσεων
- ✓ Ειδικές εγκαταστάσεις
- ✓ Μηχανολογικό και Παραγωγικό Εξοπλισμό
- ✓ Λογισμικό
- ✓ Ενέργειες Προβολής-Επικοινωνίας-Marketing
- ✓ Δαπάνες Πιστοποίησης
- ✓ Δαπάνες ενεργειακής επιθεώρησης
- ✓ Δαπάνες πρόσληψης εξειδικευμένου μηχανικού
- ✓ Λειτουργικές και λοιπές δαπάνες (π.χ. έξοδα μελετών ενεργειακής κατάστασης, για λήψη ενεργειακών προτύπων, συστημάτων διαχείρισης,....)

Όλες οι δαπάνες θα αφορούν στην υιοθέτηση πράσινων τεχνολογιών απολύτως συνυφασμένων στην κατεύθυνση της παραγωγής και προώθησης πράσινων προϊόντων και ενεργειακής αναβάθμισης.

Η διάρκεια των έργων θα είναι 24 μήνες.

Η επιχείρηση στην υποβολή της πρότασης θα ορίζει στόχους ενεργειακού/περιβαλλοντικούς τους οποίους πρέπει να ικανοποιήσει το αργότερο ένα χρόνο μετά την ολοκλήρωση του έργου της.

Η επίτευξη των στόχων (όχι αναγκαία σε απόλυτους αριθμούς) θα συνδέεται με την λήψη σημαντικού ποσοστού χρηματοδότησης. Η πιστοποίηση των στόχων θα γίνεται από πιστοποιημένους ενεργειακούς επιθεωρητές που θα είναι ενταγμένοι στο μητρώο του ΤΕΕ/ΤΚΜ το οποίο θα προχωρήσει στην προκήρυξη και τήρησή του. Η αμοιβή του μηχανικού θα είναι επιλέξιμη δαπάνη του προγράμματος και θα είναι είτε ενιαία, είτε θα κυμαίνεται ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, το ύψος του προϋπολογισμού και το ενεργειακό/περιβαλλοντικό αποτύπωμα

Το ποσοστό χρηματοδότησης θα κυμαίνεται από 30%-60% ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης (μεσαία, μικρή, πολύ μικρή) και τον χώρο εγκατάστασης.

4. Ενίσχυση της Καινοτομικής Επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Πηγή Χρηματοδότησης : ΠΕΠ ΚΜ

Το πρόγραμμα αποτελεί συνέχεια του προγράμματος της Νέας Καινοτομικής Επιχειρηματικότητας που υλοποιήθηκε κεντρικά από τη ΓΓΒ στο πλαίσιο του ΕΠΑΝ Ι. Το πρόγραμμα θα δρα συμπληρωματικά ως προς την τυχόν νέα προκήρυξη του προγράμματος στο πλαίσιο του ΕΠΑνΕΚ προσαρμοσμένο με κατάλληλες διαφοροποιήσεις ως προς τις διαδικασίες και δαπάνες του προγράμματος στα δεδομένα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην :

α) στην ενίσχυση της δημιουργίας καινοτόμων start up επιχειρήσεων

β) στην ενίσχυση μικρομεσαίων επιχειρήσεων

για την υιοθέτηση και ανάπτυξη επιχειρηματικής καινοτομίας με σκοπό την παραγωγή και διάθεση καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, την ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων - ερευνητικών ιδρυμάτων- εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και την απόκτηση καινοτομική κουλτούρας στην επιχειρησιακή λειτουργία τους δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό νέες θέσεις υψηλής έντασης γνώσης.

Στους επιλέξιμους κλάδους του προγράμματος θα ανήκουν οι κλάδοι των μηχανικών καθώς και παραγωγικοί κλάδοι ευρύτερης δραστηριότητας των μηχανικών όπως : ενέργεια, περιβάλλον, δομικά υλικά, logistics, κ.λ.π.

Επιλέξιμες δαπάνες του προγράμματος θα αποτελούν (ενδεικτικά) :

- Κτιριακά / Διαμόρφωση κτιρίων και χώρων / Ειδικές Εγκαταστάσεις
- Μηχανολογικός και Εργαστηριακός Εξοπλισμός
- Λογισμικό/Πληροφορική
- Απόκτηση τεχνογνωσίας-Πατεντών-Πνευματικά Δικαιώματα
- Πιστοποιήσεις (CE, Διαχειριστικά Συστήματα,...)
- Δαπάνες Τεχνικής / Τεχνολογικής, Επιστημονικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης και Μελετών
- Δαπάνες προβολής και επικοινωνίας
- Δαπάνες πρόσληψης εξειδικευμένου προσωπικού

- Δαπάνες ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων (τεχνικός φάκελος, πρωτότυπο,...)
- Λειτουργικές δαπάνες

Το ποσοστό χρηματοδότησης θα κυμαίνεται από 30%-60% ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης (μεσαία, μικρή, πολύ μικρή) , τον χώρο εγκατάστασης-υλοποίησης της επένδυσης (π.χ. αύξημένο ποσοστό στην ΑΖΚ και θερμοκοιτίδες-Τεχνολογικά Πάρκα, ΒΙΟΠΑ) και το είδος της επιχείρησης (υπό σύσταση/υφιστάμενη επιχείρηση).

Η αξιολόγηση του προγράμματος θα περιλαμβάνει και δια ζώσης συνέντευξη των υποψήφιων επενδυτών με ειδική επιστημονική επιτροπή ενώ σημαντικά κριτήρια θα αποτελέσουν :

- α) Η καινοτομικότητα του επενδυτικού σχεδίου και η πρωτοτυπία του σε σχέση με την υφιστάμενη αγορά στον τομέα-κλάδο δραστηριότητας της επιχείρησης
- β) Ο βαθμός ωριμότητας του επενδυτικού σχεδίου και οι διαδικασίες για την παραγωγή και εμπορική του αξιοποίηση
- γ) Η βιωσιμότητα του επενδυτικού σχεδίου

Η διάρκεια των επενδυτικών σχεδίων θα είναι 24 μήνες από την ημερομηνία έγκρισης.

Οι επιχειρήσεις θα πρέπει είτε στην ολοκλήρωση είτε το αργότερο ένα χρόνο μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού τους σχεδίου να έχουν προχωρήσει στην παραγωγή και διάθεση των καινοτομικών προϊόντων υπηρεσιών τους.

Στο πρόγραμμα προτείνεται η άμεση εμπλοκή του ΤΕΕ στις διαδικασίες αξιολόγησης καθώς και της ΑΖΚ

5. Πρόσληψη νέων επιστημόνων μηχανικών στον ιδιωτικό τομέα για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων

Πηγές Χρηματοδότησης : ΠΕΠ ΚΜ, ΕΠΑΝΑΔΕΒΜ

Πρόκειται για κλαδικό στοχευμένο πρόγραμμα που αποσκοπεί στην απορρόφηση των νέων διπλωματούχων μηχανικών ηλικίας έως 29 ετών στον ιδιωτικό τομέα. Η πρόσληψη θα είναι διετής με κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών ενώ δύναται να συμμετάσχουν και τεχνικές, κατασκευαστικές και μελετητικές εταιρείες. Η πρόσληψη δύναται να υποχρεώνει την εκ των προτέρων κατάρτιση του νέου μηχανικού είτε την

υποχρέωση κάλυψης της κατάρτισης του μηχανικού στη διάρκεια της διετίας από το λογαριασμό 0,45%.

6. Ανάθεση μελετών από την Τεχνική Βοήθεια για θέματα όπως π.χ.:

- Αποτελέσματα προγράμματος εξοικονόμησης ενέργειας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
- Αποτύπωση και προτάσεις εκσυγχρονισμού δημοσίων κτηρίων για την ανάπτυξη και εγκατάσταση εκκολαπτηρίων επιχειρηματικότητας (θερμοκοιτίδες) με σκοπό την μετέπειτα προκήρυξη προγράμματος για την εγκατάσταση επιχειρήσεων σε θερμοκοιτίδες.
- Υλοποίηση Πληροφοριακού Συστήματος εργασιακής εξέλιξης των Μηχανικών (χρηματοδότηση από κονδύλια του προγράμματος για τη Δημόσια Διοίκηση)

7. Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Κατάρτισης και Πιστοποίησης Μηχανικών σε θέματα επαγγελματικής δραστηριότητας και επιχειρηματικότητας για την είσοδο τους στην αγορά εργασίας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας τους προς όφελος της απασχόλησης

Πηγές Χρηματοδότησης : ΠΕΠ ΚΜ, ΕΠΑνΕΚ, ΕΠΑΝΑΔΕΒΜ

Το εν λόγω πρόγραμμα αποτελεί στην ουσία ένα επιχειρησιακό σχέδιο διάρκειας έως και το 2020 που αποσκοπεί στη συνεχή εκπαίδευση και κατάρτιση όλων των Μηχανικών που λαμβάνουν άδεια ασκήσεως επαγγέλματος και δεν έχουν προχωρήσει στην απόκτηση επαγγελματικής δραστηριότητας σε θέματα αιχμής της επιστημονικής τους ειδικότητας και σε θέματα επιχειρηματικότητας. Στην πραγματικότητα πρόκειται για τη χρηματοδότηση των διαρκών σεμιναρίων που υλοποιεί το ΤΕΕ/ΤΚΜ με τη διαφορά ότι ο νέος σχεδιασμό θα πρέπει πέρα από τα σεμινάρια της επιστημονικής ειδικότητας να περιλαμβάνει σύγχρονα θέματα όπως π.χ. πράσινη επιχειρηματικότητα, νέες τεχνολογίες, κ.λ.π. καθώς και σε θέματα : ανάπτυξης επιχειρηματικότητας, χρηματοδότησης επιχειρήσεων με σύγχρονα εργαλεία χρηματοδότησης, συγγραφής και αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων και καινοτομικής επιχειρηματικότητας.

Το εν λόγω πρόγραμμα μπορεί να αποτελέσει μέρος ενός ευρύτερου σχεδίου απασχόλησης στα πρότυπα των υφιστάμενων ΤοπΣΑ.

Ωστόσο το κρίσιμο σημείο για την υλοποίηση του προγράμματος είναι η βούληση της Πολιτείας και της ΠΚΜ να χρηματοδοτήσουν το ΤΕΕ/ΤΚΜ στη βάση ενός μακρόπνοου σχεδίου για την απασχόληση στον κλάδο των Μηχανικών .

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα δύναται να υλοποιηθεί σε αντιστοιχία με το πρόγραμμα που υλοποιεί ο ΣΕΒ για την πιστοποίηση δεξιοτήτων σε θέματα καινοτομίας και εξωστρέφειας.

8. Δημιουργία δικτύου φορέων αντιπροσώπευσης μηχανικών στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης

Πηγές Χρηματοδότησης: Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας όπως το Adriatic-Ionian και το Balkan-Mediterranean.

Το έργο αποσκοπεί στην ανταλλαγή εμπειριών, τη διαμόρφωση κοινών προτάσεων πολιτικής, την προώθηση υλοποίησης διασυνοριακών έργων μακράς πνοής και την από κοινού ενίσχυση της υποδομής υποστήριξης των μηχανικών στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες.

9. Έργα συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών οργανισμών για τη διαμόρφωση πολιτικών και πρακτικών μεταφοράς γνώσης και εκσυγχρονισμού της εκπαίδευσης καθ της δια βίου κατάρτισης των μηχανικών έτσι ώστε να ανταποκριθούν στο σύγχρονο διευρυμένο ρόλο τους.

Πηγές Χρηματοδότησης: Πρόγραμμα ERASMUS+ Στρατηγικές συμπράξεις στον τομέα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας..

Τα εν λόγω έργα μπορούν να περιλαμβάνουν ανταλλαγή τεχνογνωσίας και βέλτιστων πρακτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, πιλοτικές δράσεις, διαμόρφωση κατευθυντήριων οδηγιών και προτύπων κλπ. Ο ρόλος του ΤΕΕ/ΤΚΜ θα είναι αφενός να αποτελέσει τον ενδιάμεσο καταλύτη της σχέσης ακαδημαϊκής και επιχειρηματικής κοινότητας και αφετέρου να διασφαλίσει την πρόσβαση στα αποτελέσματα και την αξιοποίηση τους από τους μηχανικούς στην Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας.

10 Στην κατεύθυνση της ανάδειξης της καινοτομίας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, μέσω της έξυπνης εξειδίκευσης αλλά και της ανάδειξης του υψηλού επιστημονικού δυναμικού των Μηχανικών κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικό να υλοποιηθεί

το πρόγραμμα της ΓΓΕΤ στο πλαίσιο του ΕΠΑνΕΚ που προδημοσιεύτηκε πρόσφατα «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΝΕΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΕ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΩΝ ΙΔΕΩΝ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥΣ». Μέσω του αντίστοιχου προγράμματος στην ΠΚΜ το ΤΕΕ/ΤΚΜ μπορεί να προχωρήσει σε συνεργασία με την ΑΖΚ και επιχειρηματικούς φορείς της ΠΚΜ στην ίδρυση και λειτουργία θερμοκοιτίδας αποκλειστικά για μηχανικούς με αξιοποίηση του ετήσιου διαγωνισμού καινοτομικής επιχειρηματικότητας με εφαρμογή στο επάγγελμα του Μηχανικού και με την παροχή υπηρεσιών mentoring, consulting, coaching.

ΠΗΓΕΣ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4314/22-12-2014 «Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014–2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13^{ης} Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α 297) και άλλες διατάξεις»
- Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, 2014, «Εταιρικό Σύμφωνο για το πλαίσιο ανάπτυξης 2014-2020», Αθήνα
- Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2014, «Η Ελλάδα σε Αριθμούς», Αθήνα
- Υπουργείο Οικονομικών, Απρίλιος 2014 «Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2015-2018», Αθήνα
- Θόδωρος Σαμπανιώτης, Γκίκας Χαρδούβελης, 2012, Η Ελληνική αγορά ακινήτων στα χρόνια της κρίσης, Αθήνα
- Οικονομική Κοινωνική Επιτροπή (ΟΚΕ) , Γνώμη Πρωτοβουλίας της Ο.Κ.Ε., Οκτώβριος 2009, «Η κατασκευαστική και οικοδομική δραστηριότητα ως συνιστώσες της οικονομικής ανάπτυξης και οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης σε αυτές», Αθήνα
- ΙΝΕ ΓΣΕΕ, 2014, Ελληνική Οικονομία και Απασχόληση, Ετήσια Έκθεση 2014, Παρουσίαση ομότιμου Καθηγητή Σ. Ρομπόλη, Επιστημονικού Δ/ντή ΙΝΕ/ΓΣΕΕ,
- Public Issue , 2009 «Έρευνα για την επαγγελματική κατάσταση και απασχόληση των διπλωματούχων μηχανικών», Αθηνά
- ΤΕΕ/ΤΚΜ, 2014 Πρόγραμμα Δράσης 2014-2016/www.tkm.tee.gr
- Δρ. Αθανάσιος Κονταξής, «Κοινωνικές Επιχειρήσεις και Μηχανικοί – Επιστήμονες», Αθήνα
- www.espa.gr
- www.kathimerini.gr
- www.antagonistikotita.gr

- www.imerisia.gr
- www.tkm.tee.gr/Απολογισμοί Δράσης ΤΕΕ/ΤΚΜ
- www.europa.eu
- http://ec.europa.eu/greece/index_el.htm/ Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα
- <http://www.ktponline.org.uk/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
Προδημοσιεύσεις /Σχεδιασμός Προγραμμάτων Ενίσχυσης
Επιχειρηματικότητας και κατάρτισης ανέργων για την αξιοποίηση των
διεξοτήτων τους 2014-2020

Σημείωση : Το περιεχόμενο των προγραμμάτων μεταφέρθηκε αυτούσιο από τις ιστοσελίδες των Υπουργείων/ΓΓ που έχει αναρτηθεί.

**1) Προδημοσίευση που αφορά την προκήρυξη του Προγράμματος
«ΕΠΙΧΕΙΡΟΥΜΕ ΔΥΝΑΜΙΚΑ»**

Το Πρόγραμμα **«ΕΠΙΧΕΙΡΟΥΜΕ ΔΥΝΑΜΙΚΑ»** εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ)» του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 και έχει ως βασικό στόχο την **αναβάθμιση του επιπέδου επιχειρηματικής οργάνωσης και λειτουργίας των ΜΜΕ**, στους οκτώ (8) στρατηγικούς τομείς της χώρας, προκειμένου αυτές να αξιοποιήσουν τα ανταγωνιστικά τους πλεονεκτήματα, βελτιώνοντας τη θέση τους στις εθνικές και διεθνείς αγορές.

Οι στρατηγικοί τομείς προτεραιότητας είναι:

- *Αγροδιατροφή / Βιομηχανία Τροφίμων,*
- *Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες (ΠΔΒ),*
- *Υλικά / Κατασκευές,*
- *Εφοδιαστική Αλυσίδα,*
- *Ενέργεια,*
- *Περιβάλλον,*
- *Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας ΤΠΕ,*
- *Υγεία.*

Οι επιχειρήσεις θα ενισχυθούν προκειμένου να αναβαθμιστούν μέσω της αύξησης των επενδύσεων για τον τεχνολογικό και εμπορικό εκσυγχρονισμό τους, την υιοθέτηση της χρήσης των ΤΠΕ, την αύξηση του βαθμού τυποποίησης και πιστοποίησης των προϊόντων, την ανάπτυξη ποιοτικά ολοκληρωμένων υπηρεσιών, τη βελτίωση της ποιότητας προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών. Συγχρόνως, με τη μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας, αναμένεται να ενισχυθούν οι ικανότητες του παραγωγικού δυναμικού και να επιτευχθεί η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ.

Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται με το συνολικό ποσό των **50.000.000 €** (Δημόσια Δαπάνη) και κατανέμεται στις δεκατρείς Περιφέρειες της χώρας ως εξής:

Περιφέρεια	Ποσό Δημόσιας Δαπάνης (€)
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα	30.000.000,00
Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη	7.000.000,00
Αττική	9.500.00,00
Στερεά Ελλάδα	2.000.000,00
Νότιο Αιγαίο	1.500.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	50.000.000,00

Η χρηματοδότηση γίνεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και από το Ελληνικό Δημόσιο.

❖ Καθεστώς ενίσχυσης – Προϋπολογισμός έργων–Διάρκεια έργων

Στο πλαίσιο του προγράμματος ενισχύονται -σύμφωνα με τον υπ' αριθμ. ΕΕ 1407/2013 Κανονισμό (De Minimis)- έργα συνολικού προϋπολογισμού ύψους επένδυσης (επιχορηγούμενος π/υ) από **20.000€** έως **300.000 €**

Το ποσοστό ενίσχυσης των επενδυτικών προτάσεων υ959 ορίζεται σε **50%** του συνολικού προϋπολογισμού της επένδυσης.

Υπάρχει δυνατότητα καταβολής προκαταβολής μέχρι και το 40% της αναλογούσας Δημόσιας Δαπάνης έναντι ισόποσης εγγυητικής επιστολής.

Η διάρκεια υλοποίησης των εγκεκριμένων έργων ορίζεται σε δεκαοκτώ (18) μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης έναρξης.

❖ Επιλέξιμοι Φορείς – Προϋποθέσεις Συμμετοχής

Στο Πρόγραμμα μπορούν να υποβάλλουν πρόταση **υφιστάμενες** μεσαίες, μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ, που δραστηριοποιούνται αποκλειστικά στους οκτώ (8) στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας του ΕΠΑνΕΚ (εκτός του Τουρισμού): Αγροδιατροφή/Βιομηχανία Τροφίμων, Εφοδιαστική Αλυσίδα, Ενέργεια, Περιβάλλον,

Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας, Υγεία, Υλικά – Κατασκευές, Πολιτιστική – Δημιουργική Βιομηχανία.

Εξαιρούνται οι δραστηριότητες που δεν στηρίζονται από το ΕΤΠΑ (ΕΚ. 1301/2013) και τον Κανονισμό για τις Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας-De minimis, (ΕΚ.1407/2013), καθώς επίσης και οι δραστηριότητες οι σχετικές με την εστίαση, το λιανικό εμπόριο και τον τουρισμό.

Οι επιλέξιμες κατηγορίες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων οι οποίες θα τύχουν επιχορήγησης στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης θα ορισθούν στην προκήρυξη της.

Για τις ανάγκες του προγράμματος (και μόνο) χαρακτηρίζεται ως υφιστάμενη, επιχείρηση που έχει κλείσει τουλάχιστον μία (1) πλήρη διαχειριστική χρήση.

Οι **βασικές προϋποθέσεις συμμετοχής** των επιχειρήσεων που υποβάλλουν επενδυτική πρόταση, είναι οι ακόλουθες:

- να λειτουργούν νόμιμα εντός της Ελληνικής Επικράτειας
- να λειτουργούν αποκλειστικά με μία από τις ακόλουθες μορφές: επιχειρήσεις εταιρικού / εμπορικού χαρακτήρα (Ανώνυμη Εταιρία, Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, Ομόρρυθμη Εταιρία ή Ετερόρρυθμη Εταιρία και Ι.Κ.Ε) και ατομικές επιχειρήσεις.
- να μη βρίσκονται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση,
- να μην εκκρεμεί σε βάρος τους ανάκτηση ενίσχυσης
- να διαθέτουν ή να δεσμευθούν ότι θα μεριμνήσουν για τις κατάλληλες υποδομές
- με σκοπό την ελαχιστοποίηση των εμποδίων πρόσβασης ατόμων με αναπηρία, όπου αυτό είναι απαραίτητο και αναγκαίο. Ως υποδομές νοούνται τόσο οι κτιριακές υποδομές όσο και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λ.π.)
- να υποβάλλουν έως μία επενδυτική πρόταση ανά Α.Φ.Μ.
- Δεν έχουν δικαίωμα υποβολής πρότασης οι δημόσιες επιχειρήσεις, οι δημόσιοι φορείς ή δημόσιοι οργανισμοί ή/και οι θυγατρικές τους, καθώς και οι εταιρείες στο κεφάλαιο ή τα δικαιώματα ψήφου των οποίων συμμετέχουν, άμεσα ή έμμεσα, με ποσοστό μεγαλύτερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) οι Ο.Τ.Α. και όλοι οι παραπάνω δημόσιοι φορείς μεμονωμένα ή από κοινού.

❖ **Επιλέξιμες Ενέργειες**

- Πιστοποίηση διαχειριστικών Συστημάτων, Σχεδιασμός και Τυποποίηση
- Προβολή — Προώθηση των επιχειρήσεων σε αγορές στόχους
- Δικαιώματα Τεχνογνωσίας και αξιοποίησή της για την ενίσχυση της
- αποτελεσματικότερης παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών
- Τεχνολογική αναβάθμιση μέσω της αύξησης της χρήσης Τεχνολογίας
- Τεχνική και Συμβουλευτική Υποστήριξη/Καθοδήγηση επιχειρήσεων που θα συμβάλει στην βελτίωση της οργάνωσης και παραγωγικότητας των επιχειρήσεων, στην υποστήριξη καινοτομικής και τεχνολογικής επιχειρηματικότητας και θα υποστηρίζει τον προσανατολισμό προς νέες αγορές
- Κτιριακή αναβάθμιση υποδομών για την λειτουργία σύγχρονων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων
- Μηχανολογικός Εκσυγχρονισμός

Ως ημερομηνία έναρξης της επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η 1.1.2014, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα έχει ολοκληρωθεί το επιχειρηματικό σχέδιο, πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

❖ Διαδικασία αξιολόγησης

Η Προκήρυξη θα παραμείνει ανοιχτή μέχρις ότου η δημόσια δαπάνη των υποβληθεισών προτάσεων καλύψει το διαθέσιμο προϋπολογισμό του Προγράμματος, ανά κατηγορία Περιφερειών.

Οι προτάσεις εξετάζονται με σειρά προτεραιότητας όπως αυτή καθορίζεται από το χρόνο ηλεκτρονικής υποβολής της επένδυσης.

Οι αναλυτικές προϋποθέσεις συμμετοχής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο τρόπος υποβολής των προτάσεων, η διαδικασία εξέτασης και αξιολόγησης των προτάσεων, οι υποχρεώσεις των δικαιούχων στην περίπτωση έγκρισης της αίτησης ενίσχυσης και οι λοιποί όροι του Προγράμματος θα περιγραφούν αναλυτικά στον Οδηγό του Προγράμματος.

Η προκήρυξη του Προγράμματος, ο Οδηγός εφαρμογής και τα Παραρτήματά του, θα αναρτηθούν στις ιστοσελίδες της ΕΥΔ ΕΠΑΕ <http://www.antagonistikotita.gr> και του ΕΣΠΑ www.espa.gr

2) Προδημοσίευση που αφορά την προκήρυξη του Προγράμματος «ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ»

Το Υπ. Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας – ΕΥΔ ΕΠΑΕ – καλεί τους ενδιαφερόμενους να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα:

«ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ»

Το πρόγραμμα «Επιχειρηματική Ευκαιρία» συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ)» του ΕΣΠΑ 2014 – 2020.

❖ ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η δράση εντάσσεται στον Άξονα Προτεραιότητας 2 του ΕΠΑΝΕΚ: «Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις», και συγκεκριμένα, στον ειδικό στόχο: 2.1 «Αύξηση της υγιούς νεοφυούς επιχειρηματικότητας και αυτοαπασχόλησης» και την επενδυτική προτεραιότητα δiii: «Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων».

Στόχος της δράσης είναι η στήριξη για την ανάπτυξη υγιούς νεοφυούς, επιχειρηματικότητας που θα συνδέεται άμεσα με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Για το λόγο αυτό το πρόγραμμα στοχεύει:

- Στη δημιουργία νέων, καινοτόμων και βιώσιμων επιχειρήσεων και
- Στην ενίσχυση της απασχόλησης με την πρόσληψη τουλάχιστον ενός ατόμου.

❖ ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δυνητικοί δικαιούχοι της δράσης είναι οι άνεργοι εγγεγραμμένοι στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ, μέχρι την ημερομηνία έναρξης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας στη ΔΟΥ και οι οποίοι δεν ασκούσαν επιχειρηματική δραστηριότητα ή ελευθέριο επάγγελμα από 1/1/2014 έως και την ημερομηνία προκήρυξης.

❖ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Οι επιχειρήσεις που θα συσταθούν στο πλαίσιο των επενδυτικών προτάσεων θα πρέπει

- Να έχουν κάνει έναρξη στη ΔΟΥ μετά την ημερομηνία προκήρυξης του Προγράμματος
- Να λειτουργήσουν νόμιμα εντός της Ελληνικής Επικράτειας
- Να λειτουργήσουν αποκλειστικά με μία από τις ακόλουθες επιχειρηματικές μορφές: Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, Ομόρρυθμη Εταιρεία, Ετερόρρυθμη Εταιρεία, Ι.Κ.Ε, ατομική επιχείρηση και κοινωνική επιχείρηση.
- Κάθε επιλέξιμο φυσικό πρόσωπο να συμμετέχει στην υποβολή μίας επενδυτικής πρότασης.
- Το επιχειρηματικό τους σχέδιο να αφορά στις επιλέξιμες κατηγορίες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Εξαιρούνται οι δραστηριότητες που δεν στηρίζονται από τον Κανονισμό για Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας – De Minimis (ΕΚ 1407/2013).

❖ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Τα επιχειρηματικά σχέδια που θα χρηματοδοτηθούν θα πρέπει να έχουν καινοτομικό χαρακτήρα και να αφορούν, κατά προτεραιότητα, στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας του ΕΠΑνΕΚ:

- Αγροδιατροφή/Βιομηχανία Τροφίμων
- Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Ενέργεια
- Περιβάλλον
- Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)
- Τουρισμός
- Υγεία
- Υλικά – Κατασκευές
- Πολιτιστική - Δημιουργική Βιομηχανία

❖ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- Κανονισμός (ΕΕ) αριθμ. υπ' αριθμ. ΕΕ 1407/2013 Κανονισμό (De Minimis) της 18^{ης} Δεκεμβρίου 2013

- Κανονισμός (ΕΕ) αριθμ. 1303/2013 της Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθμ. 1304/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013

Η υλοποίηση της Δράσης θα διέπεται από το εθνικό θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα.

❖ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Στο πλαίσιο του προγράμματος ενισχύονται έργα συνολικού προϋπολογισμού ύψους επένδυσης (επιχορηγούμενος π/υ) από **25.000,00€** έως **40.000,00€**.

Το ποσοστό ενίσχυσης των επενδυτικών προτάσεων ορίζεται σε 100% του συνολικού προϋπολογισμού της επένδυσης.

Υπάρχει δυνατότητα καταβολής προκαταβολής μέχρι και το 40% της αναλογούσας Δημόσιας Δαπάνης έναντι ισόποσης εγγυητικής επιστολής.

Η χρηματοδότηση γίνεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και από το Ελληνικό Δημόσιο.

Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται με συνολικό ποσό **50 εκατ. €** (Δημόσια Δαπάνη) με συγκεκριμένη περιφερειακή κατανομή ως ακολούθως :

Περιφέρεια	Ποσό Δημόσιας Δαπάνης (€)
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα	30.052.529,00
Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη	8.921.593,00
Αττική	7.708.881,00
Στερεά Ελλάδα	1.946.529,00
Νότιο Αιγαίο	1.370.468,00
ΣΥΝΟΛΟ	50.000.000,00

❖ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΩΝ

Η διάρκεια υλοποίησης των εγκεκριμένων έργων ορίζεται σε είκοσι τέσσερις (24) μήνες από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης του επιχειρηματικού σχεδίου.

❖ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

- 1) Λειτουργικές (ενοίκια, λογαριασμοί ΔΕΚΟ, έξοδα προβολής & διαφήμισης)
- 2) Εξοπλισμός, προμήθεια πρώτων υλών και ενδιάμεσων προϊόντων, αποσβέσεις παγίων
- 3) Δαπάνες παροχής υπηρεσιών (νομικής, συμβουλευτικής, λογιστικής υποστήριξης και σύνταξης και παρακολούθησης επιχειρηματικού σχεδίου κλπ.)
- 4) Ασφαλιστικές εισφορές επιχειρηματία
- 5) Μισθολογικό κόστος για νέα/ες θέση/εις εργασίας υπό την προϋπόθεση διατήρησής της/τους μετά το πέρας της επιχορήγησής της/τους.

Η επιλεξιμότητα των δαπανών δύναται να ξεκινήσει από την ημερομηνία προκήρυξης.

❖ ΥΠΟΒΟΛΗ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ -ΕΝΤΑΞΗ – ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

Για την ένταξή τους στο πρόγραμμα οι δυνητικοί δικαιούχοι θα πρέπει να υποβάλλουν προς αξιολόγηση το επιχειρηματικό τους σχέδιο με βάση τη διαδικασία που θα καθοριστεί στην προκήρυξη του Προγράμματος.

Οι προϋποθέσεις συμμετοχής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο τρόπος υποβολής των προτάσεων, η διαδικασία εξέτασης και αξιολόγησης των προτάσεων, η ένταξή τους για χρηματοδότηση, οι υποχρεώσεις των δικαιούχων στην περίπτωση έγκρισης της αίτησης ενίσχυσης και οι λοιποί όροι του Προγράμματος θα περιγραφούν αναλυτικά στον Οδηγό του Προγράμματος.

Στοιχεία της Δράσης είναι δυνατόν να τροποποιηθούν στην προκήρυξη που θα ακολουθήσει την οριστική έγκριση του Προγράμματος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η αξιολόγηση των επιχειρηματικών σχεδίων θα είναι συγκριτική, βάσει των κριτηρίων που θα οριστούν στην προκήρυξη.

Οι επιλέξιμες κατηγορίες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων οι οποίες θα τύχουν επιχορήγησης στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης θα ορισθούν αναλυτικά στην προκήρυξή της.

Ως ημερομηνία έναρξης της επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία προκήρυξης της δράσης. Η πραγματοποίηση δαπανών πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης γίνεται με αποκλειστική ευθύνη της επιχείρησης και δεν δεσμεύει την απόφαση της Διοίκησης σχετικά με την έγκριση ή μη του σχεδίου.

Η προκήρυξη του Προγράμματος, ο Οδηγός εφαρμογής και τα Παραρτήματά του, θα αναρτηθούν στις ιστοσελίδες της ΕΥΔ ΕΠΑΕ <http://www.antagonistikotita.gr> και του ΕΣΠΑ www.espa.gr.

ΠΡΟΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΔΡΑΣΗΣ «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ»

❖ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η δράση υποστηρίζει την διευκόλυνση της αξιοποίησης ενός τεκμηριωμένα ώριμου ερευνητικού αποτελέσματος σε επιχειρηματική/ εμπορική δραστηριότητα. Συγκεκριμένα, θα χρηματοδοτηθούν επιχειρήσεις ή συμπράξεις επιχείρησης και ερευνητικού φορέα για έργα **έρευνας πειραματικής ανάπτυξης**, με στόχο την τελειοποίηση προϊόντος, διάταξης, μεθόδου ή/ και διαδικασίας παραγωγής, τα οποία αποτελούν **παραδοτέα εκτελεσθέντος ερευνητικού έργου**.

Το ολοκληρωμένο ερευνητικό αυτό έργο έχει χρηματοδοτηθεί και εκτελεσθεί είτε στο πλαίσιο εθνικών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων είτε με ιδιωτική πρωτοβουλία και ίδια κεφάλαια και έχει εκτελεσθεί είτε από την ίδια την επιχείρηση σε συνεργασία / ή και όχι με ερευνητικούς φορείς ή από ερευνητικούς φορείς. Σημειώνεται ότι η αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων δεν θα πρέπει να αντιβαίνει στα συμφωνητικά συνεργασίας και τα συμφωνητικά μη γνωστοποίησης τα οποία έχουν υπογραφεί από πρότερες συμπράξεις για τη χρηματοδότηση του εκτελεσθέντος ερευνητικού έργου.

Η δράση απευθύνεται σε επιχειρήσεις οι οποίες παρουσιάζουν δυνατότητες γρήγορης ανάπτυξης και εξωστρέφειας. Τελική στόχευση είναι η ενσωμάτωση της **πειραματικής ανάπτυξης** στις άμεσες παραγωγικές/ εμπορικές δραστηριότητες της επιχείρησης.

❖ ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

- Δυνητικοί δικαιούχοι της Δράσης αποτελούν είτε **μεμονωμένες** υφιστάμενες **επιχειρήσεις** είτε **συμπράξεις δύο εταίρων**: α. ενός **ερευνητικού φορέα** και β. μιας **επιχείρησης**, στις **εγκαταστάσεις** της οποίας θα **κατασκευασθεί** και **λειτουργήσει** η **εφαρμογή**.
- Για τους σκοπούς της παρούσας δράσης, ως **ερευνητικός φορέας** νοείται ένα ερευνητικό κέντρο εποπτευόμενο από την Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου) και ως **επιχείρηση**, κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα.
- **Σημείωση**: Κάθε φορέας μπορεί να συμμετέχει μόνο σε **δύο (2)** προτάσεις κατά την υποβολή των προτάσεων. Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης ως

διαφορετικοί φορείς θεωρούνται διαφορετικά Ινστιτούτα του ίδιου Ερευνητικού Κέντρου.

❖ **ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ**

- Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (ΓΑΚ) = Κανονισμός (ΕΕ) αριθμ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014. Άρθρα 18, 19, 25 & 28.
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθμ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθμ. 1301/2013 της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2013
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθμ. 1303/2013 της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2013
- Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ της 6ης Μαΐου 2003
- Η υλοποίηση της Δράσης θα διέπεται από το εθνικό θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα. Το σχετικό πλαίσιο που αφορά την νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, τελεί υπό διαμόρφωση και αναμένεται να οριστικοποιηθεί σύντομα, ενώ το Σχέδιο Νόμου για την «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία» ευρίσκεται στο στάδιο της διαβούλευσης.

❖ **ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ**

Η Δράση χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία (ΕΠΑΝΕΚ) και είναι συμβατή με το «Σχέδιο Δράσης για την εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΣΕΤΑΚ) 2015-2021» και τις αρχές της «έξυπνης εξειδίκευσης» στις οποίες το Σχέδιο στηρίζεται. Σύμφωνα με την τρέχουσα δομή του *υπό οριστικοποίηση* ΕΠΑΝΕΚ, η Δράση καλύπτεται από τον **2ο ΠΥΛΩΝΑ: Επικέντρωση σε τομείς παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και δυνάμει εξωστρεφείς και καινοτόμους**, και σχετίζεται με τους θεματικούς στόχους της «Ευρώπης 2020» ΘΣ1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας, και ΘΣ3: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Η Δράση εντάσσεται στον **Άξονα Προτεραιότητας 1** του **ΕΠΑΝΕΚ**: «*Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες*», και συγκεκριμένα, στον ειδικό στόχο: 1.3. «*Αποτελεσματικότερη αξιοποίηση νέων ιδεών και ανάπτυξη επιχειρηματικότητας, με εστίαση σε διεθνώς εμπορεύσιμα - εξαγώγιμα αγαθά και υπηρεσίες, κατά προτεραιότητα στους στρατηγικούς τομείς της χώρας*».

Θεματικοί Τομείς

- ✓ Αγροδιατροφή/ Βιομηχανία τροφίμων
- ✓ Ενέργεια
- ✓ Εφοδιαστική Αλυσίδα
- ✓ Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες
- ✓ Περιβάλλον
- ✓ Τουρισμός
- ✓ Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ)
- ✓ Υγεία
- ✓ Υλικά – Κατασκευές

Οι ενισχυόμενοι Τομείς προτεραιότητας και οι σχετικές δραστηριότητες θα εξειδικευθούν μετά την οριστικοποίηση των κειμένων που αφορούν την Εθνική Στρατηγική «έξυπνης εξειδίκευσης», στις Περιφερειακές Στρατηγικές «έξυπνης εξειδίκευσης», καθώς και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία» (ΕΠΑΝΕΚ), τα οποία τελούν υπό διαμόρφωση.

❖ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ο συνολικός προϋπολογισμός κάθε έργου ορίζεται **έως** 1.000.000€ ανάλογα με την έκταση και το μέγεθος του προτεινόμενου έργου.

Η σχετιζόμενη Δημόσια Δαπάνη εξαρτάται από τις επιλέξιμες δαπάνες και το μέγεθος της επιχείρησης (σύμφωνα με τον 'ορισμό ΜΜΕ' όπως αναγράφεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι του ΓΑΚ).

Η μέγιστη Δημόσια Δαπάνη της Δράσης συνολικά ανέρχεται σε 6 εκ. €.

❖ ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Η χρονική διάρκεια κάθε έργου ορίζεται από 12 **έως** 24 μήνες.

❖ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

- **Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης** (άρθρο 25, ΓΑΚ)

Όλες οι επιλέξιμες δαπάνες, **πλην** εκείνων για μελέτες τεχνικής σκοπιμότητας και κατοχύρωση δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, αποτελούν δαπάνες **πειραματικής ανάπτυξης** και είναι οι εξής:

α) δαπάνες προσωπικού: ερευνητές, τεχνικοί και λοιπό υποστηρικτικό προσωπικό στον βαθμό που απασχολούνται στο έργο.

β) δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού, στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο. Όταν τα όργανα και ο εξοπλισμός δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους για το έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές.

γ) δαπάνες για κτίρια και γήπεδα, στον βαθμό και για όσον χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο. Όσον αφορά τα κτίρια, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Για τα γήπεδα, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες εμπορικής μεταβίβασης ή οι όντως καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες.

δ) δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για το έργο .

ε) πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων, που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου.

- **Μελέτες σκοπιμότητας** (άρθρο 25, ΓΑΚ)

Ως μελέτη σκοπιμότητας ορίζεται η αξιολόγηση και ανάλυση του δυναμικού ενός σχεδίου, με στόχο την υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, αποκαλύπτοντας κατά τρόπο αντικειμενικό και ορθολογικό τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες του, τις ευκαιρίες και τις απειλές που προκύπτουν από αυτό, καθώς και προσδιορίζοντας τους πόρους που απαιτούνται για την εκτέλεσή του και, τελικά, τις προοπτικές επιτυχίας του.

Επιλέξιμες δαπάνες για τις μελέτες σκοπιμότητας είναι οι δαπάνες διεξαγωγής της μελέτης.

- **Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ** (άρθρο 18, ΓΑΚ)

Οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στο κόστος των συμβουλευτικών υπηρεσιών που παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους.

- **Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ** (άρθρο 28, ΓΑΚ)

Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

α) οι δαπάνες για την απόκτηση, την επικύρωση και την προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού·

β) οι δαπάνες για την απόσπαση, από οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή από μεγάλη επιχείρηση, προσωπικού υψηλής ειδίκευσης, το οποίο απασχολείται σε δραστηριότητες έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε νέες θέσεις που έχουν δημιουργηθεί προς τον σκοπό αυτό στη δικαιούχο επιχείρηση και δεν αντικαθιστά άλλο προσωπικό·

γ) οι δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας.

- **Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις.**

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή μιας επιχείρησης σε οποιαδήποτε εμπορική έκθεση.

Σημειώνεται ότι η «**πειραματική ανάπτυξη**» ορίζεται ως εξής:

Η απόκτηση, ο συνδυασμός, η διαμόρφωση και η χρήση υφισταμένων επιστημονικών, τεχνολογικών, επιχειρηματικών και άλλων συναφών γνώσεων και δεξιοτήτων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών ή υπηρεσιών. Μπορεί να περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, και άλλες δραστηριότητες με στόχο τον εννοιολογικό προσδιορισμό, τον σχεδιασμό και την τεκμηρίωση νέων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών

Η πειραματική ανάπτυξη μπορεί να περιλαμβάνει την κατασκευή πρωτοτύπων, την επίδειξη, την πιλοτική λειτουργία, τη δοκιμή και επικύρωση νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών σε αντιπροσωπευτικά περιβάλλοντα πραγματικών συνθηκών λειτουργίας, στα οποία ο πρωταρχικός στόχος συνίσταται στην υλοποίηση περαιτέρω τεχνικών βελτιώσεων σε προϊόντα, διεργασίες ή υπηρεσίες που δεν έχουν διαμορφωθεί ουσιαστικά. Εν προκειμένω, μπορεί να

περιλαμβάνεται η ανάπτυξη πρωτοτύπων ή πιλοτικών σχεδίων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν εμπορικά στις περιπτώσεις που τα πρωτότυπα συνιστούν κατ' ανάγκη το τελικό εμπορικό προϊόν και είναι υπερβολικά δαπανηρό να παραχθούν και να χρησιμοποιηθούν μόνο για σκοπούς επίδειξης και επικύρωσης. Η πειραματική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνει τις συνήθεις ή περιοδικές τροποποιήσεις σε υφιστάμενα προϊόντα, γραμμές παραγωγής, μεταποιητικές μεθόδους, υπηρεσίες και άλλες λειτουργίες σε εξέλιξη, ακόμη και αν αυτές οι τροποποιήσεις αποτελούν, ενδεχομένως, βελτιώσεις.

❖ ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Μέγιστο ύψος ενίσχυσης για Επιχειρήσεις			
Μέγεθος Επιχείρησης			
Επιλέξιμη Δαπάνη	Μικρή	Μεσαία	Μεγάλη
Ερευνητικές ενέργειες πειραματικής ανάπτυξης/ επίδειξης	45%	35%	25%
Μελέτες τεχνικής σκοπιμότητας	70%	60%	50%
Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ	50%	50%	0
Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ	50%	50%	0
Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις	50%	50%	0

Όσον αφορά τους **δημόσιους ερευνητικούς φορείς** το μέγιστο ύψος της ενίσχυσης για ερευνητικές ενέργειες πειραματικής ανάπτυξης/ επίδειξης και για μελέτες τεχνικής σκοπιμότητας δύναται να ανέρθει σε 100%.

**ΠΡΟΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΠΙΛΟΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΝΕΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΕ
ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΩΝ ΙΔΕΩΝ
ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥΣ**

❖ ΣΚΟΠΟΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η προτεινόμενη Δράση έχει ως σκοπό την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των νέων επιστημόνων/ ερευνητών, μίας ειδικής κατηγορίας δυνητικών επιχειρηματιών με τεράστιο δυναμικό που παραμένει ανεκμετάλλευτο στη χώρα μας. Στο πλαίσιο της δράσης επιχειρείται επίσης η ανάσχεση της τάσης φυγής του εξειδικευμένου επιστημονικού μας δυναμικού (brain drain) που εμφανίζει ανησυχητικές διαστάσεις λόγω της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης.

Γι' αυτόν τον σκοπό υιοθετείται μία ολοκληρωμένη προσέγγιση που αξιοποιεί το θεσμό των εκκολαπτηρίων επιχειρηματικών ιδεών και φιλοδοξεί να καλύψει όλα τα στάδια από την αξιολόγηση καινοτόμων επιχειρηματικών ιδεών που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο της ενασχόλησης νέων επιστημόνων στον τομέα της έρευνας, μέχρι την εξασφάλιση των προϋποθέσεων για τη δημιουργία των κατάλληλων εταιρικών σχημάτων και την εφαρμογή των καινοτομικών ιδεών στην πράξη.

Στους ειδικότερους στόχους της Δράσης περιλαμβάνονται:

- Η στήριξη της επιχειρηματικότητας και ιδιαίτερα αυτής που ενσωματώνει έρευνα και τεχνολογία και προωθεί την καινοτομία
- Η συγκράτηση στη χώρα μας υψηλά καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού σε επιλεγμένους τομείς προτεραιότητας
- Η ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος, των δεξιοτήτων οργάνωσης και διοίκησης μονάδων, και της επιμόρφωσης δυνητικών επιχειρηματιών σε θέματα χρηματοδότησης και μεταφοράς τεχνολογίας
- Η ίδρυση νεοφυών επιχειρήσεων στη βάση καινοτόμων τεχνολογικών ιδεών για την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής τεχνολογίας
- Η αντιμετώπιση της υψηλής ανεργίας, ειδικά στην κατηγορία των νέων
- Η ενίσχυση της δικτύωσης των δομών εκκόλαψης επιχειρηματικών ιδεών με ερευνητικούς, επιχειρηματικούς και χρηματοδοτικούς φορείς
- Η μεταφορά τεχνογνωσίας από δομές εκκόλαψης επιχειρηματικών ιδεών του εξωτερικού

❖ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η ενίσχυση της παρούσας δράσης συμβιβάζεται με την Εσωτερική Αγορά κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 3 της συνθήκης και εξαιρείται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης, επειδή πληροί τις προϋποθέσεις που τίθενται στα άρθρα 22, και 28 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης (Γενικός κανονισμός Απαλλαγής κατά Κατηγορία – ΓΑΚ, ΕΕ 2014 C 198/30).

Στο ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο βάσει του οποίου θα υλοποιηθεί η δράση περιλαμβάνονται:

- Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθμ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, και ειδικότερα τα ακόλουθα άρθρα
- Άρθρο 22. Ενισχύσεις για νεοσύστατες επιχειρήσεις
- Άρθρο 28. Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθμ. 1304/2013 της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2013
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθμ. 1301/2013 της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2013
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθμ. 1303/2013 της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2013
- Η σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ της 6ης Μαΐου 2003

Λόγω της ιδιαιτερότητας της Δράσης (μετασχηματισμός αυτοαπασχολούμενων ερευνητών σε επιχειρηματίες, με συνδυασμό της χρηματοδότησης επιλέξιμων δαπανών από δύο Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Επενδυτικά Ταμεία) υπάρχει περίπτωση να απαιτηθεί η υποβολή αιτήματος προς την Ε.Ε. για την έγκριση του καθεστώτος ενίσχυσης.

Η επιλογή του Αναδόχου (παρόχου εγκαταστάσεων και υπηρεσιών εκκολαπτηρίου επιχειρηματικών ιδεών) θα πραγματοποιηθεί με Ανοικτό Διεθνή Διαγωνισμό, σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις Δημόσιες Συμβάσεις στο οποίο περιλαμβάνονται:

- οι διατάξεις των Νόμων Ν. 4281/2014 (ΦΕΚ 160 Α'), Ν. 4013/2011 (ΦΕΚ 204 Α'), Ν. 3310/2005 (ΦΕΚ 30 Α'), Ν. 3886/2010 (ΦΕΚ 173 Α'), όπως ισχύουν
- τα Προεδρικά Διατάγματα Π.Δ. 60/2007 Παράρτημα ΙΙ (Α) και ΙΙ (Β), Π.Δ. 4/2002, Π.Δ. 118/2007

οι Κανονισμοί (ΕΚ) 1150/2009 της 10ης Νοεμβρίου 2009 και (ΕΚ) 213/2008 της 28ης Νοεμβρίου 2007. Η υλοποίηση της Δράσης θα διέπεται από το εθνικό θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα. Το σχετικό πλαίσιο που αφορά στην νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 τελεί υπό διαμόρφωση και αναμένεται να οριστικοποιηθεί σύντομα. 128). Η δράση αναφέρεται στη παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών κατάρτισης και καθοδήγησης (mentoring) σε νέους εξειδικευμένους και καταρτισμένους δυνητικούς επιχειρηματίες (πχ. απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, απόφοιτοι επαγγελματικών σχολών) για την έναρξη άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στις επιχειρηματικές δραστηριότητες που δημιουργούν νέες βιώσιμες θέσεις απασχόλησης, μέσω της πρόβλεψης για πρόσληψη τουλάχιστον ενός υπαλλήλου. Σκοπός της συγκεκριμένης δράσης είναι η μείωση της ανεργίας μέσω της ανάπτυξης νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών».

Η Δράση είναι συμβατή με το «Σχέδιο Δράσης για την εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΣΕΤΑΚ) 2015-2021».

Η οριστική επιλογή των ενισχυόμενων δραστηριοτήτων και προϊόντων θα κοινοποιηθεί μετά την έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία

❖ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Η Δράση απευθύνεται σε όλους τους Τομείς Προτεραιότητας του «Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία» (ΕΠΑΝΕΚ), το οποίο υποβλήθηκε στην ΕΕ προς έγκριση, στις 17 Ιουλίου 2014:

- ✓ Αγροδιατροφή
- ✓ Ενέργεια
- ✓ Εφοδιαστική Αλυσίδα
- ✓ Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες
- ✓ Περιβάλλον
- ✓ Τουρισμός
- ✓ Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ)
- ✓ Υγεία
- ✓ Υλικά – Κατασκευές

Οι στόχοι της Δράσης συνδέονται με τον άξονα Προτεραιότητας 2. «Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις» και τον Θεματικό στόχο 2.1 «Αύξηση απασχόλησης μέσω ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και της αυτοαπασχόλησης», έτσι όπως εξειδικεύεται μέσα από την Παρέμβαση «Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας νέων» του ΕΠΑΝΕΚ.

❖ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Λόγω των διαφορετικών ποσοστών ενίσχυσης για τις διάφορες κατηγορίες των επιλέξιμων δαπανών, ο προϋπολογισμός του έργου θα εξαρτηθεί από τη διάρθρωση των κατηγοριών των δαπανών στις προτάσεις που θα εγκριθούν. **Η μέγιστη Δημόσια Δαπάνη για τις Φάσεις Α'-Δ' του Πρώτου Κύκλου ανέρχεται σε 5.000.000,0 €.**

Ο προϋπολογισμός για κάθε καινοτομική ιδέα εξαρτάται από την πρόκρισή της στην τελική φάση. Ο μέγιστος προϋπολογισμός ανά καινοτομική ιδέα στις Φάσεις Α' - Δ' ανέρχεται σε 50.000,00 €.

❖ ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Η χρονική διάρκεια για την υλοποίηση της Δράσης, η οποία ξεκινά από την ημερομηνία της ανάληψης νομικής δέσμευσης από τον Ανάδοχο εκτιμάται σε **15 μήνες για τις Φάσεις Α'-Δ' ανά Κύκλο**. Η χρονική διάρκεια της Φάσης Ε', στην οποία υπάρχει η δυνατότητα ενίσχυσης νεοσύστατων εταιριών, εκτιμάται σε 12-24 μήνες.

Με βάση τα αποτελέσματα από την υλοποίηση του πρώτου Πιλοτικού Κύκλου, είναι δυνατή η επέκταση της Δράσης και σε επόμενους Κύκλους. Συνοπτική περιγραφή του χρονοδιαγράμματος και των βασικών στοιχείων της Δράσης αποτυπώνεται στο συνημμένο Παράρτημα.

❖ ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Οι υποψήφιοι Ανάδοχοι στους οποίους απευθύνεται η Δράση είναι νομικά πρόσωπα ή συμπράξεις τους (ενώσεις ή/και κοινοπραξίες υπό μορφή δικτύου) με αποδεδειγμένα

Οι τελικοί ωφελούμενοι της Δράσης είναι νέοι επιστήμονες (ή ομάδες αυτών) με υψηλή κατάρτιση (κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών) και καινοτόμες ιδέες στους τομείς προτεραιότητας που αναφέρθηκαν πιο πάνω.

Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή κάποιου υποψήφιου Ανάδοχου ή τελικού ωφελούμενου σε περισσότερες από μία προτάσεις.

❖ **ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ**

Οι επιλέξιμες δαπάνες της Δράσης είναι, ενδεικτικά, οι εξής:

✓ **Δαπάνες που αφορούν στις Φάσεις Α' - Δ'**

- δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας. Πρόκειται για συμβουλευτικές υπηρεσίες, συνδρομή και επαγγελματική κατάρτιση στους τομείς της μεταφοράς γνώσεων, της απόκτησης, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, της χρήσης προτύπων και κανονισμών που τα εμπεριέχουν
- δαπάνες για υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας. Πρόκειται για παροχή χώρων γραφείων, βάσεων δεδομένων, βιβλιοθηκών, έρευνας αγοράς, χρήσης εργαστηρίου, σήμανσης ποιότητας, δοκιμών και πιστοποίησης με σκοπό την ανάπτυξη αποτελεσματικότερων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών
- δαπάνες για την απόκτηση και επικύρωση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού

✓ **Δαπάνες που αφορούν στη Φάση Ε'**

Παρέχεται ενίσχυση υπό μορφή επιχορήγησης για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις. Το μέγιστο ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης εξαρτάται από την περιοχή υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου, σύμφωνα με την Παράγραφο 3.γ) του Άρθρου 22 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014. Στην περίπτωση των νέων καινοτόμων επιχειρήσεων το μέγιστο ποσό της επιχορήγησης ανέρχεται σε 1,6 εκ. € για τις περιοχές του άρθρου 107, § 3.α) της Συνθήκης (Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Θεσσαλία, Ήπειρος, Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο) και 1,2 εκ. € για τις περιοχές του άρθρου 107, § 3.γ) της Συνθήκης (υπόλοιπη χώρα).

Η ένταση της ενίσχυσης για τις ανωτέρω επιλέξιμες δαπάνες εξαρτάται από την κατηγορία της δαπάνης και το μέγεθος της ενισχυόμενης επιχείρησης με βάση τα

προβλεπόμενα στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ & ΤΕΛΙΚΩΝ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ

Η Δράση συνίσταται στην υποστήριξη νέων επιστημόνων προκειμένου να μετατρέψουν τις καινοτομικές τους ιδέες σε επιχειρηματικά σχέδια τα οποία θα εφαρμόσουν.

Οι νέοι επιστήμονες θα αναδειχθούν μέσα από Διαγωνισμό Επιχειρηματικότητας με βάση συγκεκριμένα κριτήρια επιλογής. Στη συνέχεια, οι υποψήφιοι των οποίων οι ιδέες θα προκριθούν, θα φιλοξενηθούν σε δομές εκκόλαψης επιχειρηματικών ιδεών, όπου θα υποστηριχθούν με δέσμη μέτρων. Η υποστήριξη περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη χορήγηση μηνιαίας αμοιβής (εφόσον το εγκεκριμένο καθεστώς ενίσχυσης το επιτρέπει), την παρακολούθηση προγράμματος κατάρτισης με ειδικά προσαρμοσμένη θεματολογία και την εξειδικευμένη-εξατομικευμένη καθοδήγηση. Για κάθε καινοτομική ιδέα θα εκπονηθεί ένα επιχειρηματικό σχέδιο και θα ακολουθήσει νέα διαγωνιστική διαδικασία για να επιλεγούν τα σχέδια που θα ενισχυθούν μέσα από την ίδρυση νεοφυών επιχειρήσεων (start-ups).

Η υλοποίηση της Δράσης οργανώνεται σε πέντε (5) διακριτές Φάσεις. Ακολουθεί συνοπτική περιγραφή των βασικών ενεργειών που προβλέπονται στο πλαίσιο κάθε Φάσης.

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΦΑΣΗ: Η Φάση περιλαμβάνει τη διενέργεια Ανοικτού Διεθνούς Διαγωνισμού για την επιλογή ενός ή περισσότερων Αναδόχων που θα διαθέσουν τις υποδομές και την τεχνογνωσία για την εκκόλαψη επιχειρηματικών ιδεών. Για τον σκοπό αυτόν θα οριστεί και συγκροτηθεί αρμόδια Επιτροπή η οποία θα αξιολογήσει τις υποβαλλόμενες προτάσεις με βάση συγκεκριμένα κριτήρια. Η διαδικασία θα ολοκληρωθεί με την υπογραφή Σύμβασης μεταξύ της Αναθέτουσας Αρχής (ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ) και του(των) Αναδόχου(ων).

ΦΑΣΗ Α' (ΕΚΤ): Η έναρξη της Φάσης σηματοδοτείται με την Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων από νέους επιστήμονες ή ομάδες νέων επιστημόνων σε Διαγωνισμό Επιχειρηματικότητας με στόχο την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών. Οι προτάσεις των νέων επιστημόνων θα υποβληθούν ηλεκτρονικά, μέσω

διαδικτυακής εφαρμογής με την οποία θα είναι δυνατή η καταχώριση και υποβολή των απαραίτητων στοιχείων και η παροχή διευκρινίσεων προς τους διαγωνιζόμενους. Η διαδικασία επιλογής των τελικών ωφελούμενων της Δράσης θα εφαρμοστεί από τον Ανάδοχο, υπό την εποπτεία της ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ, με βάση κατάλληλα κριτήρια επιλογής. Η Φάση ολοκληρώνεται με την έγκριση του Πίνακα Επιτυχόντων του Διαγωνισμού από την Αναθέτουσα Αρχή και την υπογραφή συμβάσεων μεταξύ των Επιτυχόντων και του Αναδόχου.

ΦΑΣΗ Β' (ΕΚΤ): Κατά τη διάρκεια της Φάσης αυτής οι ενισχυόμενοι νέοι επιστήμονες θα φιλοξενοούνται σε χώρο εκκόλαψης επιχειρηματικών ιδεών (Προθερμοκοιτίδα) που θα διαθέσει ο Ανάδοχος στην Αθήνα. Ο Ανάδοχος θα αναλάβει την πλήρη οργάνωση και λειτουργία της Προθερμοκοιτίδας, έτσι ώστε να παρέχεται στους ενισχυόμενους :

- κατάρτιση από ειδικούς συμβούλους - επαγγελματίες σε θεματικούς τομείς όπως, επιχειρηματικότητα, μεταφορά τεχνολογίας, χρηματοδότηση επενδύσεων, οργάνωση και διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, marketing, κ.α., με στόχο την ανάπτυξη των επιχειρηματικών δεξιοτήτων.
- εξειδικευμένη-εξατομικευμένη υποστήριξη μέσα από τακτικές συναντήσεις με μέντορες/καθοδηγητές προερχόμενους από διάφορους επαγγελματικούς χώρους.
- ενημέρωση-δικτύωση με επαγγελματίες και επιχειρήσεις εκτός θερμοκοιτίδας μέσα από τη διοργάνωση εκδηλώσεων με ομιλητές διακεκριμένους επαγγελματίες και επιστήμονες ανά θεματική ενότητα.

Κάθε μήνα οι υπότροφοι θα παρουσιάζουν την εξέλιξη στη σύνταξη του επιχειρηματικού σχεδίου. Η Φάση ολοκληρώνεται με την υποβολή του επιχειρηματικού σχεδίου για όλες τις ιδέες που προκρίθηκαν. Ο αρχικός προγραμματισμός περιλαμβάνει εξάμηνους Κύκλους φιλοξενίας των εκατό ατόμων ανά Κύκλο, αλλά ενδέχεται να διαφοροποιηθεί ανάλογα με τον αριθμό των ενισχυόμενων επιστημόνων.

ΦΑΣΗ Γ' (ΕΤΠΑ): Στο πλαίσιο της Φάσης αυτής πραγματοποιείται αξιολόγηση των υποβαλλόμενων επιχειρηματικών σχεδίων. Η διαδικασία αξιολόγησης είναι δυνατόν να περιλαμβάνει προφορική παρουσίαση από τους νέους επιστήμονες. Η Φάση ολοκληρώνεται με την έγκριση του Πίνακα των Έργων (περίπου 5-10 έργα ανά Κύκλο) που προχωρούν στην επόμενη Φάση και θα λάβουν περαιτέρω χρηματοδότηση από την Αναθέτουσα Αρχή.

ΦΑΣΗ Δ' (ΕΤΠΑ): Η Φάση αφορά στην αποσαφήνιση και λεπτομερέστερη περιγραφή των γενικότερων ή εκκρεμών θεμάτων που αφορούν στα εγκεκριμένα επιχειρηματικά σχέδια και στην αναζήτηση/οριστικοποίηση των πηγών χρηματοδότησης. Η Φάση ολοκληρώνεται με την οριστικοποίηση του εταιρικού/χρηματοδοτικού σχήματος για τις προτάσεις που εγκρίθηκαν στο προηγούμενο στάδιο.

ΦΑΣΗ Ε' (ΕΤΠΑ): Η τελική Φάση αφορά στη λειτουργία της νεοσύστατης επιχείρησης και στην εφαρμογή του επιχειρηματικού σχεδίου.

❖ **Κριτήρια αξιολόγησης Αναδόχου**

- Διαθεσιμότητα υποδομών εκκόλαψης επιχειρηματικών ιδεών (εγκαταστάσεις-εξοπλισμός)
- Διαθεσιμότητα ανθρώπινων πόρων
- Εμπειρία στην οργάνωση και τη λειτουργία φυσικών υποδομών φιλοξενίας-υποστήριξης επιχειρηματικών σχεδίων και στη συμβουλευτική υποστήριξη δυνητικών επιχειρηματιών
- Επάρκεια μεθοδολογίας υλοποίησης του έργου
- Καταλληλότητα οργανωτικού σχήματος για τη διοίκηση του έργου
- Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια

❖ **Κριτήρια αξιολόγησης τελικών ωφελούμενων**

- Συνάφεια ιδέας με κάποιον από τους επιλεγμένους τομείς προτεραιότητας
- Καινοτομικότητα και εμπορικότητα προτεινόμενου προϊόντος/υπηρεσίας
- Στάδιο ωριμότητας υποβαλλόμενης ιδέας
- Χαρακτηριστικά υποψήφιου (ηλικία, γνωστικό υπόβαθρο, ικανότητες/δεξιότητες, εμπειρία)

❖ **Κριτήρια αξιολόγησης επιχειρηματικών σχεδίων**

- Πληρότητα ανάλυσης εξωτερικού περιβάλλοντος
- Διαθεσιμότητα συντελεστών παραγωγής και οργάνωση διαδικασιών
- Πληρότητα σχεδίου προώθησης του προϊόντος
- Ποιότητα χρηματοοικονομικής ανάλυσης και τιμές οικονομικών δεικτών (NPV, IRR)
- Καταλληλότητα στρατηγικών επιλογών και στόχων
- Ικανότητα και εμπειρία ομάδας διοίκησης.

❖ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Στις υποχρεώσεις του Αναδόχου περιλαμβάνονται:

- ✓ η διοργάνωση του Διαγωνισμού Επιχειρηματικότητας, η υποστήριξη της διαδικασίας επιλογής των τελικών ωφελούμενων της Δράσης και της αξιολόγησης των παραγόμενων επιχειρηματικών σχεδίων
- ✓ η διάθεση και λειτουργία υποδομών εκκόλαψης επιχειρηματικών ιδεών (εγκαταστάσεις-εξοπλισμός), όπου θα φιλοξενηθούν οι επιλεγέντες νέοι επιστήμονες
- ✓ η παρακολούθηση, υποστήριξη και εμπύχωση των επιλεγέντων νέων επιστημόνων (τελικοί ωφελούμενοι)
- ✓ η παροχή εξατομικευμένης συμβουλευτικής υποστήριξης (mentoring-coaching)
- ✓ η οργάνωση και υλοποίηση εκπαιδευτικού προγράμματος σε θέματα επιχειρηματικότητας
- ✓ η ανάπτυξη και συντήρηση διαδικτυακής πύλης (portal)
- ✓ η συμμετοχή ερευνητικών, επιχειρηματικών και χρηματοδοτικών φορέων (Τραπεζικό Ίδρυμα, Εταιρία Επενδυτικών Κεφαλαίων) στις υλοποιούμενες ενέργειες
- ✓ η συνεργασία με θερμοκοιτίδα(ες) του εξωτερικού
- ✓ η εξασφάλιση χρηματοδότησης για τα προκριθέντα επιχειρηματικά σχέδια
- ✓ η υλοποίηση δράσεων δημοσιότητας

Στις υποχρεώσεις των τελικών ωφελούμενων περιλαμβάνονται:

- ✓ η συμμετοχή στις εκπαιδευτικές και στις υπόλοιπες υποστηρικτικές ενέργειες της Δράσης
- ✓ η υποβολή προς αξιολόγηση επιχειρηματικού σχεδίου για την αξιοποίηση της καινοτομικής ιδέας
- ✓ η δραστηριοποίηση στην αναζήτηση χρηματοδότησης και στην προώθηση της εφαρμογής του επιχειρηματικού σχεδίου

❖ ΧΡΟΝΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Η προκήρυξη της Δράσης προγραμματίζεται να δημοσιευθεί μετά την οριστικοποίηση του νέου εθνικού θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου για τα έργα που θα συγχρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020.

Το διάστημα υποβολής των προτάσεων για την επιλογή Αναδόχου δε θα είναι μικρότερο από δύο (2) μήνες, ενώ η διαδικασία αξιολόγησης δεν μπορεί να ξεπεράσει τους τρεις (3) μήνες.

Το διάστημα υποβολής των προτάσεων για την επιλογή των τελικών ωφελούμενων δε θα είναι μικρότερο από δύο (2) μήνες, ενώ η διαδικασία αξιολόγησης δεν μπορεί να ξεπεράσει τους δύο (2) μήνες.

Η διάρκεια του πρώτου Κύκλου της Δράσης (Φάσεις Α'-Δ') είναι 15 μήνες και ξεκινά από την ημερομηνία της ανάληψης νομικής δέσμευσης από τον Ανάδοχο.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΓΙΑ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΣΠΑ) 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
& ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ - ΕΠΑνΕΚ

ΠΡΟΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΔΡΑΣΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ
«Πρόγραμμα Ανάπτυξης Βιομηχανικής Έρευνας & Τεχνολογίας (ΠΑΒΕΤ)»

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

Κατά τη νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, η «Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης» ή RIS3 (Research and Innovation Smart Specialization Strategy) εισάγεται ως βασική προϋπόθεση (*εκ των προτέρων αιρεσιμότητα*) για την οικονομική στήριξη των κρατών μελών σε επενδύσεις έρευνας και καινοτομίας μέσω των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ). Οι χώρες και οι περιφέρειες καλούνται να διαμορφώσουν εθνικές ή/και περιφερειακές στρατηγικές έρευνας και καινοτομίας που θέτουν προτεραιότητες με στόχο τη δημιουργία ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος, μέσω της ανάπτυξης και αντιστοίχισης των ισχυρών στοιχείων της έρευνας και καινοτομίας με τις ανάγκες των επιχειρήσεων, για την αξιοποίηση νέων ευκαιριών και των εξελίξεων της αγοράς. Η στρατηγική αυτή θα βοηθήσει τις χώρες και τις περιφέρειες να αξιοποιήσουν το δυναμικό τους στην έρευνα και καινοτομία ώστε να ενισχύσουν τα ειδικά τους πλεονεκτήματα και τα δυνατά τους σημεία και να γίνουν πιο ανταγωνιστικές στην παγκόσμια οικονομία. Η έξυπνη εξειδίκευση δίνει έμφαση σε «κάθετες» πολιτικές με στόχο την προώθηση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων που μέσω της έρευνας και της καινοτομίας μπορούν να προκαλέσουν τον μετασχηματισμό του παραγωγικού συστήματος, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό, τη διαφοροποίηση και την εκμετάλλευση νέων ευκαιριών στην ελληνική οικονομία.

Η συγκεκριμένη προκήρυξη εντάσσεται στην παραπάνω λογική και σηματοδοτεί την έναρξη υλοποίησης της αναπτυξιακής στρατηγικής για τη χώρα που βασίζεται στην έξυπνη εξειδίκευση έχοντας κύριο μοχλό την Έρευνα, την Τεχνολογία και την Καινοτομία (RIS3-εθνικό επίπεδο).

Σκοπός της δράσης είναι η υποστήριξη ερευνητικών έργων, που εκτελούνται από δυναμικές εγχώριες επιχειρήσεις με παραγωγική δραστηριότητα σε επιλεγμένους

τομείς. Βασική επιδίωξη αποτελεί η προώθηση της καινοτομίας με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας με απώτερο σκοπό τη δημιουργία ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της χώρας στους επιλεγέντες τομείς.

Η συνολική δημόσια δαπάνη της δράσης ανέρχεται σε **30 εκ. €** και ο συνολικός προϋπολογισμός της εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε **45 εκ. €**. Η κατανομή της δημόσιας δαπάνης ανά κατηγορία περιφέρειας και θεματικό τομέα απεικονίζεται στον πίνακα 1.

Πίνακας 1: Κατανομή της διαθέσιμης δημόσιας δαπάνης (εκ. €) ανά κατηγορία περιφέρειας και θεματικό τομέα (**1:** Αγρο-διατροφή, **2:** Υγεία και Φάρμακα, **3:** Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη, **4:** Ενέργεια).

Κατηγορία Περιφέρειας		Θεματικός Τομέας				Σύνολο
		1	2	3	4	
Λιγότερο Αναπτυγμένες Περιφέρειες	Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα	3,5	1	2,5	2,5	9,5
Περιφέρειες Μετάβασης	Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη	3	1	1,5	1,5	7
Περισσότερο Αναπτυγμένες Περιφέρειες	Αττική, Νότιο Αιγαίο	2,5	4,5	3,5	3	13,5
Σύνολο		9	6,5	7,5	7	30

Η ενίσχυση (δημόσια δαπάνη) κάθε δικαιούχου θα βαρύνει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία - ΕΠΑνΕΚ.

Η δημόσια δαπάνη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από Εθνικούς Πόρους. Το ΕΤΠΑ συνεισφέρει στη χρηματοδότηση ενισχύσεων για την τόνωση της οικονομικής,

κοινωνικής και εδαφικής συνοχής μέσω της μείωσης των περιφερειακών ανισοτήτων και της υποστήριξης των διαρθρωτικών βελτιώσεων και προσαρμογών των περιφερειακών οικονομιών, συμπεριλαμβανομένης και της ανασυγκρότησης βιομηχανικών περιοχών που παρακμάζουν. Στο πλαίσιο της νέας Προγραμματικής Περιόδου το ΕΤΠΑ θα πρέπει να συνεισφέρει στη στρατηγική της Ένωσης για την έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη εξασφαλίζοντας έτσι μεγαλύτερη συγκέντρωση της στήριξης από το ΕΤΠΑ στις προτεραιότητες της Ένωσης.

Η δράση θα εκτελεστεί σε δύο (2) κύκλους αξιολόγησης. Η πρώτη αξιολόγηση θα αφορά τις προτάσεις που θα υποβληθούν έως τις 00-00-2015 (πρώτη cut-off date), και για τις οποίες μπορεί να δεσμευτεί έως το 50% της δημόσιας δαπάνης κάθε κατηγορίας περιφέρειας και θεματικού τομέα του πίνακα 1, εφόσον υπάρχουν υψηλής ποιότητας προτάσεις με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης, ενώ τυχόν αδιάθετα υπόλοιπα θα μεταφερθούν στον επόμενο κύκλο. Η δεύτερη αξιολόγηση θα αφορά τις προτάσεις που θα υποβληθούν έως τις 00-00-2015.

2. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Βασικοί στόχοι της δράσης είναι:

- η ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων ή υπηρεσιών με υψηλή προστιθέμενη αξία, η ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων μεθόδων παραγωγής υψηλής προστιθέμενης αξίας,
- η προώθηση της έρευνας & τεχνολογίας και της καινοτομίας και η ενσωμάτωσή τους στον παραγωγικό ιστό της χώρας ως κύριων παραγόντων ανάπτυξης, αναβάθμισης και ανταγωνιστικότητας και ως βασικών στοιχείων στρατηγικού σχεδιασμού,
- η ενίσχυση και αναβάθμιση του στελεχιακού/ ερευνητικού δυναμικού των επιχειρήσεων με τη συμμετοχή του σε δραστηριότητες ΕΤΑΚ, που βρίσκουν άμεση εφαρμογή στην παραγωγική διαδικασία των επιχειρήσεων και η μείωση του χάσματος ανάμεσα στην έρευνα που διενεργείται στις επιχειρήσεις και στους δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς,
- η ενίσχυση της συμμετοχής των επιχειρήσεων στην ανάληψη Ε&Τ δραστηριοτήτων και η αποτελεσματικότερη διασύνδεση του ερευνητικού συστήματος της χώρας με τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας,

- η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων και η διεύρυνση σε νέες αγορές,

Μέσω της παρούσας δράσης θα ενισχυθούν δραστηριότητες, οι οποίες αφορούν ενισχύσεις:

- α) έργων έρευνας και ανάπτυξης (κατηγορία έρευνας: βιομηχανική έρευνα⁴ ή/και πειραματική ανάπτυξη⁵),
- β) επικύρωση και προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (μόνο για ΜμΕ),
- γ) προβολής/διάχυσης (των αποτελεσμάτων του έργου), συμμετοχής σε διεθνή συνέδρια και δικτύωσης, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Υποχρεωτικά σε κάθε έργο πρέπει να υπάρχουν δράσεις έρευνας και ανάπτυξης. Οι δράσεις της κατηγορίας (β), είναι προαιρετικές και συνδέονται με το αντικείμενο και τους στόχους των έργων, ενώ οι δράσεις της κατηγορίας (γ) σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό πρέπει να προβλέπονται σε όλα τα έργα.

⁴ Ως «βιομηχανική έρευνα» νοείται η σχεδιασμένη έρευνα ή κριτική διερεύνηση που αποσκοπεί στην απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών ή για τη σημαντική βελτίωση υφιστάμενων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών. Περιλαμβάνει τη δημιουργία συστατικών στοιχείων πολύπλοκων συστημάτων και μπορεί να συμπεριλαμβάνει την κατασκευή πρωτοτύπων σε εργαστηριακό περιβάλλον ή σε περιβάλλον προσομοίωσης διεπαφών με υφιστάμενα συστήματα, καθώς και δοκιμαστικές γραμμές παραγωγής, εφόσον κρίνεται αναγκαίο για τη βιομηχανική έρευνα και ιδιαίτερα για την επικύρωση τεχνολογίας πολλαπλών εφαρμογών.

⁵ Ως «πειραματική ανάπτυξη» νοείται η απόκτηση, ο συνδυασμός, η διαμόρφωση και η χρήση υφιστάμενων επιστημονικών, τεχνολογικών, επιχειρηματικών και άλλων συναφών γνώσεων και δεξιοτήτων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών ή υπηρεσιών. Μπορεί να περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, και άλλες δραστηριότητες με στόχο τον εννοιολογικό προσδιορισμό, τον σχεδιασμό και την τεκμηρίωση νέων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών.

Η πειραματική ανάπτυξη μπορεί να περιλαμβάνει την κατασκευή πρωτοτύπων, την επίδειξη, την πιλοτική λειτουργία, τη δοκιμή και επικύρωση νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών σε αντιπροσωπευτικά περιβάλλοντα πραγματικών συνθηκών λειτουργίας, στα οποία ο πρωταρχικός στόχος συνίσταται στην υλοποίηση περαιτέρω τεχνικών βελτιώσεων σε προϊόντα, διεργασίες ή υπηρεσίες που δεν έχουν διαμορφωθεί ουσιαστικά. Εν προκειμένω, μπορεί να περιλαμβάνεται η ανάπτυξη πρωτοτύπων ή πιλοτικών σχεδίων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν εμπορικά στις περιπτώσεις που τα πρωτότυπα συνιστούν κατ' ανάγκη το τελικό εμπορικό προϊόν και είναι υπερβολικά δαπανηρό να παραχθούν και να χρησιμοποιηθούν μόνο για σκοπούς επίδειξης και επικύρωσης.

Η πειραματική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνει τις συνήθεις ή περιοδικές τροποποιήσεις σε υφιστάμενα προϊόντα, γραμμές παραγωγής, μεταποιητικές μεθόδους, υπηρεσίες και άλλες λειτουργίες σε εξέλιξη, ακόμη και αν αυτές οι τροποποιήσεις αποτελούν, ενδεχομένως, βελτιώσεις.

Σημειώνεται ότι το φυσικό αντικείμενο των προτάσεων θα πρέπει να εντάσσεται υποχρεωτικά σε μια συγκεκριμένη προτεραιότητα ενός εκ των θεματικών τομέων του Παραρτήματος Ι και να αποσκοπεί στην ανάπτυξη/βελτίωση προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών σε εργαστηριακό περιβάλλον ή σε περιβάλλον προσομοίωσης για την επικύρωση της τεχνολογίας ή σε αντιπροσωπευτικό περιβάλλον πραγματικών συνθηκών λειτουργίας.

3. ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σε συμφωνία με το στρατηγικό σχεδιασμό της έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) που συντονίζει η ΓΓΕΤ σε εθνικό επίπεδο, όπως αποτυπώνεται στο ΕΠΑνΕΚ, η δράση εστιάζεται σε συγκεκριμένες προτεραιότητες τεσσάρων (4) αναπτυξιακών τομέων σημαντικών για την οικονομία και την κοινωνία στο πλαίσιο των οποίων θα επιχορηγηθούν προτάσεις. Οι θεματικοί τομείς και οι προτεραιότητες αυτών προέκυψαν μέσα από τη δομημένη διαβούλευση στο πλαίσιο των Πλατφορμών Καινοτομίας της ΓΓΕΤ και την ευρύτερη διαβούλευση που ακολούθησε. Η δημόσια δαπάνη που πρόκειται να διατεθεί σε κάθε θεματικό τομέα παρατίθεται στον πίνακα 1

Οι **θεματικοί τομείς** έρευνας είναι οι παρακάτω:

1. Αγρο-διατροφή
2. Υγεία και Φάρμακα
3. Περιβάλλον και Βιώσιμη Ανάπτυξη
4. Ενέργεια

Στο Παράρτημα Ι παρουσιάζονται αναλυτικά οι προτεραιότητες των τεσσάρων (4) θεματικών τομέων, που προέκυψαν από τη διαβούλευση σε εθνικό επίπεδο (εθνικό RIS3).

4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ - ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ - ΟΡΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Δικαίωμα υποβολής πρότασης έχουν εγχώριες επιχειρήσεις οποιουδήποτε μεγέθους, με παραγωγική δραστηριότητα, οι οποίες κατά την ημερομηνία υποβολής της πρότασής τους έχουν κλείσει μία τουλάχιστον διαχειριστική χρήση 12μηνης διάρκειας και δραστηριοποιούνται στους θεματικούς τομείς της ενότητας 3.

Η πρόταση για επιχορήγηση μπορεί να υποβληθεί από μία και μόνο επιχείρηση ή από κοινού/ σύμπραξη από δύο ή περισσότερες ανεξάρτητες μεταξύ τους επιχειρήσεις. Στη δεύτερη περίπτωση η μία από τις επιχειρήσεις, ορίζεται από τους

ενδιαφερόμενους ως Συντονιστής, αλλά κάθε μία ευθύνεται εξ ολοκλήρου απέναντι στη ΓΓΕΤ.

Δίνεται η δυνατότητα τμήμα του έργου να εκτελείται, επί συμβάσει (υπεργολαβία), από φορείς εκτέλεσης Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΤΑ).

Ως φορείς ΕΤΑ (Νομικά πρόσωπα) νοούνται οι παρακάτω:

1. ΑΕΙ (Πανεπιστήμια, Τ.Ε.Ι.), Δημόσια Ερευνητικά Κέντρα ή Ινστιτούτα
2. Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
3. Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα και Κέντρα Τεχνολογικής Έρευνας των ΤΕΙ
4. Φορείς του άρθρου 12 του Ν.3297/23.12.2004
5. Εξειδικευμένες επιχειρήσεις με αποδεδειγμένη εμπειρία στο αντικείμενο του έργου

Τα βασικά χαρακτηριστικά έργων μεμονωμένων ή συμπράξεων επιχειρήσεων παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 2: Χαρακτηριστικά έργων της δράσης.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΡΓΩΝ	ΟΡΙΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
A.	Μία (1) ή δύο (2) επιχειρήσεις	12 - 24 μήνες	Έως 400.000 €
B.	Τουλάχιστον τρεις (3) ανεξάρτητες μεταξύ τους επιχειρήσεις	12 - 24 μήνες	Έως 800.000 €

Τονίζεται ότι:

- Στην περίπτωση υποβολής πρότασης από δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις υπογράφεται συμφωνητικό συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων όπου η μια εξ αυτών ορίζεται από τους ενδιαφερόμενους ως κοινός εκπρόσωπος (Συντονιστής). Ο Συντονιστής είναι ο κοινός εκπρόσωπος των φορέων που συμπράττουν για την υλοποίηση και αναλαμβάνει την ευθύνη για τη συνολική διαχείριση του έργου. Παράλληλα, κάθε δικαιούχος (εταίρος της σύμπραξης) διατηρεί την ευθύνη εξολοκλήρου απέναντι στη ΓΓΕΤ για το επιμέρους τμήμα του έργου που δεσμεύεται να υλοποιήσει.

- Η επιχείρηση, για λογαριασμό της οποίας ο υπεργολάβος υλοποιεί έρευνα επί συμβάσει, υπογράφει συμφωνητικό υπεργολαβίας με τον αντίστοιχο φορέα ΕΤΑ. Ο υπεργολάβος ευθύνεται εξ ολοκλήρου και μόνο απέναντι στην επιχείρηση με την οποία έχει συνάψει σύμβαση υπεργολαβίας. Η ανάθεση σε αντίστοιχο φορέα στο εξωτερικό επιτρέπεται εφόσον οι παρεχόμενες υπηρεσίες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τους σκοπούς του ερευνητικού έργου και δεν παρέχονται ή δεν μπορούν να παρασχεθούν με την απαιτούμενη ποιότητα ή με εύλογο κόστος από αντίστοιχους φορείς στην ελληνική επικράτεια.

Αποδέκτες των αποτελεσμάτων της έρευνας είναι αποκλειστικά οι επιχειρήσεις, οι οποίες και είναι νομικά υπεύθυνες έναντι της ΓΓΕΤ.

Η δαπάνη της υπεργολαβίας από φορείς εκτέλεσης ΕΤΑ δεν μπορεί να ξεπερνά το 35% του συνολικού προϋπολογισμού εκάστου δικαιούχου. Στις περιπτώσεις συμπράξεων τριών (3) τουλάχιστον ΜμΕ, που μέσω της πρότασής τους επιλύουν κοινά προβλήματα και ανάγκες, το ποσοστό αυτό μπορεί να ανέλθει έως το 50%.

- Δικαιούχοι είναι μόνο οι επιχειρήσεις με νομική μορφή ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ, ΕΕ και ΙΚΕ του ιδιωτικού ή/και του δημόσιου τομέα, καθώς και αγροτικοί συνεταιρισμοί ή ενώσεις/συμπράξεις αυτών.
- Κάθε επιχείρηση μπορεί να υποβάλει μέχρι δύο (2) προτάσεις είτε μεμονωμένα είτε ως εταίρος σε σύμπραξη σε κάθε κύκλο αξιολόγησης. Εφόσον σε έναν κύκλο αξιολόγησης εγκριθεί μία εκ των δύο υποβληθεισών προτάσεων η επιχείρηση έχει δικαίωμα υποβολής μιας πρότασης στον επόμενο κύκλο αξιολόγησης.
- Ως πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ) νοούνται οι επιχειρήσεις που πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο Παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014 και ως μεγάλες επιχειρήσεις νοούνται οι επιχειρήσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια του ως άνω Παραρτήματος του κανονισμού.
Με βάση την ως άνω κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων διαφοροποιείται και το ποσοστό ενίσχυσης που λαμβάνουν για τα προτεινόμενα έργα.
- Ανεξάρτητη επιχείρηση είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014.

- Η ιδιωτική συμμετοχή των επιχειρήσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει ανά έτος το 50% του μέσου όρου των κύκλων εργασιών της για τα τρία (3) τελευταία έτη, όπως αυτός προκύπτει από τους δημοσιευμένους ισολογισμούς της ή ισοδύναμα οικονομικά στοιχεία. Στην περίπτωση επιχείρησης με λιγότερους από τρεις (3) δημοσιευμένους ισολογισμούς/ ισοδύναμα οικονομικά στοιχεία λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος του κύκλου εργασιών όσων ισολογισμών έχουν δημοσιευθεί μέχρι τη στιγμή υποβολής της πρότασης.
- Για τις ανάγκες της δράσης ως ημερομηνία σύστασης/ ίδρυσης μιας επιχείρησης νοείται η ημερομηνία έναρξης δραστηριότητας, όπως αυτή καταγράφεται στη σχετική Βεβαίωση Έναρξης Δραστηριότητας της οικείας ΔΟΥ.
- Δεν επιτρέπονται οι ενισχύσεις σε «προβληματικές επιχειρήσεις», κατά την έννοια του σημείου 18 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014.

5. ΕΝΤΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται χωριστά για κάθε δικαιούχο ενίσχυσης και για κάθε είδος ενισχυόμενης δραστηριότητας. Σε περίπτωση που για την υλοποίηση ενός έργου απαιτείται συνδυασμός δραστηριοτήτων ή ειδών έρευνας η μέγιστη ένταση ενίσχυσης ανά δικαιούχο/ επιχείρηση θα υπολογίζεται ως ο σταθμισμένος μέσος όρος των παρακάτω αναφερόμενων ποσοστών ανά κατηγορία δραστηριότητας/ έρευνας, που διεξάγει ο φορέας.

- Ένταση της ενίσχυσης για έργα έρευνας και ανάπτυξης (άρθρο 25 του ΕΚ αριθ. 651/2014)

Το μέγιστο ύψος της ενίσχυσης για έργα έρευνας και ανάπτυξης ανά κατηγορία έρευνας και ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 3: Εντάσεις ενισχύσεων.

Κατηγορία Έρευνας		Πολύ Μικρές & Μικρές επιχ/σεις	Μεσαίες επιχ/σεις	Μεγάλες επιχ/σεις
Βιομηχανική Έρευνα	Εφόσον το έργο προβλέπει μια (1) επιχείρηση ή συνεργασία δύο (2) ανεξάρτητων μεταξύ τους επιχειρήσεων.	70%	60%	50%
	Εφόσον το έργο προβλέπει πραγματική συνεργασία⁶ μεταξύ <u>τριών (3)</u> τουλάχιστον ανεξάρτητων μεταξύ τους επιχειρήσεων και πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: - καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν φέρει πάνω από το 70% των επιλέξιμων δαπανών του έργου - υπάρχει συνεργασία με τουλάχιστον μία ΜμΕ.	80%	75%	65%
Πειραματική Ανάπτυξη	Εφόσον το έργο προβλέπει μια (1) επιχείρηση ή συνεργασία δύο (2) ανεξάρτητων μεταξύ τους επιχειρήσεων.	45%	35%	25%
	Εφόσον και στην περίπτωση του έργου πειραματικής ανάπτυξης καλύπτεται η παραπάνω προϋπόθεση της κατηγορίας βιομηχανική έρευνα.	60%	50%	40%

- Ενισχύσεις για δαπάνες επικύρωσης και προστασίας διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για ΜμΕ (άρθρο 28 του ΕΚ αριθ. 651/2014)

Οι ενισχύσεις για δαπάνες διπλώματα ευρεσιτεχνίας αφορούν σε δαπάνες μόνο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, που συνδέονται με την επικύρωση και προστασία των διπλωμάτων.

Η ένταση της ενίσχυσης ανέρχεται στο 50% των επιλέξιμων δαπανών.

6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ (άρθρο 25 και 28 του ΕΚ αριθ. 651/2014)

Οι κατηγορίες δαπανών που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση στο πλαίσιο της δράσης είναι:

α) Δαπάνες προσωπικού

α1) Δαπάνες προσωπικού με σύμβαση εξηρημένης σχέσης εργασίας (υφιστάμενο ή/και νέο)

α2) Δαπάνες προσωπικού με σύμβαση μίσθωσης έργου

⁶ Η Υπεργολαβία δεν θεωρείται πραγματική συνεργασία.

- β) Δαπάνες για όργανα και εξοπλισμό
- γ) Δαπάνες προς τρίτους
- γ1) Δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει από νομικά πρόσωπα/ Υπεργολαβία
- γ2) Δαπάνες για αγορά τεχνολογίας – τεχνογνωσίας
- δ) Πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες
- δ1) Μετακινήσεις και λοιπές δαπάνες
- δ2) Αναλώσιμα και πρόσθετα έξοδα
- ε) Δαπάνες επικύρωσης και προστασίας διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, στο εσωτερικό ή/και στο εξωτερικό (ισχύει μόνο για ΜμΕ)

Οι δαπάνες των κατηγοριών α-δ αφορούν στην α' δραστηριότητα (έρευνα και ανάπτυξη) της ενότητας 2, η κατηγορία δαπάνης ε αφορά στην β' δραστηριότητα (διπλώματα ευρεσιτεχνίας), ενώ οι δαπάνες της δραστηριότητας γ' (προβολή/διάχυση αποτελεσμάτων) εμπεριέχονται στις κατηγορίες δαπανών α και δ.

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη.

7. ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Οι προτάσεις υποβάλλονται στη ΓΓΕΤ ηλεκτρονικά, μέσω διαδικτύου, στην ελληνική γλώσσα συμπληρώνοντας τη σχετική ηλεκτρονική φόρμα στην ειδική πλατφόρμα της δράσης.

Η υποβολή της πρότασης γίνεται με ευθύνη του Συντονιστή, ο οποίος και μεριμνά για την έγκαιρη και έγκυρη υποβολή της, καθώς και για την πληρότητά της (κατά την υποβολή της πρότασης δεν συνυποβάλλεται κανένα δικαιολογητικό).

Τονίζεται ότι δεν προβλέπεται διαδικασία προσκόμισης συμπληρωματικών στοιχείων μετά την ηλεκτρονική υποβολή των προτάσεων.

8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Αρχικά διενεργείται ο προκαταρκτικός έλεγχος των προτάσεων από την Υπηρεσία ως προς την πληρότητα/επιλεξιμότητα και τις τυπικές προδιαγραφές τους, σε σχέση με τις απαιτήσεις/όρους που διατυπώνονται στην παρούσα προκήρυξη.

Οι προτάσεις που καλύπτουν τους όρους συμμετοχής της προκήρυξης αξιολογούνται από θεματικές επιτροπές, τα μέλη των οποίων διαθέτουν ερευνητική ή/και βιομηχανική πείρα και στις οποίες συμμετέχει ένα τουλάχιστον μέλος προερχόμενο από τον παραγωγικό τομέα.

Κριτήριο ένταξης/ αποκλεισμού: Κάθε πρόταση εξετάζεται από την αντίστοιχη θεματική επιτροπή ως προς το εάν το φυσικό της αντικείμενο εντάσσεται στη συγκεκριμένη προτεραιότητα του θεματικού τομέα που δηλώθηκε (κατά την υποβολή) ότι ανήκει. Εφόσον εντάσσεται η διαδικασία αξιολόγησης συνεχίζεται, σε διαφορετική περίπτωση η πρόταση τίθεται στο αρχείο.

Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι τρία (3) και βαθμολογούνται σε κλίμακα από 0 έως 20 το καθένα από αυτά. Η συνολική βαθμολογία των προτάσεων προκύπτει ως το άθροισμα των βαθμολογιών των τριών κριτηρίων, πολλαπλασιασμένων με τον αντίστοιχο συντελεστή βαρύτητας.

Τα **κριτήρια αξιολόγησης** των προτάσεων είναι τα ακόλουθα:

A. Ποιότητα - αξιοπιστία των επιχειρήσεων (συντελεστής βαρύτητας 25%)

Αξιολογείται το οργανωτικό σχήμα, η δυνατότητα τεχνικής, διοικητικής και οικονομικής υποστήριξης του έργου, καθώς και η εμπειρία και αξιοπιστία/ καταλληλότητα όλων των συντελεστών του έργου και η ορθότητα/ πληρότητα ενδεχόμενων συνεργασιών.

B. Επιστημονική και τεχνολογική ποιότητα της πρότασης (συντελεστής βαρύτητας 35%)

Αξιολογείται η πρόταση, ως προς την ποιότητα και αρτιότητά της, τον καινοτομικό της χαρακτήρα, την αποτελεσματικότητα και καταλληλότητα της προτεινόμενης μεθοδολογίας-τεχνολογίας, την εφικτότητά του και την σαφήνεια των παραδοτέων.

Γ. Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων - επιπτώσεις στην επιχείρηση και στην αγορά (συντελεστής βαρύτητας 40%)

Αξιολογείται η ικανότητα των επιχειρήσεων να αξιοποιήσουν τα αποτελέσματα της έρευνας και η γενικότερη επίδραση του έργου στην παραγωγική διαδικασία/ αύξηση της ανταγωνιστικότητας των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, η δημιουργία θέσεων εργασίας και οι επιπτώσεις στην οικονομία και κοινωνία ή το περιβάλλον.

Προτάσεις που θα συγκεντρώσουν συνολική σταθμισμένη βαθμολογία μικρότερη των 12 μονάδων ή σταθμισμένη βαθμολογία μικρότερη των 4 μονάδων στο κριτήριο Γ, δεν θα προταθούν για χρηματοδότηση.

9. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Δ/ση Υποστήριξης Δράσεων Έρευνας και Καινοτομίας

Τμήμα Σύνδεσης Έρευνας και Παραγωγής

Μεσογείων 14-18

115 27 ΑΘΗΝΑ

Δρ. Δ. Πουτούκης (τηλ.: 210 7458136, e-mail: dpoutoukis@gsrt.gr)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Οι προτεραιότητες στο πλαίσιο των οποίων θα ενισχυθούν προτάσεις στους τέσσερις (4) θεματικούς τομείς που εστιάζεται η δράση είναι:

1. ΑΓΡΟ-ΔΙΑΤΡΟΦΗ

1.1. Βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης των αγροτικών προϊόντων φυτικής, ζωικής παραγωγής στις διεθνείς αγορές

1.1.1 Ανάδειξη και βελτίωση των μοναδικών χαρακτηριστικών των ελληνικών προϊόντων της πρωτογενούς παραγωγής με έμφαση στην ποιότητα και την ασφάλεια των προϊόντων

1. Ανάπτυξη μεθόδων & τεχνολογιών για τον έλεγχο της αυθεντικότητας (authentication) προϊόντων στόχων και ταυτοποίηση της γεωγραφικής προέλευσης εγχώριων αγροτικών προϊόντων με σύγχρονες τεχνικές

2. Διερεύνηση και προσθήκη της παραγωγής υδατοκαλλιεργειών με είδη που επιτρέπουν την εύκολη μεταποίηση και την πρόσβαση σε νέες αγορές

1.1.2 Αύξηση της παραγωγικότητας της φυτικής και ζωικής παραγωγής και της μεταποίησης

1. Βελτίωση της παραγωγικότητας της φυτικής, ζωικής και των υδατοκαλλιεργειών μέσω προγραμμάτων γενετικής επιλογής για την παραγωγή πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού, γόνου

2. Ανάπτυξη του ελληνικού θερμοκηπίου και συστημάτων υδροπονίας με την αξιοποίηση των βασικών τεχνολογιών εφαρμογής (ΤΠΕ, υλικά, μηχανολογία, νανοτεχνολογία κλπ.)

- 3 Γεωργία ακριβείας στις συνθήκες της χώρας (κλίμα και επιχειρηματική οργάνωση παραγωγής)
- 4 Ανάπτυξη ολοκληρωμένων ή/και βιολογικών συστημάτων παραγωγής και εκτροφής (π.χ. εκτροφή ακριβείας, βιολογική εκτροφή, πρότυπες μεθοδολογίες εκτροφής) στις συνθήκες της χώρας
- 5 Αξιοποίηση της βιοποικιλότητας και των απορριπτόμενων της αγροτικής παραγωγής για την παραγωγή ζωοτροφών/ ιχθυοτροφών υψηλής διατροφικής αξίας
- 6 Βελτίωση της αναπαραγωγικής ικανότητας των ζώων που εκτρέφονται στη χώρα και εντάσσονται στις αναπτυξιακές προτεραιότητες (γηγενείς και εισαγόμενες φυλές)
- 7 Ανάπτυξη νέων τεχνολογιών εκτροφής σε συνθήκες ανοικτής θάλασσας. Έρευνα για τη χρήση κατάλληλων υλικών, αυτοματισμοί και τεχνολογίες εκτροφής, καθώς και ανάπτυξη μεθόδων για την αξιοποίηση του θαλάσσιου πλούτου με συνύπαρξη δραστηριοτήτων και σε πολυχρηστικές πλατφόρμες ανοικτής θάλασσας

1.2. Βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης των ελληνικών μεταποιημένων προϊόντων στις διεθνείς αγορές

1.2.1 Ανάδειξη και βελτίωση των μοναδικών χαρακτηριστικών των ελληνικών μεταποιημένων προϊόντων με έμφαση στην ποιότητα και την ασφάλεια των προϊόντων

- 1 Βελτίωση της ποιότητας και της διατηρησιμότητας καθώς και της ασφάλειας των τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων και των προϊόντων υδατοκαλλιεργειών, των ποτών και των ζωοτροφών με την ανάπτυξη και χρήση βελτιωμένων μεθοδολογιών ελέγχου.
- 2 Ανάπτυξη και χρήση γρήγορων και χαμηλού κόστους μεθόδων ελέγχου (non-destructive, non-invasive) και ανίχνευσης βιολογικών, χημικών και φυσικών κινδύνων (όπως μόνιμοι οργανικοί επιμολυντές, βαρέα μέταλλα, perfluorinated compounds και τοξίνες) στα τρόφιμα και στη διατροφική αλυσίδα
- 3 Ανάπτυξη συσκευών, τεχνικών και συστημάτων διαχείρισης πληροφοριών που επιτρέπουν την άμεση (in-on-at line,) παρακολούθηση και αξιολόγηση συγκεκριμένων ποιοτικών χαρακτηριστικών, των πρώτων υλών αλλά και επιμέρους διαφόρων σταδίων τους καθώς και των άμεσων αποφάσεων ώστε να εξασφαλίζεται η τελική ποιότητα και ασφάλεια των τροφών. Σύνδεση με το διαδίκτυο

- 4 Έρευνα για την ορθολογικότερη διαχείριση της τροφικής αλυσίδας (από το χωράφι στο πιάτο) με την αναβάθμιση των συστημάτων και εργαλείων για την ιχνηλασιμότητα, τη διασφάλιση της γνησιότητας των τροφίμων, την ταχεία και έγκαιρη εκτίμηση της ασφάλειας και ποιότητας τους
- 5 Ανάπτυξη, παραγωγή και προώθηση στην αγορά νέων καινοτόμων προϊόντων με σύγχρονες μεθόδους παραγωγής που θα στηρίζονται σε παραδοσιακά προϊόντα της μεσογειακής διατροφής ('Back to the future'). Στρατηγικός στόχος είναι παλιά, ίσως και ξεχασμένα προϊόντα ή προϊόντα που παράγονται σε πολύ μικρή οικογενειακή κλίμακα, να αναπαραχθούν υπό τις νέες σύγχρονες τεχνολογικές συνθήκες και να προωθηθούν στις παγκόσμιες αγορές ως νέα
- 6 Αναγνώριση, απομόνωση και λειτουργικός χαρακτηρισμός βιο-δραστικών μορίων από φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά - θαλάσσιους οργανισμούς με φαρμακευτικό/ αρωματικό/ καλλυντικό ενδιαφέρον ή και ως πρόσθετα τροφίμων
- 7 Μέθοδοι παραλαβής και ενσωμάτωσης βιο-λειτουργικών ουσιών χωρίς απώλεια της δραστικότητας τους σε καινοτόμα λειτουργικά τρόφιμα υψηλής προστιθέμενης αξίας.
- 8 Κατάργηση χημικών πρόσθετων στα μεταποιημένα τρόφιμα με νέες μεθόδους επεξεργασίας ή και αντικατάστασή τους με συστατικά φυσικής προέλευσης
- 9 Διερεύνηση του μικροβιακού πλούτου (βακτήρια, ζύμες, μύκητες) από την άγρια ελληνική χλωρίδα με σκοπό να χρησιμοποιηθούν ως εναρκτήριες ή προστατευτικές ή προβιοτικές καλλιέργειες για την παραγωγή με ζύμωση τροφίμων με ειδικά χαρακτηριστικά, ή για την παραγωγή βιοτεχνολογικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας

1.2.2 Αύξηση της παραγωγικότητας της μεταποίησης

- 1 Ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονων υπολογιστικών εργαλείων για τη βελτιστοποίηση των γραμμών επεξεργασίας των τροφίμων
- 2 Ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών επεξεργασίας (συμπεριλαμβανομένης της συσκευασίας) προϊόντων υδατοκαλλιέργειας, τροφίμων και ζωοτροφών, Έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη και εφαρμογή νέων ήπιων μεθόδων επεξεργασίας, έξυπνης και ενεργού συσκευασίας. Συσκευασίες φιλικές προς το περιβάλλον (π.χ. βιοδιασπόμενες)
- 3 Ανάπτυξη νέων τεχνικών συντήρησης των τροφίμων συμπεριλαμβανομένων της τεχνικής των εμποδίων (hurdle technology) και της ενεργούς συσκευασίας (active packaging) για τον έλεγχο παθογόνων και άλλων βακτηρίων

- 4 Μελέτη και εφαρμογή μοντέλων για την πρόβλεψη της διάρκειας ζωής ελληνικών προϊόντων σε βιομηχανικό επίπεδο.
- 5 Ανάπτυξη νέων προϊόντων που περιέχουν βιοενεργά συστατικά από την ελληνική χλωρίδα και τους θαλάσσιους οργανισμούς (π.χ. φυσικά χρώματα, αντιοξειδωτικά, γλυκαντικές ουσίες κ.ά). Ανάπτυξη μεθόδων για την παραλαβή των συστατικών αυτών και την ενσωμάτωσή τους στο τελικό προϊόν χωρίς να χάσουν τις βιοενεργές ιδιότητές τους.
- 6 Μελέτη και ανάπτυξη προϊόντων με πρώτες ύλες που είναι μοναδικές στην Ελλάδα, δηλαδή από αυτόχθονες φυλές ζώων ή από γηγενείς ποικιλίες φυτών
- 7 Ανάπτυξη (νέων) σύγχρονων τεχνικών και εφαρμογή ολοκληρωμένων συστημάτων (π.χ. ιχνηλασιμότητα, πρόβλεψη της διάρκειας ζωής, εκτίμηση της επικινδυνότητας) κατά την παραγωγή, διακίνηση, διάθεση και κατανάλωση των τροφίμων με στόχο τον αποτελεσματικό εντοπισμό και την εξάλειψη των ενδεχόμενων κινδύνων για την υγεία των καταναλωτών

1.3. Αειφόρα διαχείριση της πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης

- 1 Βελτίωση του βαθμού απόδοσης και εφαρμογή τεχνικών εξοικονόμησης ενέργειας και νερού στη μεταποίηση με στόχο τη μείωση του κόστους παραγωγής, την εξοικονόμηση πόρων και τη διατήρηση του περιβάλλοντος.
- 2 Ανάπτυξη και εφαρμογή τεχνολογιών για την ολοκληρωμένη διαχείριση των απορριπτόμενων υλικών από την αγροτική παραγωγή, τις υδατοκαλλιέργειες και τη μεταποίηση, όπως τεχνολογίες για ολοκληρωμένη αξιοποίηση αγροτικών προϊόντων, μηδενικής απόρριψης φυσικών πόρων διαχείρισης και αξιοποίησης στερεών υλών, νέες τεχνολογίες με σύνθεση διεργασιών
- 3 Ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων επεξεργασίας (βιο-διυλιστήρια) που συνδυάζουν την παραγωγή τροφίμων με την αξιοποίηση των αποβλήτων και παραπροϊόντων της βιομηχανίας τροφίμων για παραγωγή ενέργειας καθώς και προϊόντων προστιθέμενης αξίας

2. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΑ

2.1. Ανάπτυξη νέων διεθνώς ανταγωνιστικών φαρμακευτικών προϊόντων και ιατρικών τεχνολογιών

2.1.1 Ανάπτυξη νέων μορφών χορήγησης φαρμάκων και βελτιωμένη μορφοποίηση φαρμάκων.

2.1.2 Συνδυασμοί φαρμάκων, συνδυασμοί τρόπου χορήγησης φαρμάκων.

- 2.1.3 Ανάδειξη και επιβεβαίωση νέων θεραπευτικών στόχων (επαναστόχευση) και βιοδεικτών (προγνωστικών, διαγνωστικών και θεραπευτικών).
- 2.1.4 Ανάπτυξη νέων φαρμάκων, εστιασμένες δραστηριότητες έρευνας στα πρώτα στάδια παραγωγής φαρμάκων (ανάπτυξη μικρών μορίων, φυσικών προϊόντων, αντισωμάτων, χημειοπληροφορική, in vitro δοκιμές, προκλινικές δοκιμές).
- 2.2. Ανάπτυξη διεθνώς ανταγωνιστικών προηγμένων συστημάτων, εφαρμογών και υπηρεσιών στο χώρο της υγείας
- Ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών υγείας, καινοτόμων ιατρικών, διαγνωστικών και απεικονιστικών υπηρεσιών και βιο-πληροφορικής:
- 2.2.1 Ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και εφαρμογών με ψηφιακό περιεχόμενο όπως κινητές εφαρμογές και βιοαισθητήρες (mobile health & biosensors) και ανάπτυξη εύχρηστων, διαγνωστικών μεθόδων.
- 2.2.2 Βιο-απεικόνιση (Bio-imaging/ Biomedical imaging): Τεχνολογίες μη επεμβατικής απεικόνισης για την ανίχνευση, διάγνωση και παρακολούθηση νοσημάτων καθώς και μοριακών αλληλεπιδράσεων σε ζωντανά κύτταρα, ιστούς, όργανα και οργανισμούς με μεγάλη ακρίβεια και ευαισθησία. Μη επεμβατικές ή μικρό- επεμβατικές προσεγγίσεις και τεχνολογίες αποτελούν εξαιρετικά χρήσιμα εργαλεία τόσο στις συνήθεις διαγνωστικές εξετάσεις αλλά και στην βιο-ιατρική και μεταφραστική έρευνα όπου αξιοποιούνται και για την ανάπτυξη νέων φαρμάκων.
- 2.2.3 Βιοπληροφορική - Big data analytics: Εφαρμογή των ΤΠΕ για την επίλυση προβλημάτων των βιο-επιστημών και την επεξεργασία βιολογικών δεδομένων (βάσεις δεδομένων, εξόρυξη και συνδυασμός πληροφορίας, λογισμικό και υπηρεσίες ανάλυσης για την καλύτερη κατανόηση των σύνθετων ρυθμιστικών δικτύων χιλιάδων γονιδίων και πρωτεϊνών που ελέγχουν σημαντικές βιολογικές διεργασίες και τη μεταγραφή των αποτελεσμάτων της κλινικής έρευνας στην κλινική πρακτική. Προβλεπτικά μαθηματικά μοντέλα της συμπεριφοράς βιολογικών συστημάτων σε αλλαγές ή σε χρήση φαρμάκων).
- 2.2.4 Προηγμένα μικρο/νανο βιοϊατρικά συστήματα και συσκευές: νέα συστήματα και συσκευές τα οποία εκμεταλλεύονται τις προόδους στη μικρο και νανο-τεχνολογία και της τεχνολογίας υλικών όπως, ενδεικτικά, μικρο-ροϊκές συσκευές, μικρο- αναλυτικές συσκευές, νανο-αισθητήρες, εμφυτεύσιμες συσκευές και νανο- συσκευές για αυτοματοποιημένη χορήγηση θεραπευτικών ουσιών, εφαρμογές ρομποτικής χειρουργικής).

2.3. Διεύρυνση των αλυσίδων αξίας με την ανάπτυξη ανάντι και κατόντι διασυνδέσεων

- 2.3.1 Ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών τηλεϊατρικής και εξειδικευμένων, καινοτόμων υπηρεσιών για τη φροντίδα ειδικών ομάδων του πληθυσμού, των ηλικιωμένων και την ενίσχυση του ιατρικού τουρισμού.
- 2.3.2 Ανάπτυξη διεθνώς ανταγωνιστικών φαρμακευτικών προϊόντων και καλλυντικών βασισμένων στην εγχώρια χλωρίδα (αιθέρια έλαια & βότανα).

3. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

3.1 Διαχείριση Ελαστικών

- 3.1.1 Παραγωγή νέων ελαστικών-Ανάκτηση χημικών ουσιών για τη σύνθεση νέων ελαστικών
- 3.1.2 Αύξηση του ποσοστού μηχανικής επεξεργασίας με στόχο την αξιοποίηση των μεταχειρισμένων ελαστικών σε τελικές εφαρμογές
- 3.1.3 Ανάπτυξη τεχνολογιών για θερμική επεξεργασία των ελαστικών (πυρόλυση και αεριοποίηση) και βελτιστοποίηση τους
- 3.1.4 Ανάπτυξη νέων μεθόδων για το μηχανικό διαχωρισμό των υλικών

3.2 Στερεά Αστικά Απορρίμματα

- 3.2.1 Ανάπτυξη μονάδων βιοσταθεροποίησης (βιοξήρανσης και κομποστοποίησης) και μονάδων αναερόβιας χώνευσης. Προώθηση επιδεικτικών μονάδων με δυνατότητα επέκτασης
- 3.2.2 Επέμβαση σε υφιστάμενες μονάδες μηχανικής και βιολογικής επεξεργασίας με σκοπό την βελτιστοποίηση του βαθμού ανάκτησης υλικών
- 3.2.3 Ανάπτυξη μονάδων παραγωγής υγρών βιοκαυσίμων. Έμφαση στην αξιοποίηση του βιοαποδομήσιμου κλάσματος για παραγωγή βιοκαυσίμων 2^{ης} γενιάς (πχ. βιοαιθανόλη)

3.3. Διαχείριση βιομηχανικών αποβλήτων

- 3.3.1 Ανάπτυξη συστημάτων συλλογής, μεταφοράς και διάθεσης βιομηχανικών αποβλήτων.
Προώθηση της βιομηχανικής συμβίωσης
- 3.3.2 Ανάκτηση υλικών, επαναχρησιμοποίηση και ανάκτηση ενέργειας (εναλλακτικά καύσιμα)
- 3.3.3 Επεξεργασία υπολειμμάτων τεμαχισμού (shredding) σε μονάδες επεξεργασίας μεταλλικών αποβλήτων ή αποβλήτων που περιέχουν μέταλλα

(π.χ. ΟΤΚΖ, ΑΗΗΕ, καλώδια κλπ) με στόχο την ανάκτηση των περιεχομένων υπολειμμάτων μετάλλων

3.3.4 Ανάκτηση μετάλλων από βιομηχανικά απόβλητα μεταλλουργικών δραστηριοτήτων (π.χ. σκουριές χαλυβουργίας) καθώς επίσης και κρίσιμων για τεχνολογικές εφαρμογές μετάλλων από αντίστοιχα ρεύματα αποβλήτων (πχ. ηλεκτρονικού εξοπλισμού)

3.3.5 Διαχείριση επικίνδυνων και τοξικών αποβλήτων (βιομηχανικά και οικιακά)

3.4 Διαχείριση υγρών αποβλήτων

3.4.1 Επαναχρησιμοποίηση υγρών αποβλήτων. Ανάπτυξη ώριμων τεχνολογιών παραγωγής καθαρού νερού για χρήση στη γεωργία

3.4.2 Αξιοποίηση υγρών αποβλήτων προς παραγωγή βιοκαυσίμων (βιουδρογόνου, βιοαερίου, βιοαιθανόλης, βιοντήζελ) και προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας μέσω μικροβιακών διεργασιών

3.4.3 Προεπεξεργασία και αξιοποίηση λυματολάσπης, αστικής και βιομηχανικής προελεύσεως

3.5 Διαχείριση αγρό-κτηνοτροφικών αποβλήτων

3.5.1 Ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών επεξεργασίας, μέσω της ανάπτυξης βιοδιυλιστηρίων για παραγωγή νέων προϊόντων

3.5.2 Διαχείριση αποβλήτων από ελαιουργεία-παραγωγή αντιοξειδωτικών και λοιπών ενώσεων σε συνδυασμό με την επεξεργασία αποβλήτων ελαιουργείων-Βιοδιυλιστηρία

3.7 Αποκατάσταση εδαφών και υπόγειων υδάτων

3.7.1 Ανάπτυξη καινοτόμων, φθηνών και ενεργειακά αποδοτικών τεχνολογιών απορρύπανσης εδαφών και υπογείων υδάτων με πιλοτική εφαρμογή σε υποβαθμισμένες περιοχές

4. ΕΝΕΡΓΕΙΑ

4.1 Εξοικονόμηση ενέργειας:

4.1.1 Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών για εξοικονόμηση ενέργειας στα κτίρια

1 Έρευνα και ανάπτυξη για την παραγωγή νέων ή βελτιωμένων δομικών υλικών και συστημάτων κατασκευής για τον κτιριακό τομέα και για αστικές αναπλάσεις.

2 Έρευνα και ανάπτυξη για την ενσωμάτωση βιοκλιματικών στοιχείων, τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας, τεχνολογιών συμπαραγωγής, παραγωγής (ηλεκτρισμός, θερμότητα, ψύξη) καθώς και τεχνολογιών ΑΠΕ σε υπάρχοντα και νέα κτήρια.

3 Έρευνα και ανάπτυξη για τη βελτίωση της απόδοσης και τη μείωση του κόστους των συμβατικών συστημάτων θέρμανσης, ψύξης, φωτισμού, καθώς και των συστημάτων ηλιακού κλιματισμού και υβριδικών συστημάτων ψύξης και θέρμανσης. Επίσης ανάπτυξη βελτιστοποιημένων συστημάτων και μεθόδων ενεργειακής διαχείρισης.

4 Έρευνα για ανάπτυξη νέων πρακτικών υπολογιστικών εργαλείων για την εκτίμηση της ενεργειακής αποδοτικότητας των κτηρίων και του ελληνικού κτιριακού αποθέματος.

4.1.2 Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών εξοικονόμησης ενέργειας στο βιομηχανικό και γεωργικό τομέα, (με στόχο την μείωση του ενεργειακού κόστους παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών και μείωση της ενεργειακής εξάρτησης)

1 Έρευνα και ανάπτυξη για εξοικονόμηση ενέργειας στα συστήματα επεξεργασίας λυμάτων

2 Έρευνα και ανάπτυξη για εκμετάλλευση της απόβλητης θερμότητας και συμπαραγωγή ή τριπαραγωγή ηλεκτρισμού, θερμότητας, ψύξης.

3 Έρευνα για παραγωγή θερμότητας στον βιομηχανικό τομέα (διεργασίες) και στον αγροτικό τομέα από ΑΠΕ, συμπεριλαμβανομένης χαμηλής εντροπίας γεωθερμίας.

4 Έρευνα και ανάπτυξη για μείωση της ενεργειακής έντασης για τα παραγόμενα προϊόντα

5 Ανάπτυξη βελτιστοποιημένων συστημάτων και μεθόδων ενεργειακής διαχείρισης.

4.2 Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών με εφαρμογή σε συστήματα ηλιακής ενέργειας (με στόχο την ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής τους)

4.2.1 Εύκαμπτα, οργανικά, φωτοβολταϊκά

4.2.2 Συγκεντρωτικά φωτοβολταϊκά

4.2.3 Συνδυασμό Φ/Β συστημάτων με άλλες τεχνολογίες όπως συστήματα παραγωγής θερμότητας.

4.2.4 Θερμικά ηλιακά συστήματα και σε συνδυασμό με άλλες τεχνολογίες, (όπως π.χ. άλλες ΑΠΕ, αποθήκευση θερμότητας και αφαλάτωση. Διαχωρισμός σε μικρής και μεγάλης κλίμακας εγκαταστάσεις. Έμφαση στον νησιωτικό τομέα.

4.2.5 Συγκεντρωτικά θερμικά συστήματα (CSP, parabolic, Fresnel, Dishes, PowerTowers)

4.2.6 Νέα βελτιωμένα υλικά για συστήματα ΑΠΕ (π.χ. επιφάνειες με υψηλό συντελεστή απορρόφησης ή και με φασματικά επιλεκτικές οπτικές ιδιότητες στην ηλιακή ακτινοβολία, ρευστά μεταφοράς θερμότητας βελτιωμένων θερμοφυσικών ιδιοτήτων.)

4.3 Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών αποθήκευσης ενέργειας από ΑΠΕ

4.3.1 Συνδυασμό συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας με ηλιακά συστήματα και έμφαση στα συγκεντρωτικά ηλιακά.

4.3.2 Βελτίωση των χαρακτηριστικών των συσσωρευτών ενέργειας συμπεριλαμβανομένης και της ηλεκτροχημικής αποθήκευσης.

4.3.3 Τεχνικές αποθήκευσης της ενέργειας από ΑΠΕ σε άλλες μορφές όπως π.χ. μετατροπή σε υγρά ή αέρια καύσιμα.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

«Κατάρτιση Ανθρώπινου Δυναμικού των ΜΜΕ σε θέματα Εξωστρέφειας (κωδ. πρόσκλησης ΕΠΑΝΕΚ 02)»

Ημερομηνία Έκδοσης: 23/12/2014

Πρώτη ημέρα υποβολής: 23/12/2014

Τελευταία ημέρα υποβολής: 02/03/2015

Εκδούσα Αρχή: ΕΥΔ ΕΠΑΕ

Συνολικός Π/Υ: 12.000.000 ευρώ

Επιχορηγούμενος Π/Υ: 2.000.000 ευρώ

Η πρόσκληση αφορά **κοινωνικούς εταίρους ή ενώσεις ή συμπράξεις φορέων του δημοσίου τομέα ή του ιδιωτικού τομέα μη κεδροσκοπικού χαρακτήρα**, που σκοπό με βάση το καταστατικό σύστασής τους, έχουν τον **σχεδιασμό ή/και οργάνωση ή/και υλοποίηση δράσεων κατάρτισης, εκπαίδευσης και επιμόρφωσης εργαζομένων επιχειρήσεων**, καθώς και τη δυνατότητα εκτέλεσης αυτών των προγραμμάτων με ίδια μέσα, για την υποβολή προτάσεων έργων (πράξεων), προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της κατηγορίας πράξης «Κατάρτιση Ανθρώπινου Δυναμικού των ΜΜΕ σε θέματα Εξωστρέφειας».

Οι Δυνητικοί Δικαιούχοι των πράξεων θα πρέπει να πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- **Να αποδεικνύουν ή/και εξασφαλίσουν την απαραίτητη υποδομή για την υλοποίηση του έργου** της πρόσκλησης και με σκοπό την επίτευξη της πανελλαδικής κάλυψης της παρέμβασης.
- **Να διαθέτουν βεβαίωση διαχειριστικής επάρκειας δικαιούχου ΕΣΠΑ τύπου Β ή και Γ ή πιστοποιητικό με βάση το πρότυπο ΕΛΟΤ**. Στην περίπτωση ένωσης ή συμπράξεως φορέων η βεβαίωση διαχειριστικής επάρκειας αρκεί στο πρόσωπο εκείνου του φορέα που θα έχει κατά τους επί μέρους όρους της μεταξύ τους συμφωνίας την ευθύνη υλοποίησης του προγράμματος κατάρτισης. Στην περίπτωση που οι ενώσεις ή συμπράξεις φορέων επιλέξουν τη δημιουργία ανεξάρτητου νομικού προσώπου η απαίτηση διαχειριστικής επάρκειας θα πρέπει να πληρούται στο πρόσωπο αυτό.
- **Να έχουν εξασφαλίσει εγγράφως τη συμμετοχή κλαδικών ή συλλογικών φορέων εξωστρέφειας με σύμφωνο ή μνημόνιο συνεργασίας** προκειμένου να

επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα της παρέμβασης.

- **Να έχουν υλοποιήσει ή να υλοποιούν οι ίδιοι ή ένας τουλάχιστον από τα μέλη της ένωσης, ως δικαιούχοι, συγχρηματοδοτούμενα με ίδια μέσα, προγράμματα κατάρτισης σε περισσότερες από μία περιφέρειες της χώρας, κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013.**
- Οι υποψήφιοι, πέραν των ανωτέρω υποχρεωτικών εγγράφων, μπορούν να υποβάλλουν και οποιοδήποτε άλλο έγγραφο **τεκμηριώνει την ικανότητά τους για την υλοποίηση της παραπάνω πράξης.**

Στόχος της παρούσας πρόσκλησης είναι η επιλογή Δικαιούχων οι οποίοι θα έχουν ως αντικείμενο την **υλοποίηση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων εξωστρεφούς προσανατολισμού**. (Ενδεικτικά αναφέρονται τεχνικές εξαγωγών, εξαγωγικό μάρκετινγκ, προδιαγραφές σήμανσης προϊόντων).

Οι προτάσεις υποβάλλονται σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» στη διεύθυνση Μεσογείων 56,115 27, Αθήνα, τις ώρες 9.00-14.00 όλες τις εργάσιμες ημέρες. Οι προτάσεις είναι δυνατόν να υποβληθούν και ταχυδρομικώς, επί αποδείξει με ημερομηνία υποβολής την ημερομηνία αποστολής.

Στοιχεία Επικοινωνίας:

- κ. Φ. Μουστακάτου, τηλ. 210 7450854, e-mail: fmoustakatou@mou.gr
- Γραφείο Πληροφόρησης ΕΥΔ ΕΠΑΕ, τηλ. 801 11 36 300 (απο σταθερό τηλ.) καθημερινά απο 9 π.μ. έως 5 μ.μ.

**ΕΠΙΤΑΓΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΑΝΕΡΓΩΝ ΣΕ ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΕΠΙΤΑΓΗ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΑΝΕΡΓΩΝ ΣΕ ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ**

Θεματική
ενότητα: Επιταγή κατάρτισης ανέργων σε τομείς οικονομικής
δραστηριότητας με υποχρεωτική εγγυημένη απασχόληση

Περιφέρειες: Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης
 Αττικής
 Βορείου Αιγαίου
 Δυτικής Ελλάδας
 Δυτικής Μακεδονίας
 Ηπείρου
 Θεσσαλίας
 Ιονίων Νήσων
 Κεντρικής Μακεδονίας
 Κρήτης
 Νοτίου Αιγαίου
 Πελοποννήσου
 Στερεάς Ελλάδας

Προϋπολογισμός: 112.000.000,00 €

Ο Ο.Α.Ε.Δ, ενεργώντας ως Δικαιούχος κατά την έννοια του άρθρου 1 του Ν.3614/2007 (ΦΕΚ267/Α) των πράξεων με κωδ ΟΠΣ 374743 374744, αναλαμβάνει την υλοποίηση της δράσης, με τίτλο «Επιταγή κατάρτισης ανέργων σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας με υποχρεωτική εγγυημένη απασχόληση»

Η δράση χρηματοδοτείται από το ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» (ΕΠΑΝΑΔ), με πόρους της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο).

Αντικείμενο της δράσης αποτελεί η **παροχή σε 16.620 άνεργους, ηλικίας 29 έως 64 ετών κυρίως χαμηλών τυπικών προσόντων σε δεξιότητες, υπηρεσιών συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης σε κλάδους που αποτελούν αναπτυξιακές προτεραιότητες της ελληνικής οικονομίας**, σύμφωνα με το εγκεκριμένο νέο ΕΣΠΑ 2014-2020. Στο πλαίσιο της δράσης θα υλοποιηθεί μία ολοκληρωμένη δέσμη παρεμβάσεων η οποία θα περιλαμβάνει :

- Πρόγραμμα θεωρητικής κατάρτισης 100 ωρών

- Πρακτική άσκηση των ωφελούμενων σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας διάρκειας 300 ωρών.

Σύνολο 400 ωρών κατάρτισης

- Υπηρεσίες υποστήριξης και συμβουλευτικής καθοδήγησης των καταρτιζόμενων από τον πάροχο κατάρτισης, πριν και κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, που αφορούν α)στη διάγνωση και κατάλληλη σύζευξη των εκπαιδευτικών αναγκών / δεξιοτήτων των καταρτιζομένων με τις ανάγκες των επιχειρήσεων, β) στην τοποθέτηση, παρακολούθηση και εποπτεία του καταρτιζόμενου από τον πάροχο κατάρτισης στην επιχείρηση πρακτικής άσκησης, μέσω του επόπτη Πρακτικής και γ) σε επιπρόσθετες υπηρεσίες για την μετατροπή της πρακτικής άσκησης του καταρτιζόμενου σε σύμβαση εργασίας και την τοποθέτηση του στην επιχείρηση πρακτικής
- Πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων που θα αποκτηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος
- Εγγυημένη απασχόληση μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, τουλάχιστον για το (25%) των εκπαιδευθέντων για το χρονικό διάστημα τουλάχιστον δύο (2) συνεχών μηνών, με ελάχιστες αποδοχές είκοσι πέντε (25) ημερομίσθια ανά μήνα.

Σκοπός της δράσης είναι η ενίσχυση των ανέργων, κυρίως με χαμηλά τυπικά προσόντα και δεξιότητες, μέσω συνδυασμένων δράσεων κατάρτισης, πρακτικής άσκησης, πιστοποίησης και απασχόλησης.

Η κατάρτιση θα παρασχεθεί από παρόχους κατάρτισης που θα εκδηλώσουν ενδιαφέρον και θα εγγραφούν στο «Μητρώο Παρόχων» της παρούσης.

Κάθε άνεργος, που θα εκδηλώσει ενδιαφέρον, εφόσον επιλεγεί βάσει των κριτηρίων και της διαδικασίας που περιγράφεται στην παρούσα, θα εγγραφεί σε «Μητρώο Ωφελουμένων» και θα δικαιούται προσωπική «Επιταγή εισόδου στην αγορά εργασίας» η οποία θα του δώσει τη δυνατότητα να επιλέξει, σύμφωνα με τις ανάγκες του, τον πάροχο κατάρτισης και το πρόγραμμα κατάρτισης το οποίο θα παρακολουθήσει, στο πλαίσιο της παρούσας.

Η δράση (κατάρτιση και υποχρεωτική απασχόληση) θα πραγματοποιηθεί σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας και θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι τις **31 Δεκεμβρίου 2016**.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της δράσης ανέρχεται στο ποσό των 112.000.000,00 ευρώ εκ των οποίων το ποσό των 45.976.000,00 ευρώ θα διατεθεί στις 8 Περιφέρειες Σύγκλισης, το ποσό των 58.688.000,00 ευρώ θα διατεθεί στις 3 Περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου και το ποσό των 7.336.000,00 ευρώ θα διατεθεί στις 2 Περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου.

Συνολικά αναμένεται να ωφεληθούν περίπου 16.620 άνεργοι, κυρίως με χαμηλά τυπικά προσόντα και δεξιότητες, με την ακόλουθη κατανομή σε κλάδους που αποτελούν αναπτυξιακές προτεραιότητες της ελληνικής οικονομίας, σύμφωνα με το εγκεκριμένο νέο ΕΣΠΑ 2014-2020.

- Τεχνικός κλάδος: κατανέμονται 70.000.000,00 ευρώ με σκοπό την κατάρτιση 10.000 ανέργων εγγεγραμμένων στο Μητρώο ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ.
- Κλάδος διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων: κατανέμονται 21.000.000,00 ευρώ με σκοπό την κατάρτιση 3.000 ανέργων εγγεγραμμένων στο Μητρώο ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ.
- Κλάδος των Νέων Τεχνολογιών: κατανέμονται 21.000.000,00 ευρώ με σκοπό την κατάρτιση 3.620 ανέργων εγγεγραμμένων στο Μητρώο ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ

Με βάση τις μελέτες που υπέβαλαν το ΚΕΠΕ , , το IOBE και η McKinsey , η ελληνική κυβέρνηση επέλεξε τους τομείς εκείνους στους οποίους διαβλέπει ότι υπάρχουν μεγάλες αναπτυξιακές δυνατότητες. Αυτοί περιλαμβάνουν: την πρωτογενή παραγωγή, τη μεταποίηση σε τομείς οι οποίοι αξιοποιούν την πρωτογενή παραγωγή, όπως το ελαιόλαδο και τα είδη διατροφής, τις ιχθυοκαλλιέργειες, τον τουρισμό, την ενέργεια και ιδίως τις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας, τη διαχείριση απορριμμάτων και τις συνδυασμένες μεταφορές - logistics.

Το αναπτυξιακό μοντέλο της ελληνικής οικονομίας σύμφωνα με το εγκεκριμένο Εταιρικό Σύμφωνο για το πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020 την επόμενη δεκαετία θα στηριχθεί σε εννέα «πυλώνες» (πρακτικά τομείς ή κλάδους):

1. Τουρισμός
2. Πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση αγροτικών προϊόντων
3. Ενέργεια
4. Διαμετακομιστικό εμπόριο & Συνδυασμένες μεταφορές
5. Έρευνα, Τεχνολογία και Καινοτομία
6. Βιομηχανία Φαρμάκων

7. Βιομηχανία
8. Ναυτιλία και συναφείς δραστηριότητες
9. Εμπορεύσιμες υπηρεσίες.

Ο «γενικός στόχος είναι όχι μόνο η αύξηση της ποσότητας, αλλά η βελτίωση της ποιότητας του παραγόμενου προϊόντος και του επιπέδου των συνεργειών μεταξύ των τομέων» της ελληνικής οικονομίας.